

ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΕ)

ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
(ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΙΙ)

&

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
κ. ΑΛΕΞ. ΛΥΓΓΙΤΣΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ - ΝΟΕΜΒΡΗΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ		σελ.	1-2
ΣΥΝΟΨΗ		σελ.	3-9
1.	ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	σελ.	10-21
1.1	Τι είναι Κίνδυνος-Έννοια & Ορισμός στον τραπεζικό κλάδο	»	11-12
1.2	Τι είναι Κίνδυνος-Έννοια & Ορισμός σε άλλους κλάδους	»	12-13
1.3	Είδη Κινδύνων (στο πλαίσιο του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας)	»	13-15
1.4	Είδη Κινδύνων (πέραν του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας)	»	15-17
1.5	<u>Οι Κίνδυνοι όπως ορίζονται στις ελληνικές τράπεζες:</u> <u>Ανάλυση-Συμπεράσματα</u>	»	18-21
2.	ΤΟ ΝΕΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΙΙ) ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	σελ.	22-46
2.1	Πρώτος Πυλώνας - Η ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	»	23-27
2.2	Δεύτερος Πυλώνας - Η ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ & ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	»	28-33
2.3	Τρίτος Πυλώνας - Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	»	34-36
2.4	<u>Οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ) στις ελληνικές τράπεζες:</u> <u>Ανάλυση-Συμπεράσματα</u>	»	37-46
3.	ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΕ) ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	σελ.	47-84
3.1	Ορισμός και στόχοι του συστήματος εσωτερικού ελέγχου	»	47
3.2	Οι βασικές αρχές της δομής του ΣΕΕ	»	48-55
3.3	Οι βασικές αρχές της δομής του ΣΕΕ σε επίπεδο Ομίλου	»	56
3.4	Όργανα/Επιτροπές διοικητικής διαχείρισης ΣΕΕ	»	57-64
3.5	Οι Μονάδες (αρχές και αρμοδιότητες) του ΣΕΕ	»	65-67
3.6	Εκθέσεις & Υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων προς την Τράπεζα της Ελλάδος	»	68
3.7	Η αξιολόγηση του ΣΕΕ από τους Εσωτερικούς και Εξωτερικούς Ελεγκτές	»	69-72
3.8	Η ανάπτυξη μεθόδων αυτοαξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ από τις υπηρεσιακές μονάδες των τραπεζών	»	73
3.9	<u>Οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά τα Όργανα/Επιτροπές Διοικητικής Διαχείρισης ΣΕΕ στις ελληνικές τράπεζες:</u> <u>Ανάλυση-Συμπεράσματα</u>	»	74-84

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ (συνέχεια)		σελ.	1-2
4.	Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΕΕ	σελ.	85-129
4.1	Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης (ΜΕΕ)	»	85-88
	Τρόποι οργανωτικής διάρθρωσης της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης	»	85
	Είδη και μεθοδολογίες ελέγχων Εσωτερικής Επιθεώρησης	»	86-88
4.2	Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ)	»	89-100
	Τρόποι οργανωτικής διάρθρωσης της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων	»	89
	Τύποι και μεθοδολογίες μέτρησης κινδύνων	»	90-100
4.3	Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (ΜΚΣ)	»	101-102
	Τρόποι οργανωτικής διάρθρωσης της Κανονιστικής Συμμόρφωσης	»	101-102
4.4	<u>Οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά την οργανωτική διάρθρωση και των μεθοδολογιών των Μονάδων του ΣΕΕ στις ελληνικές τράπεζες με βάση τα οργανογράμματά τους: Ανάλυση-Συμπεράσματα</u>	»	103-129
5.	ΚΛΕΙΣΙΜΟ	σελ.	130-135
6.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ & ΔΕΙΚΤΩΝ)	σελ.	136-190
6.1	Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ)	»	137-145
6.2	Η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (ΕΤΕ)	»	146-149
6.3	Η ALPHABANK	»	150-154
6.4	Η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (ΑΤΕbank)	»	155-162
6.5	Η EUROBANK	»	163-168
6.6	Η Τράπεζα Πειραιώς (Piraeus Bank)	»	169-172
6.7	Η Εμπορική Τράπεζα Ελλάδος (Εμπορική)	»	173-184
6.8	Η Γενική Τράπεζα (Geniki)	»	185-190
7.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ	σελ.	191-194

ΣΥΝΟΨΗ

1 Γενικά

Το νέο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) του Χρηματοπιστωτικού Τομέα είναι ιδιαίτερων απαιτήσεων σε οργάνωση, δομή, αρχές, μεθοδολογίες και πρακτικές -απαιτήσεις που περιγράφονται στο Νόμο 3601/2007 και στις Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η **ανάληψη κινδύνων** αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας κάθε Τράπεζας. Η αποτελεσματική διαχείριση τους διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία και εξασφαλίζει υψηλές αποδόσεις στους μετόχους και ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης κάθε ΠΙ.

Επίσης, το νέο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου των χρηματοπιστωτικών οργανισμών θεμελιώνεται πλέον στη διακινδύνευση και την αποτελεσματική διαχείρισή της. Έχει δομηθεί από τα διεθνή συμβουλευτικά και εποπτικά όργανα -**Επιτροπή Βασιλείας, Ευρωπαϊκή Ένωση Εποπτικών Φορέων CEBS**- αλλά και από τα εθνικά εποπτικά όργανα -**Τράπεζα της Ελλάδος**- του χρηματοπιστωτικού τομέα, με απαιτούμενες **αρχές, μεθοδολογίες, αρμοδιότητες και πρακτικές που βασίζονται στον κίνδυνο (risk based)** και περιγράφονται στο νέο **Ρυθμιστικό Πλαίσιο** (που αποκαλείται και **Βασιλεία II** από τη διεθνή συμβουλευτική Επιτροπή Βασιλείας).

2 Μεθοδολογική προσέγγιση

Το θεωρητικό τμήμα της εργασίας βασίζεται κυρίως στα πρωτογενή κείμενα των Νόμων της Πολιτείας, καθώς και των Πράξεων του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και των Εγκυκλίων της, επειδή δεν έχει αναπτυχθεί σχετική βιβλιογραφία.

Το εφαρμοσμένο τμήμα της εργασίας περιλαμβάνει εμπειρική έρευνα που βασίστηκε σε δημοσιεύσεις των ελληνικών τραπεζών αναρτημένες στο διαδίκτυο που περιλαμβάνουν όλα τα υποχρεωτικώς δημοσιοποιούμενα στοιχεία και πρόσθετα στοιχεία κατά την κρίση κάθε τράπεζας. Περιλαμβάνει επίσης, ανάλυση των στοιχείων και εξαγωγή συμπερασμάτων.

3 Δομή της εργασίας - Συμπεράσματα

Η εργασία διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια που το κάθε ένα περιλαμβάνει τη θεωρητική ανάπτυξη και την εφαρμογή της θεωρίας και ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων των ελληνικών τραπεζών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Έτσι, στο πρώτο κεφάλαιο δίνονται η έννοια και οι διακρίσεις των κινδύνων που αναλαμβάνονται από μία Τράπεζα, καθώς και ορισμοί των κινδύνων, όπως δίνονται από κάποιες ελληνικές Τράπεζες.

Η εμπειρική έρευνα στο πρώτο αυτό κεφάλαιο επικεντρώνεται σε διάφορους ορισμούς των κινδύνων από ελληνικές τράπεζες (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ATEbank, EUROBANK, Τράπεζα Πειραιώς, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα), οι οποίοι όπως διαπιστώνεται από την ανάλυση και σύγκριση είναι κατά κανόνα εναρμονισμένοι με τους ορισμούς του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου με πολύ μικρές αποκλίσεις ή διαφοροποιήσεις που πηγάζουν από τις διαφορετικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιεί κάθε Τράπεζα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΤΟ ΝΕΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΙΙ)

Το νέο πλαίσιο εποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα, που εξετάζεται στο δεύτερο κεφάλαιο, και που σύμφωνα με αυτό θεμελιώνεται το νέο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, περιλαμβάνει τρεις Πυλώνες οι οποίοι συνοπτικά αναφέρουν τα εξής:

Πυλώνας Ι

Με βάση τα προβλεπόμενα στον Πυλώνα Ι η κάθε Τράπεζα υπολογίζει το **Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ)** και μετρά και τους υπόλοιπους κινδύνους με βάση τις μεθοδολογίες που επιλέγει και που προβλέπονται από το Ρυθμιστικό Πλαίσιο και εγκρίνονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Θα μπορούσαμε, λοιπόν, να πούμε ότι στο πλαίσιο του Πυλώνα Ι, μέσω αυτών των υπολογισμών η κάθε Τράπεζα αυτό-αξιολογείται και πειθαρχεί στις μετρήσεις της και στην αυτό-αξιολόγησή της, με κύριο εργαλείο το **ΔΚΕ**.

Πυλώνας ΙΙ

Οι κανόνες του πρώτου πυλώνα, συμπληρώνονται από τον Πυλώνα ΙΙ, ο οποίος θέτει τις απαιτήσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο του συνόλου των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται τα ΠΙ.

Οι απαιτήσεις αυτές συνδέονται με τη Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας του Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) που διενεργείται από τα ίδια τα ΠΙ, καθώς και με την Αξιολόγηση της Επάρκειας των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων και των Συστημάτων Διαχείρισης Κινδύνων που διενεργείται από την Τράπεζα της Ελλάδος, με στόχο να διασφαλίζουν ότι η λειτουργία των ΠΙ ανταποκρίνεται στο επίπεδο και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων που αναλαμβάνουν.

Πιο απλά μπορούμε να πούμε ότι στο πλαίσιο του Πυλώνα ΙΙ και των διαδικασιών του, η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί τις διαδικασίες και μεθοδολογίες μέτρησης του ΔΚΕ και των λοιπών κινδύνων και ότι η κάθε Τράπεζα πειθαρχεί στα μέτρα της Τράπεζας της Ελλάδος.

Πυλώνας ΙΙΙ

Σκοπός του τρίτου πυλώνα είναι, λειτουργώντας συμπληρωματικά προς τους άλλους δύο πυλώνες, να παρέχει εκ μέρους του ΠΙ στους συμμετέχοντες στην αγορά τις αναγκαίες πληροφορίες για τους κινδύνους και την πολιτική διαχείρισής τους, ώστε μέσα από την πληροφόρηση και σύγκριση οι δυνάμεις της αγοράς να είναι σε θέση να "τιμωρήσουν" ή να "επιβραβεύσουν" την υπερβολική ή συνετή ανάληψη και διαχείριση κινδύνων.

Συνεπώς, στο πλαίσιο του Πυλώνα ΙΙΙ και μέσω των υποχρεωτικά δημοσιοποιούμενων πληροφοριών η κάθε Τράπεζα πειθαρχεί στην ανταπόκριση της αγοράς.

Η ανάλυση στο δεύτερο αυτό κεφάλαιο επικεντρώθηκε στον Πυλώνα Ι και συγκεκριμένα στην ανάλυση του ΔΚΕ ελληνικών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ΑΤΕbank, Τράπεζα Πειραιώς, EUROBANK, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα), κατά την τελευταία τριετία (2006, 2007, Α' Εξάμηνο 2008).

Η εμπειρική έρευνα βασίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις που έχουν δημοσιοποιήσει οι ίδιες οι τράπεζες και συμπεριλαμβάνουν όλα τα στοιχεία για τη διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνουν και για τον ΔΚΕ, όπως είναι υποχρεωμένες σύμφωνα με τον Πυλώνα ΙΙΙ.

Οι ελληνικές τράπεζες εισήλθαν από 1.1.2008 στο καθεστώς του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου (Βασιλεία ΙΙ). Τα συμπεράσματα στα οποία οδήγησε η ανάλυση είναι ότι οι ελληνικές τράπεζες που μελετήσαμε είναι αρκετά πάνω από το κατώτατο όριο του 8% που ισχύει για το ΔΚΕ και άρα η κεφαλαιακή τους βάση μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη των εργασιών τους με ασφάλεια, χωρίς να χρειάζεται να ληφθούν τυχόν πρόσθετα μέτρα από την Τράπεζα της Ελλάδος όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του Πυλώνα ΙΙ.

Αυτό συμβαίνει γιατί έχουν ήδη προβεί έγκαιρα σε αυξήσεις των βασικών ή και συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων τους οι οποίες απορρόφησαν και την επίδραση της συμπερίληψης κεφαλαιακών απαιτήσεων για Λειτουργικό Κίνδυνο (ΛΚ) στο νέο ΔΚΕ (Βασιλεία ΙΙ). Μέσα από την ανάλυση εκτιμήθηκε ότι η επίδραση αυτή του ΛΚ είναι της τάξεως της μιας ποσοστιαίας μονάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΕ)

Στη συνέχεια, στο τρίτο κεφάλαιο, εξετάζεται το **Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου**, το οποίο αποτελεί ένα σύνολο ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος και συντελεί στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία του.

Σύνοψη Εργασίας Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και οι ελληνικές τράπεζες

Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές της δομής του ΣΕΕ σε επίπεδο Τράπεζας αλλά και σε επίπεδο Ομίλου, οι αρχές και αρμοδιότητες των Οργάνων/Επιτροπών διοικητικής διαχείρισης (Επιτροπή Ελέγχου, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων) και των αντίστοιχων Μονάδων (Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης), , καθώς και οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά τα Όργανα/Επιτροπές διοικητικής διαχείρισης ΣΕΕ στις ελληνικές Τράπεζες. Επίσης βλέπουμε τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση του ΣΕΕ από τους Εσωτερικούς και τους Εξωτερικούς Ελεγκτές αλλά και την έννοια της αυτοαξιολόγησης από τις ίδιες τις υπηρεσιακές μονάδες των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η εμπειρική έρευνα στο τρίτο αυτό κεφάλαιο επικεντρώθηκε στα ανώτερα όργανα διοίκησης του ΣΕΕ ελληνικών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ATEbank, EUROBANK, Τράπεζα Πειραιώς, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα), και βασίστηκε στα όσα δημοσιεύουν οι ίδιες οι τράπεζες στις ιστοσελίδες τους.

Η Εθνική Τράπεζα έχει δημοσιεύσει τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, όπου αναφέρονται αναλυτικά ο σκοπός, τα μέλη, οι εξουσίες, τα καθήκοντα και οι λειτουργίες της εν λόγω Επιτροπής δίνει, όμως, πληροφορίες και για τις Επιτροπές θυγατρικής της στην Τουρκία Financebank.

Αντίστοιχα και η Alpha bank και η Τράπεζα Πειραιώς αναφέρονται στις αρμοδιότητες και το έργο των κύριων Επιτροπών τους.

Συνοπτικότερα στοιχεία αναφέρουν η ATEbank και η EUROBANK, ενώ η Γενική παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα ως μικρή τράπεζα (Ενεργητικό κάτω των 10 δις €) να μην διαθέτει Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Παρατηρούμε ότι έχουν όλες οι ελληνικές τράπεζες, με τον τρόπο τους, εναρμονιστεί στα όσα ορίζει το νέο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο σχετικά με τα όργανα και τις επιτροπές διαχείρισης του ΣΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΕΕ

Στο τέταρτο κεφάλαιο βλέπουμε είδη και μεθοδολογίες μέτρησης κινδύνων και τρόπους οργανωτικής διάρθρωσης των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης των οποίων οι αρμοδιότητες έχουν αναφερθεί στο τρίτο κεφάλαιο, και φυσικά τις τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά την οργανωτική διάρθρωση των ελληνικών τραπεζών με βάση τα οργανογράμματά τους.

Η εμπειρική έρευνα στο τέταρτο αυτό κεφάλαιο επικεντρώθηκε στις οργανωτικές μεταβολές των ελληνικών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ΑΤΕbank, EUROBANK, Τράπεζα Πειραιώς, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα) όσον αφορά τις μονάδες που συναπαρτίζουν το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), δηλαδή των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης, και στη διάρθρωσή τους.

Όλες οι ελληνικές τράπεζες των οποίων η δομή του ΣΕΕ εξετάστηκε με βάση τα οργανογράμματά τους διαθέτουν τις τρεις αυτές ανεξάρτητες κεντρικές μονάδες, με τη μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης να αποτελείσε διακριτή μονάδα στις περισσότερες περιπτώσεις κατά το 2006, έτος έκδοσης της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006.

Οι μονάδες Εσωτερικής Επιθεώρησης πραγματοποιούν πλέον ελέγχους με βάση τον κίνδυνο, διαθέτουν Υποδιευθύνσεις ή Τμήματα για τον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων και για τον έλεγχο των θυγατρικών εταιριών των τραπεζών.

Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων τμηματοποιούνται συνήθως ανάλογα με τον κίνδυνο και σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώσαμε διακριτή ή και ανεξάρτητη μονάδα για το Λειτουργικό Κίνδυνο. Χρησιμοποιούν πολυάριθμες και πολύπλοκες μεθοδολογίες που υποστηρίζονται από εξειδικευμένα πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές.

Οι μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης τμηματοποιούνται συνήθως ανάλογα με τα έργα που επιτελούν που εστιάζουν στην προστασία έναντι Θεμάτων, όπως το Ξέπλυμα Χρήματος, τα Προσωπικά Δεδομένα, κλπ.

Οι περισσότερες τράπεζες υλοποίησαν έγκαιρα εκτεταμένα έργα μετασχηματισμού και προετοιμασίας για το νέο Ρυθμιστικό Πλαίσιο (Βασιλεία ΙΙ), όπως αναφέρουν στους Απολογισμούς Εργασιών τους, τα οποία ήσαν υψηλού κόστους.

Ενισχύθηκαν σε εξειδικευμένο προσωπικό και ανέπτυξαν μεθοδολογίες οι οποίες απαιτήσαν και συνεχίζουν να απαιτούν μακρά χρονικά διαστήματα για την εδραίωσή τους και αποτελεσματική χρησιμοποίησή τους.

Η εικόνα του ΣΕΕ των ελληνικών τραπεζών, ως προς τη δομή, τις αρχές, τις μεθοδολογίες και τις επιχειρησιακές καθημερινές πρακτικές, ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου, και βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη και διαρκή βελτίωση.

Ολοκληρώνοντας αυτή τη σύνοψη θεωρούμε σημαντικό να τονιστεί το νέο χαρακτηριστικό της **αυτο-αξιολόγησης** που υπεισέρχεται και ενισχύεται σε όλα τα επίπεδα άσκησης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου -θα λέγαμε σε όλη την πυραμίδα των ελέγχων που διενεργούνται από την ίδια την εκτελεστική μονάδα, τις μονάδες του Εσωτερικού Ελέγχου, την Επιτροπή Ελέγχου και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, τους Εξωτερικούς Ελεγκτές, για να φθάσει τελικά και στην Τράπεζα της Ελλάδος- προκειμένου το ΣΕΕ να καθίσταται πολύ αποτελεσματικό. Το νέο ΣΕΕ απαιτεί μια ολοκληρωμένη Εταιρική Διακυβέρνηση.

Εν κατακλείδι, όπως θα φανεί αναλυτικά και στην εργασία υπήρξαν πολλές επιδράσεις και μεταβολές με βάση τα προβλεπόμενα στο νέο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και το νέο Ρυθμιστικό Πλαίσιο, τόσο στη διάρθρωση των οικονομικών μεγεθών και της κεφαλαιακής βάσης, όσο και στις μεθοδολογίες μέτρησης και διαχείρισης των κινδύνων και οπωσδήποτε στην οργανωτική δομή των μονάδων που έχουν την ευθύνη άσκησης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε όλες τις ελληνικές τράπεζες.

1. ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Η έννοια και οι διακρίσεις των κινδύνων που αναλαμβάνονται από μία Τράπεζα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί αφενός ο κίνδυνος για μια Τράπεζα είναι ουσιαστικά διακινδύνευση -δηλαδή δυνατότητα πραγματοποίησης κερδών εν μέσω διακινδυνεύσεων που μπορεί να επιφέρουν και ζημίες- και αφετέρου γιατί, λόγω της πολλαπλότητας των κινδύνων, είναι και πολλές οι χρησιμοποιούμενες διακρίσεις.

Επίσης, έχει ενδιαφέρον γιατί το νέο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) των χρηματοπιστωτικών οργανισμών θεμελιώνεται πλέον στη διακινδύνευση και την αποτελεσματική διαχείρισή της. Έχει δομηθεί από τα διεθνή συμβουλευτικά όργανα -Βασιλεία ΙΙ- αλλά και από τα εποπτικά όργανα -Τράπεζα της Ελλάδος- του χρηματοπιστωτικού τομέα με απαιτούμενες αρχές, μεθοδολογίες, αρμοδιότητες και πρακτικές που βασίζονται στον κίνδυνο (risk based).

Σχηματικά, οι κίνδυνοι των χρηματοπιστωτικών οργανισμών υπάγονται σε μια πρώτη κύρια διάκριση που είναι οι Χρηματοοικονομικοί και οι (λοιποί) Μη Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι.

Χρηματοοικονομικοί είναι οι κίνδυνοι που συνδέονται άμεσα με τη φύση των χρηματοοικονομικών & χρηματοπιστωτικών μέσων/προϊόντων και συνήθως μετρώνται με μαθηματικοποιημένες μεθόδους.

Μη Χρηματοοικονομικοί είναι οι κίνδυνοι που δεν προκύπτουν από χρηματοοικονομικά μέσα/προϊόντα, δεν μετρώνται με μαθηματικοποιημένες μεθόδους, και τελικά δεν αφορούν αποκλειστικά τον τραπεζικό κλάδο και το τραπεζικό "επιχειρείν".

Στους Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους συγκαταλέγονται:

- ο κίνδυνος ρευστότητας,
- ο πιστωτικός κίνδυνος,
- ο κίνδυνος μεγάλων χρηματοπιστωτικών ανοιγμάτων,
- ο κίνδυνος συγκέντρωσης, και
- οι κίνδυνοι αγοράς, μεταξύ των οποίων είναι
- ο κίνδυνος επιτοκίου,
- ο κίνδυνος συναλλάγματος.

Στους Μη Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους συγκαταλέγονται:

- ο επιχειρηματικός κίνδυνος,
- ο κίνδυνος στρατηγικής,
- ο κίνδυνος φήμης, και
- οι λειτουργικοί κίνδυνοι, μεταξύ των οποίων είναι
- ο νομικός κίνδυνος,
- ο κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης, και
- οι εξωτερικοί λειτουργικοί κίνδυνοι, δηλαδή οι προερχόμενοι από το εξωτερικό περιβάλλον λειτουργικοί κίνδυνοι -όπως δυσμενή φυσικά φαινόμενα/ καταστροφές, ηλεκτρονικές υποκλοπές συναλλαγών από τρίτους, κλπ.

Μια δεύτερη κύρια διάκριση στην οποία υπάγονται οι κίνδυνοι των χρηματοπιστωτικών οργανισμών είναι με βάση το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ) και πιο συγκεκριμένα είναι οι Κίνδυνοι που συμμετέχουν στον υπολογισμό του ΔΚΕ και οι λοιποί Κίνδυνοι που παρακολουθούνται πέραν του ΔΚΕ.

Στους Κινδύνους που συμμετέχουν στο ΔΚΕ συγκαταλέγονται:

- ο πιστωτικός κίνδυνος,
- οι κίνδυνοι αγοράς, και
- ο λειτουργικός κίνδυνος.

Στους Κινδύνους που δε συμμετέχουν στο ΔΚΕ συγκαταλέγονται όλοι οι υπόλοιποι κίνδυνοι που αναλαμβάνει μια Τράπεζα και τους οποίους πρέπει να διαχειρίζεται ολοκληρωμένα με μέτρηση/αξιολόγηση και λήψη μέτρων άμβλυνσής των είτε είναι χρηματοοικονομικοί είτε μη.

1.1 Τι είναι Κίνδυνος - Έννοια & Ορισμός στον τραπεζικό κλάδο

Η ανάληψη κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας κάθε Τράπεζας. Η αποτελεσματική διαχείριση τους διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της και εξασφαλίζει υψηλές αποδόσεις στους μετόχους και ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης του ΠΙ.

Από τη χρηματοοικονομική θεωρία γνωρίζουμε ότι οι υψηλές αποδόσεις προέρχονται πάντα από επενδύσεις υψηλού κινδύνου. Επίσης, ότι ο υπολογισμός του κινδύνου απόδοσης ενός περιουσιακού στοιχείου (πχ μετοχής) δίνεται από τον τύπο της τυπικής απόκλισης.

Στη διεθνή βιβλιογραφία υπάρχουν διάφοροι ορισμοί του κινδύνου για τα ΠΙ, πχ:

WHAT IS RISK? Risk in any formal sense must reflect some concept of uncertainty.

A simple definition is as follows:

Risk: the volatility (standard deviation) of net cash flows of a business unit.

Δηλαδή, σε ελληνική απόδοση:

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: Οποιαδήποτε μορφή ορισμού του κινδύνου, πρέπει να περιλαμβάνει την έννοια της αβεβαιότητας.

Ένας απλός ορισμός του μπορεί να είναι ο εξής:

Κίνδυνος: είναι η μεταβλητότητα (τυπική απόκλιση) των καθαρών ταμειακών ροών.

Η μεταβλητότητα αυτή είναι που χαρακτηρίζει, ανάλογα με το μέγεθος της τυπικής απόκλισης, την ροπή ως προς τον κίνδυνο των ΠΙ, ανεξάρτητα από τη μέση τιμή των καθαρών ταμειακών ροών.

1.2 Τι είναι Κίνδυνος - Έννοια & Ορισμός σε άλλους κλάδους

Παραθέτουμε την έννοια του κινδύνου όπως ορίζεται στον ασφαλιστικό κλάδο.

Κίνδυνος υπάρχει όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την επέλευση ενός ζημιογόνου ενδεχομένου. Εάν η ζημιά είναι σίγουρο ότι θα συμβεί, είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί σαν σίγουρη δαπάνη. Όταν όμως υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την επέλευση της ζημιάς, τότε η αντιμετώπιση του κινδύνου απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή.

Δεν πρέπει να συγχέεται το ενδεχόμενο ζημιάς με τον αντικειμενικό κίνδυνο. Το ενδεχόμενο ζημιάς είναι η πιθανότητα να εμφανιστεί ένα ζημιογόνο ενδεχόμενο.

Ο αντικειμενικός κίνδυνος ορίζεται ως η σχετική απόκλιση της πραγματικής ζημιάς από την αναμενόμενη. Μπορεί να μετρηθεί στατιστικά με το συντελεστή μεταβλητότητας (coefficient of variation).

Στον ασφαλιστικό τομέα είναι σημαντική η διάκριση των κινδύνων σε κερδοσκοπικούς και καθαρούς, καθώς οι κερδοσκοπικοί δεν αποτελούν αντικείμενο ασφάλισης.

Καθαρός κίνδυνος: είναι η κατάσταση στην οποία υπάρχουν μόνο οι πιθανότητες απώλειας ή μη απώλειας (αλλά όχι κέρδους).

Κερδοσκοπικός κίνδυνος: είναι μια κατάσταση από την οποία προκύπτει κέρδος ή ζημιά.

Συνεπώς, είναι χρήσιμο σε αυτό το σημείο, να διευκρινιστεί ότι οι κίνδυνοι δεν έχουν πάντοτε ανεπιθύμητα αποτελέσματα. Και οπωσδήποτε παρατηρούμε ότι ο τραπεζικός τομέας κυρίως αναλαμβάνει ή εκτίθεται σε κερδοσκοπικούς κινδύνους ενώ ο ασφαλιστικός τομέας σε καθαρούς κινδύνους.

1.3 Είδη κινδύνων-Κίνδυνοι συμμετέχοντες στον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας
Στον νέο Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας συμμετέχουν τρεις κατηγορίες κινδύνων, οι Πιστωτικός, Αγοράς, Λειτουργικός, οι οποίοι ορίζονται ως εξής:

1. Πιστωτικός Κίνδυνος

Από τις τράπεζες χρησιμοποιούνται ενδεικτικά οι παρακάτω ορισμοί-ερμηνείες του πιστωτικού κινδύνου, όπως πχ σε μια τράπεζα συναντάμε τη διατύπωση:

ΑΝ

ΠΙΣΤΩΣΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΤΡΑΞΗ ΚΑΤΙΣΟΥ ΠΟΣΟΥ ΣΕ ΣΥΓΚΕΡΙΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟ

ΤΟΤΕ

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ Η ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΑΥΤΗ ΝΑ ΜΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΘΕΙ.

ΑΡΑ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΤΙΜΗΣΟΥΜΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΑΣΤΟΧΙΑΣ

Η σε άλλη τράπεζα συναντάμε τον ορισμό:

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Τράπεζα να υποστεί ζημιά λόγω άρνησης ή αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος συνίσταται από:

- A. Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου
- B. Κίνδυνο Καλυμμάτων
- C. Κίνδυνο Προϊόντος (είδος τραπεζικού προϊόντος/δανείου)

Οι Τράπεζες εστιάζονται κυρίως στη μέτρηση και διαχείριση του κινδύνου Αντισυμβαλλομένου και του Κινδύνου Καλυμμάτων γιατί εκεί αναφέρονται τόσο οι απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος όσο και οι υπάρχουσες μεθοδολογίες.

2. Κίνδυνοι Αγοράς

Οι κίνδυνοι αγοράς είναι μεγάλη ομάδα κινδύνων που αφορούν κινδύνους ζημιάς από μεταβολές επιτοκίων, μεταβολές τιμών συναλλάγματος, διαπραγμάτευσης και εκκαθάρισης τίτλων, παραγώγων, αγαθών, κλπ.

Οι Κίνδυνοι Αγοράς εξετάζονται και ως προς τα προϊόντα που υπάγονται στο Ενεργητικό -δηλαδή τις τοποθετήσεις μιας Τράπεζας- και ως προς τα προϊόντα που υπάγονται στο Παθητικό -δηλαδή τις καταθέσεις μιας Τράπεζας.

Έτσι, ως κίνδυνοι αγοράς θεωρούνται οι παρακάτω (ενδεικτικά):

- A. Κίνδυνος επιτοκίου, που είναι ο κίνδυνος ζημιάς στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο ή χαρτοφυλάκιο συναλλαγών μιας τράπεζας από δυσμενείς κινήσεις επιτοκίων
- B. Κίνδυνος συναλλάγματος
- C. Κίνδυνος μετοχών
- D. Κίνδυνος διαπραγμάτευσης
- E. Κίνδυνος αγαθών

3. Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο ορισμός του Λειτουργικού Κινδύνου όπως διατυπώνεται στο νέο Σύμφωνο Βασιλείας, και έχει υιοθετηθεί στις περισσότερες τράπεζες, είναι:

Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιών που προέρχονται από ανεπαρκείς ή ελλιπείς εσωτερικές διαδικασίες, συστήματα, ανθρώπινο δυναμικό ή από εξωτερικά γεγονότα (εξαιρούνται ο στρατηγικός κίνδυνος και ο κίνδυνος φήμης ενώ συμπεριλαμβάνεται ο νομικός κίνδυνος)

Η έννοια του λειτουργικού κινδύνου, όπως αναφέρεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, αφορά τις ενδεχόμενες ζημιές που μπορεί να προκληθούν από ανεπάρκεια ή λάθη διαδικασιών ή προσώπων, καλύπτοντας και τον νομικό κίνδυνο.

Για την Τράπεζα της Ελλάδος, η καθιέρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο αποτελεί μια από τις σημαντικότερες καινοτομίες του νέου πλαισίου εποπτείας.

1.4 Είδη κινδύνων-Κίνδυνοι πέραν του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας

Όσον αφορά τους λοιπούς κινδύνους, χρηματοοικονομικούς και μη που αντιμετωπίζει ή αναλαμβάνει μια τράπεζα και δεν συμμετέχουν στη μέτρηση του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, πλην όμως είναι εξίσου σοβαροί, αυτοί μετρώνται και αξιολογούνται με ειδικές μεθοδολογίες και υπόκεινται στην παρακολούθηση και εποπτεία των εποπτικών αρχών μέσω του δεύτερου πυλώνα του νέου ρυθμιστικού πλαισίου.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω:

Στρατηγικός κίνδυνος (Strategic Risk)

Κίνδυνος Φήμης (Reputation Risk)

Κίνδυνος Ρευστότητας (Liquidity Risk)

Κίνδυνος Συγκέντρωσης (Concentration Risk)

Κίνδυνος Συμμόρφωσης (Compliance Risk)

Από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Τραπεζών (CEBS-Committee of European Banking Supervisors) στην οποία συμμετέχει και η Τράπεζα της Ελλάδος ως εποπτική αρχή της Ελλάδας, έχουν εκδοθεί σε ειδικό γλωσσάρι οι εξής ορισμοί, τους οποίους αναφέρουμε και αποδίδουμε στα ελληνικά:

Strategic Risk: the current or prospective risk to earnings and capital arising from changes in the business environment and from adverse business decisions, improper implementation of decisions or lack of responsiveness to changes in the business environment.

Ο Στρατηγικός κίνδυνος προέρχεται από έλλειψη ανταπόκρισης στις μεταβολές του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος, από λανθασμένες στρατηγικές επιχειρηματικές αποφάσεις, ή άστοχη υλοποίηση αποφάσεων.

Reputation Risk: the current or prospective risk to earnings and capital arising from adverse perception of the image of the financial institution on the part of customers, counterparties, shareholders, investors, or regulators

Ο Κίνδυνος Φήμης προέρχεται από τη δυσμενή εικόνα που παρουσιάζει μια τράπεζα στην αντίληψη της αγοράς, δηλαδή στους πελάτες, τους συνεργάτες, τους μετόχους, τους επενδυτές ή τις εποπτικές αρχές.

Liquidity Risk: the current or prospective risk to earnings and capital arising from an institution's inability to meet its liabilities when they come due.

Ο Κίνδυνος Ρευστότητας προέρχεται πιθανή αδυναμία του ΠΙ να ανταποκριθεί στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

Ο κίνδυνος Ρευστότητας αφορά βραχυχρόνια και μακροχρόνια διαστήματα για τα οποία ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα πρέπει να διασφαλίζει επαρκή ρευστότητα, και είναι πολύ σημαντικός τόσο για κάθε Τράπεζα ξεχωριστά, όσο και για το σύνολο του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Concentration risk: as part of a credit risk, concentration risk includes

- large (connected) individual exposures, and
- significant exposures to groups of counterparts whose likelihood of default is driven by common underlying factors, e.g. sector, economy, geographical location instrument type

Ο Κίνδυνος Συγκέντρωσης περιλαμβάνει μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (δηλαδή μεγάλες δανειοδοτήσεις) και μεγάλη συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου σε συγκεκριμένους τομείς ή κλάδους της οικονομίας, σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, κλπ

Κίνδυνος Συμμόρφωσης

Ο κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης ή συμμόρφωσης όπως απλούστερα αναφέρεται είναι λειτουργικός κίνδυνος.

Η Τράπεζα Ελλάδος αναφέρει για τον κίνδυνο αυτό:

Ως κίνδυνος συμμόρφωσης νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στη φήμη του ΠΤΙ ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή/και τους κανόνες δεοντολογίας.

Οι ζημιές από επιβολή ποινών από τις αρμόδιες αρχές λόγω μη συμμόρφωσης στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στο λειτουργικό κίνδυνο.

Οι ζημιές όμως από τυχόν μη ουσιαστική μη συμμόρφωση στο πλαίσιο επεκτείνονται, πέραν των χρηματικών κυρώσεων, στις επιπτώσεις στη φήμη του ΠΤΙ με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία του, την αξία της μετοχής κλπ.

1.5 Είδη κινδύνων που αναλαμβάνουν οι ελληνικές τράπεζες

Οι ελληνικές τράπεζες αναφέρουν υποχρεωτικά στις Σημειώσεις επί των Ετήσιων Λογιστικών Καταστάσεων -βάσει των απαιτήσεων της Τράπεζας της Ελλάδος- και στο Ετήσιο Ενημερωτικό Δελτίο που εκδίδουν -βάσει των απαιτήσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς- τον ορισμό, τις αρχές και μεθοδολογίες διαχείρισης καθώς και το ύψος των κινδύνων που αναλαμβάνουν σε ειδικό κεφάλαιο-ενότητα που ονομάζεται «Διαχείριση Κινδύνων».

Με βάση αυτή τη πληροφόρηση που υποχρεωτικά βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα εκάστης τράπεζας αλλά και τους Απολογισμούς Εργασιών που απευθύνονται στη Γενική Συνέλευση των Μετοχών παραθέτουμε τις αναφορές των ελληνικών τραπεζών των εγκεκριμένων και χρησιμοποιούμενων στην καθημερινή πρακτική τους ορισμών των κινδύνων

ALPHABANK

Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός Κίνδυνος ορίζεται ως ο ενδεχόμενος κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημιάς που μπορεί να προκύψει από πιθανή αδυναμία των αντισυμβαλλομένων (πιστούχων) να εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις (αποπληρωμή δανείων στις συμβατικές ημερομηνίες).

Κίνδυνος Αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος ζημιάς που προκύπτει από δυσμενείς εξελίξεις στην τιμή ή στη μεταβλητότητα που παρατηρούνται στις αγορές επιτοκίων, συναλλάγματος, μετοχών και εμπορευμάτων. Ζημιές είναι δυνατόν να προκύψουν κα από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και κατά τη διαχείριση των στοιχείων Ενεργητικού- Παθητικού.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς που προέρχεται από ανεπαρκείς ή ανεπιτυχείς εσωτερικές διαδικασίες, συστήματα, ανθρώπους ή εξωτερικά γεγονότα.

1.5: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Είδη Κινδύνων-ALPHABANK

Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρακολούθηση του Κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στην ικανότητα του Ομίλου να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών του υποχρεώσεων.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Παρακολουθείται σε τακτή βάση η συγκέντρωση των κινδύνων στους μεγαλύτερους πιστούχους του Ομίλου και ενημερώνεται η Γενική Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Τράπεζα Πειραιώς

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται από την Τράπεζα Πειραιώς ως πραγματοποίησης χρηματοοικονομικής ζημιάς ο οποίος απορρέει από το ενδεχόμενο αδυναμίας των αντισυμβαλλόμενων να εκπληρώσουν τις συμβατικές συναλλακτικές τους υποχρεώσεις.

Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς όπως τιμές μετοχών, επιτοκίων, εμπορευμάτων ή συναλλαγματικών ισοτιμιών, αλλά και στη μεταξύ τους σχέση.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Είναι ο κίνδυνος που προέρχεται από ανεπαρκείς ή ανεπιτυχείς εσωτερικές διαδικασίες, ανθρώπους, συστήματα ή από εξωτερικές αιτίες.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο Κίνδυνος Ρευστότητας που διατρέχει ένα ΠΙ είναι ο κίνδυνος αδυναμίας εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων όταν αυτές γίνουν απαιτητές, λόγω έλλειψης της απαραίτητης ρευστότητας.

1.5: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Είδη Κινδύνων-Τράπεζα Πειραιώς

Εθνική Τράπεζα

Κίνδυνος Αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από δυσμενείς μεταβολές τιμών ομολόγων, μετοχών, εμπορευμάτων, συναλλάγματος και παραγώγων προϊόντων του εμπορικού χαρτοφυλακίου. Ο εν λόγω κίνδυνος εμφανίζεται σε δραστηριότητες που συνδέονται με τη διαμόρφωση αγοράς (market making), την αγοραπωλησία τίτλων και τη λήψη θέσεων.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Κίνδυνος ρευστότητας είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν απαιτητές χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Ασφαλιστικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος της ΕΤΕ εκδίδει συμβόλαια μέσω των οποίων αναλαμβάνει ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι πρωταρχικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζει από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι ο πραγματικός αριθμός ζημιών, ο χρόνος επέλευσής τους και το ύψος της αποζημίωσης να αποκλίνουν από τις εκτιμήσεις. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες.

Κίνδυνος Χώρας

Ο Κίνδυνος Χώρας αναφέρεται σε κινδύνους που ενδέχεται να ανακύψουν λόγω πολιτικών ή οικονομικών προβλημάτων, είτε με τη μορφή στάσης πληρωμών (default), είτε με τη μορφή αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και εξαγωγής αυτών (transferability risk).

Γενική Τράπεζα

Πιστωτικός Κίνδυνος

Προέρχεται από την πιθανότητα αδυναμίας των αντισυμβαλλομένων να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους με αποτέλεσμα τη δημιουργία ζημιών.

Κίνδυνος Αγοράς

Προέρχεται από την πιθανότητα ζημιών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών της αγοράς.

Κίνδυνος Συναλλάγματος

Προέρχεται από τις μεταβολές των ισοτιμιών των διαφόρων νομισμάτων και επηρεάζουν τις ταμειακές ροές της Τράπεζας

Κίνδυνος Επιτοκίου

Είναι ο κίνδυνος που προέρχεται από τις μεταβολές των επιτοκίων που επηρεάζουν άμεσα τα αποτελέσματα της Τράπεζας αφενός και την παρούσα αξία των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Είναι ο κίνδυνος που διατρέχει ένα ΠΙ να μη διαθέτει επαρκή ρευστότητα προκειμένου να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές γίνουν απαιτητές.

Συμπεράσματα

Η εμπειρική έρευνα στο πρώτο αυτό κεφάλαιο επικεντρώνεται σε διάφορους ορισμούς των κινδύνων από ελληνικές τράπεζες (*Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ATEbank, EUROBANK, Τράπεζα Πειραιώς, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα*), οι οποίοι όπως διαπιστώνεται από την ανάλυση και σύγκριση είναι κατά κανόνα εναρμονισμένοι με τους ορισμούς του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου με πολύ μικρές αποκλίσεις ή διαφοροποιήσεις που πηγάζουν από τις διαφορετικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιεί κάθε Τράπεζα.

1.5: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Είδη Κινδύνων-Γενική Τράπεζα-Συμπεράσματα

2. ΤΟ ΝΕΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (Βασιλεία II) ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο εποπτείας τραπεζών προκύπτει από το Σύμφωνο της Βασιλείας (Βασιλεία II), το οποίο αναθεώρησε το αρχικό σύμφωνο του 1988 (Βασιλεία I) και την τροποποίηση αυτού που μεσολάβησε κατά το 1992, και εφαρμόζεται από 1.1.2008.

Οι αρχές, τα κριτήρια, οι ρυθμίσεις και οι μεθοδολογίες του εκάστοτε ισχύοντος Συμφώνου ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία και πρακτική του τραπεζικού τομέα με την έκδοση σχετικών Πράξεων του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ). Αρχικά εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 που αναφέρεται στην οργάνωση και το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) των Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΠΙ). Στη συνέχεια, κατά το 2007, εκδόθηκε σειρά από δέκα πράξεις (ΠΔ/ΤΕ 2587/2007 έως 2596/2007) οι οποίες καθορίζουν όλα τα εννοιολογικά και μεθοδολογικά θέματα όλων των παραμέτρων που υπεισέρχονται στη μέτρηση και παρακολούθηση του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (Ίδια Κεφάλαια, Πιστωτικός Κίνδυνος, Κίνδυνοι Αγοράς, Λειτουργικός Κίνδυνος), καθώς και τις κανονιστικές αναφορές που υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Αντίστοιχες οδηγίες εκδόθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την Κεφαλαιακή Επάρκεια των Χρηματιστηριακών Εταιριών. Επίσης, κατά το 2008 εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος η Εγκύκλιος Νο 18/26.8.2008 με θέμα την Εφαρμογή των Διαδικασιών Εποπτικής Αξιολόγησης, η οποίας αναφέρεται στον Πυλώνα II του Συμφώνου της Βασιλείας II. Τέλος, εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2597/2007 που επικαιροποιεί και συμπληρώνει το ΣΕΕ των ΠΙ ως προς τα θέματα των τριταναθέσεων (outsourcing) και της ενημέρωσης των επενδυτών (οδηγία MiFID).

Στόχοι του νέου ρυθμιστικού πλαισίου εποπτείας είναι:

- η διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από δυσμενείς εξελίξεις του οικονομικού περιβάλλοντος, μέσω ενός αποδοτικού τραπεζικού συστήματος με ισχυρή κεφαλαιακή βάση, και
- η διαμόρφωση ισοδύναμων όρων ανταγωνισμού κυρίως σε διεθνές επίπεδο.

Η δομή του νέου ρυθμιστικού πλαισίου αποτελείται από τρεις πυλώνες:

- Ο πρώτος πυλώνας του νέου συμφώνου αφορά τον καθορισμό ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για την κάλυψη των κινδύνων.
- Ο δεύτερος πυλώνας αφορά την αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών από τις εποπτικές αρχές, καθώς και τη θέσπιση γενικών αρχών και κριτηρίων που θα διέπουν την διαδικασία αυτή, καθώς και την αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης των λοιπών κινδύνων πέραν του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας.
- Ο τρίτος πυλώνας στοχεύει στην ενίσχυση της πειθαρχίας της αγοράς μέσω της δημοσιοποίησης ποιοτικών & ποσοτικών στοιχείων για τη διακινδύνευση

2.1 Πρώτος πυλώνας - Η ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Κύριο χαρακτηριστικό του νέου ρυθμιστικού πλαισίου είναι ότι αποβλέπει στην αυξημένη ευαισθησία των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πραγματικού οικονομικού κινδύνου που αναλαμβάνουν οι τράπεζες. Η ευαισθησία αυτή όμως, δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων αλλά την ορθότερη ανακατανομή τους. Έτσι, ο νέος Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ) αναδεικνύεται σε βασικό εργαλείο σταθερότητας και ανάπτυξης των τραπεζών.

Επίσης, με το νέο Σύμφωνο τα πιστωτικά ιδρύματα (ΠΙ) υποχρεούνται πλέον να εφαρμόζουν τυποποιημένες προσεγγίσεις περισσότερο ευαίσθητες ως προς τον κίνδυνο αλλά και ωθούνται να αναπτύξουν και εφαρμόσουν πιο εξελιγμένα εσωτερικά συστήματα και μεθόδους.

Η εποπτεία σύμφωνα με το νέο σύμφωνο ασκείται:

- σε ατομική βάση, και
- σε ενοποιημένη βάση.

Μάλιστα επίκεντρο της διαχείρισης κινδύνων είναι πλέον όχι απλά η τράπεζα, σε ατομική βάση (ή μεμονωμένη βάση), αλλά ολόκληρος ο όμιλος των χρηματοπιστωτικών εταιριών που ενοποιούνται για εποπτικούς λόγους (ενοποιημένη βάση) -εκτός των ασφαλιστικών εταιριών που υπόκεινται σε διαφορετικό καθεστώς εποπτείας.

Συνεπώς, τόσο η Κεφαλαιακή Επάρκεια όσο και το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρονται και αξιολογούνται σε επίπεδο τράπεζας και σε επίπεδο ομίλου και αυτό είναι ένα σημαντικό σημείο πρόκλησης για επιτυχή προσαρμογή των δομών και μεθοδολογιών που εξυπηρετούν τη λειτουργία της διαχείρισης κινδύνων.

Η γενική μορφή του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ) είναι η εξής:

$$\Delta\text{ΚΕ} = \frac{\text{(Εποπτικά) Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Σταθμισμένο έναντι κινδύνων Ενεργητικό}}$$

Ο ΔΚΕ μοιάζει στη δομή με τον Δείκτη (ΔΙΚ) Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια (Ratio owner's equity to total assets) της κατηγορίας των Αριθμοδεικτών Διαρθρώσεως Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας (Financial Structure and Viability Ratios) που χρησιμοποιείται γενικά για την ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων όλων των κατηγοριών επιχειρήσεων.

$$\Delta\text{ΙΚ} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Συνολικά Κεφάλαια (Ενεργητικό)}}$$

Ο ΔΙΚ θεωρείται σπουδαίος για τη χρηματοοικονομική ανάλυση μιας επιχείρησης όσο και ο αριθμοδείκτης ρευστότητας, διότι εμφανίζει την οικονομική δύναμη της επιχείρησης και αντανακλά τη μακροχρόνια ρευστότητά της. Ένας υψηλός δείκτης Ιδίων προς Συνολικά Κεφάλαια δείχνει ότι υπάρχει μικρή πιθανότητα οικονομικής δυσκολίας, ενώ αντίθετα ένας χαμηλός αποτελεί ένδειξη επικίνδυνης καταστάσεως και φραγμό στην περαιτέρω ανάπτυξη, διότι εάν προκύψουν μεγάλες ζημιές στην επιχείρηση το βάρος για την κάλυψή τους θα φέρουν τα ίδια κεφάλαια. Ο ΔΙΚ, ανάλογα τον κλάδο στον οποίο ανήκει μια επιχείρηση και τη δεσπόζουσα ή μη θέση της στην αγορά δεν κατέρχεται του 20-30%.

Στις τράπεζες όμως, οι οποίες εξ ορισμού απασχολούν κατά κύριο λόγο ξένα κεφάλαια -το παθητικό τους αποτελείται στο μεγαλύτερο ποσοστό από καταθέσεις, γίνεται σαφές ότι ο γενικός ΔΙΚ δεν μπορεί με τη μορφή αυτή να φανεί χρήσιμος και επίσης ότι οι τιμές θα είναι πολύ χαμηλότερες. Γι' αυτό, στον τραπεζικό τομέα θεσπίστηκε ο ΔΚΕ, ως εργαλείο εποπτείας των τραπεζών.

Πιο συγκεκριμένα, ο νέος Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας βάσει του νέου Συμφώνου έχει την παρακάτω μορφή:

$$\Delta\text{ΚΕ} = \frac{\text{(Εποπτικά) Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Σταθμισμένο Ενεργητικό + Προσομειωμένο Ενεργητικό + Προσομειωμένο Ενεργητικό}} \\ \text{ως προς Πιστωτικό κίνδυνο} \quad \text{ως προς κίνδυνο Αγοράς} \quad \text{ως προς Λειτουργικό κίνδυνο}$$

Στον δείκτη αυτό ο Πιστωτικός Κίνδυνος έχει τροποποιηθεί ως προς τις μεθόδους μέτρησης (αυξημένη ευαισθησία και ακρίβεια), ο Κίνδυνος Αγοράς διατηρεί αμετάβλητες τις μεθόδους μέτρησης και τέλος ο Λειτουργικός Κίνδυνος συμπεριλαμβάνεται για πρώτη φορά με εξειδικευμένες μεθόδους μέτρησης.

Με την μέτρηση των κινδύνων αυτών που υπεισέρχονται στο ΔΚΕ, αλλά και των άλλων χρηματοοικονομικών & λοιπών κινδύνων ασχολείται η διαχείριση κινδύνων

(Εποπτικά) Ίδια Κεφάλαια:

Για τις ανάγκες μέτρησης του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ενός ΠΙ, στην έννοια των ιδίων κεφαλαίων (εποπτικών) εμπίπτουν τα ακόλουθα:

- ✓ Η αξία του καταβεβλημένου κεφαλαίου.
- ✓ Η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.
- ✓ Τα πάσης φύσεως αποθεματικά.
- ✓ Το υπόλοιπο κερδών εις νέον.
- ✓ Τα κεφάλαια για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους.
- ✓ Τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να επιβάλει σε ένα πιστωτικό ίδρυμα να αφαιρέσει από τα προαναφερθέντα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων κάποια μη ρευστοποιήσιμα στοιχεία του ενεργητικού του, όπως πάγια στοιχεία, συμμετοχές και υλικά αποθέματα.

Παρατηρούμε ότι τα Ίδια Κεφάλαια που συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του νέου ΔΚΕ είναι Ίδια Κεφάλαια υπό την ευρεία έννοια (Tier II).

Ο ΔΚΕ που συμπεριλαμβάνει τα ίδια κεφάλαια υπό την ευρεία έννοια (Tier II) λέγεται και ΔΚΕ (Tier II) και το ελάχιστο όριό του παραμένει στο ίδιο ύψος 8%.

Ωστόσο για τις ανάγκες εποπτείας υπολογίζεται και ο βασικός ΔΚΕ (Tier I) με τη συμμετοχή μόνον του μετοχικού κεφαλαίου, ο οποίος φυσικά κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα, και το όριο του είναι 4%.

Το κύριο βάρος της εποπτείας φέρει ο ΔΚΕ (Tier II) και τις περισσότερες φορές αναφέρεται απλά ως ΔΚΕ ή και ως συνολικός ΔΚΕ.

Ενεργητικό - Σταθμισμένο ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο Ενεργητικό:

Για τις ανάγκες μέτρησης του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ενός ΠΙ, στην έννοια του Ενεργητικού εμπίπτουν τα ακόλουθα στοιχεία (ανοίγματα):

- ✓ Τα στοιχεία (ανοίγματα) που απεικονίζονται λογιστικά στο Ενεργητικό του ισολογισμού των ΠΙ, και
- ✓ Τα στοιχεία εκτός ισολογισμού που απεικονίζονται στους λογ/σμούς τάξεως και αφορούν αφενός εγγυητικές επιστολές και διάφορες εγγυήσεις και αφετέρου ανοιχτές θέσεις σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

Περαιτέρω η ονομαστική αξία κάθε στοιχείου σταθμίζεται (σύμφωνα με τις αντίστοιχες μεθόδους μέτρησης του Πιστωτικού Κινδύνου) με ορισμένο συντελεστή στάθμισης κινδύνου, ώστε να προκύψει η κατά τον πιστωτικό κίνδυνο σταθμισμένη αξία του Ενεργητικού.

Ενεργητικό - Προσομειωμένο Ενεργητικό:

Επειδή ο Κίνδυνος Αγοράς, αλλά και ο Λειτουργικός Κίνδυνος υπολογίζονται άμεσα ως ύψος κινδύνου (βάσει των αντιστοίχων μεθόδων μέτρησής τους) είναι απαραίτητο, για να έχει νόημα ο δείκτης να μετατραπούν σε ένα ισοδύναμο πλασματικό Ενεργητικό από το οποίο θα μπορούσαν να έχουν προέλθει. Γι' αυτό έκαστος κίνδυνος πολλαπλασιάζεται επί 12,5 (που είναι η συμβατική αποδοχή της κάλυψης του κινδύνου από ίδια κεφάλαια κατά το ελάχιστο όριο 8%, ήτοι $IK/E = \Delta KE \rightarrow IK/\Delta KE = E \rightarrow$ για 1 ευρώ και για 8% έχω $1/8\%=12,5$) και δημιουργεί το αντίστοιχο προσομειωμένο Ενεργητικό.

Ο Συντελεστής Φερεγγυότητας (ΣΦ) ως εργαλείο εποπτείας:

$\Sigma\Phi =$ (Εποπτικά) Ίδια Κεφάλαια

Σταθμισμένο ως προς τον Πιστωτικό Κίνδυνο Ενεργητικό

Ο Συντελεστής Φερεγγυότητας (ΣΦ) εξακολουθεί να υπολογίζεται όπως προσδιορίστηκε στο αρχικό πλαίσιο εποπτείας από το 1988, και περιλαμβάνει μόνο τον Πιστωτικό Κίνδυνο (δηλαδή το Σταθμισμένο ως προς τον Πιστωτικό Κίνδυνο Ενεργητικό) με τις νέες μεθόδους μέτρησης.

Το ελάχιστο ύψος του συντελεστή φερεγγυότητας που οφείλουν να διατηρούν όλα τα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα από τον Ιανουάριο του 1993 έχει καθοριστεί στο επίπεδο του 8%.

Στις περισσότερες ελληνικές τράπεζες η τιμή του Συντελεστή Φερεγγυότητας πλησιάζει πολύ την τιμή που λαμβάνει ο παλαιός (κατά Βασιλεία Ι) Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας επειδή ο Πιστωτικός Κίνδυνος είναι τεράστιος έναντι των Κινδύνων Αγοράς που έχουν αμελητέα συμμετοχή. Η κατάσταση αλλάζει με τον νέο (κατά Βασιλεία ΙΙ) ΔΚΕ, στον οποίο συμμετέχει πλέον και ο Λειτουργικός Κίνδυνος και άρα αποκλίνει αισθητά από τον ΣΦ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει, επίσης, δικαίωμα να καθορίσει υψηλότερο συντελεστή είτε για ορισμένη κατηγορία πιστωτικών ιδρυμάτων, είτε για το σύνολο τους. Ήδη, μάλιστα, έχει κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας επιβάλλοντας στα πιστωτικά ιδρύματα με τη μορφή πιστωτικού συνεταιρισμού την υποχρέωση τήρησης συντελεστή φερεγγυότητας ύψους 10%.

Εποπτεία από την Τράπεζα της Ελλάδος:

Αν ο συντελεστής φερεγγυότητας ή ο συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας ενός πιστωτικού ιδρύματος πέσει κάτω από το εκάστοτε ισχύον ελάχιστο όριο, η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει να μεριμνήσει, ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την επαναφορά του στο όριο αυτό.

Τέτοια μέτρα είναι για παράδειγμα η άμεση άντληση πρόσθετων ίδιων κεφαλαίων, η απαγόρευση καταβολής μερίσματος, ο σχηματισμός ειδικών ή και αυξημένων προβλέψεων, η προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων ως προ του πιστωτικού κίνδυνου,

Αν το πιστωτικό ίδρυμα δεν κατορθώσει να επαναφέρει το συντελεστή φερεγγυότητας ή το συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας στο ύψος του 8%, η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται, ως έσχατο μέσο, να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας του.

2.2 Δεύτερος πυλώνας-ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ & ΛΟΙΠΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η παρακολούθηση της κεφαλαιακής επάρκειας δεν περιορίζεται μόνο στον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας και το κατώτατο όριό του, καθώς οι κίνδυνοι που εμπεριέχει, ο Πιστωτικός, Αγοράς και Λειτουργικός, είναι μεν οι κυριότεροι, αλλά όχι όλοι οι κίνδυνοι που αναλαμβάνει ή στους οποίους εκτίθεται ένας τραπεζικός όμιλος.

Ενδεικτικά αναφέρουμε το κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο συγκέντρωσης, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τον κίνδυνο φήμης η αποτελεσματική διαχείριση των οποίων είναι απαραίτητη προϋπόθεση ασφαλούς και απρόσκοπτης λειτουργίας ενός ΠΙ και οι οποίοι δεν αντιμετωπίζονται πλήρως ή και καθόλου μέσα από την παρακολούθηση του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Οι κανόνες του Πυλώνα 1, λοιπόν, συμπληρώνονται από τον Πυλώνα 2, ο οποίος θέτει τις απαιτήσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο του συνόλου των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται τα ΠΙ. Οι απαιτήσεις αυτές συνδέονται με τη Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας του Εσωτερικού Κεφαλαίου που διενεργείται από τα ΠΙ και την Αξιολόγηση της Επάρκειας των Εποπτικών ιδίων Κεφαλαίων και Συστημάτων Διαχείρισης Κινδύνων που διενεργείται από την Τράπεζα της Ελλάδος, με στόχο να ανταποκρίνονται στο επίπεδο και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων που αναλαμβάνουν.

Ο Πυλώνας 2, σε σχέση με την εποπτεία έχει τους εξής στόχους:

- να παροτρύνει τα ΠΙ να αναπτύξουν τεχνικές για την παρακολούθηση και διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και του κεφαλαίου τους,
- να επιτρέψει στις εποπτικές αρχές, μέσω μιας τυποποιημένης διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης, να διασφαλίσουν ότι τα ΠΙ διαθέτουν ένα επίπεδο κεφαλαίου και ένα Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων συνεπή με τους αναλαμβανόμενους από αυτά κινδύνους.

Στην περίπτωση που διαπιστώνονται αδυναμίες, οι εποπτικές αρχές μπορούν να επιβάλλουν, μεταξύ άλλων, τη λήψη διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης και της αύξησης των κεφαλαίων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ότι τα Ίδια Κεφάλαια δεν αποτελούν το μοναδικό μέσο για την κάλυψη των κινδύνων, καθώς σημαντική θεωρείται και η χρήση ενεργητικών και αποτελεσματικών πολιτικών και συστημάτων ανάληψης, μέτρησης και διαχείρισης των κινδύνων.

Σε αυτό το σημείο μπορούμε ενδεικτικά να αναφέρουμε τα στοιχεία που εξετάζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος για κάποιους από τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται ένα ΠΙ.

Κίνδυνος Κερδοφορίας

Η Τράπεζα της Ελλάδος αναλύει τουλάχιστον ανά τρίμηνο το επίπεδο και την εξέλιξη των παρακάτω μεγεθών:

- καθαρά έσοδα από τόκους που αντιπροσωπεύουν το μικτό περιθώριο κέρδους,
- καθαρά λειτουργικά έσοδα από τραπεζικές και μη εργασίες,
- κέρδη προ φόρων και προβλέψεων μείωσης αξίας απαιτήσεων,
- κέρδη προ φόρων,
- καθαρά κέρδη μετά από φόρους.

Επίσης ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη δομή των εσόδων (τακτικά και μη, από τραπεζικές και μη εργασίες), στην κάλυψη των προβλέψεων από λειτουργικά κέρδη μετά την αφαίρεση των λειτουργικών δαπανών, στο επίπεδο και την εξέλιξη των λειτουργικών δαπανών και των προβλέψεων.

Για την ανάλυση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του ΠΙ η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, στατικά καθώς και την προοπτική των ακόλουθων δεικτών κατά δραστηριότητα:

- Κέρδη (προ φόρων)/ Σταθμισμένο Ενεργητικό,
- Κέρδη (μετά από φόρους)/ Λογιστικά Ίδια Κεφάλαια,
- Καθαρά Έσοδα/ Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού,
- Διοικητικά Έξοδα/ Αριθμός Προσωπικού,
- Μικτά Κέρδη/ Αριθμός των υπηρεσιακών μονάδων,
- Διοικητικά έξοδα/ Λειτουργικά έσοδα.

Στην παραπάνω ανάλυση περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση της μερισματικής πολιτικής και διανομής κερδών σε σχέση με τη δημιουργία αποθεματικών για κάλυψη των αναμενόμενων απωλειών.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Η Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχει τις τιμές των δεικτών για τον κίνδυνο συγκέντρωσης. Οι δείκτες αυτοί προσδιορίζουν καταρχήν την αξιολόγηση του κινδύνου συγκέντρωσης σε πέντε βαθμίδες κινδύνου (από χαμηλό ως υψηλό). Η τελική όμως αξιολόγηση διαμορφώνεται λαμβανομένων υπόψη ποιοτικών παραγόντων που συνδέονται με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης του συγκεκριμένου κινδύνου κατά κλάδο ή χώρα. Ειδικότερα λαμβάνονται υπόψη:

- η επάρκεια του πλαισίου και των μέτρων που χρησιμοποιεί το κάθε ΠΙ για την παρακολούθηση του κινδύνου συγκέντρωσης,
- τα όρια που έχουν τεθεί και οι μέθοδοι παρακολούθησής τους,
- η διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τη μέτρηση των επιπτώσεων στα Ίδια Κεφάλαια και η χρήση των αποτελεσμάτων τους για τη διαμόρφωση συστήματος ορίων.

Σε περίπτωση που το ΠΙ παρουσιάζει σημαντικό κίνδυνο συγκέντρωσης σε σχέση με τα Ίδια Κεφάλαια και την κερδοφορία του ή με την επάρκεια του συστήματος μέτρησης και παρακολούθησης του συγκεκριμένου κινδύνου, η Τράπεζα της Ελλάδος ενθαρρύνει τη μείωση των ανοιγμάτων ώστε να είναι συμβατά με την οικονομική ευρωστία και την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των ΣΕΕ του ΠΙ.

Κίνδυνος Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο

Τα ΠΙ οφείλουν να έχουν κατάλληλα συστήματα για τη διαχείριση όλων των κινδύνων που εμπεριέχονται στις θέσεις όλων των συναλλαγών και την αξιολόγηση της επίδρασης των εν λόγω κινδύνων στα Ίδια Κεφάλαια και την κερδοφορία τους. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της εποπτικής αξιολόγησης διενεργείται επισκόπηση των χρησιμοποιούμενων από το ΠΙ μεθόδων μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality).

Εποπτικά μέτρα που λαμβάνονται στα πλαίσια του Πυλώνα 2

Η Τράπεζα της Ελλάδος αναφέρει στην ιστοσελίδα της πως το νέο θεσμικό πλαίσιο αναμένεται να επιδράσει καθοριστικά στη διαμόρφωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, στην εξέλιξη των τραπεζών και στον τρόπο άσκησης της εποπτείας τα επόμενα χρόνια, δεδομένου ότι:

- Λαμβάνει υπόψη την ιδιαιτερότητα κάθε πιστωτικού ιδρύματος από άποψη μεγέθους, κλίμακας εργασιών και μεγέθους δραστηριοτήτων παρέχοντας σε αυτά τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ εναλλακτικών μεθόδων υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, κλιμακούμενης πολυπλοκότητας και ευαισθησίας ως προς τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με αποτέλεσμα οι κεφαλαιακές απαιτήσεις να γίνονται πιο αναλογικές προς αυτούς.
- Ενθαρρύνει τα ΠΙ να υιοθετήσουν, προοδευτικά τις πιο εξελιγμένες προσεγγίσεις γεγονός που απηχεί τη μετάβαση σε ένα εποπτικό πλαίσιο που δεν διέπεται από ανελαστικούς διοικητικά προκαθορισμένους εποπτικούς κανόνες, αλλά βασίζεται σε ποιοτικού, ιδίως, χαρακτήρα κριτήρια και αξιολογήσεις. Η ολοκλήρωση της εξέλιξης αυτής θα εξαρτηθεί από το ρυθμό προσαρμογής των τραπεζών.
- Υιοθετούνται οι κατευθυντήριες οδηγίες που έχει εκδώσει η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS), οι οποίες αποσκοπούν στη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για λόγους ανταγωνισμού και αποτελεσματικότερης εποπτείας, κυρίως των ομίλων που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά, επιτυγχάνοντας παράλληλα και τη μείωση του διοικητικού κόστους της εποπτείας. Η υιοθέτηση εποπτικών κριτηρίων σύμφωνων με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές αποτελεί εξάλλου στόχο προς τον οποίο η Τράπεζα της Ελλάδος παραμένει σταθερά προσανατολισμένη.

Σε περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις ή ελλείψεις στην τήρηση του θεσμικού πλαισίου, επιβάλλονται μετά από εισήγηση της Τράπεζας της Ελλάδος, ποινές από την αρμόδια Επιτροπή. Ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης οι ποινές μπορεί να είναι από πρόστιμα μέχρι και ανάκληση της λειτουργίας του ΠΙ.

Σε περίπτωση που η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί ότι υπάρχει δυσαναλογία μεταξύ των αναλαμβανομένων επιχειρησιακών κινδύνων και των ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων μέτρησης και διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει το εύρος των διορθωτικών ενεργειών ώστε να βελτιωθούν τα ΣΕΕ ή να ενισχυθούν τα κεφάλαια, είτε ως μακροπρόθεσμη απαίτηση είτε ως μακροπρόθεσμη ενέργεια.

Σύμφωνα με τα παραπάνω η εποπτική αρχή μπορεί να απαιτήσει από το ΠΙ:

- να προσαρμόσει την πολιτική προβλέψεων,
- να σταματήσει ή να περιορίσει ορισμένες δραστηριότητες ή/και καταστάματα προσωρινά,
- να ενδυναμώσει τα συστήματα κυρίως για την αξιολόγηση και τον έλεγχο ορισμένων κινδύνων εφαρμόζοντας αυστηρότερα εσωτερικά όρια ιδίως για τους κινδύνους που δεν καλύπτονται από τον Πυλώνα 1,
- να προτείνει την αντικατάσταση των υπεύθυνων στελεχών.

Τα ανωτέρω μέτρα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεμονωμένα ή σε συνδυασμό. Ωστόσο αν εκτιμηθεί ότι δεν θα φέρουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα, είναι δυνατόν να επιβληθεί η απαίτηση για πρόσθετα κεφάλαια.

Το ύψος των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων εξειδικεύεται κατά ΠΙ και μπορεί να αναθεωρείται ανάλογα με τις αλλαγές των συνθηκών. Κατά συνέπεια στα πλαίσια της εφαρμογής του Πυλώνα 2, η Τράπεζα της Ελλάδος δεν υποστηρίζει κάποιον αυτόματο κανόνα που να συνδέει την αναγνώριση των κινδύνων με την επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Κατά την κρίση της Τράπεζας της Ελλάδος η απαίτηση για πρόσθετο κεφάλαιο είναι δυνατόν να επιβάλλεται στα βασικά Ίδια Κεφάλαια (που διαμορφώνουν την πρώτη βαθμίδα κεφαλαίων ή TIER I), στα συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια, ή λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των κεφαλαίων του ΠΙ (που διαμορφώνουν τη δεύτερη συνολική βαθμίδα κεφαλαίων ή TIER II).

Για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων πρόσθετων κεφαλαίων, πέραν των απαιτούμενων με τον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει υπόψη της ποσοτικά κριτήρια, τόσο σε απόλυτο μέγεθος, όσο και σε σύγκριση με άλλα ΠΙ με αντίστοιχες δραστηριότητες.

- Έτσι η ΤτΕ εξετάζει ποσοτικούς δείκτες, όπως:
 - Η διάρθρωση και η μεταβλητότητα των στοιχείων των Ιδίων Κεφαλαίων,
 - Το μέγεθος των δραστηριοτήτων εντός του ομίλου με συγκριτικά υψηλότερο κίνδυνο,
 - Τα λειτουργικά κέρδη κάθε δραστηριότητας εντός του ομίλου, τη δυναμικότητα και τη διατηρησιμότητά τους.
 - Το προφίλ του κινδύνου.

Επίσης, για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων πρόσθετων κεφαλαίων η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει υπόψη της και ποιοτικά κριτήρια, τα οποία προσδιορίζει και αναφέρει επακριβώς.

- Έτσι η ΤτΕ εξετάζει ποιοτικά κριτήρια όπως:
 - Τη στρατηγική του ΠΙ και τη δυνατότητα υλοποίησής της δεδομένων των εσωτερικών και εξωτερικών συνθηκών,
 - Την ποιότητα των ΣΕΕ και την ικανότητα προσαρμογής στις εξελίξεις,
 - Το βαθμό συντηρητικότητας των ΣΕΕ όπως προκύπτει από τη συγκριτική ανάλυση μεταξύ των πιστωτικών διαβαθμίσεων των ΠΙ για τους ίδιους πελάτες.

2.3 Τρίτος πυλώνας-ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Σκοπός του τρίτου πυλώνα είναι, λειτουργώντας συμπληρωματικά προς τους άλλους δύο πυλώνες, να παρέχει εκ μέρους του ΠΙ στους συμμετέχοντες στην αγορά τις αναγκαίες πληροφορίες για τους κινδύνους και την πολιτική διαχείρισής τους, ώστε μέσα από την πληροφόρηση και σύγκριση οι δυνάμεις της αγοράς να είναι σε θέση να "τιμωρήσουν" ή να "επιβραβεύσουν" την υπερβολική ή συνετή ανάληψη και διαχείριση κινδύνων.

Συνεπώς, ο τρίτος πυλώνας μεταθέτει το επίκεντρο από την πειθαρχία στο κανονιστικό/ρυθμιστικό πλαίσιο (regulation discipline), όπου οι εποπτικές αρχές έθεταν τους κανόνες και οι τράπεζες πειθαρχούσαν, στην πειθαρχία στις δυνάμεις της αγοράς (market discipline), όπου η "τιμωρία" μπορεί να εκδηλωθεί:

- ✓ ως αποτέλεσμα τιμής (price effect), όταν οι επενδυτές απαιτούν μεγαλύτερη απόδοση για τα ομόλογα της τράπεζας - άρα επιθυμούν να τα αγοράσουν σε χαμηλότερη τιμή,
- ✓ ως αποτέλεσμα ποσότητας (quantity effect), όταν οι καταθέτες αποσύρουν τα κεφάλαιά τους από την τράπεζα, ή
- ✓ ως αποτέλεσμα αξίας (valuation effect), όταν οι παράγοντες της αγοράς οδηγούν την αξία της μετοχής της τράπεζας προς τα κάτω.

Τα θέματα της δημοσιοποίησης εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν τα ΠΙ καθώς και τη διαχείρισή τους ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2592/20.08.2007. Όπως αναφέρει η Τράπεζα της Ελλάδος, καθορίζονται τα γενικά κριτήρια και υποχρεώσεις δημοσιοποίησης από τα ΠΙ πληροφοριών που αφορούν κυρίως τις επιχειρήσεις του Ομίλου του ΠΙ, τα ίδια κεφάλαια και τον τρόπο υπολογισμού της κεφαλαιακής τους επάρκειας και την έκθεσή του σε κάθε κατηγορία κινδύνου, περιλαμβανομένων των στρατηγικών στόχων, των μεθόδων αξιολόγησης και των τεχνικών μείωσης των κινδύνων αυτών.

Πιο συγκεκριμένα, στην ΠΔ/ΤΕ 2592/20.08.2007 αναφέρονται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που πρέπει να δημοσιεύονται, οι επί μέρους υποχρεώσεις και απαλλαγές από τη δημοσιοποίηση στοιχείων, καθώς και η συχνότητα, ο τρόπος και τα μέσα δημοσιοποίησης.

Ενδεικτικά :

- Για την κεφαλαιακή επάρκεια πρέπει δημοσιεύεται περίληψη της μεθόδου που εφαρμόζει το ΠΙ για την εκτίμηση της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων που θεωρεί κατάλληλα για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων από τις τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητές του.
- Όσον αφορά την έκθεση του ΠΙ σε κινδύνους και την αξιολόγηση τους, δημοσιοποιούνται για κάθε χωριστή κατηγορία κινδύνου, οι στόχοι και η πολιτική διαχείρισης κινδύνων του ΠΙ. Οι δημοσιοποιήσεις αυτές περιλαμβάνουν:
 - τις στρατηγικές και τις διαδικασίες για τη διαχείριση των αντίστοιχων κινδύνων,
 - τη διάρθρωση και την οργάνωση του τμήματος διαχείρισης του ανάλογου κινδύνου ή κάθε άλλο σχετικό μηχανισμό,
 - την έκταση και τη φύση των συστημάτων αναφοράς και μέτρησης των κινδύνων, και
 - τις πολιτικές αντιστάθμισης και μείωσης των κινδύνων, καθώς και τη στρατηγική και τις διαδικασίες για την παρακολούθηση, σε διαρκή βάση, της αποτελεσματικότητας των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης του κινδύνου.

Γενικότερα :

- Οι πληροφορίες και τα στοιχεία που ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2592/20.08.2007 δημοσιοποιούνται το αργότερο μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης των ετήσιων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του ΠΙ ή εφόσον πρόκειται για συχνότερες των ετήσιων δημοσιοποιήσεις, εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας δημοσιοποίησης ενδιάμεσων οικονομικών στοιχείων από τους εκδότες τίτλων εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά.

- Η δημοσιοποίηση λαμβάνει χώρα κατ' αρχήν, μέσω του ιστοχώρου κάθε ΠΙ στο διαδίκτυο, ενώ επιπροσθέτως είναι δυνατόν να γίνει χρήση και άλλων μέσων (όπως διάθεση στο κοινό εντύπων, σχετικά πληροφόρηση στους χώρους των καταστημάτων των ΠΙ, κλπ). Οι δημοσιοποιήσεις, στο μέτρο του δυνατού, πραγματοποιούνται με παρεμφερή τρόπο με αυτόν με τον οποίο δημοσιοποιούνται μέσω του ιστοχώρου του ΠΙ οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του, αλλά διακεκριμένα από αυτές ενώ στις εν λόγω Καταστάσεις θα πρέπει να γίνεται μνεία της διαθεσιμότητας των δημοσιοποιήσεων.
- Οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες, ανεξάρτητα από το μέσο ενημέρωσης που χρησιμοποιείται, πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο σαφή και κατανοητό, να είναι αληθείς και όχι παραπλανητικές. Κατά την κρίση του ΠΙ, είναι δυνατόν να ανατίθεται σε εξωτερικούς ελεγκτές (ορκωτούς ελεγκτές- λογιστές) ο έλεγχος ή η επισκόπηση, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα, του συνόλου ή μέρους των δημοσιοποιούμενων στοιχείων και πληροφοριών.
- Τα ΠΙ γνωστοποιούν εγγράφως στην Τράπεζα της Ελλάδος (Δ/ση εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) τον τρόπο εφαρμογής των υποχρεώσεων δημοσιοποίησης, καθώς και την πολιτική συμμόρφωσής του προς τις υποχρεώσεις αυτές, όπως υποτίθεται ότι υιοθετείται από την οικεία Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης του ΠΙ.
- Η ευθύνη του ΔΣ κάθε ΠΙ για την ακρίβεια των εν λόγω δημοσιοποιήσεων και η αρμοδιότητα της Επιτροπής Ελέγχου επί των διαδικασιών άντλησης, επεξεργασίας και παράθεσης των ζητούμενων πληροφοριών εξομοιώνονται με την αντίστοιχη ευθύνη και αρμοδιότητα των δύο αυτών οργάνων, αφενός για την ακρίβεια των δημοσιευόμενων οικονομικών καταστάσεων του ΠΙ και αφετέρου για τις διαδικασίες κατάρτισής τους.

2.4 Οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας στις ελληνικές τράπεζες: Ανάλυση-Συμπεράσματα

Ο παρακάτω συγκεντρωτικός πίνακας χρησιμεύει για την ανάλυση και διαχρονική σύγκριση των στοιχείων του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας των ελληνικών τραπεζών και καταρτίστηκε με βάση τα δημοσιευμένα στις Σημειώσεις των Λογιστικών Καταστάσεων, στις Παρουσιάσεις Αποτελεσμάτων και στις Απολογιστικές Εκθέσεις Εργασιών στοιχεία που βρίσκονται στον ιστοχώρο.

2.4.1 Συγκριτικός Πίνακας Κεφαλαιακής Επάρκειας Τραπεζών Συνολικός Δείκτης TIER II και Βασικός Δείκτης TIER I

	31/12/2006 (Βασιλεία I)	31/12/2007 (Βασιλεία I)	A' εξάμηνο 2008 (Βασιλεία II)
<i>Ελληνικές Τράπεζες</i>	TIER II	TIER II	TIER II
	TIER I	TIER I	TIER I
<i>Εθνική Τράπεζα (& Όμιλος)</i>	23,1% 15,6%(Ομ.)	17,1% 10,2%(Ομ.)	19,4% 10,7%(Ομ.)
	15,9% (Ομ) 12,4%	14,5% (Ομ) 9,2%	16,9% (Ομ) 9,9%
<i>ALPHABANK</i>	13,3%	11,9%	11,4%
	7,5%	6,4%	6,3%
<i>ΑΤΕbank</i>	11,63%	8,51%	7,8%
	10,9%	8,9%	7,6%
<i>Τράπεζα Πειραιώς</i>	11,9%	13,04%	
	7,27	9,8%	
<i>EUROBANK</i>	9,9%	12,7%	11,3%(Ομ.)
	5,7%	7,8%	(Ομ.) 8,8%
<i>Εμπορική Τράπεζα</i>	9,38%	8,45%	8,3%(Ομ.)
	7,8%	6,86%	----
<i>Γενική Τράπεζα</i>	5,59%	11,64%	10,75/9,9%(εκτίμηση)
	4,0%	8,15%	(εκτίμηση)7,44/6,86%

2.4.1: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας-Πίνακας

2.4.2 Εθνική Τράπεζα

Κατά την ανάλυση των στοιχείων της Εθνικής Τράπεζας βλέπουμε μείωση της τάξεως του 25% στον συνολικό ΔΚΕ λόγω μείωσης των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων, με ταυτόχρονη αύξηση του σταθμισμένου έναντι των κινδύνων ενεργητικού (δηλαδή με επέκταση των εργασιών της).

Το επίπεδο και των δύο δεικτών της Τράπεζας βρίσκεται υπερβολικά πιο πάνω από τα αντίστοιχα όρια 8% και 4%. Συγκεκριμένα, ο συνολικός ΔΚΕ είναι 17% και ο βασικός ΔΚΕ 14,5%.

Παρατηρείται μια πλεονάζουσα κεφαλαιακή βάση, όπως δηλώνεται και από την ίδια την Εθνική Τράπεζα, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη τράπεζα υποαπασχολεί τα ίδια κεφάλαιά της και ότι δεν έχει επεκτείνει τις εργασίες της όσο θα έπρεπε, κάτι που συνεχίζεται και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2008 που παρατηρούμε εξίσου υψηλούς δείκτες και μάλιστα αυξημένους (19,4 και 17 αντίστοιχως).

Ωστόσο αν συνυπολογισθεί η εικόνα του Ομίλου, δεν προκύπτει αυτή η υποαπασχόληση των ιδίων κεφαλαίων διότι ο συνολικός ΔΚΕ είναι για το 2006 15,6% και μειώνεται σε 10,2% το 2007 και αντίστοιχα ο βασικός ΔΚΕ από 12,4% μειώνεται σε 9,2%.

Η εικόνα αυτή είναι πιο ορθολογική, δείχνει βέβαια ότι υπάρχουν δυνατότητες επέκτασης αφού ο συνολικός δείκτης του Ομίλου βρίσκεται κατά το 2007 στο 10,2% αλλά όχι με μεγάλη άνεση.

Αυτό σημαίνει ότι ο Όμιλος (άλλες εταιρείες πλην της Τράπεζας) απορροφά με την επέκταση των εργασιών του τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας.

Και βέβαια επισημαίνεται ότι η Εθνική Τράπεζα εστιάζεται κατά προτεραιότητα στους Δείκτες του Ομίλου.

Για το Α' Εξάμηνο του 2008 μετά και την έκδοση προνομιούχων μετοχών συνολικού ύψους 402,7 εκατ €, ο συνολικός ΔΚΕ διαμορφώνεται σε 10,7% και ο βασικός ΔΚΕ σε 9,9% επίπεδα που κατατάσσουν την Εθνική μεταξύ των πλέον ισχυρών κεφαλαιακά ομίλων στην Ευρώπη. Όπως η ίδια η Τράπεζα αναφέρει στον απολογισμό της, ο συνδυασμός υψηλής ρευστότητας και ισχυρής κεφαλαιακής βάσης αποτελεί τη βάση για την ομαλή ανάπτυξη του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη σταθερότητα του Ομίλου απέναντι σε κάθε ενδεχόμενο επιδείνωσης της σημερινής διεθνούς συγκυρίας.

2.4.3 ALPHABANK

Παρατηρούμε μείωση της τάξεως του 10% στο συνολικό δείκτη που οφείλεται στο ότι ανέπτυξε πολύ το ενεργητικό της, από 30,8 δις € σε 37,5 δις €, διατηρώντας σχεδόν σταθερά τα ίδια κεφάλαια.

Ωστόσο ο συνολικός ΔΚΕ (12% για το 2007) είναι αρκετά πάνω από το όριο του 8% και ο βασικός δείκτης (6,4%) είναι ορθολογικά πάνω από το όριο του 4%. Και η ίδια η Τράπεζα αναφέρει στις Σημειώσεις της ότι για το 2007 οι δείκτες βασικών κεφαλαίων 7,8% και συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας 12,5% βρίσκονται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από τα ελάχιστα που απαιτεί η σχετική ΠΔ/ΤΕ (4% και 8% αντίστοιχα) και δίνουν τη δυνατότητα στον Όμιλο να καλύψει επαρκώς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του σε όλους τους τομείς.

Σημειώνεται ότι η Alpha bank αξιολογείται με 'Α' από όλες τις μεγάλες εταιρίες αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας γεγονός που αντανακλά την υψηλή κερδοφορία της και τη διατηρησιμότητα της ποιοτικής κερδοφορίας της.

Στις Σημειώσεις των λογιστικών καταστάσεων η Alpha bank δηλώνει, επίσης, ότι ο Όμιλος αξιοποιεί όλες τις σύγχρονες μεθόδους διαχείρισης της κεφαλαιακής επάρκειας. Έχει προβεί σε εκδόσεις υβριδικών τίτλων και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης που συνυπολογίζονται στα εποπτικά κεφάλαια. Η έκδοση των εν λόγω τίτλων προσθέτει αξία στο μέτοχο, δεδομένου ότι το κόστος είναι σημαντικά χαμηλότερο από αυτό του μετοχικού κεφαλαίου.

Στις ενδιάμεσες λογιστικές καταστάσεις της 30.06.2008 αναφέρει ότι ακόμα και μετά την εφαρμογή από την 1.1.2008 του νέου εποπτικού πλαισίου (Βασιλεία ΙΙ) η κεφαλαιακή της βάση παραμένει ισχυρή με τον βασικό δείκτη να ανέρχεται στο 9% και τον συνολικό δείκτη στο 11,5%. Ειδικότερα ο πιστωτικός κίνδυνος και ο λειτουργικός κίνδυνος υπολογίζονται με την τυποποιημένη μέθοδο.

Πράγματι και από την ανάλυση προκύπτει ότι και ο συνολικός και ο βασικός νέος ΔΚΕ (Βασιλεία ΙΙ) παρέμειναν σταθεροί κατά το Α' εξάμηνο του 2008 παρά την επίδραση του Λειτουργικού Κινδύνου (ΛΚ) που προστέθηκε στο νέο ΔΚΕ και τον μειώνει σχεδόν κατά 1 ποσοστ.μονάδα (0.8%). Η ανάλυση που είναι δυνατή επειδή η ALPHABANK δημοσιοποιεί το Σταθμισμένο έναντι ΛΚ Ενεργητικό κατέληξε ότι ο ΔΚΕ χωρίς τη συμπερίληψη του ΛΚ -δηλαδή ο παλιός συνολικός ΔΚΕ (Βασιλεία Ι) θα ανερχόταν σε 12,2% έναντι 11,44 του νέου.

2.4.3: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας-ALPHABANK

2.4.4 ΑΤΕbank

Στις σημειώσεις της ΑΤΕbank επί των οικονομικών καταστάσεων της 31/12/2007 στο κομμάτι που αφορά τη διαχείριση κεφαλαίων και την κεφαλαιακή επάρκεια αναφέρεται ότι αντικείμενο της Τράπεζας για τη διαχείριση κεφαλαίων, η οποία αποτελεί μια ευρύτερη έννοια απ' αυτή των Ιδίων Κεφαλαίων είναι:

- Η συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις οι οποίες έχουν τεθεί από τις εποπτικές αρχές των τραπεζικών αγορών στις οποίες η Τράπεζα δραστηριοποιείται.
- Η διασφάλιση της δυνατότητας της Τράπεζας να συνεχίσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα ώστε να συνεχίσει να παρέχει αποδόσεις και οφέλη προς τους μετόχους, και
- Η διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της.

Η κεφαλαιακή επάρκεια και η χρήση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων ελέγχονται καθημερινά από τη Διοίκηση της Τράπεζας χρησιμοποιώντας τεχνικές βασισμένες στις οδηγίες που έχουν αναπτυχθεί από την Επιτροπή Βασιλείας και την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος για εποπτικούς σκοπούς.

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υπολογίζεται με βάση τη σχετική οδηγία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ /2563/05), που αποτελεί εφαρμογή της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κεφαλαιακή επάρκεια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των επενδυτικών εταιρειών.

Τα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες κεφαλαίων:

- Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Tier 1 capital)
- Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Tier 2 capital)

Το σταθμισμένο ενεργητικό υπολογίζεται μέσω μιας ιεράρχησης πέντε βαρών κινδύνου ταξινομημένα σύμφωνα με τη φύση τους- τα οποία αντανακλούν μια εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου, αγοράς και λοιπών κινδύνων συνδεδεμένα με κάθε περιουσιακό στοιχείο και αντισυμβαλλόμενο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ενέχυρα και εγγυήσεις.

2.4.4: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας- ΑΤΕbank

Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται για την έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία, με κάποιες προσαρμογές προκειμένου να αποτυπωθεί η φύση τυχόν ενδεχόμενων ζημιών.

Για την Αγροτική Τράπεζα παρατηρούμε μια μείωση της τάξεως του 37% στο συνολικό ΔΚΕ, δηλαδή από 11,63% που ήταν το 2006 έπεσε στο 8.51% το 2007.

Ενώ για την τράπεζα στο Α' Εξάμηνο του 2008 ο συνολικός ΔΚΕ μειώνεται κι άλλο και φαίνεται ότι κατεβαίνει κάτω από το όριο του 8%, δηλαδή αγγίζει το 7,8%. Η Τράπεζα δηλώνει ότι στις 8 Ιουλίου - δηλαδή λίγες μέρες μετά- σύναψε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης 250 εκατ € που ανεβάζει το δείκτη στο 9,6% και αυτό σημαίνει ότι η κεφαλαιακή της βάση είναι αποδεκτή από την Τράπεζα της Ελλάδος γιατί η ενέργεια αυτή της αύξησης των συμπληρωματικών κεφαλαίων ήταν έγκαιρα προγραμματισμένη και δρομολογημένη και συνεπώς οι λίγες μέρες διαφορά θεωρείται συγκυριακή.

Επίσης ενισχυτικό είναι ότι σε επίπεδο Ομίλου ο συνολικός ΔΚΕ δεν κατεβαίνει περαιτέρω κάτω από το όριο του 8% και αυτό ενισχύει τη θέση της *ΑΤΕbank*, κάτι που επίσης λαμβάνεται υπόψη από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία δίνει μεγάλη βαρύτητα στην ενοποιημένη εικόνα των τραπεζικών ομίλων.

Επίσης, η *ΑΤΕbank* όπως και η *ALPHABANK* είναι από τις λίγες τράπεζες που δημοσιοποιεί στις παρουσιάσεις των εξαμηνιαίων αποτελεσμάτων του 2008 το Σταθμισμένο ως προς το Λειτουργικό Κίνδυνο Ενεργητικό που συμπεριλαμβάνεται κατά το 2008 στο νέο ΔΚΕ (Βασιλεία ΙΙ) και το οποίο ανέρχεται σε 1,3 δις €. Συνεπώς, έχουμε και στην περίπτωση αυτής της Τράπεζας τη δυνατότητα να προσδιορίσουμε κατά την ανάλυση την επίδραση του Λειτουργικού Κινδύνου (ΛΚ). Είναι δε αξιοσημείωτο ότι και πάλι η επιβάρυνση στο νέο ΔΚΕ είναι της τάξεως της 1 ποσοστ.μονάδας (0.8%), όπως και στην *ALPHABANK*, ο δε ότι ο ΔΚΕ χωρίς τη συμπερίληψη του ΛΚ -δηλαδή ο παλαιός συνολικός ΔΚΕ (Βασιλεία Ι) θα ανερχόταν σε 8,6% έναντι 7,8 του νέου και πάντως πάνω από το όριο του 8%.

Τις πληροφορίες αυτές με βάση τις οποίες έγινε η ανάλυση δημοσιοποιεί η ίδια η Τράπεζα και στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις και στις παρουσιάσεις για τους επενδυτές για το Α' τρίμηνο και Α' εξάμηνο του 2008.

2.4.5 Τράπεζα Πειραιώς

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας Πειραιώς παρακολουθείται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και τα σχετικά στοιχεία υποβάλλονται σε τριμηνιαία βάση στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι βασικοί στόχοι του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς που ορίζουν τη διαχείριση των εποπτικών κεφαλαίων, είναι:

- Η συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι οποίες ορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται οι θυγατρικές του Ομίλου
- Η διατήρηση μιας ισχυρής και σταθερής κεφαλαιακής βάσης η οποία να υποστηρίζει τα επιχειρηματικά σχέδια της Διοίκησης του Ομίλου.

Κατά την ανάλυση του ΔΚΕ της Τράπεζας Πειραιώς παρατηρούμε αύξηση κατά το 2007 στο Δείκτη της τάξεως του 10%, οφειλόμενη στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

Ο συνολικός ΔΚΕ για το 2007 βρίσκεται πολύ πιο πάνω από το όριο του 8%, φτάνοντας το 13% και ο βασικός ΔΚΕ αντίστοιχα, 9,8% πολύ πιο πάνω από το όριο του 4%.

Το σταθερά υψηλό επίπεδο του Δείκτη δείχνει ότι η Τράπεζα Πειραιώς μπορεί να επεκτείνει τις εργασίες της, ωστόσο αποτελεί ένδειξη κάποιου βαθμού υποαπασχόλησης των κεφαλαίων της.

2.4.6 EUROBANK

Από την ανάλυση προκύπτει η μεγάλη αύξηση του ΔΚΕ, που είναι της τάξεως του 40% και στις δύο βαθμίδες και οφείλεται στην σημαντική αύξηση τόσο των βασικών κεφαλαίων (του μετοχικού κεφαλαίου) όσο και στην αύξηση των συμπληρωματικών κεφαλαίων (αύξηση των δανείων μειωμένης εξασφάλισης). Συγκεκριμένα τα συνολικά κεφάλαια αυξήθηκαν κατά 65,9% και από 3.443 εκατ € που ήταν το 2006 έφτασαν τα 5.713 εκατ € το 2007.

Ο συνολικός ΔΚΕ βρίσκεται στο 12,7%, πολύ πιο πάνω από το όριο του 8% και ο βασικός ΔΚΕ αντίστοιχα στο 7,8%, πολύ πιο πάνω από το όριο του 4%.

Αυτό σημαίνει ότι η *Eurobank* έχει δυνατότητες επέκτασης των εργασιών της με την ίδια δομή Ιδίων Κεφαλαίων, ωστόσο αποτελεί ένδειξη κάποιου βαθμού υποαπασχόλησης των κεφαλαίων της.

2.4.7 Εμπορική Τράπεζα

Έχουμε μείωση της τάξεως του 10% στο συνολικό δείκτη .

Στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Α' Εξαμήνου του 2008 δεν αναφέρονται στοιχεία για την Τράπεζα, ωστόσο αναφέρεται ο συνολικός ΔΚΕ για του Ομίλου που είναι 8,3%.

Επειδή από τη σύγκριση των άλλων ετών τα στοιχεία του Ομίλου είναι σχεδόν ίδια με της Τράπεζας, ο συνολικός δείκτης παρέμεινε σταθερός για το Α' Εξάμηνο του 2008 τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Τράπεζα.

Η κεφαλαιακή επάρκεια συνεπώς είναι οριακά πάνω από το όριο του 8% και η Τράπεζα δε θα μπορέσει να επεκτείνει τις εργασίες της χωρίς αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της.

Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο ότι ο βασικός δείκτης είναι πολύ κοντά στο συνολικό δείκτη (6,86%) και άρα αρκετά πάνω από το όριο του 4%, πράγμα που δείχνει μια ισχυρή δομή σε βασικά κεφάλαια που μπορούν σχετικά εύκολα να ενισχυθούν με συμπληρωματικά κεφάλαια (πχ δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, κλπ).

2.4.8 Γενική Τράπεζα

Η Γενική Τράπεζα παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα να πραγματοποιεί ζημιές καθ' όλο το διάστημα 2004-2007 στο οποίο εστιάστηκε η παρούσα ανάλυση, οπότε παρατηρείται μια σοβαρή διακύμανση στο Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Για την απορρόφηση των ζημιών μειώνονται κάθε φορά τα Ίδια Κεφάλαια της Τράπεζας. Έτσι ο συνολικός ΔΚΕ κατέληξε να φθάσει κατά το 2006 και κάτω από το όριο του 8%, δηλαδή στο 5,59%.

Γενικά, οι τιμές του συνολικού ΔΚΕ της Τράπεζας -με σχεδόν όμοιες τιμές και για τον Όμιλο- ήταν οι εξής:

2005: 10,36%, 2006: 5,59%, 2007: 11,64% (αντίστοιχα για τον Όμιλο 11,91%)

Στα αποτελέσματα του Α' Τριμήνου και Α' Εξαμήνου του 2008 που ανακοινώνει η Γενική Τράπεζα με τις Σημειώσεις των Ενδιάμεσων Λογιστικών Καταστάσεων, δεν ανακοινώνει την τιμή του ΔΚΕ (είτε συνολικού είτε βασικού).

Επειδή ήταν φανερό ότι η τράπεζα δεν θα μπορούσε να αναπτύξει τις εργασίες της το θέμα της επάρκειας των κεφαλαίων και της ευρωστίας γενικότερα αντιμετωπίστηκε προς δύο κατευθύνσεις: τόσο με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από τη μητρική SOCIETE GENERALE (κατά %), όσο και με σύναψη δανείου μειωμένης εξασφάλισης (δάνειο 100 εκ. € εξοφλήθηκε και συνάφθηκε νέο 125 εκ. €).

Εκτίμηση -βάσει ανάλυσης- του ΔΚΕ της Γενικής για το Α' Εξάμηνο 2008

Με ανάλυση των οικονομικών στοιχείων και κάποιες παραδοχές συντηρητικής κατεύθυνσης μπορούμε να εκτιμήσουμε το Δείκτη Φερεγγυότητας και το Δ.Κ.Ε. για το Α' εξάμηνο 2008, καθώς η τράπεζα δεν το ανακοινώνει ούτε στις Σημειώσεις των Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων, ούτε στις Παρουσιάσεις για τα Αποτελέσματα 2008.

Εάν στα Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια (TIER 2) της 31.12.2007 των 407,170 εκατ. € ενσωματωθούν οι ζημιές της τράπεζας του Α' εξαμήνου 2008 των 9.572 εκατ. € θα προκύψει ύψος Συνολικών Εποπτικών Κεφαλαίων Α' εξαμήνου 2008: 397,598 εκατ. €.

Ακόμη, παρατηρούμε ότι από το ενεργητικό της 31.12.2006 που ανερχόταν σε 3.836,25 εκ.€ προέκυψε Σταθμισμένο έναντι Πιστωτικού Κινδύνου Ενεργητικό ύψους 3.122,823 εκατ.€, δηλαδή ως ποσοστό 81,4% του ενεργητικού. Επίσης, ότι από το ενεργητικό της 31.12.2007 που ανερχόταν σε 4.335,06 εκ.€ προέκυψε Σταθμισμένο ως προς τον Πιστωτικό Κίνδυνο Ενεργητικό ύψους 3.497,427 εκατ. €, δηλαδή ως ποσοστό (%) 80,7% του Ενεργητικού.

Μπορούμε συνεπώς να εφαρμόσουμε ως συντηρητική παραδοχή το μεγαλύτερο ποσοστό - ήτοι το 81,4%- στο ενεργητικό του Α' εξαμήνου 2008.

Έτσι έχουμε τη δυνατότητα να εκτιμήσουμε ότι με μία συντηρητική αλλά πραγματική προσέγγιση το Σταθμισμένο ως προς τον Πιστωτικό Κίνδυνο Ενεργητικό αποτελεί το 81,4% του Ενεργητικού Α' εξαμήνου του 2008 που ανέρχεται σε 4.546,07 εκατ. €. Συνεπώς, το Σταθμισμένο ως προς τον Πιστωτικό Κίνδυνο Ενεργητικό φτάνει τα 3.700,44 εκατ. €.

Εκτίμηση -βάσει ανάλυσης- του ΔΚΕ της Γενικής για το Α' Εξάμηνο 2008 (συνέχεια)

Συνεπώς, ο Δείκτης Φερεγγυότητας Α' εξαμήνου 2008 της τράπεζας θα είναι $397,598/3.700,444= 10,75\%$. Υπάρχει μείωση στο Δείκτη Φερεγγυότητας της τάξεως του 8% και αυτό δείχνει ο συνδυασμός ανάπτυξης εργασιών (αύξηση Ενεργητικού) με τη μείωση των Ιδίων Κεφαλαίων για απορρόφηση Ζημιών δεν μπορεί να διασφαλίσει ισχυρή Κεφαλαιακή Επάρκεια.

Η Τράπεζα μπορεί βεβαίως να καταφεύγει σε αύξηση των Ιδίων Κεφαλαίων είτε βασικών, είτε συμπληρωματικών. Για παράδειγμα θα μπορούσε να καταφύγει και σε νέο δάνειο μειωμένης εξασφάλισης αυξάνοντας τα συμπληρωματικά κεφάλαια. Ωστόσο, δεδομένης της όποιας στρατηγικής ανάπτυξης εργασιών και της υλοποίησης αυτής της ανάπτυξης που απεικονίζεται στο Ενεργητικό, η κερδοφορία είναι μονόδρομος και η μόνη μακροπρόθεσμης αντοχής διέξοδος.

Η Τράπεζα βέβαια μειώνει τις ζημιές, και μάλιστα το Β τρίμηνο 2008 είχε για πρώτη φορά θετικό αποτέλεσμα (ασφαλώς όμως πλησίον του μηδενός). Τα συνολικά όμως αποτελέσματα με 31.12.2008 θα δείξουν την πραγματική εικόνα η οποία βεβαίως θα συμπεριλαμβάνει και την όποια εξέλιξη της κερδοφορίας του Β εξαμήνου 2008, καθώς στις Σημειώσεις των Λογιστικών Καταστάσεων της Τράπεζας θα ανακοινωθούν υποχρεωτικά τα στοιχεία και για το ΔΚΕ και για το Δείκτη Φερεγγυότητας.

Επισημαίνουμε στο σημείο αυτό την παρατήρηση ότι ο Δείκτης Φερεγγυότητας της Γενικής Τράπεζας ουσιαστικά ταυτίζεται με το ΔΚΕ κατά Βασιλεία Ι γιατί το Σταθμισμένο έναντι Κινδύνων Αγορά Ενεργητικό της είναι αμελητέο. Ωστόσο, εφόσον προσπαθούμε να εκτιμήσουμε το νέο συνολικό ΔΚΕ (Βασιλεία ΙΙ) για το Α' Εξάμ. 2008 είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψη μας και την επίδραση του Λειτουργικού Κινδύνου (ΛΚ) ο οποίος συμμετέχει πλέον στον παρονομαστή του νέου ΔΚΕ και τον επιβαρύνει.

Σημειώνουμε δε ότι η Τράπεζα δηλώνει στον Απολογισμό 31.12.2007 ότι εφαρμόζει **Εξελιγμένες Μεθόδους (AMA)** για το ΛΚ -και μάλιστα είναι η μόνη ελληνική τράπεζα που εισήλθε με τις ανώτερες αυτές μεθόδους στο καθεστώς του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου (Βασιλεία ΙΙ)- οι οποίες είναι περισσότερο ευαίσθητες ως προς τον κίνδυνο και ενδέχεται να καταλήγουν σε χαμηλότερη επιβάρυνση για ΛΚ από ότι οι απλούστερες προσεγγίσεις (Βασικού Δείκτη και Τυποποιημένη).

Εκτίμηση -βάσει ανάλυσης- του ΔΚΕ της Γενικής για το Α' Εξάμηνο 2008 (συνέχεια)

Παρόλ'αυτά θεωρούμε ότι θα μπορούσαμε να είχαμε μια αρκετά αξιόπιστη εκτίμηση εάν χρησιμοποιήσουμε τα ευρήματα της ανάλυσης που διενεργήσαμε στην περίπτωση της ALPHABANK, όπου προσδιορίσαμε ότι η επιβάρυνση στο νέο συνολικό ΔΚΕ από το ΛΚ είναι της τάξεως του 1% (ακριβέστερα 0,8%). Συνεπώς, εάν μειώσουμε κατά μία περίπου ποσοστιαία μονάδα το Δείκτη Φερεγγυότητας του Α' Εξαμ.2008 που υπολογίσαμε σε 10,75%, θα προκύψει μια εκτίμηση του νέου συνολικού ΔΚΕ (Βασιλεία ΙΙ) περίπου σε 9,9%

2.4.9 Συμπεράσματα

Η ανάλυση στο δεύτερο αυτό κεφάλαιο επικεντρώθηκε στον Πυλώνα Ι και συγκεκριμένα στην ανάλυση του ΔΚΕ ελληνικών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ΑΤΕbank, Τράπεζα Πειραιώς, EUROBANK, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα), κατά την τελευταία τριετία (2006, 2007, Α' Εξάμηνο 2008).

Η εμπειρική έρευνα βασίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις που έχουν δημοσιοποιήσει οι ίδιες οι τράπεζες και συμπεριλαμβάνουν όλα τα στοιχεία για τη διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνουν και για τον ΔΚΕ, όπως είναι υποχρεωμένες σύμφωνα με τον Πυλώνα ΙΙΙ.

Οι ελληνικές τράπεζες εισήλθαν από 1.1.2008 στο καθεστώς του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου (Βασιλεία ΙΙ). Τα συμπεράσματα στα οποία οδήγησε η ανάλυση είναι ότι οι ελληνικές τράπεζες που μελετήσαμε είναι αρκετά πάνω από το κατώτατο όριο του 8% που ισχύει για το ΔΚΕ και άρα η κεφαλαιακή τους βάση μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη των εργασιών τους με ασφάλεια, χωρίς να χρειάζεται να ληφθούν τυχόν πρόσθετα μέτρα από την Τράπεζα της Ελλάδος όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του Πυλώνα ΙΙ.

Αυτό συμβαίνει γιατί έχουν ήδη προβεί έγκαιρα σε αυξήσεις των βασικών ή και συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων τους οι οποίες απορρόφησαν και την επίδραση της συμπερίληψης κεφαλαιακών απαιτήσεων για Λειτουργικό Κίνδυνο (ΛΚ) στο νέο ΔΚΕ (Βασιλεία ΙΙ). Μέσα από την ανάλυση εκτιμήθηκε ότι η επίδραση αυτή του ΛΚ είναι της τάξεως της μιας ποσοστιαίας μονάδας.

3.ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΣΕΕ) ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

3.1 Ορισμός και στόχοι του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (ΣΕΕ):

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου αποτελεί σύνολο ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος και συντελεί στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία του.

Περιλαμβάνει τις λειτουργίες της Εσωτερικής Επιθεώρησης, της Διαχείρισης Κινδύνων και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Διαθέτει τις αντίστοιχες κεντρικές μονάδες, οι οποίες είναι διοικητικά ανεξάρτητες, αναφέρονται στη Διοίκηση και στο Δ.Σ., μέσω των οργάνων διοικητικής διαχείρισης (Επιτροπή Ελέγχου, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων) και ενημερώνουν την Τράπεζα της Ελλάδος με τις προβλεπόμενες εκθέσεις.

Ειδικότερα αποβλέπει, σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.Ι), στη διασφάλιση των ακόλουθων ιδίως στόχων:

- Τη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής με αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων.
- Την αναγνώριση και αντιμετώπιση των πάσης φύσεως κινδύνων που αναλαμβάνονται, περιλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου.
- Την διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος και την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων.
- Τη συμμόρφωση με το Θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του, περιλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών και των κανόνων δεοντολογίας.
- Την πρόληψη και την αποφυγή λανθασμένων ενεργειών και παρατυπιών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα του πιστωτικού ιδρύματος, των μετόχων και των συναλλασσομένων με αυτό.

3.2 Οι βασικές αρχές της δομής του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (ΣΕΕ):

α. Εγκεκριμένη από το ΔΣ επιχειρησιακή στρατηγική, προϋπολογισμός & γενικές αρχές

Σύμφωνα με το ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.ΙΙ), κάθε ΠΙ πρέπει να διαθέτει καταγεγραμμένη, τεκμηριωμένη και εγκεκριμένη από το ΔΣ Επιχειρησιακή Στρατηγική με χρονικό ορίζοντα τουλάχιστον ενός έτους και σαφείς στόχους, τόσο για το ίδιο το ΠΙ όσο και για τον όμιλο του οποίου είναι επικεφαλής, που θα αναφέρεται κυρίως στα ακόλουθα:

- Καταγραφή και ιεράρχηση των άμεσων και μελλοντικών επιχειρησιακών στόχων.
- Διαφανή διάρθρωση και επαρκή τεκμηρίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και κατάλληλες αναφορές που θα καθιστούν δυνατή την κατανόηση της δομής του ΠΙ και του ομίλου, τον έλεγχο από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, καθώς και την υλοποίηση της υιοθετηθείσας πολιτικής διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο ομίλου.
- Προϋπολογισμό για το είδος και τον όγκο των δραστηριοτήτων, καθώς και τα προβλεπόμενα οικονομικά αποτελέσματα.
- Τα αποδεκτά όρια και το είδος των κινδύνων που πρόκειται να αναληφθούν, οι παραδοχές με βάση τις οποίες εκτιμώνται και η κάλυψή τους από τα ίδια κεφάλαια.

Για την αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ ως συνόλου, θα πρέπει να διασφαλίζεται κυρίως ότι:

- Είναι επαρκώς τεκμηριωμένο και λεπτομερώς καταγεγραμμένο ως προς τα σημεία ελέγχου και τις διαδικασίες.
- Καλύπτει πλήρως όλες τις δραστηριότητες και τις συναλλαγές του ΠΙ.
- Παρέχει τη δυνατότητα ελέγχου των εργασιών που ανατίθενται σε τρίτους (outsourcing).

- Υποστηρίζεται από ολοκληρωμένο σύστημα διοικητικών πληροφοριών (MIS) και επικοινωνίας με σαφώς καθορισμένες ιεραρχικές γραμμές αναφοράς που θα επιτρέπουν την έγκαιρη ροή και την αξιοπιστία της απαραίτητης πληροφόρησης σε κάθε λειτουργό ή διοικητικό όργανο για την εκτέλεση του έργου του.
- Προβλέπει τη διεξαγωγή από τα αρμοδίως επιφορτισμένα όργανα ή μονάδες, περιοδικών ή και έκτακτων ελέγχων, για τη διαπίστωση της συνεπούς εφαρμογής των κανόνων και διαδικασιών από όλες τις υπηρεσιακές μονάδες.
- Διαθέτει εσωτερική συνοχή των μηχανισμών ελέγχου για το σύνολο του ΠΙ και του ομίλου του.
- Προβλέπει διαδικασίες για την αξιολόγηση της επάρκειάς του με κριτήρια:
 - I. Τη συνέπεια εφαρμογής των διαδικασιών.
 - II. Τις ποσοτικές και ποιοτικές επιπτώσεις από παραβιάσεις των κανόνων ασφαλείας ή από λάθη και παραλείψεις στην εφαρμογή τους.
 - III. Την ύπαρξη μηχανισμών άμεσης αναθεώρησης των διαδικασιών για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που διαπιστώνονται από τις τακτικές ή έκτακτες αξιολογήσεις τους.

β. Αριότητα στην οργανωτική δομή και καταγεγραμμένες διαδικασίες

Απαιτείται η αναλυτική καταγραφή όλων των διαδικασιών του ΠΙ, η ενσωμάτωση των κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου, ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ευθυνών κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσιακής μονάδας, η εμπλοκή δύο τουλάχιστον λειτουργιών ανά δραστηριότητα και η εκτίμηση των κινδύνων σε περιπτώσεις νέων προϊόντων και σημαντικών αλλαγών.

Πιο αναλυτικά, όπως αναφέρεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.ΙΙ), για τη διασφάλιση αποτελεσματικής οργανωτικής δομής και επάρκειας του ΣΕΕ απαιτείται για κάθε δραστηριότητα αναλυτική περιγραφή και σαφής καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσιακής μονάδας και Επιτροπής, καθώς και αντίστοιχες διαδικασίες εξουσιοδότησης.

Ειδικότερα απαιτείται:

- Αναλυτική καταγραφή των διαδικασιών διεξαγωγής κάθε εργασίας, που κοινοποιείται στο αρμόδιο για την εκτέλεση και τον έλεγχο της προσωπικό.
- Η ενσωμάτωση σε όλους τους κανονισμούς διεξαγωγής των εργασιών του ΠΙ, κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου που θα διασφαλίζουν ότι όλες οι συναλλαγές είναι έγκυρες και νόμιμες, έχουν εκτελεστεί σύμφωνα με όλους τους κανόνες λειτουργίας της κάθε υπηρεσιακής μονάδας, έχουν αξιολογηθεί σύμφωνα με όλους τους κινδύνους που ενέχουν, έχουν διεκπεραιωθεί από κατάλληλα εξουσιοδοτημένα και άμεσα εντοπιζόμενα άτομα, έχουν καταχωρηθεί στα προβλεπόμενα για κάθε περίπτωση αρχεία και έχουν ενταχθεί στο σύστημα διοικητικής πληροφόρησης.
- Η πρόβλεψη για άμεση ή έμμεση εμπλοκή δύο τουλάχιστον λειτουργών του ΠΙ σε κάθε δραστηριότητα ή ελεγκτική λειτουργία (four eyes principle) μέχρι την ολοκλήρωσή της. Το ΠΙ, αξιολογώντας το επίπεδο των κινδύνων, μπορεί να προβλέπει απλοποιημένες καταγεγραμμένες διαδικασίες για ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών, με καθορισμό συγκεκριμένου ορίου συναλλαγών ή και άλλων ποιοτικών χαρακτηριστικών.
- Η συμβουλευτική (τουλάχιστον) συμμετοχή των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και διαδικασιών σε θέματα που αφορούν στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, καθώς και για την εκτίμηση του Λειτουργικού Κινδύνου που μπορεί να προκύψει, σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών (συγχωνεύσεις, εξαγορές κλπ), προκειμένου να ενσωματωθούν οι κατάλληλοι ελεγκτικοί μηχανισμοί, οι μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνων και να διασφαλισθεί η συμβατότητα με τους ισχύοντες κανόνες.

γ. Θέματα προσωπικού, διαχωρισμού καθηκόντων και σύγκρουσης συμφερόντων

Το προσωπικό διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις και ικανότητες, λαμβάνει την απαραίτητη εκπαίδευση σε διαρκή βάση και αμείβεται επαρκώς, ενώ υπάρχει διαχωρισμός καθηκόντων και αποφυγή ασυμβίβαστων ρόλων. Όπως βλέπουμε στην ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.ΙΙ):

- Καθορίζονται διαδικασίες διαχείρισης και διαρκούς εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, έτσι ώστε η στελέχωση κάθε θέσης, εργασίας ή ευθύνης να γίνεται από πρόσωπα που διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις και ικανότητες με τη θέσπιση των πλέον ενδεδειγμένων εκάστοτε κριτηρίων πρόσληψης και εξέλιξης.
- Διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός διαχωρισμός καθηκόντων με την υιοθέτηση κατάλληλων διαδικασιών, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις ασυμβίβαστων ρόλων, σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των μελών του Δ.Σ., της Διοίκησης και των στελεχών, αλλά και μεταξύ αυτών, του ΠΙ και των συναλλασσομένων, καθώς και αθέμιτης χρήσης εμπιστευτικών πληροφοριών ή περιουσιακών στοιχείων.

δ. Παρεχόμενες υπηρεσίες προς πελάτες

Εφαρμόζονται οι βέλτιστες πρακτικές για την παροχή υπηρεσιών που προσιδιάζουν στον πελάτη, τηρείται η νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή, εξετάζονται οι καταγγελίες και τα παράπονα των πελατών, ελέγχεται η ταυτοπροσωπία των συναλλασσομένων και διαφυλάσσονται τα προσωπικά τους δεδομένα.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.ΙΙ), για τη διασφάλιση της παροχής κατάλληλων υπηρεσιών προς τους πελάτες, ως αναπόσπαστο τμήμα του λειτουργικού κινδύνου, απαιτείται ιδίως:

- Η ύπαρξη κατάλληλων διαδικασιών για την εξέταση των καταγγελιών ή παραπόνων των πελατών κατά τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2501/31.10.2002 καθώς και τις λοιπές διατάξεις της νομοθεσίας.
- Η διαφύλαξη των συμφερόντων και προστασία από αλλότρια χρήση των προσωπικών δεδομένων. Τα ΠΙ θέτουν στη διάθεση της Τράπεζας της Ελλάδος τις άδειες που χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές για τυχόν χρήση των εν λόγω δεδομένων.
- Ο τακτικός έλεγχος των διαδικασιών που σχετίζονται με τη διαπίστωση της ακριβούς ταυτότητας των συναλλασσομένων.

ε. Αποτροπή νομιμοποίησης παράνομου χρήματος

Εφαρμόζεται η νομοθεσία για την πρόληψη νομιμοποίησης παράνομων εσόδων, υφίστανται διαδικασίες για τον εντοπισμό των ύποπτων συναλλαγών οι οποίες αναφέρονται στις αρμόδιες ανεξάρτητες και δικαστικές αρχές.

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.ΙΙ) :

Υφίστανται διαδικασίες για τον εντοπισμό των συναλλαγών, οι οποίες σε συνάδουν με τη γνώση που έχει το ΠΙ για τον πελάτη και τη συναλλακτική του συμπεριφορά, τη διερεύνηση τους και την αναφορά τους, εφόσον απαιτείται, με κατάλληλη τεκμηρίωση και επάρκεια.

Τα προληπτικά μέτρα πρέπει να διέπονται από τις ίδιες αρχές που εφαρμόζονται σε σχέση με τους λοιπούς κινδύνους, να είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και τη μορφή του ΠΙ και, ανάμεσα σε άλλα, να διασφαλίζουν :

- την εφαρμογή κριτηρίων αποδοχής της συμβατικής σχέσης με τον πελάτη, την ταξινόμηση των πελατών κατά βαθμίδα κινδύνου και στη συνέχεια παρακολούθηση της δραστηριότητας του πελάτη.

στ. σύστημα λογιστικής παρακολούθησης των εργασιών

Εφαρμόζει ακριβές και αξιόπιστο λογιστικό σύστημα, διενεργούνται περιοδικοί και έκτακτοι έλεγχοι των λογιστικών καταχωρήσεων και συντάσσονται και δημοσιοποιούνται οι λογιστικές καταστάσεις. Πιο αναλυτικά όπως φαίνεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 (κεφ ΙΙ):

- Από το λογιστικό σύστημα που εφαρμόζει το ΠΙ πρέπει γενικά να προκύπτει η πραγματική εικόνα της οικονομικής κατάστασης του ΠΙ, να παρέχονται οι απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων πληροφορίες, καθώς και να διασφαλίζεται η κατάρτιση αξιόπιστων ετήσιων ή περιοδικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο λογιστικά πρότυπα.
- Διασφαλίζεται με κατάλληλες διαδικασίες η συστηματική και ασφαλής τήρηση των αρχείων για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο, από τον κατά περίπτωση προβλεπόμενο από το Θεσμικό πλαίσιο, ελάχιστο χρόνο και με τρόπο που θα επιτρέπει την πραγματοποίηση ελέγχων μεταγενέστερα (audit trails) και την αναπαραγωγή όλων των συναλλαγών κατά χρονολογική σειρά, την υποστήριξη κάθε καταχωρημένου στοιχείου με πρωτότυπα δικαιολογητικά και την τεκμηρίωση οποιασδήποτε μεταβολής στα υπόλοιπα των λογαριασμών, με αναλυτικά στοιχεία για τις κινήσεις που μεσολάβησαν.

ζ. Συστήματα πληροφορικής

Διαθέτει Συστήματα Πληροφορικής που υποστηρίζουν πλήρως και αποτελεσματικά όλες τις εργασίες και διασφαλίζουν την αποθήκευση των κρίσιμων επιχειρησιακών πληροφοριών, έχουν σχέδια εκτάκτου ανάγκης και εφεδρικό μηχαν/κο κέντρο. Στην ΠΔ/ΤΕ 2577/06 (κεφ.ΙΙ) αναφέρεται ότι:

- Η λειτουργία των Συστημάτων Πληροφορικής στοχεύει, αφενός στην αποτελεσματική υποστήριξη της επιχειρησιακής στρατηγικής των ΠΙ, αφετέρου στην ασφαλή διακίνηση, επεξεργασία και αποθήκευση των κρίσιμων επιχειρησιακών πληροφοριών. Παράλληλα, η αυξημένη ανάγκη χρήσης συστημάτων πληροφορικής από τα ΠΙ, σε συνδυασμό με την τυχόν ανάθεση κρίσιμων έργων πληροφορικής σε τρίτους, ενισχύει συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων με σημαντικότερη αυτή του λειτουργικού κινδύνου. Οι

κίνδυνοι αυτοί πρέπει να προσδιορίζονται, να εντοπίζονται έγκαιρα και να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά.

- Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων που απορρέουν από τη λειτουργία των Συστημάτων Πληροφορικής, τα ΠΙ υλοποιούν το πλαίσιο αρχών ασφαλούς και αποτελεσματικής λειτουργίας συστημάτων πληροφορικής που αναφέρεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/06 Παράρτημα 2.

Η λειτουργία της Εσωτερικής Επιθεώρησης

Η λειτουργία της εσωτερικής επιθεώρησης περιλαμβάνει τους περιοδικούς, έκτακτους και ειδικούς ελέγχους όλων των κεντρικών μονάδων και μονάδων δικτύου του ΠΙ, καθώς και των πληροφοριακών συστημάτων, των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, κανονιστικής συμμόρφωσης και των διαδικασιών τριταναθέσεων (ανάθεσης δραστηριοτήτων σε τρίτους)

Αρμόδια είναι η μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, η οποία είναι ανεξάρτητη διοικητικά από τις άλλες μονάδες του ΠΙ, ενημερώνει το Δ.Σ. και τη διοίκηση, μέσω της επιτροπής ελέγχου, έχει πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσιακές μονάδες και τα στοιχεία του ΠΙ, και διαθέτει έμπειρο και αριθμητικά επαρκές προσωπικό.

Ωστόσο, η λειτουργία της Εσωτερικής Επιθεώρησης ολοκληρώνεται με την εμπλοκή όλων των μονάδων του πιστωτικού ιδρύματος (κεντρικών και δικτύου) οι οποίες έχουν την ευθύνη διενέργειας του πρωτογενούς ελέγχου κατά τη φάση της εκτέλεσης όλων των εργασιών αρμοδιότητάς τους.

Η λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων

Η λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει την αξιολόγηση και διαχείριση όλων των κινδύνων που αναλαμβάνει το ΠΙ (πιστωτικός, αγοράς επιτοκίων, συναλλάγματος, διαπραγμάτευσης, ρευστότητας, συγκέντρωσης, λειτουργικός, κλπ), εισηγείται και παρακολουθεί τα εκάστοτε ανώτατα όρια ανάληψης κινδύνων και προτείνει τρόπους αντιστάθμισης και μετρίασης των κινδύνων, με βάση τις κατάλληλες μεθοδολογίες.

Αρμόδια είναι η μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία είναι ανεξάρτητη διοικητικά από τις άλλες μονάδες του ΠΙ, ενημερώνει τη Διοίκηση, το Δ.Σ., μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και την Τράπεζα της Ελλάδος, προσδιορίζει την κεφαλαιακή επάρκεια του ΠΙ και του Ομίλου, έχει πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσιακές μονάδες και τα στοιχεία του ΠΙ, και διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό.

Η λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Η λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης περιλαμβάνει την προστασία του ΠΙ από τυχόν αδυναμία συμμόρφωσης προς το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και προς τους κώδικες δεοντολογίας και τη διαχείριση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων.

Ενδεικτικές κανονιστικές υποχρεώσεις είναι η εταιρική διακυβέρνηση, η νομοθεσία για την κεφαλαιακή επάρκεια (Βασιλεία ΙΙ), η νομοθεσία του τραπεζικού μεσολαβητή και για την ενημέρωση των συναλλασσομένων, η νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η νομοθεσία για την προστασία των επενδυτών - πελατών από τους κινδύνους χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID), η νομοθεσία για την πρόληψη και καταστολή εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ξέπλυμα χρήματος).

Η ενημέρωση των ανεξάρτητων αρχών, των δικαστικών αρχών και των εποπτικών αρχών, είναι επίσης κανονιστική υποχρέωση.

Αρμόδια είναι η μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία υπάγεται στη Διοίκηση, υποβάλλει αναφορές στη Διοίκηση και το Δ.Σ., έχει πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσιακές μονάδες και τα στοιχεία του ΠΙ, και διαθέτει επιλεγμένο προσωπικό με επαρκείς γνώσεις τραπεζικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων.

3.3 Οι βασικές αρχές του ΣΕΕ σε επίπεδο Ομίλου

Τα ΠΙ οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποτελεσματική ενσωμάτωση στη στρατηγική του Ομίλου τους, σχετικά με τα θέματα οργάνωσης και ΣΕΕ, των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, περιλαμβανομένων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, των οποίων διατηρούν τον έλεγχο ή που υπόκεινται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση και ενοποιούνται με την ολική ή αναλογική μέθοδο. Ιδιαίτερα θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι:

- Τα συστήματα και οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν οι παραπάνω επιχειρήσεις καθώς και οι νεοαποκτούμενες επιχειρήσεις (από συγχωνεύσεις, εξαγορές) είναι συμβατά μεταξύ τους και είναι προσαρμοσμένα τόσο στις ανάγκες της οργανωτικής δομής του ομίλου όσο και στις κατ' ιδίαν ιδιαιτερότητες κάθε εταιρείας του ομίλου ή ότι καθορίζεται ρεαλιστικό, κατά περίπτωση χρονοδιάγραμμα αντίστοιχης προσαρμογής τους.
- Οι σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται παρακολουθούνται σε επίπεδο ομίλου.
- Οι παραπάνω επιχειρήσεις διαθέτουν επαρκείς διαδικασίες για την παραγωγή και διάθεση των πληροφοριών και στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση και εφαρμογή των διατάξεων του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των ΠΙ (Βασιλεία ΙΙ).
- Το ΔΣ του μητρικού ΠΙ διασφαλίζει, με τον κατάλληλο συντονισμό και συμφωνίες, ότι οι αρμοδιότητες επίβλεψης και ενιαίας στρατηγικής δεν αναιρούν τις ευθύνες των διοικητικών οργάνων των θυγατρικών επιχειρήσεων και δεν οδηγούν σε μη απαιτούμενες επικαλύψεις. Επίσης καθορίζει την κατανομή ευθυνών, τα μέτρα συντονισμού και την ανάθεση, όπου απαιτείται, ειδικών αρμοδιοτήτων σε εταιρείες ομίλου ως προς τη διαχείριση ιδίως σημαντικών κινδύνων, τον εσωτερικό έλεγχο, τη λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης και την εφαρμογή διατάξεων για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3.4 Όργανα διοικητικής διαχείρισης ΣΕΕ

Το διοικητικό συμβούλιο και η Διοίκηση

Ανεξάρτητα από την οργανωτική διάρθρωση κάθε ΠΙ καθορίζονται τα εξής:

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) οφείλει να διαθέτει ως, σύνολο, επαρκείς γνώσεις και εμπειρία τουλάχιστον για τις σημαντικότερες των δραστηριοτήτων του ΠΙ, ώστε να έχει τη δυνατότητα άσκησης εποπτείας επί του συνόλου των λειτουργιών είτε άμεσα είτε μέσω των επιτροπών που θεσμοθετούνται υποχρεωτικά ή κατά τη διακριτική ευχέρεια του ΠΙ. Το ΠΙ οφείλει να διασφαλίζει τη συμμετοχή στο Δ.Σ. τουλάχιστον ενός ή σε κάποιες περιπτώσεις, δύο μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μελών.

Για την αποφυγή περιπτώσεων σύγκρουσης καθηκόντων η Τράπεζα της Ελλάδος κρίνει σκόπιμο τα ΠΙ να υιοθετούν τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης που αφορούν, ιδίως, το διαχωρισμό των εκτελεστικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων των μελών του Δ.Σ., περιλαμβανομένου του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων του Προέδρου του Δ.Σ. από τις εκτελεστικές αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Το Δ.Σ. έχει γενικά την ευθύνη για την εφαρμογή των διατάξεων της ΠΔΤΕ 2577 και μεταξύ άλλων την ευθύνη:

- Του στρατηγικού προσανατολισμού του ΠΙ της επαναξιολόγησης του και της υιοθέτησης των κατάλληλων πολιτικών που αποσκοπούν στη διασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικού ΣΕΕ.
- Της ύπαρξης κατάλληλης πολιτικής, τόσο για τη διαχείριση κινδύνων με καθορισμό των εκάστοτε αποδεκτών ορίων ανάληψης κινδύνου, όσο και για την κανονιστική συμμόρφωση.
- Της διαμόρφωσης του κατάλληλου εσωτερικού περιβάλλοντος, που διασφαλίζει ότι κάθε στέλεχος σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα του ΠΙ κατανοεί τόσο τη φύση του κινδύνου που σχετίζεται με τις δραστηριότητες στις οποίες μετέχει ή εποπτεύει, όσο και την ανάγκη αποτελεσματικής αντιμετώπισης

τους, αναγνωρίζει τη σημασία των ελεγκτικών διαδικασιών και διευκολύνει την εφαρμογή τους.

- Της υιοθέτησης Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς που εφαρμόζεται από τη Διοίκηση και το σύνολο του προσωπικού του ΠΙ επί τη βάση των γενικών αποδεκτών αρχών (επιμέλεια, αποτελεσματικότητα, υπευθυνότητα, ευπρέπεια στις σχέσεις με το κοινό, μη αίτηση και μη αποδοχή ασυνήθους αξίας ωφελημάτων, τήρηση επαγγελματικού απορρήτου κλπ).
- Της παροχής στη Διοίκηση και τις υπηρεσιακές μονάδες όλων των απαραίτητων μέσων για την υλοποίηση του έργου τους.
- Της ακρίβειας των δημοσιευόμενων ετήσιων και περιοδικών οικονομικών καταστάσεων του ΠΙ και του ομίλου, σε ατομική και ενοποιημένη βάση αντίστοιχα, καθώς και των υποβαλλομένων στην Τράπεζα της Ελλάδος και τις άλλες εποπτικές αρχές στοιχείων.
- Της διασφάλισης ότι η λειτουργία του ΠΙ είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα από το από το θεσμικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς και τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα ως προς την επιλογή και τυχόν αντικατάσταση των στελεχών που κατέχουν καίριες θέσεις.
- Της ύπαρξης καταγεγραμμένων διαδικασιών (ανάθεση συγκεκριμένων ρόλων και συντονισμό τους, εξουσιοδοτημένα πρόσωπα για την επικοινωνία με την Τράπεζα της Ελλάδος ή και άλλες αρχές, εναλλακτικές πηγές κάλυψης αναγκών ρευστότητας κλπ) που θα διασφαλίζουν:
 - Την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων που θέτουν σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία του ΠΙ και
 - Την αποκατάσταση και απρόσκοπτη συνέχιση της επιχειρησιακής του λειτουργίας.

Η Διοίκηση η οποία νοείται ως το ανώτατο διοικητικό όργανο με εκτελεστικές αρμοδιότητες, έχει μεταξύ άλλων την ευθύνη:

- Της συνεπούς υλοποίησης της εγκεκριμένης από το Δ.Σ. επιχειρησιακής στρατηγικής και της εξειδίκευσής της με τη χάραξη της κατάλληλης για κάθε λειτουργία πολιτικής, τον καθορισμό επιμέρους στόχων για κάθε τομέα δραστηριότητας, διοικητικό όργανο και υπηρεσιακή μονάδα. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και
 - Η υλοποίηση της εγκεκριμένης από το Δ.Σ. διαχείρισης κινδύνων.
 - Ο καθορισμός των επιμέρους ορίων και των αρμοδιοτήτων κάθε υπηρεσιακής μονάδας στη διαχείριση κινδύνων και η αξιολόγηση της απόδοσής της.
 - Ο διαρκής έλεγχος της διαχείρισης κινδύνων του ΠΙ μέσα στα εγκεκριμένα από το Δ.Σ όρια ανάληψης.
- Της ανάπτυξης και ενσωμάτωσης μηχανισμών και διαδικασιών και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, που προσιδιάζουν στο εύρος, το μέγεθος και τη φύση των εργασιών του ΠΙ, της περιοδικής αξιολόγησης των σημαντικών, από πλευράς επιπτώσεων, δυσλειτουργιών και της εν γένει αποτελεσματικής εφαρμογής του ΣΕΕ.

Επιτροπές του Δ.Σ ή της διοίκησης

Ανάλογα με το μέγεθος του ΠΙ και την πολυπλοκότητα των εργασιών του, το Δ.Σ υποβοηθείται στο έργο του από επιτροπές στις οποίες μπορεί να αναθέτει αρμοδιότητες σχετικά με το ΣΕΕ, προσδιορίζοντας σαφώς τα καθήκοντα, τη σύνθεση και τις διαδικασίες λειτουργίας τους, διασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση την εσωτερική του συνοχή τη συμπληρωματικότητα και τον απαιτούμενο συντονισμό. Το Δ.Σ διατηρεί για τις εν λόγω αρμοδιότητες την τελική ευθύνη, εκτός αν προβλέπεται ρητά από τις διατάξεις της νομοθεσίας αυξημένος βαθμός ανεξαρτησίας έναντι του Δ.Σ. για συγκεκριμένες

αρμοδιότητες (όπως για παράδειγμα της Επιτροπής Ελέγχου), οπότε και γνωστοποιείται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Το Δ.Σ. ορίζει από τα μέλη του τον πρόεδρο των επιτροπών και καθορίζει τη συχνότητα της περιοδικής εναλλαγής των μελών τους. (rotation). Οι σχετικές αποφάσεις καταγράφονται στα πρακτικά του Δ.Σ.

Επιτροπή ελέγχου

Η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου από τα ΠΙ είναι υποχρεωτική εφόσον αυτά:

1. έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά ή
2. διατηρούν θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό ή
3. το ενεργητικό τους υπερβαίνει τα 100 εκατ. Ευρώ.

Η Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ) ορίζεται από το Δ.Σ και απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία μη εκτελεστικά μέλη, εκ των οποίων τουλάχιστον το ένα είναι ανεξάρτητο κατά την έννοια του Ν. 30016/2002, με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σε λογιστικής και ελεγκτικής φύσεως θέματα.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν πρέπει να κατέχουν παράλληλες θέσεις ή ιδιότητες ή να διενεργούν συναλλαγές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή της Επιτροπής. Η συμμετοχή στην ΕΕ δεν αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής και σε άλλες επιτροπές του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος της ΕΕ πρέπει να διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία για την επίβλεψη των ελεγκτικών διαδικασιών και λογιστικών θεμάτων που απασχολούν την Επιτροπή ενώ παράλληλα η ΕΕ ως, σύνολο, πρέπει να διαθέτει την κατάρτιση και εμπειρία που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση του έργου της, περιλαμβανομένης και της γνώσης για το ευρύτερο περιβάλλον λειτουργίας του ΠΙ (εντός και εκτός της χώρας) και για τα συστήματα πληροφορικής.

Η λειτουργία της ΕΕ διέπεται από Κανονισμό στον οποίο καθορίζονται η διάρκεια, τα μέλη, η συχνότητα εναλλαγής τους οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων και τα κύρια καθήκοντά της, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται:

- Η παρακολούθηση και η ετήσια αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ σε ατομική βάση και σε επίπεδο ομίλου, εφόσον πρόκειται για μητρική, με βάση τα σχετικά στοιχεία και πληροφορίες της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης, τις διαπιστώσεις και παρατηρήσεις των εξωτερικών ελεγκτών (τακτικών ορκωτών λογιστών), καθώς και των εποπτικών αρχών.
- Η επίβλεψη και αξιολόγηση των διαδικασιών, κατάρτισης των δημοσιευμένων ετήσιων και, εφόσον συντρέχει σχετική υποχρέωση, περιοδικών οικονομικών καταστάσεων, του ΠΙ και του ομίλου σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.
- Η επίβλεψη του διενεργούμενου από τους τακτικούς ορκωτούς λογιστές ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του ΠΙ και η σε τακτική βάση συνεργασία μαζί τους. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, η ΕΕ ζητά από τους εν λόγω ελεγκτές να αναφέρουν τυχόν προβλήματα ή αδυναμίες που εντόπισαν στο ΣΕΕ κατά τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα.
- Η υποβολή πρότασης προς το Δ.Σ για την επιλογή εξωτερικών ελεγκτών . η επιτροπή υποβάλλει επίσης, όποτε το κρίνει σκόπιμο, πρόταση για την αντικατάσταση ή την εναλλαγή τους.
- Η διασφάλιση της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία των εξωτερικών ορκωτών λογιστών.
- Η υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν διαπιστωθεί και η παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων που αποφασίζονται από το Δ.Σ (follow up)
- Η υποβολή προτάσεων για τις ειδικές περιοχές όπου επιβάλλεται η διενέργεια πρόσθετων ελέγχων από τους εσωτερικούς ή εξωτερικούς ελεγκτές.

- Η αξιολόγηση του έργου της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, την ποιότητα και το εύρος των ελέγχων που διενεργεί, τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται από τις μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος, των συστημάτων και του επιπέδου των κινδύνων και την εν γένει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της.

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Το Δ.Σ., αναθέτει τις σχετικές με τη διαχείριση κινδύνων αρμοδιότητες στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ), ώστε να καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων περιλαμβανομένου και του λειτουργικού και να διασφαλίζεται ο ενοποιημένος έλεγχός τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο ΠΙ και ομίλου.

Αυτό συμβαίνει υποχρεωτικά εφόσον τα ΠΙ:

1. έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά ή
2. διατηρούν θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό ή
3. το εντός και εκτός ισολογισμού ενεργητικό υπερβαίνει το ποσό των 10 δις ευρώ.

Εναλλακτικά το ΠΙ μπορεί να αναθέσει, με γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος των λόγων που επιβάλλουν τη χρήση της συγκεκριμένης δυνατότητας, τις αρμοδιότητες της εν λόγω Επιτροπής τουλάχιστον σε ένα εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σε θέματα διαχείρισης κινδύνων.

Δεν απαιτείται η σύσταση Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων από το ΠΙ στην περίπτωση που τα σχετικά καθήκοντα ασκούνται σε επίπεδο ομίλου από την αντίστοιχη Επιτροπή και καλύπτουν ρητά και το ΠΙ.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ορίζεται από το Δ.Σ. και απαρτίζεται από μέλη του με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία στον τομέα διαχείρισης κινδύνων, εκ των οποίων ένα τουλάχιστον μέλος είναι εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό.

Η λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων διέπεται από Κανονισμό στον οποίο καθορίζονται η διάρκεια, τα μέλη, η συχνότητα εναλλαγής τους οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων καθώς και τα κύρια καθήκοντά της. μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τουλάχιστον οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους επιχειρηματικούς στόχους του ΠΙ, σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο ομίλου, και στην επάρκεια των διαθέσιμων πόρων σε τεχνικά μέσα και προσωπικό.
- Μεριμνά για την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων και την ενσωμάτωσή του στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων (π.χ. αποφάσεων που αφορούν την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών την προσαρμοσμένη ανάλογα με τον κίνδυνο τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και τον υπολογισμό της αποδοτικότητας και την κατανομή κεφαλαίων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο) σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων/μονάδων του ΠΙ και των θυγατρικών του.
- Καθορίζει τις αρχές που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων ως προς την αναγνώριση, πρόβλεψη και αντιμετώπιση τους, σε συνέπεια με την εκάστοτε ισχύουσα επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.
- Λαμβάνει και αξιολογεί τις υποβαλλόμενες ανά τρίμηνο αναφορές της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, ενημερώνει το Δ.Σ. σχετικά με τους σημαντικότερους κινδύνους που έχει αναλάβει το ΠΙ και διαβεβαιώνει για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Τα ΠΙ που δεν υπόκεινται σε σημαντική μεταβολή της διάρθρωσης των δραστηριοτήτων τους μπορούν να εφαρμόσουν διαφορετική συχνότητα αξιολόγησης.

- Σε κάθε περίπτωση όμως η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογεί σε ετήσια βάση:
 - την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων του ΠΙ και του ομίλου του και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου.
 - Την καταλληλότητα των ορίων, την επάρκεια των προβλέψεων και την εν γένει επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων
- Προβλέπει για τη διενέργεια τουλάχιστον ετήσιων προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης (stress tests) για τους κινδύνους αγοράς, πιστωτικό, ρευστότητας και ανάλογων τεχνικών για το λειτουργικό κίνδυνο.
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στο Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του ΠΙ ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον μια φορά κάθε τρίμηνο, ή και έκτακτα και καλεί οποιοδήποτε μέλος της Διοίκησης ή στέλεχος θεωρεί σκόπιμο. Τηρεί πρακτικά και ενημερώνει εγγράφως το Δ.Σ. για τα αποτελέσματα του έργου της.
- Ο πρόεδρος της Επιτροπής ενημερώνει επίσης το Δ.Σ. για το έργο της Επιτροπής στα πλαίσια των συνεδριάσεων του Δ.Σ.

Λοιπές Επιτροπές

Τα ΠΙ που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για υποχρεωτική σύσταση Επιτροπής Ελέγχου και Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων αποφασίζουν για τη σύσταση ανάλογων οργάνων στη βάση της αρχής κόστους/οφέλους και εν γένει αποτελεσματικότητας, τα οποία και γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Η σύσταση πρόσθετων Επιτροπών, Εκτελεστικών Επιτροπών στο επίπεδο της Διοίκησης, η ανάθεση πρόσθετων αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, ή ειδικών αρμοδιοτήτων σε επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO) θα πρέπει επίσης να γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

3.5 Οι Μονάδες (αρχές και αρμοδιότητες) του ΣΕΕ

Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης (ΜΕΕ)

Σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2577/2006 Κεφάλαιο V, οι κύριες αρμοδιότητές της είναι:

- Η διενέργεια ελέγχων προκειμένου να διαμορφωθεί αντικειμενική, ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη αντίληψη για την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ, σε επίπεδο ΠΙ και του ομίλου του οποίου είναι επικεφαλής.
- Η διενέργεια ειδικών ελέγχων, στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις για βλάβη των συμφερόντων του ΠΙ ή των εταιρειών του ομίλου, με σκοπό τη διεξοδική εξέταση του θέματος και την εξακρίβωση της έκτασης της τυχόν ζημιάς.
- Η αξιολόγηση, μέσω των ελέγχων που διενεργεί, του βαθμού εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για τη διαχείριση κινδύνων και τον υπολογισμό των παραμέτρων στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας του ΠΙ και των εταιρειών του ομίλου, όπου προβλέπεται, καθώς και του βαθμού ενσωμάτωσης του συστήματος διαχείρισης των κινδύνων στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων (use tests).
- Η επιβεβαίωση προς την Τράπεζα της Ελλάδος της πληρότητας και εγκυρότητας των πιο πάνω διαδικασιών και ειδικότερα των διαδικασιών εκτίμησης των παραμέτρων, στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση του ύψους της πιθανής ζημιάς.

Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ):

Σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα θα υπάρχει υπηρεσιακή Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), η λειτουργία της οποίας σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 θα διέπεται από τις ακόλουθες αρχές.

- Είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών και αξιοποιούν την ανάλυση των κινδύνων που διενεργεί.
- Αναφέρεται, για θέματα της αρμοδιότητάς της, στη Διοίκηση και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ή και μέσω αυτής στο ΔΣ.
- Η ΜΔΚ υπόκειται στον έλεγχο της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων.
- Χρησιμοποιεί τις κατάλληλες μεθόδους για τη διαχείριση των κινδύνων τους οποίους εν γένει το πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει ή στους οποίους μπορεί να εκτεθεί.
- Εξειδικεύει (με τα συνεργασία των αρμόδιων εκτελεστικών μονάδων) τα όρια τα ανάληψης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος.
- Καθορίζει κριτήρια έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system).
- Εισηγείται στην επιτροπή διαχείρισης κινδύνων τις κατάλληλες τεχνικές προσαρμογής των κινδύνων στα αποδεκτά επίπεδα.
- Διενεργεί ετησίως δοκιμές προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης. (stress tests) με σενάρια προσαρμοσμένα στη φύση των δραστηριοτήτων του πιστωτικού ιδρύματος.
- Συντάσσει τις απαιτούμενες για την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορές σε θέματα της αρμοδιότητάς της.
- Προσδιορίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και την εν γένει ανάπτυξη μεθοδολογιών εκτίμησής τους για την κάλυψη όλων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται το ΠΙ και εισηγείται τις πολιτικές διαχείρισής τους.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (ΜΚΣ)

Τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να συστήσουν Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (ή να αναθέτουν τα αντίστοιχα καθήκοντα σε εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους, μετά από έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος η οποία θα αξιολογεί την παροχή της σχετικής δυνατότητας με βάση την πολυπλοκότητα των εργασιών του ΠΙ και τους αναλαμβανόμενους από αυτό κινδύνους), εάν πληρούν έστω και μια από τις παρακάτω προϋποθέσεις.

1. έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους σε οργανωμένα χρηματιστηριακή αγορά ή
2. διατηρούν θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό ή
3. το σύνολο των εντός και εκτός του ισολογισμού στοιχείων ξεπερνούν τα 10 δις €.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης υπάγεται στη Διοίκηση και στο Δ.Σ. και είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει αναφορές για τα θέματα τη αρμοδιότητάς της τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Είναι διοικητικά ανεξάρτητη και πρέπει να έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που της είναι απαραίτητα για να επιτελέσει το έργο της.

Υπόκειται στον έλεγχο της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης η οποία πρέπει και να διαπιστώνει κατά πόσο οι διαδικασίες που ακολουθεί η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι επαρκείς και αποτελεσματικές.

Ως προς το ρόλο της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής:

- έχει ως έργο τη θέσπιση και εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και την εκπόνηση σχετικού ετήσιου προγράμματος με στόχο να επιτυγχάνεται έγκαιρα η πλήρης και διαρκής συμμόρφωση του ΠΙ προς το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο.
- Ενημερώνει τη Διοίκηση και το Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώσει σημαντικές παραβάσεις ή ελλείψεις από αυτά που ορίζει το ρυθμιστικό πλαίσιο.
- Σε περίπτωση τροποποιήσεων του εκάστοτε ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου παρέχει οδηγίες για την αντίστοιχη προσαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών και του εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου.
- διασφαλίζει ότι το ΠΙ συμμορφώνεται με το κανονιστικό πλαίσιο που σχετίζεται με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας .

3.6 Εκθέσεις και υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων προς την Τράπεζα της Ελλάδος

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ/2577/2006 τα ΠΙ υποβάλλουν μέχρι τη λήξη του πρώτου ημερολογιακού εξαμήνου κάθε έτους στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) τις πιο κάτω εκθέσεις, καθώς και τις αντίστοιχες αξιολογήσεις τους από τις αρμόδιες Επιτροπές:

1. του ΣΕΕ από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένης και της αξιολόγησης των Συστημάτων Πληροφορικής,
2. της Διαχείρισης Κινδύνων από τον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων,
3. των θεμάτων αρμοδιότητας της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, και
4. του ΣΕΕ από τους εξωτερικούς ελεγκτές (ανά τριετία)

Οι παραπάνω αναφορές δεν υποκαθιστούν τις υποχρεώσεις των ΠΙ να θέτουν υπόψη των ελεγκτικών οργάνων της Τράπεζας της Ελλάδος, τα αναγκαία στοιχεία συμπεριλαμβανομένων και των πρακτικών των συζητήσεων σε επίπεδο επιτροπών ή Δ.Σ., επί θεμάτων εσωτερικού ελέγχου και ποιότητας χαρτοφυλακίου, για τη διαπίστωση της τήρησης των υποχρεώσεων της ΠΔΤΕ/2577, των προϋποθέσεων καταλληλότητας των υπεύθυνων προσώπων κατά την εν γένει ισχύουσα νομοθεσία περί εποπτείας.

Επίσης οι Τράπεζες υποβάλλουν κανονιστικές αναφορές προς την Τράπεζα της Ελλάδος με στοιχεία για τον πιστωτικό κίνδυνο , για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, για τους κινδύνους αγοράς, για τον λειτουργικό κίνδυνο, για τον κίνδυνο ρευστότητας καθώς και τα στοιχεία του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας σε τριμηνιαία βάση.

3.7 Η αξιολόγηση του ΣΕΕ από Εσωτερικούς και Εξωτερικούς Ελεγκτές

Όπως ορίζεται στην ΠΔ/ΤΕ/2577 θα ανατίθεται περιοδικά, τουλάχιστον ανά τριετία, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, από κάθε ΠΙ σε τρίτους, πλην των τακτικών, ορκωτούς ελεγκτές που διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρία, η αξιολόγηση της επάρκειας του ΣΕΕ σε ατομική και ενοποιημένη βάση. Η σχετική έκθεση αξιολόγησης θα γνωστοποιείται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Δ/νση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) εντός του πρώτου εξαμήνου, μετά τη λήξη της τριετίας, έτους. Η ελεγκτική εταιρία και οι ορκωτοί ελεγκτές θα εναλλάσσονται, τουλάχιστον μετά από δύο διαδοχικές αξιολογήσεις.

Κατά την ανάθεση του έργου στους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές και τους ορκωτούς ελεγκτές που διενεργούν την ανά τριετία αξιολόγηση, θα τους παρέχεται εξουσιοδότηση για την ενημέρωση της Τράπεζας της Ελλάδος στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 18 και 21 του Ν. 2076/1992, όπως εκάστοτε ισχύει.

Οι πληροφορίες και οι διατυπώσεις των εξωτερικών ελεγκτών των οικονομικών καταστάσεων του ΠΙ θα συζητούνται τριμερώς μεταξύ του ΠΙ, των εξωτερικών ορκωτών ελεγκτών και της Τράπεζας της Ελλάδος, και σε ειδικές περιπτώσεις και διμερώς, μεταξύ των ορκωτών ελεγκτών και της Τράπεζας της Ελλάδος (με σχετική ενημέρωση των ΠΙ), σύμφωνα και με τα ισχύοντα στο εκάστοτε ισχύον Ελληνικό Ελεγκτικό Πρότυπο που αφορά στην επικοινωνία με τις Ρυθμιστικές και Εποπτικές αρχές.

Στο Παράρτημα 3 της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 αναφέρονται αναλυτικά τα θέματα που εξετάζονται από τους εξωτερικούς ελεγκτές. Μπορούμε. Λοιπόν να αναφέρουμε τα εξής:

Η αξιολόγηση της επάρκειας του ΣΕΕ περιλαμβάνει επισκόπηση:

- του περιβάλλοντος ελέγχου,
- της διαδικασίας εκτίμησης των κινδύνων,
- των ελεγκτικών μηχανισμών και δικλίδων ασφαλείας,
- του συστήματος επικοινωνίας και πληροφόρησης, και
- του ρόλου και της ευθύνης της Διοίκησης, των εσωτερικών ελεγκτών και του λοιπού προσωπικού.

Πριν την έναρξη του έργου, η Επιτροπή Ελέγχου του ΠΙ, θα πρέπει να προσδιορίζει τις μονάδες και τις θυγατρικές που θα συμπεριληφθούν στο έργο (Scoring). Ο προσδιορισμός θα στηρίζεται στη σημαντικότητα κάθε μονάδας και θυγατρικής, καθώς επίσης και σε άλλα κριτήρια. Το εύρος του έργου (Score), θα τίθεται εγκαίρως υπόψη της Τράπεζας της Ελλάδος Δ/ση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος).

Με την ολοκλήρωση του έργου υποβάλλεται έκθεση με έκφραση γνώμης του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή ως προς την επάρκεια του ΣΕΕ όπου θα καταγράφονται οι σχετικές διατυπώσεις σχετικά με τις ελεγκτικές διαδικασίες και θα περιλαμβάνεται γενική κρίση για την επάρκεια του ΣΕΕ. Θα καταγράφονται τυχόν ουσιώδεις αδυναμίες, όπως αυτές ορίζονται στα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα.

Στο αντικείμενο του έργου θα πρέπει να περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

Οργανωτική Δομή

Σχετικά με την οργανωτική δομή, μεταξύ άλλων, θα εξετάζονται τα παρακάτω:

- Η οργανωτική δομή του ΠΙ(οργανόγραμμα, διοίκηση, Επιτροπές) και θα γίνονται παρατηρήσεις σχετικά με τη διάρθρωσή της.
- κατά πόσο το γενικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης εξασφαλίζει την έγκαιρη και ακριβή γνωστοποίηση όλων των σημαντικών στοιχείων που έχουν σχέση με το ΠΙ.
- Η επάρκεια του συστήματος παραγωγής των απαραίτητων στοιχείων και η συμμόρφωση με το κατά περίπτωση αντίστοιχο Θεσμικό πλαίσιο.
- Θα γίνονται σχόλια σχετικά με την τυχόν σύγκρουση αρμοδιοτήτων, τους μηχανισμούς ελέγχου (four eyes principle) και το διαχωρισμό των λειτουργιών πωλήσεων (front line) από τις λειτουργίες επιβεβαίωσης, λογιστικοποίησης και ελέγχου(back office).

Διαχείριση Κινδύνων

Σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων:

- Θα αξιολογείται ο ρόλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (αν υφίσταται)
- Θα εξετάζεται κατά πόσο υπάρχουν μηχανισμοί προσδιορισμού, ανάλυσης, ελέγχου και διαχείρισης κάθε μορφής κινδύνου που ενέχει η λειτουργία του ΠΙ (σε επίπεδο ΠΙ και Ομίλου).
- αναφορά θα γίνεται στην ανεξαρτησία, τις αρμοδιότητες και το έργο της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων και του επικεφαλής της.

Λογιστικό Σύστημα

Κατά τον έλεγχο των συστημάτων λογιστικής παρακολούθησης των εργασιών θα αξιολογείται η επάρκεια του ΣΕΕ ως προς την κατάρτιση αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων και ως προς την παροχή μέσω του συστήματος διοικητικής πληροφόρησης του ΠΙ αξιόπιστων οικονομικών στοιχείων για τη λήψη αποφάσεων.

Κανονιστική Συμμόρφωση

Θα αξιολογείται η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (αν δεν υφίσταται το προσωπικό που έχει επιφορτισθεί με τα σχετικά καθήκοντα) ως προς την ανεξαρτησία της, τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις απαιτούμενες πηγές πληροφόρησης, την έγκαιρη και έγκυρη επικοινωνία των ευρημάτων της και την ενσωμάτωση των αλλαγών που συντελούνται στο κανονιστικό πλαίσιο.

Ειδική αναφορά θα γίνεται ως προς την επάρκεια των διαδικασιών σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ειδικότερα ως προς τη διαδικασία ταξινόμησης κατά βαθμίδα κινδύνου των συναλλαγών και των συναλλασσομένων ή συνδυασμού τους.

Με βάση την ΠΔ/ΤΕ 2597/2007 σημαντικό έργο της μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης αποτελεί και η διασφάλιση της τήρησης από το ΠΙ των προβλεπόμενων στην Οδηγία MiFID που αφορούν στην προστασία των πελατών επενδυτικών προϊόντων.

Εσωτερικός Έλεγχος

Θα αξιολογείται η Επιτροπή Ελέγχου ως προς την ιδιότητα των μελών της, τις αρμοδιότητές της, την εμπλοκή της στη διαδικασία ελέγχου, την ετήσια έκθεση για την επάρκεια του ΣΕΕ και την ενημέρωση προς το ΔΣ,

Αναφορικά με τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, θα εξετάζεται αν διασφαλίζεται η ανεξάρτητη λειτουργία της, εξετάζοντας τη θέση της στο οργανόγραμμα και τη σχέση της τόσο με τη Διοίκηση, όσο και με την Επιτροπή Ελέγχου.

Θα εξετάζεται η διαδικασία παρακολούθησης της συμμόρφωσης των ελεγχόμενων μονάδων με τις εισηγήσεις των εσωτερικών ελεγκτών.

Τέλος, την έκφραση γνώμης θα συνοδεύει αναλυτική έκθεση ευρημάτων.

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης στελεχώνεται με έμπειρο προσωπικό -επιθεωρητές/ελεγκτές- το οποίο έχει θεσμοθετημένη και ανεξάρτητη θέση εντός της ελεγκτικής ιεραρχίας.

Το επίκεντρο των ελέγχων που διενεργεί είναι ο κίνδυνος και οι προληπτικές ενέργειες που πρέπει να υλοποιούνται κατά την εκτέλεση των εργασιών όλων των μονάδων του ΠΙ.

Τέλος, σημαντική είναι η προτεραιότητα προς τις μεθόδους αυτοαξιολόγησης που πρέπει να εδραιώνονται συστηματικά σε όλες τις μονάδες ώστε το ΣΕΕ του ΠΙ να είναι αποτελεσματικότερο.

3.8 Η ανάπτυξη μεθόδων αυτοαξιολόγησης της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ από τις υπηρεσιακές μονάδες των τραπεζών

Σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2577/2006 (Κεφάλαιο ΙΙ παρ.3), η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ιδιαίτερα χρήσιμη την ανάπτυξη μεθόδων αυτοαξιολόγησης από τις υπηρεσιακές μονάδες, υπό την προϋπόθεση υιοθέτησης καταγεγραμμένων αντικειμενικών κριτηρίων και τελικής αξιολόγησης τους από τη μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Συνεπώς, ως αυτοαξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) από τις υπηρεσιακές μονάδες, βάσει του Κεφαλαίου ΙΙ της ΠΔΤΕ 2577/2006 μπορούμε να ορίσουμε την καταγεγραμμένη και εγκεκριμένη ελεγκτική διαδικασία που διενεργείται από τις ίδιες τις υπηρεσιακές μονάδες.

Για τη διαδικασία αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κατάλληλες ελεγκτικές μεθοδολογίες και αντικειμενικά κριτήρια.

Σκοπός της διαδικασίας είναι η έγκαιρη και διαχρονική αναγνώριση και εξάλειψη των αδυναμιών του ΣΕΕ και η ουσιαστική ενίσχυση του ελεγκτικού περιβάλλοντος με πρωτοβουλία και ευθύνη των αυτοαξιολογούμενων υπηρεσιακών μονάδων.

Η μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης θα πρέπει να αξιολογεί, τελικά, το ελεγκτικό περιβάλλον του ΠΙ λαμβάνοντας υπόψη και τις αυτοαξιολογήσεις.

3.9 Οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά τα όργανα/επιτροπές διοικητικής διαχείρισης ΣΕΕ στις ελληνικές τράπεζες: Ανάλυση-Συμπεράσματα

Εθνική Τράπεζα

Στην ιστοσελίδα της Εθνικής Τράπεζας βρίσκεται δημοσιευμένος ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων. Εκεί αναφέρονται, ο σκοπός, τα μέλη, οι εξουσίες, τα καθήκοντα, τα μέλη και η λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων.

Σκοπός

Για το Σκοπό της Επιτροπής αναφέρει ότι:

- Διαμορφώνει τη Στρατηγική ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων κα διαχείρισης κεφαλαίων τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ομίλου.
- Ελέγχει την ανεξαρτησία, επάρκεια και αποτελεσματικότητα του εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων και την ενσωμάτωση του στη διαδικασία λήψης των επιχειρηματικών αποφάσεων, όσον αφορά σε κάθε μορφής κινδύνους, συμπεριλαμβανομένου και του λειτουργικού, σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων/ μονάδων της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Καθορίζει τις αρχές που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων ως προς την αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπιση τους σύμφωνα με την εκάστοτε επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.
- Ενημερώνεται σε τακτή βάση και παρακολουθεί το συνολικό επίπεδο ανάληψης κινδύνων, και των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με εκάστοτε εποπτικό πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας.
- Διασφαλίζει ότι το ΔΣ της Τράπεζας ενημερώνεται επαρκώς για όλα τα θέματα που αφορούν τη στρατηγική ανάληψης, επίπεδο ανοχής και επίπεδο ανάληψης κινδύνων κατά την εκτέλεση των στρατηγικών και εποπτικών του καθηκόντων.

Μέλη

Για τα μέλη της Επιτροπής ορίζει ότι:

- Πρέπει να είναι μέλη του ΔΣ και να ορίζονται από αυτό, όπως, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων προς τον Πρόεδρο του ΔΣ. Η Επιτροπή έχει το λιγότερο 3 μέλη εκ των οποίων τουλάχιστον ένα είναι εκτελεστικό και το ένα μη εκτελεστικό, με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σε τραπεζικά και χρηματοοικονομικά θέματα καθώς και στον τομέα της διαχείρισης κινδύνων.
- Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται από το ΔΣ.
- Η θητεία τους είναι ετήσια και μπορεί να ανανεωθεί απεριόριστα.
- Σε κάθε μέλος παρέχεται, σε συνεχή βάση, κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση.

Εξουσίες

Για τις εξουσίες της Επιτροπής αναφέρεται ότι:

- Διερευνά οποιαδήποτε δραστηριότητα emπίπτει στο πλαίσιο λειτουργίας της και λαμβάνει από οποιονδήποτε υπάλληλο οποιαδήποτε απαραίτητη πληροφορία σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ.
- Ορίζει εξωτερικούς, νομικούς ή άλλους επαγγελματίες, συμβούλους που θα κριθούν απαραίτητοι για την ολοκλήρωση του έργου της και εξασφαλίζει πόρους για την πληρωμή των αντίστοιχων αμοιβών και δαπανών σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ.

Καθήκοντα

Η Επιτροπή έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

- Διαμορφώνει σε ετήσια βάση και εισηγείται στο ΔΣ τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων της Τράπεζας και του Ομίλου. Παρακολουθεί την εφαρμογή της και εισηγείται στο ΔΣ τροποποιήσεις όποτε το κρίνει κατάλληλο.
- Εγκρίνει και ανασκοπεί, ετήσια και όποτε άλλοτε απαιτείται, τις αρχές και την πολιτική διαχείρισης κινδύνων συμπεριλαμβανομένων των ανώτατων ορίων πιστοδότησης, διαπραγμάτευσης και ενεργητικού/ παθητικού.

- Λαμβάνει και αξιολογεί τις υποβαλλόμενες ανά τρίμηνο αναφορές της ΓΔΔΚ σχετικά με το συνολικό επίπεδο ανάληψης κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου και την ανάπτυξη και αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνων. Ενημερώνει το ΔΣ σχετικά με τους σημαντικότερους κινδύνους που έχει αναλάβει το ΠΙ, παρακολουθεί και επιβεβαιώνει την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.
- Προβλέπει για τη διενέργεια τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης (stress tests) για τους κινδύνους αγοράς, πιστωτικό, ρευστότητας και ανάλογων τεχνικών για το λειτουργικό κίνδυνο.
- Αξιολογεί ετησίως με βάση την ετήσια έκθεση του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και του σχετικού αποσπάσματος της έκθεσης της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης:
 - I. την επάρκεια και αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου.
 - II. την καταλληλότητα των ορίων, την επάρκεια των προβλέψεων και την εν γένει επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων (εποπτικών και οικονομικών) σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων από τον Όμιλο κινδύνων.
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στο ΔΣ, σε περίπτωση που διαπιστώσει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του ΠΙ ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Εισηγείται στο ΔΣ τον ορισμό του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς και την αντικατάστασή του σε περίπτωση που κριθεί ότι δεν πληρούνται τα κατάλληλα κριτήρια καταλληλότητας ή επάρκειας για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του.
- Διατυπώνει προτάσεις στο ΔΣ για οποιοδήποτε θέμα εμπίπτει στο σκοπό και στα καθήκοντά της.

Λειτουργία

Για τη λειτουργία της Επιτροπής, ανάμεσα σε άλλα, αναφέρονται:

- Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον 4 φορές ετησίως (μία φορά ανά τρίμηνο) και εκτάκτως, όποτε ο Πρόεδρος της το κρίνει σκόπιμο. Στην πρώτη συνεδρίαση κάθε ημερολογιακού έτους, εγκρίνεται το πρόγραμμα συνεδριάσεων για το υπόλοιπο του έτους και το πρόγραμμα των θεμάτων προς συζήτηση στις συνεδριάσεις αυτές.
- Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρίστανται σ' αυτήν όλα τα μέλη της.(αυτό μπορεί να σημαίνει και συμμετοχή κάποιου μέλους μέσω οπτικής ή ακουστικής σύνδεσης). Οι αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα.
- Η Επιτροπή θα εξετάζει οποιοδήποτε θέμα, το οποίο παραπέμπεται σε αυτήν από τον Πρόεδρο του ΔΣ της Τράπεζας ή το ΔΣ.
- Η Επιτροπή και ο Πρόεδρος της ενημερώνονται συστηματικά για τις εργασίες της Επιτροπής Ελέγχου. Οι Πρόεδροι των δύο Επιτροπών συντονίζουν τις ενέργειές τους όποτε και με όποιο τρόπο το κρίνουν σκόπιμο.
- Η Επιτροπή καταρτίζει και υποβάλλει στο ΔΣ τριμηνιαίες εκθέσεις δραστηριοτήτων και ετήσιο συνοπτικό απολογισμό του έργου της και αξιολόγηση της απόδοσής της, στον οποίο περιλαμβάνεται και αναφορά σχετικά με την επανεξέταση της επάρκειας του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, ο οποίος ισχύει από την επόμενη μέρα της εγκρίσεως του από το ΔΣ και μπορεί να τροποποιείται οποτεδήποτε με απόφαση του ΔΣ.

Εθνική Τράπεζα-Finacebank

Η Εθνική Τράπεζα παρέχει ενδιαφέρουσες πληροφορίες και για τις Επιτροπές της θυγατρικής της Finacebank. Επειδή, η Finacebank δραστηριοποιείται στην Τουρκία, αξίζει να παρουσιαστούν τα Όργανα και οι Επιτροπές για να αναδειχθεί το ισοδύναμο του βαθμού εποπτείας, ο βαθμός εναρμόνισης με τη μητρική, αλλά και οι αξιόλογες ιδιαιτερότητες και αποκλίσεις που αντιπροσωπεύουν τις διαφορετικές προτεραιότητες και κουλτούρα στην Εταιρική Διακυβέρνηση του ΠΙ.

Συγκεκριμένα, οι Επιτροπές που λειτουργούν στην Financebank είναι οι εξής:

Το Διοικητικό Συμβούλιο, η Επιτροπή Κινδύνων, η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού- Παθητικού (ALCO), Η Επιτροπές Εταιρικής και Λιανικής Πιστωτικής Πολιτικής, η Επιτροπή Λειτουργικού Κινδύνου.

Πιο αναλυτικά:

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει το γενικό πλαίσιο της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων.

Η Επιτροπή Κινδύνων:

- καθορίζει τις επί μέρους πολιτικές και στρατηγικές διαχείρισης κινδύνων
- ελέγχει κατά τις μηνιαίες συνεδριάσεις τις όλες τις κατηγορίες κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Financebank
- παρακολουθεί την υλοποίηση των στρατηγικών διαχείρισης κινδύνων, και
- ενημερώνει το ΔΣ όσον αφορά σημαντικά θέματα διαχείρισης κινδύνων.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού- Παθητικού (ALCO) συνεδριάζει δύο φορές την εβδομάδα και έχει την ευθύνη:

- της παρακολούθησης και διαχείρισης ασυμφωνιών δομικών στοιχείων του ενεργητικού- παθητικού της Τράπεζας, και
- της παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας και του συναλλαγματικού κινδύνου.

Η Επιτροπές Εταιρικής και Λιανικής Πιστωτικής Πολιτικής συνεδριάζουν σε μηνιαία βάση και έχουν την ευθύνη:

- της παρακολούθησης και αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου
- και του καθορισμού πλαισίου αρχών και πολιτικών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων, όπως την έγκριση δανείων, τον καθορισμό ορίων πιστοδοτήσεων, την ταξινόμηση των πιστοδοτήσεων όσον αφορά τους κινδύνους, καθώς και την παρακολούθηση και διαχείριση των σχετικών προβλημάτων.

Η Επιτροπή Λειτουργικού Κινδύνου συνεδριάζει επίσης σε μηνιαία βάση και έχει την ευθύνη των θεμάτων λειτουργικού κινδύνου και του προσδιορισμού των ενεργειών που απαιτούνται για την ελαχιστοποίησή του.

ALPHABANK

Ελεγκτική Επιτροπή

Η ALPHABANK αναφέρει αξιόλογες λεπτομέρειες για τη σύνθεση και το έργο της Ελεγκτικής Επιτροπής (ΕΕ), που έχει ενδιαφέρον να παρουσιαστούν.

Η Ελεγκτική Επιτροπή μετά την αποχώρηση ενός μέλους από 27/02/07 απαρτίζεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Συνήλθε κατά το 2007 8 φορές υπό τη νέα της σύνθεση. Στον απολογισμό των εργασιών της Επιτροπής, αναφέρεται πως στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της:

- Παρακολούθησε κα επέπτευσε το έργο των Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Ενημερώθηκε για το εύρος και τα αποτελέσματα των ελέγχων των δύο Διευθύνσεων Επιθεώρησης και ειδικότερα για τις διαπιστώσεις τους σχετικά με την επάρκεια και αποδοτικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Ενημερώθηκε και παρακολούθησε τον συνεχιζόμενο εκσυγχρονισμό των εργαλείων και διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου προς κάλυψη των αυξημένων απαιτήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Είχε σειρά συναντήσεων με τους Ορκωτούς Ελεγκτές της Τράπεζας και του Ομίλου για τις ετήσιες και εξαμηνιαίες καταστάσεις επί των οποίων έδωσαν διευκρινήσεις σε απάντηση ερωτημάτων των μελών της Επιτροπής. Για τα θέματα αυτά η ΕΕ είχε επίσης συναντήσεις με το Γενικό Διευθυντή και chief financial Officer, τον Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών Ομίλου και τον Διευθυντή Εκτιμήσεως Κινδύνου Ομίλου, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η επάρκεια και η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών κατάρτισης των λογιστικών καταστάσεων και των χρηματοοικονομικών εκθέσεων της Τράπεζας. Επί των θεμάτων αυτών, οι Ορκωτοί Ελεγκτές και οι Διευθυντές των Δ/σεων Εσωτερικού Ελέγχου και Εσωτερικού Ελέγχου Διεθνών Δραστηριοτήτων διαβεβαίωσαν την ΕΕ ότι από τους ελέγχους που πραγματοποίησαν, δεν διαπίστωσαν σημαντικό θέμα που να έχει ουσιαστική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις και στην ομαλή λειτουργία της Τράπεζας.

- Ενημερώθηκε για το πρόγραμμα ενεργειών της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης και παρακολούθησε τα στάδια εφαρμογής του.
- Ενημερώθηκε από τον Εντεταλμένο Γενικό Διευθυντή, για τη αναδιάρθρωση των δομών και διαδικασιών της Τράπεζας και παρακολουθεί την εξέλιξή της.
- Όποτε κρινόταν αναγκαίο για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της, οι συνεδριάσεις της πραγματοποιήθηκαν χωρίς την παρουσία μελών της Διοίκησης. Όλα τα μέλη της Επιτροπής παρευρέθηκαν σε όλες σχεδόν τις συνεδριάσεις για τις οποίες κρατήθηκαν πρακτικά. Δεν υπήρξε διαφωνία επι ουσιαστικού θέματος.
- Ενημέρωσε τακτικά το ΔΣ για τα θέματα που παρακολουθεί, συζητεί και αποφασίζει.
- Η συνεργασία της με όλους τους παράγοντες της Τράπεζας και τους ορκωτούς Ελεγκτές ήταν απόλυτα ικανοποιητική και δε δημιουργήθηκε πρόβλημα στη λειτουργία της.

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Ομοίως, η ALPHABANK αναφέρει αξιόλογες λεπτομέρειες για τη σύνθεση και το έργο και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ), που επίσης έχει ενδιαφέρον να παρουσιαστούν.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται από 3 μέλη του ΔΣ (δε διευκρινίζεται να είναι εκτελεστικά ή όχι άρα υποθέτουμε πως είναι εκτελεστικά).

Στην επιτροπή αυτή αναφέρεται ο Διευθυντής Εκτιμήσεως Κινδύνων Ομίλου και υποβάλλει για έγκριση στο ΔΣ ένα αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, το οποίο διαμορφώνει συνθήκες ασφαλούς ανάπτυξης δραστηριοτήτων, περιορίζει τις αρνητικές διακυμάνσεις στην κερδοφορία και συμβάλλει στην ορθολογική κατανομή των κεφαλαίων.

Τράπεζα Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς αναφέρει, στην ηλεκτρονική της σελίδα/Πληροφορίες για τους Επενδυτές, ότι κατά το 2006 συστήθηκε Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σε επίπεδο Δ.Σ., με αρμοδιότητες σχετικές με τη Διαχείριση Κινδύνων, ώστε να καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων συμπεριλαμβανομένου και του λειτουργικού και να διασφαλίζεται ο ενοποιημένος έλεγχός τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου.

Κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων αποτελούν η διαμόρφωση στρατηγικής ανάληψης των κινδύνων και διαχείρισης των εποπτικών κεφαλαίων, η μέριμνα για την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων, καθώς και ο καθορισμός των αρχών που πρέπει να διέπουν τη λειτουργία του

Συνεδριάζει τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση ενώ σε ετήσια βάση αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων Ομίλου, την καταλληλότητα των ορίων, την επάρκεια των προβλέψεων και την εν γένει επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων.

Γενική Τράπεζα

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ) βοηθάει το ΔΣ στην εφαρμογή του εσωτερικού Κανονισμού και του εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας. Τα μέλη της επιλέγονται από το ΔΣ. Στα πλαίσια αυτά λειτουργεί η ΕΕ από το 2003.

Η Γενική Τράπεζα παρουσιάζει αναλυτικά τα καθήκοντα της εν λόγω επιτροπής, τονίζοντας ότι έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ/2577/2006 από τα οποία ενδεικτικά αναφέρουμε:

3.9: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Όργανα Διοίκησης & Επιτροπές ΣΕΕ-Πειραιώς/Γενική

Παρακολουθεί και αξιολογεί σε ετήσια βάση, την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, τα στοιχεία και την πληροφόρηση που δίνονται στη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, καθώς και τα πορίσματα και τις παρατηρήσεις ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών και των εποπτικών αρχών.

Εποπτεύει και αξιολογεί τις διαδικασίες για τη σύνταξη οικονομικών καταστάσεων που δημοσιεύονται σε ετήσια και περιοδική βάση από την Τράπεζα.

Κάνει συστάσεις για συγκεκριμένους τομείς στους οποίους πρέπει να διεξαχθούν πρόσθετοι έλεγχοι από εξωτερικούς ή εσωτερικούς ελεγκτές.

Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO)

Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO) είναι το ανώτατο όργανο για τη διαχείριση κινδύνων της Γενικής Τράπεζας και ανάμεσα σε άλλες αρμοδιότητες που αναφέρονται, είναι και οι εξής:

- Παρακολουθεί τα όρια του κινδύνου που έχουν ήδη οριστεί από τη Διοίκηση της Τράπεζας.
- Επικυρώνει τη μεθοδολογία παρακολούθησης των χρηματοοικονομικών κινδύνων.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι η Γενική Τράπεζα είναι η μόνη τράπεζα από όσες εξετάστηκαν που δε διαθέτει ξεχωριστή Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και έχει αναθέσει τις αντίστοιχες αρμοδιότητες στην Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO).

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 το κριτήριο για την υποχρεωτική σύσταση ΕΔΚ είναι το ΠΙ να έχει τουλάχιστον ένα από παρακάτω χαρακτηριστικά:

1. έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά ή
2. διατηρούν θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό ή
3. το εντός και εκτός ισολογισμού ενεργητικό υπερβαίνει το ποσό των 10 δις ευρώ.

Πράγματι, από τις Λογιστικές Καταστάσεις βλέπουμε ότι το Ενεργητικό δεν υπερβαίνει τα 10 δις ευρώ, καθώς ανήλθε σε 4,34 δις € το 2007. Η Γενική Τράπεζα δεν έχει θυγατρικές ή καταστήματα στο εξωτερικό, όπως φαίνεται από τις εταιρίες που συμμετέχουν στις Ενοποιημένες Λογιστικές Καταστάσεις, και δεν έχει εισαχθεί στο Χρηματιστήριο.

Εναλλακτικά, σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, το ΠΙ μπορεί να αναθέσει, με γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος των λόγων που επιβάλλουν τη χρήση της συγκεκριμένης δυνατότητας, τις αρμοδιότητες της εν λόγω Επιτροπής τουλάχιστον σε ένα εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σε θέματα διαχείρισης κινδύνων.

Ωστόσο παρατηρούμε ότι η Γενική Τράπεζα δεν έκανε χρήση αυτής της εναλλακτικής δυνατότητας και ανέθεσε την αρμοδιότητα αυτή σε ένα επίσημο όργανο -αυτό της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού- λύση που κρίνεται πιο θεσμική και αποτελεσματική.

Αγροτική Τράπεζα

Από το οργανόγραμμα της ΑΤΕbank και τους Απολογισμούς Εργασιών 2005, 2006, 2007 προκύπτει η σύσταση και λειτουργία των εξής επιτροπών:

Επιτροπή Ελέγχου, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO), Επιτροπή Πληροφορικής.

EUROBANK

Στην ιστοσελίδα της EUROBANK δεν έχει αναρτηθεί Οργανόγραμμα. Ωστόσο από τον Απολογισμό Εργασιών 2007 προκύπτει η σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Κινδύνων της Τράπεζας, καθώς και δίκτυο τοπικών Επιτροπών Κινδύνων, ως εξής:

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου προσδιορίζεται από την Επιτροπή Κινδύνων, η οποία αποτελείται από τον πρόεδρο του ΔΣ, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τους αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους Τραπεζικής Επιχειρήσεων, Τραπεζικής Ιδιωτών Πελατών και Διαχείρισης Κινδύνων και δύο μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ.

Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας, η οποία συνεδριάζει σε τριμηνιαία βάση, αναφέρεται απευθείας στο ΔΣ, ενώ οι τοπικές Επιτροπές Κινδύνων, οι οποίες συνεδριάζουν με την ίδια συχνότητα σε κάθε μια από τις χώρες της Νέας Ευρώπης, αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας.

Συμπεράσματα

Η εμπειρική έρευνα στο τρίτο αυτό κεφάλαιο επικεντρώθηκε στα ανώτερα όργανα διοίκησης του ΣΕΕ ελληνικών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ΑΤΕbank, EUROBANK, Τράπεζα Πειραιώς, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα), και βασίστηκε στα όσα δημοσιεύουν οι ίδιες οι τράπεζες στις ιστοσελίδες τους.

Η Εθνική Τράπεζα έχει δημοσιεύσει τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, όπου αναφέρονται αναλυτικά ο σκοπός, τα μέλη, οι εξουσίες, τα καθήκοντα και οι λειτουργίες της εν λόγω Επιτροπής, καθώς έχει εισαχθεί στο Χρηματιστήριο της Ν.Υόρκης το οποίο υπάγεται στις ρυθμίσεις της Πράξης Sarbanes/Oxley που απαιτεί δημοσιοποίηση περισσότερων στοιχείων. Δίνει επίσης πληροφορίες και για τις Επιτροπές της θυγατρικής της τράπεζας στην Τουρκία Financebank.

Αντίστοιχα, και η Alpha bank και η Τράπεζα Πειραιώς αναφέρονται με αρκετή πληρότητα στις αρμοδιότητες και το έργο των κύριων Επιτροπών τους, διαθέτουν δε όλες τις προβλεπόμενες επιτροπές.

Αρκετά στοιχεία αναφέρει και η Γενική Τράπεζα, η οποία όμως παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα να μην έχει Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων καθώς δεν υποχρεούται.

Τα στοιχεία της ΑΤΕbank ελήφθησαν κυρίως από το Οργανόγραμμα και συμπληρωματικά από τους Απολογισμούς, είναι δε συνοπτικά καθώς η τράπεζα δεν έχει ανακοινώσει τους Κανονισμούς Λειτουργίας των.

Τα στοιχεία της EUROBANK ελήφθησαν μόνον από τους Απολογισμούς, καθώς η τράπεζα δεν έχει ανακοινώσει το Οργανόγραμμά της.

Παρατηρούμε ότι έχουν όλες οι ελληνικές τράπεζες, με τον τρόπο τους, εναρμονιστεί στα όσα ορίζει το νέο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο σχετικά με τα όργανα και τις επιτροπές διαχείρισης του ΣΕΕ.

4 Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΕΕ

4.1 Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης

Τρόποι οργανωτικής διάρθρωσης της μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης πρέπει είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες. Αναφέρεται στην Επιτροπή Ελέγχου (και μέσω αυτής, στο ΔΣ), και φυσικά αξιολογείται από αυτήν ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητά της. Όπως φαίνεται στα οργανογράμματα των Τραπεζών που παραθέτουμε παρακάτω, το κριτήριο της ανεξαρτησίας τηρείται από τις ελληνικές τράπεζες. Ωστόσο παρατηρούμε ότι κάποιες από αυτές έχουν διατηρήσει την παλιά ονοματολογία -δηλαδή αναφέρουν τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης ως Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, κάτι που ισχύει πλέον μόνο ως περιληπτικός χαρακτηρισμός και των τριών μονάδων του ΣΕΕ, δηλαδή και της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Όσον αφορά τη διάρθρωση της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης, μπορεί να έχουμε τμηματοποίηση ανά είδος ελέγχου (πχ Υποδιεύθυνση Ελέγχου Συστημάτων Πληροφορικής, Υποδιεύθυνση Ελέγχου Ειδικών Θεμάτων) ή/ και ανά τομέα που ελέγχεται (πχ Υποδιεύθυνση Ελέγχου Εξειδικευμένων Ελέγχων και Ελέγχων θυγατρικών που μπορεί να έχει ξεχωριστά τμήματα για τις θυγατρικές που εδρεύουν στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, Υποδιεύθυνση Ελέγχου Λειτουργιών και Υποδιεύθυνση Ελέγχων Δικτύου Καταστημάτων). Επίσης μπορεί να υπάρχουν ξεχωριστές Υποδιευθύνσεις ή Τμήματα για την Υποστήριξη, καθώς και για τον Προγραμματισμό και Παρακολούθηση του Ελεγκτικού Έργου.

Η στελέχωση της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης γίνεται με καλά καταρτισμένο, έμπειρο, με επαρκείς γνώσεις σε θέματα λογιστικής, πληροφορικής και ελεγκτικής και επαρκές αριθμητικά επαγγελματικό προσωπικό. Εκτός από τον Γενικό Διευθυντή Ελεγκτή, το Διευθυντή Ελεγκτή και τους Υποδιευθυντές Ελεγκτές, απαρτίζεται από Ελεγκτές πολλών βαθμίδων (Α', Β', Γ' βαθμίδας), καθώς και από Βοηθούς και Δόκιμους Ελεγκτές.

Είδη και Μεθοδολογίες Ελέγχων Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης -μέσω των Επιθεωρητών/Ελεγκτών της- πραγματοποιεί πολλά είδη ελέγχων σε τακτική και έκτακτη βάση.

Οι έλεγχοι που γίνονται σε τακτική περιοδική βάση (ετήσια ή άλλη) λέγονται τακτικοί έλεγχοι και μπορεί να αφορούν οποιαδήποτε μονάδα ή αντικείμενο της Τράπεζας και των θυγατρικών της (Κατάστημα του Δικτύου μιας Τράπεζας, Θυγατρική εταιρία, έλεγχος της ποιότητας, κλπ).

Πέραν των τακτικών ελέγχων διενεργούνται και έκτακτοι έλεγχοι για σοβαρά και επείγοντα θέματα.

Οι έλεγχοι μπορεί να είναι προληπτικοί και με βάση τον κίνδυνο -με σκοπό να προλαμβάνουν λάθη ή ζημιογόνες καταστάσεις- ή κατασταλτικοί -με σκοπό να εντοπίζουν πραγματοποιηθέντα λάθη και ζημιές.

Αναλυτικότερα, για τα είδη των ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής:

Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ

Με βάση τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις που προκύπτουν από τους ελέγχους της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης και των εξωτερικών ελεγκτών, γίνεται η αξιολόγηση του ΣΕΕ.

Έλεγχοι Εταιρικής Διακυβέρνησης

Εξετάζεται ο βαθμός συμμόρφωσης της Τράπεζας με το πλαίσιο περί Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπως αυτό ορίζεται από την υφιστάμενη νομοθεσία.

Εξειδικευμένοι Έλεγχοι Διαχείρισης Κινδύνων

Έλεγχοι για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών που εφαρμόζονται από το ΠΙ για τη διαχείριση των κινδύνων.

Εξειδικευμένοι Έλεγχοι στα Συστήματα Πληροφορικής

- Έλεγχοι Συστημάτων Ανίχνευσης Εισβολών
- Έλεγχοι Αντιμετώπισης Περιστατικών Ασφαλείας
- Έλεγχοι στο Internet και στο Intranet μιας Τράπεζας

Έλεγχοι Ποιότητας

Είναι έλεγχοι που προβλέπονται στα πλαίσια συστημάτων Πιστοποίησης Ποιότητας που τυχόν έχει λάβει μια Τράπεζα για κάποια προϊόντα ή μονάδες της και διενεργούνται ετησίως και με αυστηρές προδιαγραφές και κριτήρια.

Έλεγχοι Λειτουργιών (σε Κεντρικές Υπηρεσίες)

Είναι έλεγχοι προληπτικού και καθοδηγητικού χαρακτήρα, με τους οποίους επιδιώκεται η εξασφάλιση της ορθολογικότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου καθώς και η βελτίωση των διαδικασιών.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες λειτουργίες που εκτελούνται σε μία Τράπεζα και στις οποίες επικεντρώνεται αυτό το είδος των ελέγχων, ελέγχοντας όλες τις εμπλεκόμενες κεντρικές μονάδες και αν χρειάζεται και δείγμα καταστημάτων:

Σχεδιασμός νέων τραπεζικών προϊόντων (χορηγητικών, καταθετικών, επενδυτικών, διαμεσολαβητικών, κλπ)

Έγκριση Δανείων

Χορήγηση Δανείων

Παρακολούθηση Δανείων

Λήψη αναγκαστικών μέτρων Καθυστερημένων Δανείων

Άντληση Καταθέσεων

Διαχείριση Προσωπικού

Στρατηγικός Σχεδιασμός

Τακτικός Προγραμματισμός

Λογιστική Λειτουργία

Νομική Λειτουργία

Λειτουργία Οργάνωσης και Διαρκούς Βελτίωσης

Προμήθεια Εξοπλισμού

Συντήρηση Κτιρίων

κλπ.

Έλεγχοι Καταστημάτων

Πρόκειται για δειγματοληπτικούς, προκαθορισμένης διάρκειας ελέγχους στο Δίκτυο προκειμένου να διαπιστωθεί η συμμόρφωση των Καταστημάτων με τις πολιτικές και διαδικασίες που έχει ορίσει η Τράπεζα.

Τα Καταστήματα των Τραπεζών μπορεί να ελέγχονται ως προς την ταμειακή διαχείριση και τα ταμειακά αποθέματα, ως προς τις διαδικασίες χορηγήσεων δανείων και άντλησης καταθέσεων, ως προς την ενημέρωση των συναλλασσομένων, ως προς το ξέπλυμα χρήματος, ως προς την τήρηση του ωραρίου και του προγραμματισμού αδειών από το προσωπικό, κλπ.

Έλεγχοι θυγατρικών

Εκτός από τα λογιστικά και οικονομικά στοιχεία των θυγατρικών που, προφανώς εξετάζονται, ελέγχεται και η επάρκεια του ΣΕΕ των εταιρειών αυτών.

Έλεγχοι Ειδικών Θεμάτων

Διερευνούν διεξοδικά και καταλογίζουν τυχόν ευθύνες για περιπτώσεις απάτης, διαχειριστικών ή άλλων ανωμαλιών και προέρχονται κυρίως μετά από καταγγελίες πελατών ή υπαλλήλων, από ειδικές εντολές της Διοίκησης, από τη διενέργεια τακτικών ή έκτακτων κατασταλτικών ελέγχων κα.

Ειδικοί έλεγχοι

Είναι συνήθως έκτακτοι και πραγματοποιούνται σε περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις για βλάβη των συμφερόντων του ΠΙ ή εταιρειών του Ομίλου του.

Επανελέγχοι Λειτουργιών (follow up)

Για την παρακολούθηση (follow up) της τακτοποίησης των ευρημάτων των ελέγχων λειτουργιών οι ελεγκτές της ΜΕΕ επικοινωνούν με τις κεντρικές μονάδες ή εφόσον κρίνουν σκόπιμο, διενεργούν επανέλεγχο για να διαπιστωθεί η υλοποίηση των ενεργειών που έχουν συμφωνηθεί μετά τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου και υποβάλλουν ενημερωτική αναφορά ανά τρίμηνο.

Με τα αποτελέσματα των επανελέγχων ενημερώνεται η Επιτροπή Ελέγχου και η Διοίκηση. Ο αριθμός των εν λόγω ελέγχων είναι συνάρτηση των ελέγχων λειτουργιών που ολοκληρώνονται σταδιακά κατά τη διάρκεια του έτους, αλλά και των ελέγχων που ολοκληρώθηκαν προγενέστερα αλλά εκκρεμεί η τακτοποίηση των ευρημάτων τους

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων

Τρόποι οργανωτικής διάρθρωσης της μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων μπορεί να διαρθρώνεται σε Διευθύνσεις, Υποδιευθύνσεις ή Τμήματα ανάλογα με το είδος του κινδύνου.

Έτσι μπορεί να υπάρχει ξεχωριστό Τμήμα ή Υποδιεύθυνση ή και Διεύθυνση για τον Πιστωτικό Κίνδυνο, με διάφορες ονομασίες, επειδή είναι ο σημαντικότερος και υψηλότερος κίνδυνος μιας Τράπεζας. Περαιτέρω, μπορεί να υπάρχουν Τμήματα για τον έλεγχο των πιστοδοτήσεων ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου δανείων.

Ακόμη, μπορεί να υπάρχει ξεχωριστό Τμήμα ή Υποδιεύθυνση για τους Κινδύνους Αγοράς. Επίσης, ξεχωριστό Τμήμα ή Υποδιεύθυνση μπορεί να υπάρχει για το Λειτουργικό Κίνδυνο -και μάλιστα αν η Τράπεζα μετρά τον κίνδυνο αυτό με Εξελιγμένες Μεθόδους το να έχει όχι απλώς ξεχωριστή αλλά και ανεξάρτητη μονάδα για το Λειτουργικό Κίνδυνο, είναι υποχρεωτικό ως ποιοτικό κριτήριο.

Τέλος, άλλοι κίνδυνοι όπως η ρευστότητα ή οι κίνδυνοι ισολογισμού μπορεί να αποτελέσουν τη βάση ξεχωριστής δομής Τμήματος ή Υποδιεύθυνσης.

Αξιοσημείωτο είναι ότι συνήθως στις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων συνήθως υπάρχει και ξεχωριστό Τμήμα ή Υποδιεύθυνση για την Κεφαλαιακή Επάρκεια, με αντικείμενο την ανάλυση και μελέτη της δομής των απαραίτητων Ιδίων Κεφαλαίων που κρίνονται απαραίτητα για την κάλυψη όλων των κινδύνων που συμμετέχουν στο Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, αλλά και πέραν αυτού.

Επίσης, οι Τράπεζες μπορεί να έχουν ξεχωριστές Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων στις θυγατρικές τους, οι οποίες όμως συντονίζονται και συνεργάζονται με την επίβλεψη της μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας. Είναι άλλωστε σημαντική, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, η συνολική εικόνα των κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου

Η κεντρική μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και μέσω αυτής στη Διοίκηση και υπόκειται ως προς τον έλεγχο του έργου της στη μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Οι μεθοδολογίες της λειτουργίας της διαχείρισης κινδύνων

Η λειτουργία της διαχείρισης κινδύνων διέπεται από τις εξής αρχές σύμφωνα με τη νέα ΠΔΤΕ 2577/2006:

1. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει καταγεγραμμένες πολιτική και διαδικασίες που αντιστοιχούν στην Επιχειρησιακή του Στρατηγική, σχετικά με:

- ✓ την ανάληψη, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων (αγοράς, πιστωτικός, επιτοκίων, ρευστότητας, λειτουργικός, κλπ.) και τη διάκριση των συναλλαγών και πελατών κατά επίπεδο κινδύνου (όπως χώρα, επάγγελμα, δραστηριότητα),
- ✓ τον καθορισμό των εκάστοτε αποδεκτών ανωτάτων ορίων ανάληψης κινδύνου συνολικά για κάθε είδος κινδύνου και περαιτέρω κατανομή καθενός εκ των ορίων αυτών κατά πελάτη, κλάδο, νόμισμα, υπηρεσιακή μονάδα, κλπ,
- ✓ τη θέσπιση ορίων παύσης ζημιογόνων δραστηριοτήτων ή άλλων διορθωτικών ενεργειών,

που κοινοποιούνται έγκαιρα και εγγράφως σε όλα τα όργανα που εμπλέκονται στις διαδικασίες ανάληψης, παρακολούθησης, αντιστάθμισης και μείωσης των κινδύνων.

2. Για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την παρακολούθηση της πολιτικής κινδύνων κάθε ΠΙ διαθέτει μια εξειδικευμένη και ανεξάρτητη λειτουργία διαχείρισης των κινδύνων, που καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων για όλες τις μορφές των κινδύνων περιλαμβανομένου του λειτουργικού.

3. Υφίστανται καταγεγραμμένες διαδικασίες, ως προς:

- ✓ Τον περιοδικό εντοπισμό των σημαντικών ή αιφνίδιων μεταβολών στις παραμέτρους που διαμορφώνουν τους κινδύνους (οικονομικά μεγέθη, εξελίξεις στην αγορά, νομικό περιβάλλον κλπ), την αξιολόγησή του και την αναφορά τους στα αρμόδια όργανα για τυχόν διορθωτικές ενέργειες, ιδίως όταν οδηγούν σε υπέρβαση των αποδεκτών ορίων.

- ✓ Την αντιστάθμιση (κάλυψη, μεταφορά, ασφάλιση) και λογιστικοποίηση της τυχόν ζημιάς.
- ✓ Την τιμολόγηση των προσφερόμενων προϊόντων και περιοδική επαναξιολόγησή της, ώστε να διασφαλίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι παράμετροι διαμόρφωσης του κόστους, ο ανταγωνισμός, οι κίνδυνοι σε σχέση με τις αναμενόμενες αποδόσεις κλπ.

4. Πριν από την επέκταση της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος σε νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή υπηρεσίες:

- ✓ Θα υπάρχουν τεκμηριωμένες αποφάσεις ενσωμάτωσής τους στη στρατηγική ανάπτυξης του πιστωτικού ιδρύματος.
- ✓ Θα έχουν αναγνωρισθεί με ακρίβεια οι σχετικοί κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου.
- ✓ Θα έχει ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των αντίστοιχων ελέγχων και διαδικασιών στο σύστημα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου.

Μεθοδολογίες μέτρησης κινδύνων

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων αναπτύσσει και εφαρμόζει μεθοδολογίες μέτρησης και διαχείρισης όλων των κινδύνων του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας που αναλαμβάνει ή στους οποίους εκτίθεται το Πιστωτικό Ίδρυμα.

Στον νέο Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας συμμετέχουν τρεις κατηγορίες κινδύνων, οι Πιστωτικός, Αγοράς, Λειτουργικός, για τη μέτρηση των οποίων χρησιμοποιούνται αντίστοιχες εξειδικευμένες μέθοδοι (προσεγγίσεις) που χονδρικά διαχωρίζονται σε τυποποιημένες (ή απλές) και εξελιγμένες (ή εσωτερικές μέθοδοι/συστήματα/υποδείγματα).

Οι τυποποιημένες είναι μέθοδοι χαμηλής ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο αλλά και χαμηλού κόστους, με κριτήρια και παραμέτρους που έχουν προκαθοριστεί από το νέο Σύμφωνο της Βασιλείας και την Τράπεζα της Ελλάδος και έχουν ενιαία εφαρμογή σε όλες τις τράπεζες.

Οι εξελιγμένες είναι μέθοδοι αυξημένης ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο αλλά και υψηλού κόστους, με κριτήρια και παραμέτρους που έχουν προσδιοριστεί εσωτερικά από τις τράπεζες, καταλήγουν σε χαμηλότερο ύψος κεφαλαιακών απαιτήσεων, καθώς προσδιορίζουν το οικονομικό (το πραγματικά απασχολούμενο) και όχι εποπτικό κεφάλαιο, και υπόκεινται σε αυστηρή εγκριτική διαδικασία και παρακολούθηση από την εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος).

Πιστωτικός Κίνδυνος

Με το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο οι μέθοδοι μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου τροποποιούνται ώστε να υπολογίζουν με μεγαλύτερη ευαισθησία τον κίνδυνο.

1. Τυποποιημένη Μέθοδος (Standardized)
2. Μέθοδος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων-Θεμελιώδης (IRB-Foundation)
3. Εξελιγμένη Μέθοδος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (IRB-Advanced)

Τυποποιημένη Μέθοδος (Standardized)

Στην Τυποποιημένη μέθοδο τα ανοίγματα σταθμίζονται με προκαθορισμένους συντελεστές στάθμισης κινδύνου που βασίζονται στις διαβαθμίσεις οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (Moody's, Standard & Poors, Fitch, κλπ)

Μέθοδος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων-Θεμελιώδης (IRB-Foundation)

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή τα ΠΙ μπορούν να μετρήσουν τον πιστωτικό κίνδυνο με βάση εσωτερικές εκτιμήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων, προσδιορίζοντας όμως μόνο την παράμετρο της αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων (PD-Probability of Default).

Εξελιγμένη Μέθοδος Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (IRB-Advanced)

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, τα ΠΙ προσδιορίζουν το σύνολο των παραμέτρων.

Κίνδυνοι Αγοράς

Ο κάθε ένας από τους κινδύνους αγοράς απαιτεί για την μέτρησή του πολύπλοκους μαθηματικούς και στατιστικούς υπολογισμούς καθώς και δυναμικά χρηματοοικονομικά μοντέλα και πληροφοριακά συστήματα.

Στο νέο Σύμφωνο δεν έχει αλλάξει τίποτα σε σχέση με τις μεθοδολογίες ή τα κριτήρια έγκρισης των μεθοδολογιών των κινδύνων Αγοράς.

Η αξιολόγηση του κινδύνου αγοράς βασίζεται στην ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007. όμως για σημαντικούς ή ειδικούς κινδύνους ο υπολογισμός αυτός, καθώς αναφέρεται σε στοιχεία τέλους κάθε τριμήνου, δεν αντανακλά τη διακύμανση των τιμών (μεταβλητότητα) σε καθημερινή βάση, με συνέπεια να μην αποτελεί επαρκές μέτρο για τον κίνδυνο αγοράς. Για το σκοπό αυτό, ειδικότερα για πιστωτικά ιδρύματα που φέρουν σημαντικό κίνδυνο αγοράς, η Τράπεζα της Ελλάδος συνιστά τη χρήση μοντέλων VAR των οποίων αξιολογεί τα αποτελέσματα.

Λειτουργικός Κίνδυνος (ΛΚ)

Στο παλαιό ρυθμιστικό πλαίσιο (Βασιλεία I) ισχύει η παραδοχή ότι η κεφαλαιακή απαίτηση για τον πιστωτικό κίνδυνο καλύπτει ταυτόχρονα και τον λειτουργικό κίνδυνο, ενώ στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο (Βασιλεία II) διαχωρίζεται.

Ο Λειτουργικός κίνδυνος είναι καθαρός κίνδυνος, δηλαδή επιφέρει μόνον ζημιά χωρίς να συνδέεται με κέρδη, και διατρέχει κάθε δραστηριότητα, προϊόν, λειτουργία και μονάδα ενός ΠΙ. Είναι λοιπόν πολύ ανόμοιος και εξαιρετικά δύσκολο να μετρηθεί.

Παραδείγματα (αιτίες) λειτουργικών κινδύνων (ΛΚ) από τα οποία καταδεικνύονται και οι δυσκολίες μέτρησης, είναι τα παρακάτω:

- Ανθρώπινος παράγοντας
 - Εσωτερικός: Ανεπάρκεια, ακαταλληλότητα, απάτη
 - Εξωτερικός: Ληστεία
 - Νομικός κίνδυνος: Κόστος & αποζημιώσεις νομικών διαδικασιών & αγωγών, νομικά πρόστιμα, κυρώσεις
- Τεχνικός παράγοντας
 - Κίνδυνος υποδείγματος: Λανθασμένη μεθοδολογία, λανθασμένος αλγόριθμος
 - Κίνδυνος συναλλαγής: Σφάλμα εκτέλεσης, πολύπλοκη συναλλαγή, σφάλμα λογιστικής καταχώρισης, λανθασμένη τεκμηρίωση
 - Κίνδυνος τεχνολογίας: Κατάρρευση συστήματος, σφάλμα λογισμικού, προβλήματα τηλεπικοινωνιών
 - Κίνδυνος ασφάλειας: Καταστροφή περιουσιακών στοιχείων

Καθώς δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί ευρέως αποδεκτές μεθοδολογίες μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου, το νέο Σύμφωνο (Βασιλεία II) προβλέπει τρεις προσεγγίσεις με αυξανόμενη πολυπλοκότητα και ακρίβεια ως προς τον κίνδυνο.

1. Μέθοδος του Βασικού Δείκτη (Basic Indicator Approach-BIA)
2. Τυποποιημένη Μέθοδος (Standardized Approach-TSA)
3. Εξειλιγμένες Μέθοδοι (Advanced Measurement Approaches-AMA)

Μέθοδος του Βασικού Δείκτη (Basic Indicator Approach-BIA)

Βάση της προσέγγισης αυτής είναι η παραδοχή ότι ο λειτουργικός κίνδυνος (ΛΚ) αυξάνει με το επίπεδο και την ένταση της δραστηριότητας, και ως αντιπροσωπευτικός δείκτης έκθεσης ορίστηκε ο Μέσος Όρος του ακαθάριστου εισοδήματος-Ακαθάριστα Λειτουργικά Έσοδα κατά τα ΔΛΠ (Gross Income) των τριών τελευταίων ετών. Ο Λειτουργικός κίνδυνος υπολογίζεται με τον πολλαπλασιασμό του δείκτη έκθεσης επί τον συντελεστή λειτουργικού κινδύνου α που είναι προκαθορισμένος στο 15%.

Η μέθοδος αυτή είναι η απλούστερη και δεν προαπαιτείται έγκριση από τη Τράπεζα της Ελλάδος για την εφαρμογή της.

Τυποποιημένη Μέθοδος (Standardized Approach-TSA)

Η προσέγγιση αυτή είναι περισσότερο ευαίσθητη προς τον κίνδυνο, αν και παραμένει σχετικά απλή και εφικτή. Συνδυάζεται όμως η εφαρμογή της από ορισμένες υποχρεωτικές προϋποθέσεις και κριτήρια για την έγκρισή της από την εποπτική αρχή.

Οι προϋποθέσεις είναι (α) η ύπαρξη ξεχωριστής μονάδας Λειτουργικού κινδύνου, (β) η ύπαρξη συστήματος αντιστοίχισης του εισοδήματος με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, και (γ) η τήρηση βάσης δεδομένων με στοιχεία Ζημιών από λειτουργικό κίνδυνο βάσει της κατηγοριοποίησης των ζημιογόνων γεγονότων στις εξής κατηγορίες: 1.Εσωτερική απάτη, 2.Εξωτερική απάτη, 3.Θέματα ασφάλειας εργατικού δυναμικού και εργασιακών πρακτικών, 4.Πελάτες, προϊόντα και επιχειρηματικές πρακτικές, 5.Βλάβη σε ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, 6.Διακοπή δραστηριότητας και δυσλειτουργία συστημάτων, 7.Εκτέλεση, παράδοση και διαχείριση των διαδικασιών.

Στην Τυποποιημένη προσέγγιση τα Ακαθάριστα Λειτουργικά Έσοδα κατά τα ΔΛΠ (Μέσος Όρος των τριών τελευταίων ετών) ταξινομούνται σε επιχειρηματικές δραστηριότητες (business lines) έκαστη των οποίων φέρει ιδιαίτερο προκαθορισμένο συντελεστή λειτουργικού κινδύνου β.

Κατηγορία	Συντελεστής ΛΚ
Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	β
Υπηρεσίες προς Επιχειρήσεις (Corporate Finance)	18%
Διαπραγμάτευση & Πώληση Χρηματοπιστωτικών μέσων (Trading and Sales)	18%
Λιανική Τραπεζική (Retail Banking)	12%
Εμπορική Τραπεζική (Commercial Banking)	15%
Διενέργεια και διακανονισμός Πληρωμών (Payment & Settlement)	18%

Υπηρεσίες φύλαξης & διαχείρισης (Agency Services)	15%
Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων (Asset Management)	12%
Χρηματιστηριακές υπηρεσίες λιανική (Retail Brokerage)	12%

Η μέθοδος αυτή στις παραδοσιακές τράπεζες που δραστηριοποιούνται κυρίως στη λιανική & εμπορική τραπεζική μπορεί να αποφέρει χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις, αφού ο συντελεστής ΛΚ της Λιανικής Τραπεζικής είναι 12%. Επίσης, η τράπεζα μπορεί να έχει καλύτερη διαχείριση του ΛΚ και συνεπώς καλύτερη αντιμετώπιση από την εποπτική αρχή στις διαδικασίες του δεύτερου πυλώνα. Τέλος, η τήρηση Βάσης Δεδομένων Ζημιών ΛΚ μπορεί να καταστεί αποτελεσματικό εργαλείο διοίκησης, και φυσικά η Τυποποιημένη μέθοδος αποτελεί καλή προετοιμασία για την μετάβαση της τράπεζας σε εξελιγμένη μέθοδο.

Εξελιγμένες Μέθοδοι (Advanced Measurement Approaches-AMA)

Οι εξελιγμένες μέθοδοι αναπτύσσονται εσωτερικά σε κάθε τράπεζα, υποβάλλονται προς έγκριση στην τράπεζα της Ελλάδος, και είναι πολλών κατηγοριών καθώς ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ποικίλος και ανομοιογενής.

Η μία κατηγορία μεθόδων στηρίζεται στην στατιστική ανάλυση ιστορικών στοιχείων ζημιών από λειτουργικούς κινδύνους πενταετούς χρονικού διαστήματος.

Από τη στατιστική ανάλυση μπορεί να προκύψουν συντελεστές μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου ανά δραστηριότητα, ακριβέστεροι αυτών της Τυποποιημένης μεθόδου.

Εναλλακτικά μπορεί να προκύψουν στατιστικές κατανομές και εκτίμηση των παραμέτρων τους.

Η άλλη κατηγορία στηρίζεται σε κατάλληλους δείκτες λειτουργικού κινδύνου, όπως:

Διαδικασίες

- Αριθμός πράξεων που διενεργούνται σε ημερήσια βάση
- Αξία πράξεων που δεν έχουν διακανονιστεί
- Αριθμός παραβάσεων της τράπεζας

Συστήματα

- Χρόνος παραμονής συστήματος καταθέσεων εκτός λειτουργίας
- Ύψος επένδυσης σε συστήματα ασφαλείας
- Ωρες ελέγχου μηχανογραφικών συστημάτων

Ανθρώπινο δυναμικό

- Ρυθμός αποχώρησης προσωπικού
- Μέσος χρόνος παραμονής προσωπικού στην ίδια θέση
- Απουσίες προσωπικού

Εξωτερικά γεγονότα

- Αριθμός παραπόνων πελατών
- Αριθμός ληστειών
- Αριθμός αγωγών πελατών

Οι εξελεγμένες μέθοδοι είναι *υψηλής ευαισθησίας ως προς τον κίνδυνο* και αποδεσμεύουν σε σημαντικό βαθμό τα εποπτικά κεφάλαια της τράπεζας από τη διακράτηση για λειτουργικούς κινδύνους, καθώς καταλήγουν σε χαμηλότερο κίνδυνο.

Ακόμα, στο πλαίσιο των Εξελεγμένων Μεθόδων αναγνωρίζονται οι ενέργειες ασφάλισης του κινδύνου στις οποίες προβαίνουν οι Τράπεζες, κατ' ανώτατο ποσοστό 20%.

Είναι όμως μέθοδοι υψηλού κόστους και απαιτούν κατάλληλες οργανωτικές δομές και ρόλους, πολύπλοκα πληροφοριακά συστήματα και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Σύμφωνα με την ΠΔΤΕ/2590 για να υιοθετηθούν από ένα ΠΙ Εξελιγμένες Προσεγγίσεις Μέτρησης του ΑΚ θα πρέπει να λάβει έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος. Θα πρέπει να διαβεβαιώνει την Τράπεζα της Ελλάδος ότι πληροί τα γενικά πρότυπα διαχείρισης κινδύνων του Άρθρου 26του Ν. 3601/2007, τα σχετικά κριτήρια της ΠΔΤΕ/2577 καθώς και όσα ορίζονται στην ΠΔΤΕ/2590.

Ενδεικτικά αναφέρουμε κάποια από αυτά:

1. Ποιοτικά Κριτήρια

- I. Το εσωτερικό σύστημα μέτρησης του ΑΚ θα πρέπει να είναι ενσωματωμένο στην καθημερινή διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του ΠΙ.
- II. Το ΠΙ θα πρέπει να διαθέτει ανεξάρτητη μονάδα διαχείρισης του ΑΚ.
- III. Το ΠΙ θα πρέπει, επίσης, να διαθέτει ένα τεκμηριωμένο και επαρκές σύστημα για την εκτίμηση και τη διαχείριση του ΑΚ, με σαφή κατανομή των σχετικών αρμοδιοτήτων που θα καλύπτει την αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και μείωση του λειτουργικού κινδύνου, τη συλλογή δεδομένων ζημιών και το σύστημα αναφορών.
- IV. Τα ανοίγματα σε λειτουργικό κίνδυνο και οι ζημιές από τον κίνδυνο αυτό πρέπει να αποτελούν αντικείμενο τακτικών αναφορών. Επιπλέον το ΠΙ θα πρέπει να έχει θεσπίσει σχετικές διαδικασίες για τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.
- V. Το σύστημα διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου του ΠΙ πρέπει να είναι πλήρως και γραπτώς τεκμηριωμένο.
- VI. Η διαδικασία διαχείρισης και τα συστήματα μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου , θα υπόκεινται σε τακτική επανεξέταση από εσωτερικούς ή / και εξωτερικούς ελεγκτές.

Μεθοδολογίες μέτρησης κινδύνων πέραν του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας Κίνδυνος Κερδοφορίας

Αξιολογούνται το επίπεδο και η δομή των λειτουργικών εσόδων και των κερδών καθώς αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για τη διατήρηση της οικονομικής ευρωστίας του ΠΙ.

Το Πιστωτικό Ίδρυμα παρακολουθεί και δημοσιεύει δείκτες απόδοσης και αποφασίζει για τη μερισματική πολιτική και τη δημιουργία αποθεματικών.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Ο Κίνδυνος Συγκέντρωσης του ΠΙ, μπορεί να προέρχεται από

- ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών και/ή
- Σημαντικά ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλομένων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες(μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωγραφική θέση, κλάδο δραστηριότητας, νόμισμα, χρησιμοποίηση τεχνικών μείωσης κινδύνου).

Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου συγκέντρωσης σε ένα ΠΙ υπολογίζονται οι παρακάτω δείκτες:

- Herfindhal για την αξιολόγηση του κινδύνου συγκέντρωσης κατά κλάδο που υπολογίζεται ως το άθροισμα των τετραγώνων του μεριδίου ενός κλάδου στο δανειακό χαρτοφυλάκιο του ΠΙ,

- Συγκέντρωση ανά κλάδο ο οποίος υπολογίζεται ως

I. Το ποσοστό του μεγαλύτερου συνολικά ανοίγματος σε ένα κλάδο στα TIER I Ίδια Κεφάλαια

II. Το ποσοστό των ανοιγμάτων κάθε κλάδου στο σύνολο των ανοιγμάτων.

- Συγκέντρωση σε μεγάλους πελάτες, ο οποίος υπολογίζεται ως το ποσοστό του συνολικού ανοίγματος των 20 μεγαλύτερων πελατών του ΠΙ προς τα βασικά (TIER I) Ίδια Κεφάλαια.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Η δυνατότητα ενός ΠΙ να καλύψει τις άμεσες υποχρεώσεις του συνδέεται με τον κίνδυνο ρευστότητας, ο οποίος διακρίνεται στον

- κίνδυνο άμεσης ρευστότητας,
- δομικό κίνδυνο ρευστότητας, που συνδέεται με τη μεταβολή του κόστους χρηματοδότησης λόγω υποβάθμισης του ΠΙ
- κίνδυνο ρευστότητας αγοράς.

Οι μέθοδοι μέτρησης και παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας είναι:

- η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων και ιδίως των μεγάλων καταθετών (καταθέσεις που υπερβαίνουν το 10% των Ιδίων Κεφαλαίων του ΠΙ),
- η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο ενεργητικού-παθητικού και δανείων,
- η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης των ανοιχτών θέσεων (repricing gap),
- η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης κατά αντισυμβαλλόμενο και οικονομικό κέντρο,
- η εξέλιξη των δεικτών άμεσης ρευστότητας και ασυμφωνίας ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού-παθητικού και η συνεκτίμηση αυτών για τη διαμόρφωση συνολικής εικόνας,
- το ποσοστό των τιτλοποιηθέντων τίτλων ανά χαρτοφυλάκιο.

4.3 Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Τρόποι οργανωτικής διάρθρωσης & ενέργειες/έργα της μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι διοικητικά ανεξάρτητη από Μονάδες με εκτελεστικές λειτουργίες προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της

Υπάγεται στη Διοίκηση και στο ΔΣ και είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει αναφορές για θέματα της αρμοδιότητάς της μια φορά το χρόνο ή και συχνότερα αν κριθεί αναγκαίο.

Η διαδικασίες που ακολουθεί ελέγχονται από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητά τους.

Έχει πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που της είναι απαραίτητα για να επιτελέσει το έργο της.

Πολλές Τράπεζες όπως φαίνεται στα οργανογράμματά τους την τοποθετούν μαζί με τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών, κάτω από τον έλεγχο του Διευθυντή Νομικών Υπηρεσιών, πράγμα λογικό αφού συνεργάζεται στενά με τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών Διοίκησης προκειμένου να αναλυθούν οι υποχρεώσεις που δημιουργούν οι αλλαγές του ρυθμιστικού πλαισίου. Η Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών έχει πρωτεύοντα ρόλο στην ανάλυση των υποχρεώσεων που δημιουργούν οι αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο, ενώ η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχει πρωτεύοντα ρόλο στην ενσωμάτωση των αλλαγών στις εσωτερικές διαδικασίες της Τράπεζας. Για το σκοπό αυτό ενημερώνει έγκαιρα όλες τις μονάδες της τράπεζας και τις υποχρεώνει για την τήρηση των κανονιστικών τους υποχρεώσεων.

Σχετικά με τις θυγατρικές τους οι τράπεζες αναφέρουν ότι κάθε θυγατρική του Ομίλου -είτε στο εσωτερικό, είτε στο εξωτερικό- ορίζει Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης (Compliance Officer), ο οποίος έχει την ευθύνη υποστήριξης της Διοίκησης της θυγατρικής στη διαχείριση των κινδύνων της κανονιστικής συμμόρφωσης. Ο Compliance Officer παρακολουθεί τη συμμόρφωση σε επίπεδο χώρας, όταν πρόκειται για θυγατρική εξωτερικού, και υποβάλλει σχετική αναφορά στον Group Compliance Officer.

Περαιτέρω, η τμηματοποίηση της κεντρικής μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης ακολουθεί συνήθως τα έργα με τα οποία είναι επιφορτισμένη και από αυτά τα κυριότερα, βάσει των οποίων δημιουργούνται και ξεχωριστά Τμήματα, είναι:

Τμήμα για το Ξέπλυμα Χρήματος, με έργο της αποτροπή της νομιμοποίησης παράνομου χρήματος,

Τμήμα για τα Προσωπικά Δεδομένα, με έργο την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πελατών αλλά και την ενημέρωση των ανεξάρτητων και εποπτικών αρχών,

Τμήμα για την Προστασία των Επενδυτών (βάσει της Οδηγίας MiFID), κλπ.

Οι υποχρεώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης διατρέχουν όλες τις μονάδες της Τράπεζας και τα Καταστήματα του Δικτύου της. Γι' αυτό και στις περισσότερες τράπεζες διενεργούνται και πολλά ενημερωτικά σεμινάρια σε όλο το προσωπικό σε συστηματική βάση.

Οι ελληνικές τράπεζες δηλώνουν ότι έχουν αφιερώσει σημαντικούς πόρους και έχουν προβεί σε ειδικές ενέργειες, τις οποίες και αναφέρουν, προκειμένου να αποφύγουν τους κινδύνους που προκύπτουν από την αδυναμία συμμόρφωσης προς το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Η Εθνική Τράπεζα, για παράδειγμα αναφέρει ότι δημιουργήθηκε χάρτης του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου που επηρεάζει τις δραστηριότητες της Τράπεζας, με στόχο τον εντοπισμό, τη μέτρηση και την καταγραφή των πιθανών κινδύνων κανονιστικής συμμόρφωσης, των διαδικασιών αποτροπής τους, αλλά και των μονάδων όπου υφίσταται υψηλότερος κίνδυνος εμφάνισης τους.

Θεμελιώδη στόχο αποτέλεσε η εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλισθεί η άμεση και αποτελεσματική ανταπόκρισή του στις κανονιστικές εξελίξεις, αλλά και η ενδυνάμωση της κουλτούρας συμμόρφωσης. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 54 διοργανώσεις με θέματα άμεσου κανονιστικού ενδιαφέροντος (όπως Αποτροπή Ξεπλύματος Χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, Διαφάνεια και Προστασία Καταναλωτή κλπ) στις οποίες συμμετείχαν συνολικά 3346 άτομα. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη πιλοτική εφαρμογή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης υπαλλήλων σε θέματα Ξεπλύματος Χρήματος

4.4 Οι τρέχουσες εξελίξεις όσον αφορά την οργανωτική διάρθρωση και τις μεθοδολογίες των Μονάδων του ΣΕΕ στις ελληνικές τράπεζες, με βάση τα Οργανογράμματα & τους Απολογισμούς τους: Ανάλυση-Συμπεράσματα

4.4.1. Εθνική Τράπεζα

A. Ανάλυση της γενικής δομής και διάρθρωσης του ΣΕΕ της Εθνικής σύμφωνα με το Οργανόγραμμα

Το ΣΕΕ της Εθνικής Τράπεζας και του Ομίλου της, συναποτελείται από τις τρεις κεντρικές μονάδες που προβλέπει η ΠΔ/ΤΕ 2577/06, δηλαδή από τις μονάδες Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Ειδικότερα, στο οργανόγραμμα της Τράπεζας απεικονίζεται η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου-Επιθεώρησης της Τράπεζας και του Ομίλου, η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και Κινδύνων Πιστοδοτήσεων και η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου.

Μια κεντρική παρατήρηση και για τις τρεις αυτές μονάδες είναι η έμφαση που δίνεται στις αντίστοιχες λειτουργίες του Ομίλου κάτι που αντανακλάται στην ονοματολογία των Διευθύνσεων και προδιαθέτει για την ανάλογη εσωτερική δομή τους (η οποία όμως δεν εμφανίζεται στο οργανόγραμμα).

Η μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και αναφέρεται κατευθείαν στη Διοίκηση και στην Επιτροπή Ελέγχου. Η μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι επίσης ανεξάρτητη αλλά είναι αξιοσημείωτο ότι ομαδοποιείται μαζί με τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών και αναφέρεται στο Γενικό Διευθυντή Νομικών Υπηρεσιών.

Η μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων έχει την οργανωτική ιδιαιτερότητα να διαρθρώνεται ξεχωριστά για τους κινδύνους πιστοδοτήσεων.

Όπως αναφέρεται και στις οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2007 η Διαχείριση Κινδύνων αποτελεί για τον όμιλο της Εθνικής Τράπεζας βασική λειτουργία και πρωταρχικό παράγοντα εξασφάλισης σταθερής απόδοσης για τους μετόχους. Την προσπάθεια αυτή, αφιερώνει σημαντικούς πόρους για την αναβάθμιση των πολιτικών, διαδικασιών και υποδομών με στόχο την πλήρη εναρμόνιση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις προτάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας II.

Και πράγματι στο οργανόγραμμα κάτω από τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και κινδύνων πιστοδοτήσεων βρίσκονται αφενός η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και αφετέρου η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής Τράπεζας και Ομίλου, η Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης Ομίλου και η Διεύθυνση Πίστης.

Σχετικά με τον Εσωτερικό Έλεγχο- Επιθεώρηση, τονίζεται ότι ολοκληρώθηκε η μετεξέλιξη της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου- Επιθεώρησης της Τράπεζας και του Ομίλου σε κεντρικό συντονιστικό όργανο, που ενσωματώνει και εποπτεύει όλες τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου.

Β. Γενικές πληροφορίες για το ΣΕΕ και την Εταιρική Διακυβέρνηση της Εθνικής σύμφωνα με τους Απολογισμούς

Η Εθνική Τράπεζα υποστηρίζει ότι μέσω του Επιχειρησιακού Σχεδίου 2007-2009, το οποίο αναφέρει και ως 'πυξίδα', έχει κάνει 'αλματώδη βήματα εκσυγχρονισμού'. Αναφέρει, λοιπόν μεταξύ άλλων, ότι:

- Σχεδιάστηκε και επιτεύχθηκε αποτελεσματική κατανομή των επενδεδυμένων κεφαλαίων για καλύτερη υποστήριξη της στρατηγικής της.
- Στον τομέα της λειτουργικής αποτελεσματικότητας, περιόρισε σημαντικά την αύξηση των εξόδων ενώ παράλληλα αύξησε τα έσοδά της, διευρύνοντας τις εργασίες στους κύριους τομείς δραστηριότητας.
- Κύριοι άξονες του μετασχηματισμού της ΕΤΕ κατά το διάστημα 2005-2006 ήταν η στροφή προς την πελατοκεντρική εξυπηρέτηση, η διεύρυνση της γκάμας των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών, η βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης της πελατείας και η ενδυνάμωση του λειτουργικού της πλαισίου.
- Υιοθετήθηκε το μοντέλο των Συμβούλων Πελατείας για την καλύτερη εξυπηρέτηση των Εύπορων πελατών και των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, στις οποίες δοκιμάστηκε επιτυχώς και το μοντέλο των Τραπεζικών Συμβούλων.
- Ενίσχυσε τις διαδικασίες διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού μέσω της ανανέωσης και αναβάθμισης των συστημάτων επιβράβευσης της απόδοσης. Ενστερνίστηκε τις πλέον σύγχρονες αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης και (Sarbanes-Oxley) και εφάρμοσε βέλτιστες πρακτικές Διαχείρισης Κινδύνων (Βασιλεία ΙΙ), θέτοντας τις Βάσεις για περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων.

Ως προτεραιότητες για την τριετία 2007- 2009 αναφέρονται:

- Η συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής του Επιχειρηματικού Σχεδίου σε όλα τα επίπεδα.
- Η αναβάθμιση των πολιτικών & πρακτικών διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Η συνέχιση της αναδιάρθρωσης και ομαλή ενσωμάτωση των πρόσφατων εξαγορών στον Όμιλο.
- Η διατήρηση ενός ισχυρού λειτουργικού πλαισίου μέσω της επιλογής βέλτιστων πρακτικών στη Διαχείριση Κινδύνων, στον Εσωτερικό Έλεγχο και στην Εταιρική Διακυβέρνηση.
- Η στρατηγική επιλεκτικών και μικρών σε μέγεθος εξαγορών στην κύρια περιοχή ενδιαφέροντος του Ομίλου, με γνώμονα την αποδοτική κατανομή των επενδεδυμένων κεφαλαίων.

Πλαίσιο Λειτουργίας

- **Διαχείριση Κεφαλαίων:** διατηρεί το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας στα επιθυμητά επίπεδα και αποδεσμεύει κεφάλαια από μη κύριες ή χαμηλής κερδοφορίας δραστηριότητες. Αναζητεί επιλεκτικά στόχους συγχωνεύσεων και εξαγορών στην περιοχή του στρατηγικού της ενδιαφέροντος με κριτήρια την καλή φήμη, την ορθή διαχείριση και τη δυνατότητα επίτευξης ελκυστικών αποδόσεων.
- **Διαχείριση Κινδύνων:** Εφαρμόζει βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙ. Συστήνει ανεξάρτητες λειτουργίες πιστωτικού κινδύνου ανά τομέα δραστηριότητας, αναθεωρεί τις πρακτικές και ενισχύει την ομάδα διαχείρισης κινδύνων. Συνεχίζει τη συντηρητική διασφάλιση δανείων και υιοθετεί χαμηλή διάθεση ανάληψης κινδύνων αγοράς.
- **Εταιρική Διακυβέρνηση:** Έχοντας ήδη συστήσει Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Θεσπίζει την πολιτική διακυβέρνησης του Ομίλου.
 - Αναμορφώνει τις επιτροπές του ΔΣ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του νόμου Sarbanes-Oxley(SOX), προσδιορίζοντας την ανεξαρτησία και το ρόλο του.
 - Αναπτύσσει και εφαρμόζει πολιτική αξιολόγησης για το ΔΣ και την ανώτατη Διοίκηση.
 - Τροποποιεί το πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου.
 - Ενισχύει τη διαφάνεια.

Γ. Δομή της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της Εθνικής

Το 2007, ολοκληρώθηκε η μετεξέλιξη της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου-Επιθεώρησης της Τράπεζας και του Ομίλου σε κεντρικό συντονιστικό όργανο που ενσωματώνει και εποπτεύει όλες τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου.

Δ. Μεθοδολογίες της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της Εθνικής

Υιοθετήθηκε η μέθοδος COSO-ERM κατά την οποία καταγράφονται οι ελεγκτές περιοχές σε όλο τον Όμιλο και αξιολογείται η επικινδυνότητα των συναφών κινδύνων με άξονες: τη γνώμη των ελεγχομένων, τη γνώμη των ανώτατων στελεχών και την ελεγκτική άποψη.

Ε. Δομή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Εθνικής

Για τη δομή μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της ΕΤΕ μπορούμε να αναφέρουμε ότι κάτω από τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και Κινδύνων Πιστοδοτήσεων βρίσκονται οι Διευθύνσεις: Διαχείρισης Κινδύνων, Πίστης Λιανικής Τραπεζικής Τράπεζας και Ομίλου, Διεθνούς Πίστης Ομίλου και Πίστης.

ΣΤ. Μεθοδολογίες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Εθνικής

Πιστωτικός Κίνδυνος

Τα συστήματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται, διαφοροποιούνται με βάση τα χαρτοφυλάκια. Η χρήση των συστημάτων αυτών έχει ως στόχο την αξιόπιστη διαβάθμιση των πιστούχων για τη λήψη των βέλτιστων αποφάσεων σε θέματα που άπτονται της πολιτικής πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και τον υπολογισμό της Αναμενόμενης Ζημιάς (EL) και των συστατικών της, ήτοι, της Πιθανότητας Αθέτησης (ΠΑ-Probability of Default, PD), της Ζημιάς σε περίπτωση Αθέτησης (ΖΠΑ- Loss Given Default, LGD) και της Έκθεσης σε Κίνδυνο (ΕΣΚ Exposure at Default, EAD).

Η ΕΤΕ έχει αναπτύξει Σύστημα Διαβάθμισης για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο, το οποίο λαμβάνει υπόψη ξεχωριστά τα χαρακτηριστικά κινδύνου του πιστούχου από τα χαρακτηριστικά κινδύνου της πιστοδότησης και κατατάσσει όλους τους πιστούχους σε κλίμακα διαβάθμισης.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η κλίμακα αποτελείται συνολικά από 22 βαθμίδες, 19 από αυτές αντιστοιχούν σε πιστούχους οι οποίοι δεν έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης και 3 βαθμίδες σε πιστούχους οι οποίοι έχουν περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Είναι δε αξιοσημείωτη επιχειρησιακή πρακτική η διαβάθμιση σε κλίμακα τόσο εκτεταμένη αν συγκριθεί με την πρόσφατη απαίτηση της Τράπεζας της Ελλάδος που είναι οι 11 βαθμίδες.

4.4.1: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ- Εθνική

Η διαδικασία πραγματοποιείται σε ετήσια βάση αλλά και όποτε προκύπτουν νέες πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τον πιστούχο.

Για την κατάταξη σε βαθμίδες των πελατών Επιχειρηματικής Τραπεζικής, χρησιμοποιεί τέσσερα υποδείγματα:

1. Όλες οι επιχειρήσεις με πλήρη οικονομικά στοιχεία ταξινομούνται με τη χρήση του Μοντέλου Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων, που υλοποιείται μέσω του μηχανογραφικού συστήματος Moody's Risk Advisor.
2. Για πιστούχους χωρίς πλήρη οικονομικά στοιχεία (πχ νεοσύστατες επιχειρήσεις, εταιρίες που τηρούν λογιστικά βιβλία Β' κατηγορίας) η ταξινόμηση γίνεται με τη χρήση του Υποδείγματος Αξιολόγησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
3. Πιστούχοι που αποτελούν ειδικές περιπτώσεις (πχ κοινοπραξίες τεχνικών εταιρειών, ασφαλιστικές εταιρείες, σύλλογοι) ταξινομούνται με τη μέθοδο εμπειρικής κρίσης.
4. Για τα ανοίγματα δανεισμού ειδικής μορφής, και συγκεκριμένα για τις πιστοδοτήσεις μεγάλων και σύνθετων έργων υποδομής (project finance) και τις πιστοδοτήσεις της ναυτιλίας (object finance) χρησιμοποιούνται απλουστευμένα υποδείγματα με μορφή ερωτηματολογίου (slotting criteria models), που λαμβάνουν υπόψη σειρά κριτηρίων (χρηματοοικονομική ανάλυση, πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, κίνδυνος λειτουργίας, προσφερόμενες εξασφαλίσεις κα).

Η διαχείριση πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο της λιανικής τραπεζικής ξεκινά από την εγκριτική διαδικασία, η οποία είναι πλήρως κεντροποιημένη. Κάθε αίτημα χρηματοδότησης, σε οποιοδήποτε προϊόν, από πιστωτική κάρτα μέχρι στεγαστικό δάνειο, αξιολογείται με τη χρήση εξειδικευμένων υποδειγμάτων έγκρισης (application scorecards). Τα στατιστικά αυτά υποδείγματα ακολουθούν τις διεθνώς αναγνωρισμένες μεθοδολογίες, βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα της Τράπεζας και η προβλεπτική τους ικανότητα παρακολουθείται συστηματικά.

Κίνδυνος Αγοράς

Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, η Εθνική Τράπεζα υπολογίζει σε καθημερινή βάση τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά (ΜΔΖ) για το σύνολο του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της. Ο υπολογισμός αφορά χρονικό ορίζοντα μιας μέρας και επίπεδο εμπιστοσύνης 99%.

Με στόχο την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς σε επίπεδο Ομίλου, κατά τη διάρκεια του 2007 εγκαταστάθηκε στη θυγατρική της Financebank το σύστημα υπολογισμού Μέγιστης Δυνητικής Ζημιάς RiskWatch της Algorithmics, που χρησιμοποιείται και από την Τράπεζα. Το τελευταίο τρίμηνο του έτους αποτέλεσε δοκιμαστική περίοδο καθημερινής παραγωγής και ελέγχου των εκτιμήσεων της ΜΔΖ από τη θυγατρική, ενώ από 1.1.2008 το ανωτέρω σύστημα αποτελεί το επίσημο μέσο υπολογισμού της ΜΔΖ του χαρτοφυλακίου της.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, εφαρμόζεται πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (backtesting) , ο οποίος συνίσταται στη σύγκριση της ΜΔΖ, όπως αυτή υπολογίστηκε από το υπόδειγμα, με την αντίστοιχη αξία του χαρτοφυλακίου πάνω στην οποία βασίστηκε ο υπολογισμός την συγκεκριμένη περίοδο. Το 2007, σε σύνολο 252 εργάσιμων ημερών, ο αριθμός των υπερβάσεων της ΜΔΖ ήταν 3, δηλαδή 1,2%.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Η διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου της Εθνικής Τράπεζας βασίζεται στο υπόδειγμα των τριών γραμμών άμυνας.

Η 1^η Γραμμή Άμυνας περιλαμβάνει το σύνολο των μονάδων της Τράπεζας. Κάθε Μονάδα είναι άμεσα υπεύθυνη για την αντιμετώπιση και την ελαχιστοποίηση του ΛΚ, που απορρέει από τις δραστηριότητές της

Η 2^η Γραμμή Άμυνας περιλαμβάνει τη Δ/ση Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία φέρει την κύρια ευθύνη για την ανάπτυξη και παροχή στο σύνολο των Μονάδων, των μεθοδολογιών, διαδικασιών , εργαλείων και οδηγιών για τη διαχείριση του ΛΚ. Στην εν λόγω γραμμή άμυνας εντάσσονται επίσης, η παρακολούθηση έκθεσης στον υπόψη κίνδυνο και η παροχή συνδρομής για την άμβλυνσή του.

Η 3^η Γραμμή Άμυνας αποτελείται από τη Δν/ση Εσωτερικού Ελέγχου-Επιθεώρησης, αρμόδια για τον ανεξάρτητο έλεγχο του πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα, καταλληλότητα και συνεπής εφαρμογή του.

Ζ. Δομή της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Εθνικής

Για εναρμόνιση με το κανονιστικό πλαίσιο, ορίστηκαν υπεύθυνοι ή δημιουργήθηκαν τμήματα κανονιστικής συμμόρφωσης ακόμα και σε εταιρείες του μη χρηματοπιστωτικού τομέα, ενώ ενισχύθηκε σημαντικά το προσωπικό που ασχολείται με θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης στον Όμιλο.

Η. Ενέργειες & μεθοδολογίες της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Εθνικής

Ο όμιλος της ΕΤΕ συνέχισε με εντατικούς ρυθμούς το έργο της υιοθέτησης των απαραίτητων μηχανισμών για την έγκαιρη πρόληψη και αποτροπή κινδύνων κανονιστικής συμμόρφωσης, με σκοπό τη διασφάλιση της φήμης και της αξιοπιστίας του. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολούθησε συστηματικά τις συνεχείς μεταβολές του εθνικού και διεθνούς περιβάλλοντος και μερίμνησε για την ενημέρωση, την προσαρμογή και την ανταπόκριση όλων των επί μέρους μονάδων στις εγχώριες και διεθνείς κανονιστικές εξελίξεις.

Με ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μονάδων, εφαρμόστηκε στον Όμιλο η Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων (Markets in Financial Instruments Directive- MiFID) που ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν3606/2007.

Επίσης δεσμεύθηκαν άμεσα σημαντικοί πόροι για την αναβάθμιση πολιτικών, διαδικασιών και υποδομών, με στόχο την πλήρη εναρμόνιση των δραστηριοτήτων της με την Οδηγία.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 όπως υιοθετήθηκαν από την 'Πολιτική Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου', εκπονείται 'Ετήσια Έκθεση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου', η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, κατόπιν έγκρισης του ΔΣ. Η Έκθεση περιλαμβάνει απολογισμό των πεπραγμένων, αλλά και Ετήσιο Πρόγραμμα Κανονιστικής Συμμόρφωσης για την Τράπεζα και τις εταιρείες του Ομίλου με συγκεκριμένους στόχους. Η Έκθεση αυτή συντελεί στην επίτευξη της συμμόρφωσης και την παροχή πλήρους εικόνας για το βαθμό συμμόρφωσης ανά πάσα στιγμή.

Επιπλέον γίνεται ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου και, μέσω αυτής, του Διοικητικού Συμβουλίου, σε τριμηνιαία βάση, για γενικά θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (πχ πορίσματα ελέγχων Εποπτικών Αρχών σε θυγατρικές εταιρείες και καταστήματα εξωτερικού και εσωτερικού, διαπιστωθείσες σημαντικές παραβάσεις ή ελλείψεις).

Πέραν αυτών, δημιουργήθηκε χάρτης του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου που επηρεάζει τις δραστηριότητες της Τράπεζας, με στόχο τον εντοπισμό, τη μέτρηση και την καταγραφή των πιθανών κινδύνων κανονιστικής συμμόρφωσης, των διαδικασιών αποτροπής τους, αλλά και των μονάδων όπου υφίσταται υψηλότερος κίνδυνος εμφάνισης τους.

Θεμελιώδη στόχο αποτέλεσε η εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλισθεί η άμεση και αποτελεσματική ανταπόκρισή του στις κανονιστικές εξελίξεις, αλλά και η ενδυνάμωση της κουλτούρας συμμόρφωσης. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 54 διοργανώσεις με θέματα άμεσου κανονιστικού ενδιαφέροντος (όπως Αποτροπή Ξεπλύματος Χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, Διαφάνεια και Προστασία Καταναλωτή κλπ) στις οποίες συμμετείχαν συνολικά 3346 άτομα. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη πιλοτική εφαρμογή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης υπαλλήλων σε θέματα Ξεπλύματος Χρήματος.

4.4.2 Εμπορική Τράπεζα

A. Ανάλυση της γενικής δομής και διάρθρωσης του ΣΕΕ της Εμπορικής σύμφωνα με το Οργανόγραμμα

Το ΣΕΕ της Εμπορικής Τράπεζας συναποτελείται από τις τρεις από τις τρεις κεντρικές μονάδες που προβλέπει η ΠΔ/ΤΕ 2577/06, δηλαδή από τις μονάδες Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Ειδικότερα, στο οργανόγραμμα της Τράπεζας απεικονίζεται ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου στον οποίο υπάγεται η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου. Για την εσωτερική διάρθρωση δεν αναφέρεται τίποτα ενώ παρατηρούμε τη διατήρηση της παλιάς ονοματολογίας.

Επίσης απεικονίζεται ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων στον οποίο υπάγονται οι Διευθύνσεις: Διεύθυνση Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου, Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, Διεύθυνση Διαρκούς Ελέγχου και Λειτουργικού Κινδύνου. Επίσης η δομή της κεντρικής μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει τους Διευθυντές Διαχείρισης Κινδύνων Θυγατρικών που αναφέρονται στον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και τους επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων περιφερειών (Δίκτυο) που επίσης αναφέρονται στον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων.

4.4.1/2: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ- Εθνική/Εμπορική

Η Διεύθυνση Διαρκούς Ελέγχου και Λειτουργικού Κινδύνου αποτελεί οργανωτική καινοτομία που δεν εμφανίζεται σε άλλες Τράπεζες-τουλάχιστον στο βαθμό που δημοσιοποιούν τη διάρθρωση της μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων- και αντικατοπτρίζει την τάση της Τράπεζας να ελέγχει τους λειτουργικούς της κινδύνους σε συχνή βάση (συχνότερη της απαιτούμενης από το ρυθμιστικό πλαίσιο) και να μεταβεί σταδιακά σε εξελιγμένες μεθόδους μέτρησης και διαχείρισης αυτών των κινδύνων.

Τέλος στο οργανόγραμμα απεικονίζεται ο Γενικός Διευθυντής Συντονισμού στον οποίο υπάγεται η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης αλλά και άλλες Διευθύνσεις (όπως Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών, Νομικών Συμβούλων, Γραμματείας ΔΣ, Εταιρικής Ταυτότητας και Επικοινωνίας και Εταιρικών Υποθέσεων).

Οι μονάδες ΣΕΕ πληρούν το κριτήριο ανεξαρτησίας με την επισήμανση ότι υπάρχει ανεξάρτητη μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου υπό τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και ότι όπως σε άλλες Τράπεζες η Κανονιστική Συμμόρφωση ομαδοποιείται με άλλες νομικής ή συμβουλευτικής φύσεως μονάδες- όχι όμως εκτελεστικές- υπό τον Γενικό Διευθυντή Συντονισμού.

Β. Γενικές πληροφορίες για το ΣΕΕ και την Εταιρική Διακυβέρνηση της Εμπορικής σύμφωνα με τους Απολογισμούς

Η Εμπορική Τράπεζα εφαρμόζει μεθοδολογίες για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη μέτρηση και την παρακολούθηση όλων των κινδύνων που προέρχονται από τα εντός και εκτός ισολογισμού στοιχεία, καθώς και από όλες τις δραστηριότητες, τα συστήματα και τις διαδικασίες της.

Μετά την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας από την Credit Agricole, δημιουργήθηκαν νέες προκλήσεις όσο αφορά τις λειτουργίες της. Πιο συγκεκριμένα, μετά τον εντοπισμό των περιοχών όπου χρειάζεται εναρμόνιση μεταξύ Εμπορικής Τράπεζας και Credit Agricole, η Εμπορική Τράπεζα προχωρά στην αναβάθμιση των διαδικασιών και συστημάτων της σε επιμέρους τομείς. Παράλληλα το 2006 ανέλαβε μια σειρά από προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη συμμόρφωσή της με τις απαιτήσεις του νέου πλαισίου της Βασιλείας ΙΙ. Η συμμόρφωση με το νέο πλαίσιο βασίζεται στο πρόγραμμα που φέρει την κωδική ονομασία Βασιλεία ΙΙ, το οποίο αποτελείται από επιμέρους έργα.

Το 2006 δημιούργησε το Γραφείο Διαχείρισης του προγράμματος Βασιλεία II, το οποίο στηρίζει την εφαρμογή αυτών των έργων σε συμφωνία με την αντίστοιχη στρατηγική και τον προγραμματισμό της Credit Agricole.

Έργο Μετασχηματισμού

Το επιχειρηματικό σχέδιο της Εμπορικής Τράπεζας αφορά την πενταετία 2007-2011 και ανακοινώθηκε τον Απρίλιο του 2007.

Στρατηγικά επικεντρώνεται στις 'τρεις πηγές' αξίας της Εμπορικής Τράπεζας, μετά την ένταξή της στον Όμιλο Credit Agricole οι οποίες είναι, η συμμετοχή στην ελληνική αγορά, η ανάκτηση του 'φυσικού μεριδίου' αγοράς της Τράπεζας παράλληλα με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της, και τέλος η επέκτασή της στις ταχύτατα αναπτυσσόμενες αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Βασικό μοχλό για την υλοποίηση του Επιχειρηματικού σχεδίου 2007-2011 αποτελεί το συνεχιζόμενο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Εμπορικής Τράπεζας το οποίο στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες:

- Στο Λειτουργικό Μετασχηματισμό, δηλαδή τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών με βάση την απλότητα, την ταχύτητα και τη βελτιωμένη εξυπηρέτηση. Στα πλαίσια του Λειτουργικού Μετασχηματισμού εντοπίστηκαν 25 χρονοβόρες διαδικασίες εκ των οποίων σε πρώτη φάση ελέγχθηκαν οι 14, με κριτήρια το χρόνο που απαιτείται για τη διεκπεραίωση, τον αντίκτυπο που έχουν στην εξυπηρέτηση του πελάτη και τους λειτουργικούς κινδύνους που ενέχουν. Προτεραιότητα δόθηκε σε 5 διαδικασίες οι οποίες μετασχηματίστηκαν και εξαπλώθηκαν στο δίκτυο των καταστημάτων της Τράπεζας κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2007
- Στο Οργανωτικό Μετασχηματισμό που περιλαμβάνει την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων οργάνωσης, εκπαίδευσης, ανάπτυξης και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας. Οι βασικότεροι άξονες του Οργανωτικού Μετασχηματισμού αφορούν:
 - Την οριστικοποίηση της νέας οργανωτικής δομής με, τις συνεδριάσεις της γνωμοδοτικής Επιτροπής Οργανογράμματος να έχουν ήδη ξεκινήσει.
 - Τη στελέχωση των μονάδων της Τράπεζας στη βάση της νέας Οργανωτικής Δομής, με τις απαραίτητες ενέργειες να έχουν ήδη αποτυπωθεί, ενώ είναι σε φάση υλοποίησης η ένταξη του προσωπικού στο νέο οργανωτικό σχήμα.

➤ Τον ανασχεδιασμό των λειτουργιών επιλογής, εκπαίδευσης, ανάπτυξης, ανταμοιβής και αναγνώρισης του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας όπου έχουν ήδη ολοκληρωθεί σημαντικά έργα υποδομής και προετοιμασίας.

- Στον Εμπορικό Μετασχηματισμό, δηλαδή την πλήρη αξιοποίηση των εμπορικών δυνατοτήτων της Τράπεζας.
- Στην επανατοποθέτηση του brand 'Εμπορική' ώστε να αντικατοπτρίζει τη νέα εικόνα και ταυτότητα της Τράπεζας.

Τεχνολογικός και Λειτουργικός Εκσυγχρονισμός

Το 2007 η δραστηριότητα στο χώρο της πληροφορικής επικεντρώθηκε στην ενεργειών στα πλαίσια του Ομίλου της Εμπορικής και στην ανάπτυξη των υπάρχοντων συστημάτων για την υποστήριξη της δράσης της Τράπεζας.

Ενδεικτικά:

- Εφαρμόστηκαν τα πρότυπα του Ομίλου στη λειτουργία και διακυβέρνηση της Πληροφορικής με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες της Τράπεζας και την ενδυνάμωση της συνεργασίας με τους χρήστες των συστημάτων για την αρτιότερη υλοποίηση έργων.
- Προσαρμόστηκαν τα συστήματα και οι διαδικασίες για την εφαρμογή των προτύπων του Ομίλου στις περιοχές της κανονιστικής συμμόρφωσης, της ασφάλειας και της διαχείρισης κινδύνων.

Πλαίσιο Κεφαλαιακής Επάρκειας της Βασιλείας II

Η Εμπορική Τράπεζα έχει αναπτύξει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την προετοιμασία της για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που απορρέουν από το πλαίσιο της Βασιλείας II. Με βάση το Πρόγραμμα Βασιλεία II, έχει αναπτύξει μια σειρά από έργα για να ακολουθήσει, αρχικά την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο. Σε δεύτερο στάδιο, ο προγραμματισμός της εφαρμογής του Προγράμματος Βασιλεία II επικεντρώνεται στις πιο αναβαθμισμένες προσεγγίσεις, σε συμφωνία με τη στρατηγική της Credit Agricole.

Το Πρόγραμμα Βασιλεία ΙΙ έχει οργανωθεί σε πέντε βασικούς τομείς:

Ο πρώτος τομέας αφορά οργανωτικά και διοικητικά ζητήματα, όπως η διακυβέρνηση της διαχείρισης του κινδύνου σε επίπεδο ομίλου και η προσαρμογή της οργανωτικής δομής.

Ο δεύτερος τομέας αφορά ζητήματα πολιτικών και διαδικασιών, όπως η πιστωτική πολιτική και οι διαδικασίες πιστοδοτήσεων, η πολιτική και η στρατηγική του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, η κεφαλαιακή εκτίμηση και η τιμολόγηση, και η στρατηγική αναφορών και διαφάνειας.

Ο τρίτος τομέας επικεντρώνεται σε ζητήματα δεδομένων και συστημάτων, όπως η εφαρμογή αποθήκευσης δεδομένων, οι ορισμοί δεδομένων, η ποιότητα και ο έλεγχος καθώς και τα εργαλεία αναφορών για τη Βασιλεία ΙΙ.

Ο τέταρτος τομέας αφορά υποδείγματα και μεθοδολογίες, όπως η εκτίμηση παραγόντων κινδύνου διαφόρων χαρτοφυλακίων, η αξιολόγηση εξασφαλίσεων, οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι, κλπ. Τέλος ο πέμπτος τομέας αφορά ζητήματα λειτουργικού κινδύνου, όπως η πολιτική και η στρατηγική διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, ο σχεδιασμός μεθοδολογίας, η μεθοδολογία συλλογής δεδομένων ζημιάς, το Σχέδιο Επιχειρηματικής Συνέχειας και το σύστημα αναφορών. Ο σχεδιασμός του προγράμματος Βασιλεία ΙΙ έχει λάβει υπόψη τη στρατηγική και την πολιτική της Credit Agricole για το πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙ.

Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί και σημαντικοί πόροι έχουν διατεθεί σχετικά με την ανάπτυξη των δεδομένων και πληροφορικής, καθώς και των μοντέλων και των μεθοδολογιών. Πιο συγκεκριμένα, η Εμπορική Τράπεζα εγκαθιστά νέο Data Warehouse το οποίο είναι μελετημένο να λειτουργεί ως ένα ενιαίος χώρος αποθήκευσης όλων των δεδομένων που αφορούν τις πιστώσεις της Τράπεζας. Αυτή η εφαρμογή θα δώσει τη δυνατότητα για έγκαιρη και λεπτομερή ανάλυση δεδομένων και θα συμβάλει σε βελτιώσεις σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων, τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, την κατάρτιση αναφορών, κλπ.

Το Data Warehouse θα αποτελέσει τη βάση για την εφαρμογή του συστήματος Basel II Engine για τον υπολογισμό του εποπτικού κεφαλαίου.

Η εφαρμογή αυτή θα διευκολύνει επίσης και την κατάρτιση εποπτικών και εσωτερικών αναφορών και την κεφαλαιακή ανάλυση ευαισθησίας σε ακραίες περιπτώσεις (stress testing). Επιπλέον θα οδηγήσει στον αξιόπιστο υπολογισμό των κεφαλαιακών υποχρεώσεων μέσω της αποτελεσματικής χρήσης των τεχνικών κάλυψης πιστωτικού κινδύνου.

Όσον αφορά τον τομέα υποδειγμάτων και μεθοδολογιών, η Τράπεζα έχει ξεκινήσει την εφαρμογή μιας νέας πιστοληπτικής ταξινόμησης επιχειρήσεων, που είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της Credit Agricole και θεωρείται ως η βάση για την εφαρμογή των αναβαθμισμένων μεθοδολογιών στο πλαίσιο της Βασιλείας II. Με την ανάπτυξη νέων application και behavioural scorecards, η οποία έχει ξεκινήσει, θα εκτιμάται η πιστοληπτική ικανότητα των ιδιωτών δανειοληπτών λιανικής τραπεζικής και θα ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των αναβαθμισμένων μεθοδολογιών μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής.

Μέσω των ανωτέρω δράσεων αναμένεται η βελτίωση της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των οφειλετών, που θα οδηγήσει σε καλύτερες πιστοδοτικές αποφάσεις και θα επιτρέψει την ανάπτυξη ακριβέστερων μεθόδων τιμολόγησης προσαρμοσμένων στον κίνδυνο.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Κατά το 2007 η εταιρική διακυβέρνηση της Εμπορικής Τράπεζας ενισχύθηκε και σταδιακά προσαρμόζεται στο σύστημα διακυβέρνησης της μητρικής Credit Agricole. Ειδικότερα, κατά το 2007 η Εμπορική Τράπεζα:

- Επικαιροποίησε τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, ενσωματώνοντας τις πιο πρόσφατες υποχρεώσεις που προκύπτουν από το Θεσμικό πλαίσιο, ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, καθώς και τις κατευθύνσεις της Credit Agricole.
- Υιοθέτησε Κώδικα Δεοντολογίας για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και Κώδικα Δεοντολογίας για τους εργαζόμενους του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας.
- Σύστησε τις Επιτροπές που ορίζει το Θεσμικό πλαίσιο, καθώς και την Επιτροπή Αμοιβών.

4.4.2: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ- Εμπορική

- Εφάρμοσε το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο είναι διαμορφωμένο σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. Στο πλαίσιο αυτό:
 - η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε 11 φορές ασκώντας τις αρμοδιότητες που ορίζουν το Θεσμικό πλαίσιο και ο Κανονισμός Λειτουργίας της.
 - ασκήθηκαν ο διαρκής έλεγχος (σε ημερήσια βάση), ο περιοδικός έλεγχος (στο πλαίσιο ενός πολυετούς ελεγκτικού σχεδιασμού) και οι έλεγχοι στα θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Η Δ/ση Επιθεώρησης διενήργησε 255 τακτικούς ελέγχους στα Καταστήματα του Δικτύου, 55 τακτικούς ελέγχους στις Μονάδες Διοίκησης και 15 τακτικούς ελέγχους σε θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου.

Γ. Δομή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Εμπορικής

Κατά τη διάρκεια του 2007 έλαβαν χώρα σημαντικές αλλαγές στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου της Εμπορικής.

Αρχικά, εφαρμόστηκε οργανωτικός μετασχηματισμός στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων μέσω της υιοθέτησης λειτουργιών διαρκούς ελέγχου και της ενσωμάτωσης όλων των θυγατρικών εταιριών τόσο εσωτερικού όσο και εξωτερικού σε επίπεδο Επιχειρηματικής Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Στα πλαίσια αυτά, η Τράπεζα ενδυνάμωσε το σύστημα εσωτερικού ελέγχου μέσω της υιοθέτησης διαδικασιών μόνιμου ελέγχου και μεθόδων σε επίπεδο Ομίλου.

Επιπρόσθετα, ενισχύθηκε η Διακυβέρνηση Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων της Εμπορικής με τη δημιουργία όλων των απαραίτητων Επιτροπών Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Ελέγχων, έτσι ώστε να επιτευχθούν τα ενδεδειγμένα επίπεδα Διαχείρισης Κινδύνων και Διαρκούς Ελέγχου σε όλο τον Όμιλο.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2007, η Εμπορική Τράπεζα ανέπτυξε Στρατηγική Κινδύνων Ομίλου, με βάση τον προσανατολισμό του Επιχειρηματικού Σχεδίου. Η στρατηγική αυτή αποτελείται από τρεις βασικούς πυλώνες που αφορούν σε :

- Διαδικασίες και έργα βελτίωσης της διαχείρισης κινδύνου.
- Οδηγίες και επιχειρηματικούς κανόνες για κάθε λειτουργική μονάδα.
- Ανάπτυξη γενικών και ειδικών ορίων.

Δ. Μεθοδολογίες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Εμπορικής

Ο λειτουργικός Κίνδυνος και η λειτουργία του Διαρκούς Ελέγχου

Η Τράπεζα έχει προβεί σε δράσεις αναφορικά με τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου στα πλαίσια της συμμόρφωσης με το πλαίσιο της Βασιλείας II και της συνεργασίας της με την Credit Agricole. Έχει σχεδιάσει την ανάπτυξη μιας νέας λειτουργίας, η οποία θα βασίζεται σε διαδικασίες διαρκούς ελέγχου σε ολόκληρη την Τράπεζα, προκειμένου να υιοθετήσει ένα νέο πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, σύμφωνα με τα πρότυπα της Credit Agricole.

Παρατηρούμε στο οργανόγραμμα της Εμπορικής Τράπεζας ότι κάτω από τον έλεγχο του Γεν. Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων, ξεχωριστά από τους υπόλοιπους κινδύνους, έχει τοποθετηθεί Διεύθυνση Διαρκούς Ελέγχου και Λειτουργικού Κινδύνου. Φαίνεται δηλαδή ότι, από την Εμπορική Τράπεζα, η εκτίμηση και διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου κρίνεται απαραίτητο να είναι όχι μόνο ανεξάρτητες λειτουργίες, όπως προβλέπεται από το θεσμικό πλαίσιο, αλλά και συνεχείς. Έτσι ενώ εφαρμόζει την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τη μέτρηση του ΑΚ προετοιμάζεται για την υιοθέτηση Εξελιγμένων Προσεγγίσεων Μέτρησης.

Τα δεδομένα και οι ζημιές που σχετίζονται με το λειτουργικό κίνδυνο τηρούνται σε ιστορική βάση δεδομένων, της οποίας η αναβάθμιση έχει προγραμματιστεί με τη χρήση των εργαλείων και των συστημάτων της Credit Agricole για τη συλλογή και παρακολούθηση του λειτουργικού κινδύνου.

Όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με την επάρκεια του κεφαλαίου στο πλαίσιο της Βασιλείας II, η Τράπεζα έχει επιλέξει την εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου προσέγγισης (Standardised Approach), ενώ ταυτόχρονα έχει θέσει τις βάσεις που θα της επιτρέψουν να υιοθετήσει την προσέγγιση Αναβαθμισμένων Μετρήσεων (Advanced Measurement Approach).

Η Τράπεζα διαθέτει Κέντρο Ανάκτησης Καταστροφών (Disaster Recovery Center), και έχουν ήδη ξεκινήσει δραστηριότητες για την ανάπτυξη του Σχεδίου Επιχειρηματικής Συνέχειας (Business Continuity Plan), το οποίο θα καλύπτει το πλήρες εύρος των δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Παράλληλα, η Τράπεζα ασκεί λειτουργίες κανονιστικής συμμόρφωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου.

4.4.2: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ- Εμπορική

4.4.3 ALPHABANK

A. Γενικές πληροφορίες για το ΣΕΕ και την Εταιρική Διακυβέρνηση της ALPHABANK σύμφωνα με τους Απολογισμούς

Σημαντική αλλαγή για το 2007, σύμφωνα με τον ετήσιο απολογισμό της Alpha bank, ήταν η εφαρμογή νέου κανονιστικού πλαισίου όπου, η Τράπεζα της Ελλάδος ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 υπαγόρευσε τον διαχωρισμό της εγκριτικής από την εισηγητική αρμοδιότητα. Για τη λήψη αποφάσεων για την ανάληψη πιστωτικών κινδύνων θα πρέπει να συμμετάσχουν δύο τουλάχιστον λειτουργοί του ΠΙ, ένας από τον τομέα Πίστεως και ένας από τις Μονάδες που διαχειρίζονται σχέσεις με τους επιχειρηματικούς πελάτες.

Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε ο Τομέας Πίστεως Ομίλου, ο οποίος διαχειρίζεται τον Πιστωτικό Κίνδυνο στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό και συμμετέχει στα εκάστοτε οριζόμενα εγκριτικά κλιμάκια για τη λήψη αποφάσεων επί αιτημάτων πιστοδότησης επιχειρήσεων.

Το 2007 επίσης δημιουργήθηκε η Διεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής, η οποία εισηγείται τον καθορισμό των αρχών της πιστωτικής πολιτικής και παρακολουθεί την τήρηση των κανόνων και διαδικασιών αυτών από τις Μονάδες και τους Λειτουργούς της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Προσωρινών Καθυστερήσεων και Απαιτήσεων Ειδικού Χειρισμού συστήθηκε το Μάιο του 2007 με αρμοδιότητα τη διαχείριση προσωρινών καθυστερήσεων μικρών επιχειρήσεων καθώς και των σύνθετων και μεγάλου ύψους καθυστερήσεων που χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης.

Επιπλέον ο Όμιλος υλοποιεί νέα μηχανογραφικά συστήματα, ώστε να εφαρμόσει με επιτυχία τις απαιτήσεις του νέου πλαισίου περί κεφαλαιακής επάρκειας των Τραπεζών (Βασιλεία ΙΙ) για όλο τον Όμιλο. Παράλληλα αναπτύσσονται τα απαραίτητα πρότυπα πιθανότητας αθέτησης και ζημιάς που έπεται από αθέτηση, με στόχο την εφαρμογή των εξελιγμένων μεθόδων για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Λειτουργικός Ανασχεδιασμός

Οι κύριοι άξονες στους οποίους στηρίχτηκε η υλοποίηση του εκτεταμένου προγράμματος λειτουργικού ανασχεδιασμού της Alpha bank κατά το 2007 ήταν:

4.4.3: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ-ALPHABANK

- Η ολοκλήρωση του έργου συγκέντρωσης ομοιογενών δραστηριοτήτων σε εξειδικευμένες κεντρικές μονάδες υποστήριξης προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών.
- Η δημιουργία ενιαίων διαδικασιών και η βελτίωση των εσωτερικών ελέγχων.
- Η αναβάθμιση των συστημάτων πληροφορικής και, κυρίως,
- Η άμεση υποστήριξη των επιχειρησιακών Μονάδων και των απαιτήσεων για ταχεία ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους, με έμφαση στη μετεξέλιξη των Καταστημάτων σε Μονάδες προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών σε ιδιώτες κα μικρές επιχειρήσεις.

Ειδικότερα για τον τομέα της εφαρμογής κοινής πολιτικής και διαδικασιών σε επίπεδο Ομίλου, εκδόθηκαν εγχειρίδια που καλύπτουν, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές, τις βασικές περιοχές εργασιών με σκοπό τη διασφάλιση λειτουργίας της Τράπεζας με ενιαίους κανόνες και διαδικασίες, ελαχιστοποιώντας το λειτουργικό κίνδυνο. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την εφαρμογή τους στις Εταιρείες του Ομίλου στο εξωτερικό προβλέπεται να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος του 2008.

Β. Δομή της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της ALPHABANK

Με σκοπό την προστασία των περιουσιακών στοιχείων της και τη διασφάλιση των συμφερόντων των Μετόχων της, όπως αναφέρει η ALPHABANK, λειτουργεί Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου-δεν έχει μετονομαστεί σε "Εσωτερική Επιθεώρηση". Όσον αφορά τη δομή του, αναφέρονται οι παρακάτω Διευθύνσεις και Υποδιευθύνσεις: Δ/νση Εσωτερικού Ελέγχου, Δ/νση Εσωτερικού Ελέγχου Διεθνών Δραστηριοτήτων, Υποδ/νση Διασφάλισης Ποιότητας, και Υποδ/νση Εσωτερικού Ελέγχου Πληροφορικής Ομίλου.

Γ. Μεθοδολογίες της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της ALPHABANK

Για την ενίσχυση των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, η Alpha bank προχώρησε σε αναβάθμιση των μεθοδολογιών ελέγχου οι οποίες βασίζονται στην αξιολόγηση κινδύνων.

4.4.3: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ-ALPHABANK

Παράλληλα, ενκαταστάθηκε μηχανογραφικό πρόγραμμα διαχείρισης έργων εσωτερικού ελέγχου, που καλύπτει την οργάνωση, εκτέλεση, αξιολόγηση της ελεγκτικής διαδικασίας, καθώς και παραγωγή αναφορών για Διοικητική Πληροφόρηση σε επίπεδο Ομίλου.

Σε ό,τι αφορά το εξωτερικό, σε κάθε χώρα λειτουργεί Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου εφαρμόζοντας κοινή ελεγκτική μεθοδολογία με την Ελλάδα.

Δ. Δομή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της ALPHABANK

Στη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων της ALPHABANK ,σε επίπεδο Τράπεζας συναντάμε τις Διευθύνσεις: Διαχειρίσεως Κινδύνων Αγοράς και Λειτουργικών Κινδύνων, Διαχειρίσεως Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικής Πίστωσης και Διαχειρίσεως Πιστωτικού Κινδύνου Λιανικής Τραπεζικής. Αναφέρονται, όμως και για τον Όμιλο οι Διευθύνσεις: Διαχειρίσεως Κινδύνων Αγοράς και Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου, Διαχειρίσεως Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου, και ο Γενικός Διευθυντής Διαχειρίσεως Κινδύνων Ομίλου.

Ε. Μεθοδολογίες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της ALPHABANK

Πιστωτικός Κίνδυνος

Η μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται με βάση τόσο διεθνώς αναγνωρισμένα μοντέλα διαβαθμίσεως όσο και με τα εσωτερικά συστήματα διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας. Τα συστήματα αυτά χρησιμοποιούν ποσοτικά αλλά και ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης, σε συνδυασμό με κριτήρια συναλλακτικής συμπεριφοράς, ώστε να εξάγονται στατιστικά διακριτές πιθανότητες αθέτησης των πιστούχων. Παράλληλα ακολουθούνται διεθνώς αναγνωρισμένες στατιστικές μέθοδοι για τον επανέλεγχο και την επαλήθευση των αποτελεσμάτων που παράγουν τα συστήματα αυτά. Επίσης, διενεργούνται σε συστηματική βάση ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης όπου διερευνάται η ενδεχόμενη επίπτωση στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου λόγω δυσμενών εξελίξεων τόσο στη συναλλακτική συμπεριφορά των πιστούχων, όσο και στο ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον.

4.4.3: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ-ALPHABANK

Κίνδυνος Ρευστότητας

Κατά τη διάρκεια του 2007 οι Δείκτες Ρευστότητας που υπολογίστηκαν ήταν εντός των ορίων που έχουν θεσπιστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO) εντός Τράπεζας. Σε τακτά χρονικά Διαστήματα ελέγχεται η συμπεριφορά των Δεικτών Ρευστότητας σε υποθετικές μεταβολές των μεγεθών των στοιχείων Ενεργητικού-Παθητικού (ανάλυση σεναρίων), καθώς και σε ακραίες μεταβολές τους (προσομοίωση καταστάσεων κρίσεως).

Λειτουργικός Κίνδυνος

Για τον τομέα εφαρμογής κοινής πολιτικής και διαδικασιών σε επίπεδο Ομίλου εκδόθηκαν εγχειρίδια που καλύπτουν, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές, τις βασικές περιοχές εργασιών με σκοπό τη διασφάλιση λειτουργίας της Τράπεζας με ενιαίους κανόνες και διαδικασίες, ελαχιστοποιώντας το ΛΚ. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την εφαρμογή τους στις εταιρίες του Ομίλου στο εξωτερικό προβλέπεται ότι θα ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος του 2008.

Αν και συστηματικά μέχρι σήμερα οι μονάδες της Alpha bank διαχειρίζονται το λειτουργικό τους κίνδυνο, η Τράπεζα προχωρά για να τροποποιήσει τις υπάρχουσες πρακτικές λαμβάνοντας υπ' όψιν την τρέχουσα βέλτιστη πρακτική και τις απαιτήσεις της Βασιλείας II.

Εντός του 2007 ολοκληρώθηκε το έργο της Βασιλείας II για το ΛΚ με σκοπό να εφαρμόσει την τυποποιημένη μέθοδο για τον υπολογισμό των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων της και υιοθετήθηκε από τον Όμιλο το Εγχειρίδιο Πολιτικών και Διαδικασιών για τη Διαχείριση του ΛΚ.

Από την αρχή του έτους δόθηκε προτεραιότητα στη συλλογή γεγονότων που αφορούν ζημιές ΛΚ. Για το σκοπό αυτό η Alpha bank προχώρησε στην προμήθεια και εγκατάσταση σχετικού λογισμικού, στο οποίο ξεκίνησε η καταχώριση τέτοιων γεγονότων.

Τέλος επισημαίνεται ότι από το 2005 η Alpha bank είναι μέλος του KRI Library Services, μια πρωτοβουλία του Risk Management Association (RMA) σε συνεργασία με την εταιρία συμβούλων RiskBusiness.

Κίνδυνος Αγοράς Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών

Ο κίνδυνος αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών μετράται με τον υπολογισμό της Αξίας σε Κίνδυνο (value at risk- VaR). Η μεθοδολογία υπολογισμού της Αξίας σε Κίνδυνο που χρησιμοποιείται είναι η μέθοδος της ιστορικής προσομοίωσης. Χρησιμοποιείται περίοδος διακράτησης μίας και δέκα ημερών, ανάλογα με το χρόνο που απαιτείται για τη ρευστοποίηση του χαρτοφυλακίου.

ΣΤ. Δομή της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ALPHABANK

- Η εποπτεία και ο αποτελεσματικός συντονισμός των Υπεύθυνων Κανονιστικής Συμμόρφωσης (Compliance Officers) των εταιριών του Ομίλου και των καταστημάτων της Τράπεζας στο εξωτερικό, ώστε να εναρμονίζονται οι ενέργειες τους με το ισχύον ελληνικό (ή πιο σωστά θεσμικό πλαίσιο). Τοποθετήθηκε, όπου δεν υπήρχε, Υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης, ιδιαίτερα στις Τράπεζες του Ομίλου στο Εξωτερικό. Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικές επισκέψεις των Υπεύθυνων στη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, με σκοπό την ενημέρωσή τους σε θέματα των αρμοδιοτήτων τους καθώς και την ανταλλαγή απόψεων. Ταυτόχρονα, καθορίστηκε χρονοδιάγραμμα ενεργειών για την ενημέρωση της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης, αναφορικά με την πορεία υλοποίησης του ετήσιου Προγράμματος Κανονιστικής Συμμόρφωσης ανά χώρα.

Ζ. Ενέργειες & μεθοδολογίες της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ALPHABANK

Η Alpha bank εντοπίζει, αξιολογεί και διαχειρίζεται τους κινδύνους στους οποίους μπορεί να εκτεθεί λόγω αδυναμίας συμμόρφωσης προς το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (compliance risk).

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται συνεχής συλλογή, καταγραφή, επεξεργασία και ερμηνεία του κανονιστικού πλαισίου. παρακολουθούνται οι επερχόμενες μεταβολές και καταγράφονται οι αποκλίσεις σε σχέση με τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν για την Τράπεζα και τις εταιρίες του Ομίλου, έτσι ώστε να αξιολογούνται εγκαίρως οι επιπτώσεις τους και να διασφαλίζονται τα συμφέροντα και η φήμη της Τράπεζας.

Για το 2007 οι σημαντικότερες ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν στον τομέα αυτό είναι οι εξής:

- Η έκδοση του κώδικα δεοντολογίας και η δημοσιοποίησή του στον ιστοχώρο της Τράπεζας, στο πλαίσιο των αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης και της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και η συμπλήρωση των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών που λειτουργούν στο πλαίσιο του ΔΣ.
- Η έκδοση και κυκλοφορία σε όλο τον Όμιλο του νέου Εγχειριδίου για την Πρόληψη Χρησιμοποίησης του Πιστωτικού Συστήματος για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας.

Για την τήρηση των διαδικασιών, καθώς και για τη συστηματική παρακολούθηση των ύποπτων συναλλαγών, αποκτήθηκε νέο πληροφοριακό σύστημα που θα υποστηρίζει κεντροποιημένα τις διαδικασίες για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

- Η παρακολούθηση και ο συντονισμός των ενεργειών για την προετοιμασία της Τράπεζας και του Ομίλου, προκρίμενου να προσαρμοσθεί εγκαίρως στις απαιτήσεις που επιβάλλει το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων (Markets in Financial Instruments Directive- MiFID). Η Τράπεζα και οι εταιρίες του Ομίλου που παρέχουν επενδυτικές και οικονομικές υπηρεσίες έχουν προχωρήσει ήδη σε οργανωτικές και λειτουργικές μεταβολές, προκειμένου να ανταποκριθούν άμεσα στις νέες απαιτήσεις, ώστε να εξασφαλισθεί η διαφάνεια και ακεραιότητα των συναλλαγών καθώς και η προστασία των επενδυτών.

4.4.4 Τράπεζα Πειραιώς

Α. Γενικές πληροφορίες για το ΣΕΕ και την Εταιρική Διακυβέρνηση της Τράπεζας Πειραιώς σύμφωνα με τους Απολογισμούς

Η Τράπεζα Πειραιώς έχει προσαρμοστεί στο ισχύον Θεσμικό πλαίσιο περί εταιρικής διακυβέρνησης και όπως η ίδια αναφέρει διαθέτει: Εσωτερικό Κανονισμό Εταιρικής Διακυβέρνησης και Λειτουργίας, Κώδικα Δεοντολογίας, Επιτροπή Ελέγχου, Γενική Δ/ση Εσωτερικού Ελέγχου, Γενική Δ/ση Εταιρικής Διοίκησης και Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης. επίσης έχει προσαρμόσει τη σύνθεση του ΔΣ ώστε να είναι σύμφωνη με τα ισχύοντα περί Εκτελεστικών, μη Εκτελεστικών και ανεξάρτητων μελών.

Β. Δομή της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της Τράπεζας Πειραιώς

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ), λειτουργεί με τη σημερινή της μορφή από τα γραφεία της στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Είναι κεντρική υπηρεσία που έχει αρμοδιότητες για τον έλεγχο όλου του φάσματος των εργασιών του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς.

Αξιίζει, εδώ, να αναφέρουμε ότι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας Πειραιώς πέτυχε τη Ευρωπαϊκή Διάκριση EFQM 'Recognised for Excellence in Europe' (Αναγνωρισμένη Επιχειρηματική Αριστεία).

Η Διάκριση αυτή, τεσσάρων αστέρων είναι η ανώτερη και η μοναδική που δόθηκε μέχρι τώρα σε Ευρωπαϊκό Οργανισμό European Foundation for Quality Management σε μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Το Μάιο του 2005 πέτυχε, επίσης, τη διάκριση σε πρώτο επίπεδο του προγράμματος Επιχειρηματικής Αρίστευσης για τη 'Δέσμευση στην Επιχειρηματική Αρίστευση'.

Γ. Μεθοδολογίες Ελέγχων Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της Τράπεζας Πειραιώς

Η ΔΕΕ χρησιμοποιεί τις αυτό-αξιολογήσεις με βάση τα κριτήρια του μοντέλου EFQM (Results- Approach-Assessment-Review) με σκοπό την επιλογή δράσεων και τη βελτίωση των λειτουργιών της και του εργασιακού της περιβάλλοντος. Η αποτελεσματικότητα των δράσεων έχει ενταχθεί και ως κριτήριο στα φύλλα αξιολόγησης του συστήματος διαχείρισης ανθρώπινων πόρων.

4.4.4: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών- Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ- Τράπεζα Πειραιώς

Δ. Δομή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς αναφέρει, στην ηλεκτρονική της σελίδα/Πληροφορίες για τους Επενδυτές, ότι η διαχείριση κινδύνων αποτελεί μια από τις σημαντικότερες λειτουργίες εσωτερικού της ελέγχου.

Η Διοίκηση της Τράπεζας, έχοντας ως γνώμονα τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των εργασιών της διατηρεί ως στόχο υψηλής προτεραιότητας τη διαρκή εξέλιξη και εφαρμογή ενός αποτελεσματικού πλαισίου λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων. Κύρια αποστολή των λειτουργιών αυτών είναι η διασφάλιση των συμφερόντων του Ομίλου μέσω της θέσπισης πολιτικών ανάληψης κινδύνων, μέσω σαφούς προσδιορισμού αποδεκτών ορίων ανάληψης κινδύνων, μέσω υποστήριξης αποφάσεων που αφορούν στη βελτιστοποίηση της χρήσης εποπτικών κεφαλαίων, καθώς και μέσω εναρμόνισης των πρακτικών του Ομίλου με τις ενδεδειγμένες διεθνείς πρακτικές και τις απαιτήσεις του θεσμικού πλαισίου.

Ε. Δομή της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας Πειραιώς

Η πολιτική κανονιστικής συμμόρφωσης υλοποιείται από τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου, η οποία λειτουργεί υπό την εποπτεία του Γενικού Διευθυντή Εταιρικής Διοίκησης.

Οι Compliance Officers και οι Μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης των θυγατρικών εταιρειών αναφέρονται απευθείας στη Διοίκηση της θυγατρικής και έχουν λειτουργική γραμμή αναφοράς στη Δ/ση Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου.

Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου (Group Compliance Division) είναι διοικητικά ανεξάρτητη, διασφαλίζει την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου υπόκειται στον έλεγχο της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών κανονιστικής συμμόρφωσης.

Ενημερώνεται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με πορίσματα τα οποία αφορούν θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης.

Συνεργάζεται στενά με τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών Διοίκησης προκειμένου να αναλυθούν οι υποχρεώσεις που δημιουργούν οι αλλαγές του ρυθμιστικού πλαισίου. Η Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών έχει πρωτεύοντα ρόλο στην ανάλυση των υποχρεώσεων που δημιουργούν οι αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο, ενώ η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχει πρωτεύοντα ρόλο στην ενσωμάτωση των αλλαγών στις εσωτερικές διαδικασίες της Τράπεζας.

Κάθε θυγατρική του Ομίλου ορίζει Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης (Compliance Officer), ο οποίος έχει την ευθύνη υποστήριξης της Διοίκησης της θυγατρικής στη διαχείριση των κινδύνων της κανονιστικής συμμόρφωσης. Ταυτόχρονα, οι τοπικές μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και οι Compliance Officers υποστηρίζουν τη λειτουργία της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου σε όλα τα θέματα που θα τους ζητηθεί από τη Μονάδα αυτή. Ο Compliance Officer παρακολουθεί τη συμμόρφωση σε επίπεδο χώρας και υποβάλλει σχετική αναφορά στον Group Compliance Officer.

4.4.5 EUROBANK

Α. Γενικές πληροφορίες για το ΣΕΕ και την Εταιρική Διακυβέρνηση της EUROBANK σύμφωνα με τους Απολογισμούς

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την εφαρμογή των βέλτιστων διεθνών πρακτικών για τη διαχείριση των κινδύνων, η EUROBANK ξεκίνησε από το 2004 ένα έργο μεγάλης κλίμακας, για την υιοθέτηση της Μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων- ΜΕΔ (Internal Ratings Based Approach-IRB), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου συμφώνου για την κεφαλαιακή επάρκεια (Βασιλεία ΙΙ). Το πλάνο εφαρμογής έχει καταρτιστεί σε επίπεδο Ομίλου και έχει χρονικό ορίζοντα τετραετίας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έχει θέσει η Τράπεζα της Ελλάδος. Το πλάνο προβλέπει την εφαρμογή της IRB για την πλειονότητα των χαρτοφυλακίων της Τράπεζας από την 1.1.2008 (Θεμελιώδης ΜΕΔ-Foundation IRB για τα ανοίγματα της Τραπεζικής Επιχειρήσεων και Εξελιγμένη ΜΕΔ-Advanced IRB για την Τραπεζική Ιδιωτών Πελατών) και τη σταδιακή μετάβαση και των υπόλοιπων χαρτοφυλακίων του Ομίλου με σημαντικά υπόλοιπα.

Β. Μεθοδολογίες της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της EUROBANK

Πιστωτικός Κίνδυνος

Η διαδικασία έγκρισης και αναθεώρησης χορηγήσεων είναι κεντροποιημένη τόσο στην Ελλάδα όσο και στις χώρες της Νέας Ευρώπης. Ο διαχωρισμός των καθηκόντων συνεπάγεται την ανεξαρτησία μεταξύ του στελέχους που έχει σχέση με τον πελάτη, της εγκριτικής διαδικασίας, της εκταμίευσης και του πιστωτικού ελέγχου κατά τη διάρκεια ζωής του δανείου.

Από το 2004, η Τράπεζα αναλύει την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών της Τραπεζικής Επιχειρήσεων χρησιμοποιώντας το μοντέλο Moody's Risk Advisor (MRA). Από το 2007 για την τελική απόφαση για την αξιολόγηση των πιστοδοτήσεων χρησιμοποιείται επιπροσθέτως ένα σύστημα βαθμολόγησης (Transactional Rating), το οποίο λαμβάνει υπόψη τόσο τα χαρακτηριστικά του οφειλέτη (πιστοληπτική ικανότητα), όσο και τις εξασφαλίσεις ή εγγυήσεις που παρέχονται. Όλες οι πιστοδοτήσεις επανεξετάζονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Μετά την έγκριση, ποιότητα των χορηγήσεων του Ομίλου στους κλάδους Τραπεζικής Επιχειρήσεων και Τραπεζικής Ιδιωτών Πελατών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό παρακολουθείται και αξιολογείται από τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου αξιολογεί την ποιότητα των χαρτοφυλακίων μέσω επιτόπιων ελέγχων (σε επίπεδο πελάτη) για τους πελάτες της Τραπεζικής Επιχειρήσεων και μέσω στατιστικών αναλύσεων σε επίπεδο χαρτοφυλακίου για τους πελάτες Τραπεζικής Ιδιωτών Πελατών. Ο Τομέας ελέγχει επίσης την πολιτική ανανέωσης πιστοδοτήσεων. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου λειτουργεί ανεξάρτητα από όλες τις επιχειρηματικές μονάδες και αναφέρεται στον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο Διαχείρισης Κινδύνων.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Το ΔΣ παρακολουθεί μέσω της Επιτροπής Κινδύνων το επίπεδο και τα χαρακτηριστικά του λειτουργικού κινδύνου της Τράπεζας και ειδικότερα το επίπεδο των λειτουργικών ζημιών, τη συχνότητα και το ύψος τους, και, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, τα θέματα του συστήματος εσωτερικών ελέγχων που άπτονται του ΛΚ.

Οι επί μέρους επιχειρησιακές μονάδες του Ομίλου διατηρούν την πρωταρχική ευθύνη διαχείρισης των λειτουργικών κινδύνων των εργασιών τους.

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την αποτελεσματική και αποδοτική διακυβέρνηση της διαχείρισης του ΛΚ.

Η Διεύθυνση Λειτουργικών Κινδύνων έχει την ευθύνη για την εκπόνηση και υλοποίηση της μεθοδολογίας για την αναγνώριση, την αξιολόγηση και την αναφορά των λειτουργικών κινδύνων στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΔΣ και της Επιτροπής Κινδύνων, των Κανονιστικών και Θεσμικών απαιτήσεων και των κατευθυντήριων αρχών του Ομίλου, για την παρακολούθηση του επιπέδου και των χαρακτηριστικών του ΛΚ και την υποβολή σχετικών εκθέσεων στην Επιτροπή Κινδύνων, και, τέλος για την εκπόνηση και εφαρμογή της μεθόδου για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του ΛΚ.

Εντός του 2007 ξεκίνησε πρόγραμμα αυτοαξιολόγησης λειτουργικών κινδύνων και ελέγχων (risk & self control assessment), το οποίο σταδιακά θα καλύψει το σύνολο των δραστηριοτήτων της EUROBANK EFG τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Επί του παρόντος η Τράπεζα εφαρμόζει την τυποποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι λειτουργικών κινδύνων, όπως ορίζεται στη Βασιλεία II, τη σχετική Οδηγία της ΕΕ για την κεφαλαιακή επάρκεια και τους σχετικούς κανονισμούς της Τράπεζας της Ελλάδος.

Με αφορμή τα δημοσιοποιούμενα περί των μεθοδολογιών στοιχεία από την ίδια τη EUROBANK, αλλά και με βάση αυτά που επικαλούνται και οι περισσότερες ελληνικές τράπεζες διατυπώνουμε την άποψη ότι συνήθως οι οργανωτικές μεταβολές και υποδομές προηγούνται και αποτελούν θεμέλιο για τις μεθοδολογικές μεταβολές που είναι πιο μακροχρόνιες.

4.4.6 Συμπεράσματα

Η εμπειρική έρευνα στο τέταρτο αυτό κεφάλαιο επικεντρώθηκε στις οργανωτικές μεταβολές των ελληνικών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα, ALPHABANK, ΑΤΕbank, EUROBANK, Τράπεζα Πειραιώς, Εμπορική Τράπεζα, Γενική Τράπεζα) όσον αφορά τις μονάδες που συναπαρτίζουν το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), δηλαδή των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης, και στη διάρθρωσή τους.

4.4.4/5: Ανάλυση των ελληνικών τραπεζών-Δομή & Μεθοδολογίες ΣΕΕ-EUROBANK/

Συμπεράσματα

Όλες οι ελληνικές τράπεζες των οποίων η δομή του ΣΕΕ εξετάστηκε με βάση τα οργανογράμματά τους διαθέτουν τις τρεις αυτές ανεξάρτητες κεντρικές μονάδες, με τη μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης να αποτελείσε διακριτή μονάδα στις περισσότερες περιπτώσεις κατά το 2006, έτος έκδοσης της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006.

Οι μονάδες Εσωτερικής Επιθεώρησης πραγματοποιούν πλέον ελέγχους με βάση τον κίνδυνο, διαθέτουν Υποδιευθύνσεις ή Τμήματα για τον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων και για τον έλεγχο των θυγατρικών εταιριών των τραπεζών.

Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων τμηματοποιούνται συνήθως ανάλογα με τον κίνδυνο και σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώσαμε διακριτή ή και ανεξάρτητη μονάδα για το Λειτουργικό Κίνδυνο. Χρησιμοποιούν πολυάριθμες και πολύπλοκες μεθοδολογίες που υποστηρίζονται από εξειδικευμένα πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές.

Οι μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης τμηματοποιούνται συνήθως ανάλογα με τα έργα που επιτελούν που εστιάζουν στην προστασία έναντι Θεμάτων, όπως το Ξέπλυμα Χρήματος, τα Προσωπικά Δεδομένα, κλπ.

Οι περισσότερες τράπεζες υλοποίησαν έγκαιρα εκτεταμένα έργα μετασχηματισμού και προετοιμασίας για το νέο Ρυθμιστικό Πλαίσιο (Βασιλεία ΙΙ), όπως αναφέρουν στους Απολογισμούς Εργασιών τους, τα οποία ήσαν υψηλού κόστους.

Ενισχύθηκαν σε εξειδικευμένο προσωπικό και ανέπτυξαν μεθοδολογίες οι οποίες απαίτησαν και συνεχίζουν να απαιτούν μακρά χρονικά διαστήματα για την εδραίωσή τους και αποτελεσματική χρησιμοποίησή τους.

Η εικόνα του ΣΕΕ των ελληνικών τραπεζών, ως προς τη δομή, τις αρχές, τις μεθοδολογίες και τις επιχειρησιακές καθημερινές πρακτικές, ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου, και βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη και διαρκή βελτίωση.

5. ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Κλείνοντας, και στο πλαίσιο των εξελίξεων που επηρεάζουν την ευρωστία γενικά και τη ρευστότητα ειδικότερα των διεθνών αλλά και των ελληνικών Τραπεζών, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για ένα αποτελεσματικό ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο, παραθέτουμε καταρχάς το παρακάτω άρθρο του ανώτερου στελέχους της Ernst & Young κ. Γιώργου Παπαδημητρίου που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα "ΚΕΡΔΟΣ" την Τετάρτη 17 Σεπτεμβρίου 2008.

"Οποιοσδήποτε μηχανικός αυτοκινήτων μπορεί να διαβεβαιώσει ότι τα καλύτερα και ταχύτερα αυτοκίνητα στον κόσμο διαθέτουν τα καλύτερα φρένα με την καλύτερη σχετική τεχνολογία. Αυτό δε συμβαίνει βεβαίως για να μην επιτρέψει στα αυτοκίνητα να επιταχύνουν ή να κινηθούν με πολύ υψηλές ταχύτητες. Το ακριβώς αντίθετο μάλιστα, η τεχνολογία αυτή δίνει στον οδηγό την αυτοπεποίθηση που χρειάζεται για να κινηθεί με υψηλές ταχύτητες, γνωρίζοντας ότι μπορεί αποτελεσματικά και με ασφάλεια να επιβραδύνει όταν οι συνθήκες το απαιτούν.

Με αντίστοιχο τρόπο οφείλει να δει κανείς τις λειτουργίες της διαχείρισης κινδύνων. Αν και υποστηρικτικές λειτουργίες, ο ρόλος τους δεν είναι να επιβραδύνουν το πιστωτικό ίδρυμα, αλλά να παρέχουν αξιόπιστη, σχετική και έγκαιρη πληροφόρηση, η οποία θα δώσει την αυτοπεποίθηση που χρειάζεται η διοίκηση του οργανισμού προκειμένου να επιταχύνει ή και να επιβραδύνει ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν.

Μετά από μια περίοδο μεγάλων επενδύσεων σε συστήματα και μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων, είναι αλήθεια ότι η πρόσφατη κρίση έθεσε σημαντικές προκλήσεις και για την εν λόγω λειτουργία ενώ σε κάποιες περιπτώσεις αμφισβητήθηκε η αποτελεσματικότητά της.

Αυτό που πρέπει να είναι σαφές, πάντως, είναι ότι ο ρόλος της λειτουργίας [της διαχείρισης κινδύνων] δεν είναι εκτελεστικός. Ευθύνη υπάρχει, σαφέστατα για την ποιοτική, σαφή, επαρκή και έγκαιρη πληροφόρηση, η οποία θα επιτρέψει στη Διοίκηση και στις επιχειρηματικές μονάδες να λάβουν τις κατάλληλες αποφάσεις. Όχι όμως και για το πώς αυτή θα αξιοποιηθεί.

Σε κάθε περίπτωση, η πρόσφατη κρίση ανέδειξε, πέρα από προκλήσεις, και σημαντικά συμπεράσματα ιδιαίτερα χρήσιμα για το μέλλον.

Το πρώτο που διεφάνη διεθνώς ήταν η αδυναμία σε πολλές περιπτώσεις για την έγκαιρη και ακριβή πληροφόρηση στη Διοίκηση, σχετικά με τις επιδράσεις της κρίσης, καθώς και η έλλειψη διαλόγου ανάμεσα σε υπηρεσιακές μονάδες, τη διαχείριση κινδύνων και τη διοίκηση. Σε πολλές περιπτώσεις επιχειρηματικές μονάδες λάμβαναν από μόνες τους αποφάσεις προσπαθώντας να μειώσουν τις επιδράσεις του προβλήματος συχνά διογκώνοντάς το. Αυτό που προκύπτει, συνεπώς, είναι ότι δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια για τείχη μεταξύ επιχειρηματικών μονάδων, της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων και της διοίκησης εικόνα που παρατηρείται σε κάποιες περιπτώσεις και στο ελληνικό περιβάλλον. Μόνο ο διάλογος και η έγκαιρη εμπλοκή όλων μπορούν να οδηγήσουν σε συνολικές λύσεις που προστατεύουν την αξία των μετόχων.

Ένα δεύτερο ουσιαστικό συμπέρασμα είναι ότι συχνά η πραγματικότητα και το μέγεθος μιας ακραίας κατάστασης ξεπερνά τα μοντέλα. Πολλά πιστωτικά ιδρύματα δεν διέθεταν επαρκείς αναλύσεις σχετικά με τις επιδράσεις ακραίων, επιμηκυμένων αλλά αληθοφανών καταστάσεων κρίσεως. Τα περισσότερα μοντέλα καταστάσεων κρίσεως ρευστότητας για παράδειγμα, που είχαν σχεδιαστεί από μονάδες διαχείρισης κινδύνων, ήταν κοντόφθαλμα και προέβλεπαν σχετικά βραχυπρόθεσμους ορίζοντες κρίσης λίγων εβδομάδων. Αντίστοιχα, εστίαζαν σε σχέδια έκτακτης ανάγκης, που αφορούσαν μόλις σε περίοδο δύο ή τριών εβδομάδων. Συμπερασματικά είναι αναγκαία η εκπόνηση σεναρίων προσομοίωσης κρίσης τα οποία να έχουν πλέον μεσοπρόθεσμους ορίζοντες.

Το τρίτο που παρατηρεί κανείς αφορά στις δυσκολίες που έχουν πλέον ανακύψει από τη συνεχή εξέλιξη των αγορών, των προϊόντων και της χρηματοοικονομικής μηχανικής (*financial engineering*) σε θέματα τιμολόγησης και ορθής μέτρησης του κινδύνου συγκεκριμένων σύνθετων προϊόντων.

Ειδικότερα διεφάνη ότι συνθήκες έλλειψης ρευστότητας επιδρούν καταλυτικά στις αποτιμήσεις προϊόντων και στη μέτρηση του κινδύνου με τρόπο που τα περισσότερα μοντέλα της αγοράς δεν μπορούσαν ούτε κατά προσέγγιση να απεικονίσουν.

Τα μοντέλα πρέπει να τίθενται κατά περίπτωση στην υπηρεσία της ανθρώπινης κρίσης και όχι να την υποκαθιστούν. Είναι πλέον αναγκαίο να υιοθετηθούν πιο αυστηρές διαδικασίες πιστοποίησης και ανάπτυξης μοντέλων, να εξεταστεί η δημιουργία προβλέψεων για κίνδυνο μοντέλων στο βαθμό που χρησιμοποιούνται πολύπλοκα μοντέλα στον οργανισμό και να ανασυχθούν πιο αυστηρές και δομημένες διαδικασίες έγκρισης νέων προϊόντων με την ανάπτυξη σε κάποιες περιπτώσεις σχετικών επιτροπών εγκρίσεων.

Τέλος, βλέπει κανείς, με αφορμή την περίοδο που διανύουμε, ότι οι κίνδυνοι είναι πλέον αλληλένδετοι και δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται αποσπασματικά. Η μεγάλη εξειδίκευση στη διαχείριση κάθε κατηγορίας κινδύνων έχει οδηγήσει σε κάποιες περιπτώσεις στην απώλεια της συνολικής εικόνας, της εικόνας που ενώνει και συνθέτει δίνοντας τη σωστή συνολική πληροφόρηση στη διοίκηση. Η ποσοτικοποίηση και ανάλυση της κάθε κατηγορίας κινδύνων πρέπει να συντίθεται με αποτελεσματικό τρόπο προσφέροντας στις διοικήσεις μια ολοκληρωμένη και κατανοητή εικόνα της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο του οργανισμού. Μια εικόνα η οποία πρέπει να συγκρίνεται σε συνεχή βάση με την ικανότητα ανάληψης κινδύνων που έχει ο οργανισμός με βάση τα κεφάλαιά του αλλά και με τη διάθεση- ανοχή ανάληψης κινδύνων, την οποία έχει εγκρίνει το διοικητικό συμβούλιο των πιστωτικών ιδρυμάτων."

Λαμβάνοντας τη σκυτάλη από τις απόψεις που εκφράζονται στο άρθρο του κ.Γ.Παπαδημητρίου που παραθέσαμε, διατυπώνουμε τις απόψεις που διαμορφώσαμε από την εμπειρική μας έρευνα όσον αφορά το τελευταίο θέμα περί αποσπασματικότητας των κινδύνων.

Πράγματι στη διάρθρωση της μονάδας διαχείρισης κινδύνων συναντάμε πολλές φορές τμηματοποίηση ανά κίνδυνο πχ Δ/ση Πιστωτικού Κινδύνου, Δ/ση Λειτουργικού Κινδύνου, Δ/ση Κινδύνων Αγοράς κλπ.

Όμως θεωρούμε ότι το νέο ΣΕΕ είναι αποτελεσματικό και επαρκές όπως θέλει η ΠΔ/ΤΕ/2577/2006 επειδή συγκλίνει σε ανώτερα όργανα διαχείρισης, όπως το ΔΣ, η Διοίκηση, οι Επιτροπές Ελέγχου (ΕΕ), Διαχείρισης Κινδύνων(ΕΔΚ), ALCO κλπ.

Από την άλλη μεριά η αντιπροσώπευση από κοινού των κινδύνων κατά την πραγμάτευση ενός θέματος (πχ έγκριση νέου προϊόντος) παρουσιάζει κίνδυνο εστίασης στον κυριότερο κίνδυνο (πχ πιστωτικό) και υποεκτίμησης ή μη παρουσίασης άλλων μικρότερων κινδύνων (όπως πχ αγοράς) ή μη χρηματοοικονομικών κινδύνων (όπως π.χ. διάφοροι λειτουργικοί κίνδυνοι).

Είναι χαρακτηριστικό ότι όχι μόνο ως προς τη δομή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων η ΠΔ/ΤΕ/2577/2006 προβλέπει σε αρκετές περιπτώσεις διακριτή μονάδα (πχ ανεξάρτητη μονάδα Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου ως προϋπόθεση για την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος χρήσεως εξελιγμένων μεθόδων μέτρησης ΛΚ από το ΠΙ), αλλά και αναφέρει ρητά και κατ' εξακολούθηση απαίτηση για την εξέταση όλων των κατηγοριών κινδύνων ανά κατηγορία συμπεριλαμβανομένου και του λειτουργικού.

Οι απόψεις στις οποίες καταλήξαμε στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας επηρεάζονται οπωσδήποτε από την τρέχουσα χρηματοπιστωτική κρίση που όλοι ελπίζουμε να μη μετεξελιχθεί σε οικονομική κρίση.

Έτσι παρατηρήσαμε ότι η Κεφαλαιακή βάση των ελληνικών τραπεζών είναι αρκετά ισχυρή από τις τιμές αλλά και τη σύνθεση του ΔΚΕ (συνολικού και βασικού) που αναλύσαμε και συγκρίναμε, καθώς οι ελληνικές τράπεζες είχαν έγκαιρα προετοιμαστεί έχοντας υλοποιήσει ενέργειες αύξησης των βασικών ή συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων τους στηρίζοντας έτσι επαρκώς τόσο την επέκταση του ενεργητικού τους όσο και τις μεθοδολογικές επιβαρύνσεις του ΔΚΕ εξαιτίας της συμπερίληψης κεφαλαιακών απαιτήσεων για το Λειτουργικό Κίνδυνο.

Αντίθετα, η ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών δε φάνηκε αρκετά ισχυρή, με εξαίρεση την Εθνική Τράπεζα που είχε διαχρονικά και εξακολουθεί να έχει υψηλή ρευστότητα.

Άρα το νέο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, με κύριο μοχλό το ΔΚΕ, προστάτευσε την ευρωστία των ελληνικών τραπεζών υστέρησε όμως στην αποτελεσματική παρακολούθηση του Δείκτη Ρευστότητας, παρότι όπως δημοσιοποιήθηκε στην αγορά η Τράπεζα της Ελλάδος μέσα στο 2008 επέβαλε έως και πρόστιμα σε αρκετές ελληνικές τράπεζες για τη μη διατήρηση του Δείκτη Ρευστότητας τους πάνω από το θεσπισμένο απαιτούμενο όριο.

Ως τελικές παρατηρήσεις θα διαλέγαμε να σημειώσουμε τα παρακάτω ευρήματα της παρούσας εργασίας:

Ότι οι ελληνικές τράπεζες εναρμονίστηκαν έγκαιρα ως προς τη δομή του ΣΕΕ που απαιτεί η ΠΔ/ΤΕ/2577/2006 η οποία προηγήθηκε των πράξεων που εκδόθηκαν για την υλοποίηση των μεθοδολογιών και πρακτικών του νέου ρυθμιστικού πλαισίου (Βασιλεία ΙΙ) οι οποίες εκδόθηκαν όπως είδαμε κατά το 2007.

Οι ελληνικές τράπεζες όμως, μέσα από πολλά κείμενα που συναντήσαμε στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος είχαν έγκαιρα προετοιμαστεί και ως προς τις μεθοδολογίες όλων των κινδύνων και του ΔΚΕ. Οι ελληνικές τράπεζες εισήλθαν στο καθεστώς του νέου ρυθμιστικού πλαισίου (Βασιλεία ΙΙ) από 1.1.2008 εξαντλώντας το χρονικό περιθώριο που είχε θέσει η Τράπεζα της Ελλάδος.

Όσον αφορά το Λειτουργικό Κίνδυνο χρησιμοποίησαν οι περισσότερες τις απλούστερες μεθοδολογίες του Βασικού Δείκτη και λίγες όπως η Εθνική, Eurobank και ALPHABANK προετοιμάστηκαν και έγκαιρα για την τυποποιημένη μέθοδο που είναι ακριβέστερη, πιο ευαίσθητη στον κίνδυνο και διασφαλίζει επίγνωση των πραγματοποιούμενων ζημιών από ΑΚ.

Επανερχόμενοι όμως στη δομή του ΣΕΕ των ελληνικών τραπεζών αναφέρουμε αναλυτικότερα ότι όλες έχουν έγκαιρα δημιουργήσει την τριάδα των ανεξάρτητων και εξειδικευμένων κεντρικών μονάδων -Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης- με τον πρόπονα βαθμό ανεξαρτησίας όπως η εμπειρική έρευνα με βάση τα οργανογράμματα ανέδειξε.

Επίσης, και τα ανώτερα όργανα διαχείρισης του ΣΕΕ έχουν συσταθεί και λειτουργούν με καταγεγραμμένους όρους και κανονισμούς όπως η εμπειρική έρευνα των δημοσιευμένων στοιχείων τους περί Εταιρικής Διακυβέρνησης ανέδειξε. Τα όργανα αυτά είναι το ΔΣ, η Διοίκηση και ένας αριθμός Επιτροπών, όπως Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ), Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ), Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ΕΔΕΠ ή ALCO).

Αξιοσημείωτη είναι μια απόκλιση στην ονοματολογία των κεντρικών μονάδων του ΣΕΕ , καθώς αρκετές ελληνικές τράπεζες εξακολουθούν να ονομάζουν τη μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης, μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Θέλουμε με αυτό να τονίσουμε την άποψη που μας βοήθησε να διαμορφώσουμε η μελέτη των Θεσμικών κειμένων και η οποία είναι η εξής:

Το ΣΕΕ είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα με βάση το οποίο ένα ΠΙ ασκεί τον εσωτερικό του έλεγχο.

Με την έννοια αυτή όλες αυτές οι κεντρικές μονάδες -Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης- είναι μονάδες εσωτερικού ελέγχου ή αλλιώς ελεγκτικές μονάδες. Είναι οι κεντρικές μονάδες που συναποτελούν το ΣΕΕ εκάστου ΠΙ και γι' αυτό είναι σημαντικό να διαθέτουν διαφορετική ονομασία και καμιά τους να μην ονομάζεται αποκλειστικά "Εσωτερικός Έλεγχος".

Από την άλλη μεριά ο κύριος στόχος ενός αποτελεσματικού ΣΕΕ είναι η διαχείριση των κινδύνων του ΠΙ. Άρα με τη δεύτερη έννοια όλες αυτές οι μονάδες -Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης- έχουν επίκεντρο και στόχο τη διαχείριση των κινδύνων. Πράγματι, οι έλεγχοι πλέον της μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης γίνονται με βάση τον κίνδυνο, οι μεθοδολογίες και πρακτικές της μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων μετρούν και μετριάζουν τους κινδύνους, και η μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι υπεύθυνη για την ελαχιστοποίηση ομώνυμου κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης ώστε ο κίνδυνος φήμης, στρατηγικής και τελικά ο επιχειρηματικός κίνδυνος τίθενται σε ένα αποδεκτό από την τράπεζα, την αγορά και την κοινωνία πλαίσιο.

Τέλος, με μια Τρίτη έννοια και οι τρεις κεντρικές μονάδες πληρούν όλες τις κανονιστικές απαιτήσεις κατά τη λειτουργία τους και διασφαλίζουν την κανονιστική συμμόρφωση ως προς τα θέματα του τομέα τους και φροντίζουν για τον αντίστοιχο τομέα τους για ολόκληρο το πιστωτικό ίδρυμα φροντίζοντας για την αντίστοιχη κανονιστική συμμόρφωση κάθε επί μέρους κεντρικής μονάδας (πελατειακής ή υποστηρικτικής) ή εκτελεστικής μονάδας του δικτύου καταστημάτων του ΠΙ.

Εν κατακλείδι δε έλεγχος, διαχείριση κινδύνων, κανονιστική συμμόρφωση είναι λειτουργίες του με αιχμή και αρμοδιότητα των τριών κεντρικών μονάδων του ΣΕΕ, διατρέχουν και αποτελούν υπευθυνότητα όλων των υπηρεσιακών μονάδων ενός ΠΙ κατά την εκτέλεση των εργασιών τους είτε είναι μονάδες δικτύου είτε κεντρικές (Διευθύνσεις).

Ένα αποτελεσματικό ΣΕΕ διασφαλίζει αυτή ακριβώς την τριπλή λειτουργικότητα σε όλο το εύρος του ΠΙ και την πληρότητα της ενημέρωσης της Διοίκησης, της αγοράς και τελικά της κοινωνίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ & ΔΕΙΚΤΩΝ)	σελ.	136-190
6.1	Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ)	»	137-145
6.2	Η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (ΕΤΕ)	»	146-149
6.3	Η ALPHABANK	»	150-154
6.4	Η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (ΑΤΕbank)	»	155-162
6.5	Η EUROBANK	»	163-168
6.6	Η Τράπεζα Πειραιώς (Piraeus Bank)	»	169-172
6.7	Η Εμπορική Τράπεζα Ελλάδος (Εμπορική)	»	173-184
6.8	Η Γενική Τράπεζα (Geniki)	»	185-190

6.1 Τράπεζα της Ελλάδος

Η Τράπεζα

Ανακοινώσεις

Έρευνα και Δημοσιεύσεις

Στατιστικά Στοιχεία

Τραπεζογραμματία/ Κέρματα Δραχμών

Ευρώ

Αποδεκτοί τίτλοι/ Αντισυμβαλλόμενοι

Επισημεία

Θεσμικό Πλαίσιο

Οργανόγραμμα

Βιβλιοθήκη

Η Ιστορία της Τράπεζας

Η Ελλάδα 1928 - 2003

Απ' τη Δραχμή στο Ευρώ

Εκδηλώσεις

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διοικητής: Γ. Προβόπουλος
Υποδιοικητές: Π. Θωρόπουλος
Ε. Δενδρινού-Λουρή

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΡΟΜΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Δ/ΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΔΕΠΣ)

Δ/ΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Δ/ΝΣΗ ΤΑΜΕΙΩΝ

ΙΔΡΥΜΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πρόσφατες Πληροφορίες

Ομιλίες

Σχέδιο Πλοήγησης

Σύνδεσμοι

Επικοινωνία

TARGET2

SEPA

Επιχειρησιακή Συνέχεια

Επιτοκία Προμηθειών Τραπεζών

Υπερμηνία Προμηθειών Τραπεζών

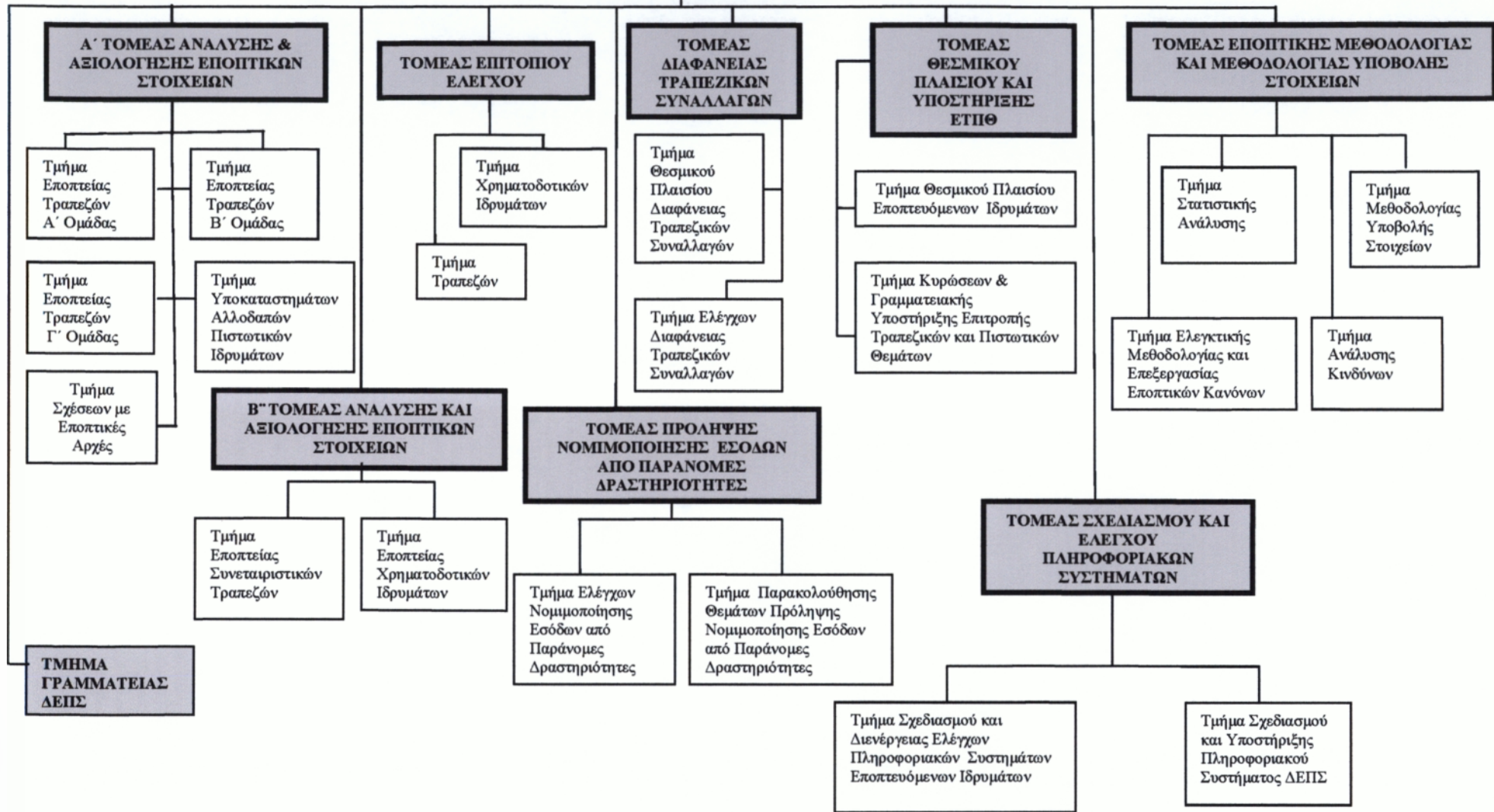
Επιτοκία Προμηθειών Τραπεζών

Επιτοκία Προμηθειών Τραπεζών

BANK OF GREECE

English version

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΔΕΠΣ)

ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος στο νέο χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Με βάση το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, η Τράπεζα της Ελλάδος "ασκεί την εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις ακόλουθες κατηγορίες επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας: (α) εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, (β) εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, (γ) εταιρίες αμοιβαίων εγγυήσεων, (δ) ταμεία αντεγγύησης, (ε) ανταλλακτήρια συναλλάγματος, και (στ) εταιρίες διαμεσολάβησης στις διατραπεζικές αγορές". Στόχοι της εποπτείας αυτής είναι "η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας" και "επίσης η εποπτεία αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των υποκειμένων σε αυτή". Με δεδομένα τον κυρίαρχο ρόλο της τραπεζικής διαμεσολάβησης στη χρηματοδότηση της οικονομίας και την καθοριστική συμμετοχή των τραπεζών στα συστήματα πληρωμών¹ και τις αγορές χρήματος και κεφαλαίων², η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και κατ' ακολουθίαν η ομαλή λειτουργία των αγορών και η ανάπτυξη της οικονομίας εξαρτώνται ουσιαστικά από τη σταθερότητα και την αποτελεσματική λειτουργία του τραπεζικού συστήματος.

Στο παρόν Πλαίσιο γίνεται συνοπτική περιγραφή των εποπτικών αρμοδιοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως αυτές καθορίζονται από το Καταστατικό της και τη νομοθεσία.

1. Εποπτεία

Η ανάγκη άσκησης εποπτείας στις τράπεζες προκύπτει από το διαμεσολαβητικό ρόλο που αυτές διαδραματίζουν μεταξύ καταθετών και δανειοληπτών. Οι τράπεζες δανείζουν, κατά κανόνα μακροπρόθεσμα, πολλαπλάσιο ποσό των ιδίων κεφαλαίων τους το οποίο αντλούν από τους καταθέτες και είναι (γενικά) υποχρεωμένες να επιστρέψουν σε πρώτη ζήτηση. Ειδικότερα, οι τράπεζες επιτελούν σημαντικό ρόλο στη μετατροπή της διάρκειας (από σχετικά βραχυπρόθεσμες καταθέσεις σε πιο μακροπρόθεσμα δάνεια), της ποσότητας (από μικρές καταθέσεις σε σχετικώς μεγάλα δάνεια), του κινδύνου (χορήγηση δανείων υψηλότερου κινδύνου από αυτόν που θα ήταν διατεθειμένοι να αναλάβουν οι καταθέτες) και του βαθμού ρευστότητας (τοποθετήσεις σε λιγότερο ρευστά στοιχεία από ό,τι οι καταθέσεις) των διαθέσιμων δανειακών κεφαλαίων. Κρίσιμο παράγοντα για τη σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος, τη δυνατότητα δηλαδή οι τράπεζες να συνεχίζουν να επιτελούν ομαλά

¹ Σύμφωνα με το Καταστατικό της (άρθρα 2 και 55), η Τράπεζα της Ελλάδος προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών, καθώς και συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων και, ενεργώντας σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις που διέπουν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, δύναται να θέτει τους κανόνες λειτουργίας τους.

² Τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται άμεσα από την Τράπεζα της Ελλάδος αποτελούν το 80% του χρηματοπιστωτικού τομέα. Εάν συμπεριληφθούν και οι επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα που ελέγχονται από τις τράπεζες, τότε το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 90%.

αυτό το ρόλο, αποτελεί η εμπιστοσύνη των καταθετών σε αυτές. Στόχος των εποπτικών αρχών είναι να εδραιώσουν την εμπιστοσύνη αυτή με τη διασφάλιση της οικονομικής ευρωστίας των επιμέρους πιστωτικών ιδρυμάτων και την ενίσχυση της ικανότητάς τους να αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις από τυχόν εξωγενείς διαταραχές, συμβάλλοντας στη σταθερότητα του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας.

Σε ένα σύστημα απελευθερωμένο από διοικητικούς περιορισμούς, οι τοποθετήσεις των τραπεζών υπόκεινται σε πλήθος κινδύνων, τους οποίους είναι κατά κανόνα δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να αξιολογήσουν επαρκώς οι καταθέτες, εκτός των άλλων επειδή δεν διαθέτουν την αναγκαία προς τούτο πληροφόρηση. Επιπλέον, οι τράπεζες, καθώς η κερδοφορία τους σχετίζεται άμεσα με την ανάληψη κινδύνων, έχουν κίνητρο να αναλαμβάνουν υψηλότερους κινδύνους από αυτούς που αναλογούν στους μετόχους τους (δηλ. στα ίδια κεφάλαιά τους). Με τον τρόπο αυτό, μέρος των κινδύνων μεταφέρεται στους καταθέτες τους ή και ευρύτερα στο κοινωνικό σύνολο, στην περίπτωση που τυχόν αποτυχία συγκεκριμένης τράπεζας επηρεάσει την εμπιστοσύνη σε ολόκληρο το πιστωτικό σύστημα. Για την κάλυψη των κινδύνων αυτών και την αποτροπή του κινδύνου μαζικής ανάληψης καταθέσεων λειτουργούν τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων, τα οποία όμως καλύπτουν το ποσό των καταθέσεων ανά καταθέτη έως ένα ορισμένο ύψος. Έτσι, ο έλεγχος των κινδύνων που αναλαμβάνουν τα επιμέρους πιστωτικά ιδρύματα έχει ανατεθεί σε ανεξάρτητες αρχές, ώστε να πιστοποιείται ότι οι κίνδυνοι αυτοί βρίσκονται μέσα σε (γενικώς) αποδεκτά όρια και να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον. Σε ορισμένες χώρες μάλιστα οι εποπτικές αρχές καλύπτουν και θέματα σχετικά με την προστασία των συναλλασσομένων και των καταναλωτών.

Η εποπτεία των τραπεζών, όπως αυτή εξειδικεύεται στο Κεφάλαιο Ε' του Ν. 3601/2007 (άρθρα 25-29) και στις σχετικές Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ 2587 έως και 2596/20.8.2007), αφορά τον έλεγχο της φερεγγυότητας, της ρευστότητας, της κεφαλαιακής επάρκειας και της συγκέντρωσης κινδύνων, την επάρκεια της εταιρικής διακυβέρνησης, περιλαμβανομένων των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, καθώς και τις στρατηγικές και τις διαδικασίες για τη διασφάλιση της διατήρησης των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων στο επίπεδο που απαιτείται για την κάλυψη των κινδύνων που αναλαμβάνουν.

Η αρμοδιότητα εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβάνει τη θέσπιση υποχρεωτικών κανόνων και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους, εκτείνεται δε από την παροχή της άδειας λειτουργίας³, του ελέγχου της καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, της Διοίκησης και των στελεχών που εκπληρώνουν βασικές λειτουργίες, την απαίτηση λήψης διορθωτικών μέτρων, μέχρι και την επιβολή κυρώσεων⁴ (που υπό προϋποθέσεις δημοσιοποιούνται), περιλαμβανομένης και της ανάκλησης της άδειας λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το πλαίσιο “Βασιλεία II” (Ν. 3601/2007) κινείται προς την κατεύθυνση της προσέγγισης των στόχων των τραπεζών προς αυτούς των εποπτικών αρχών, καθώς

³ Βλ. και ΠΔ/ΤΕ 2603 και 2604/2008.

⁴ Βλ. ΠΔ/ΤΕ 2602/2008 σχετικά με την αύξηση των ανώτατων ορίων διοικητικών κυρώσεων.

αποβλέπει να φέρει τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο (εσωτερικό) οικονομικό κεφάλαιο των τραπεζών.

Πράγματι, βασική καινοτομία του πλαισίου “Βασιλεία II” είναι η ανάδειξη της σημασίας που έχουν για τη διατήρηση της ευρωστίας μιας τράπεζας η κατανόηση και μέτρηση των κινδύνων που αναλαμβάνει, η σύνδεση των κινδύνων με τα ίδια κεφάλαια και η εν γένει συνετή διαχείριση κινδύνων από τη Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και η αξιολόγηση των προοπτικών, και βεβαίως ο εσωτερικός έλεγχος αλλά και ο έλεγχος από εξωτερικούς ελεγκτές.

2. Ο ρόλος των εποπτικών αρχών στο νέο θεσμικό πλαίσιο

Από την προαναφερθείσα νομοθεσία προκύπτει με σαφήνεια ότι οι εποπτικές αρχές οφείλουν να εκτιμούν σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα αν οι κίνδυνοι που αναλαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα καλύπτονται από τα ίδια κεφάλαιά τους, ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί και η απόδοσή τους, εφόσον βεβαίως αυτή πραγματοποιείται μέσα σε συνθήκες όπου τηρούνται οι κανόνες νομιμότητας. Ωστόσο, οι εποπτικές αρχές δεν προσδιορίζουν το επίπεδο αποδεκτού κινδύνου που πρέπει να αναλαμβάνει κάθε τράπεζα και κατά συνέπεια δεν καθορίζουν την τιμολόγηση των τραπεζικών προϊόντων (όπως συνέβαινε υπό το καθεστώς των διοικητικών ρυθμίσεων που καταργήθηκαν στην αρχή της δεκαετίας του 1990), ούτε, βεβαίως, συναποφασίζουν με τις διοικήσεις των επιμέρους τραπεζών για τις σχετικές πολιτικές.

Ειδικότερα, ο έλεγχος από την Τράπεζα της Ελλάδος γίνεται με βάση⁵: (α) προκαθορισμένους κανόνες, ή (β) τα εσωτερικά υποδείγματα των ίδιων των τραπεζών, καθώς και τις αναφορές που οφείλουν οι τράπεζες να υποβάλλουν κάθε τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Καινοτόμο στοιχείο του πλαισίου “Βασιλεία II” είναι ο Πυλώνας II⁶, με τον οποίο θεσπίζονται υποχρεώσεις: τα εποπτευόμενα ιδρύματα πρέπει να αξιολογούν τα ίδια τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και την επάρκεια των κεφαλαίων τους, ενώ οι εποπτικές αρχές πρέπει να αξιολογούν τις εκτιμήσεις των κινδύνων στις οποίες προβαίνουν τα πιστωτικά ιδρύματα.

Οι βασικές αρχές που διέπουν την αξιολόγηση αυτή αποβλέπουν στην αντιμετώπιση της μεταβλητότητας των ιδίων κεφαλαίων, ώστε να αποτρέπεται έγκαιρα η μείωση του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας κάτω από το ελάχιστο επιτρεπόμενο όριο.

Ως εκ τούτου η προληπτική εποπτεία δεν παρακολουθεί μόνο τον κίνδυνο ρευστότητας που προαναφέρθηκε ή τον πιστωτικό κίνδυνο, δηλαδή τον κίνδυνο ζημίας από την αδυναμία του υποχρέου να αποπληρώσει τις οφειλές του⁷. Αφορά επίσης τον κίνδυνο αγοράς, δηλαδή τις ζημίες που μπορούν να προέλθουν από τη μεταβολή των τιμών των τίτλων και των επιτοκίων, το λειτουργικό κίνδυνο δηλ. τις ζημίες που προέρχονται από ανεπάρκεια των διαδικασιών, τα συστήματα, τον

⁵ Βλ. ΠΔ/ΤΕ 2588, 2589 και 2590/2007.

⁶ Βλ. ΠΔ/ΤΕ 2595/2007.

⁷ Ορισμένοι αναλυτές τείνουν να υποεκτιμούν ή και να παραβλέπουν το σημαντικό αυτό κίνδυνο για τα πιστωτικά ιδρύματα.

ανθρώπινο παράγοντα ή και εξωτερικά συμβάντα, το στρατηγικό κίνδυνο από αιφνιδίες και μη προβλεπτές μεταβολές των συνθηκών και τις επιπτώσεις του ανταγωνισμού, τον κίνδυνο χώρας, δηλαδή τη δυνητική αδυναμία μη αποπληρωμής κεφαλαίων εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα που οφείλεται σε αδυναμία της τοπικής αγοράς ή των τοπικών αρχών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, κ.ά.

Παράλληλα όμως, η μεθοδολογία και οι πρακτικές που εφαρμόζονται θα πρέπει να ικανοποιούν και τις ακόλουθες απαιτήσεις και ανάγκες:

— Την εύλογη απαίτηση των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων για διαφοροποιημένη αντιμετώπιση από τις εποπτικές αρχές, ανάλογα τόσο με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των συναλλαγών τους όσο και με την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων και των μηχανισμών ελέγχου που εφαρμόζουν.

— Την ανάγκη για διαφάνεια. Η αποτελεσματικότητα της εποπτείας που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος υπόκειται σε διαρκή παρακολούθηση και αξιολόγηση από διεθνείς φορείς και άλλους ιδιωτικούς οργανισμούς αξιολόγησης. Η αξιολόγηση αυτή αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της συνολικής αξιολόγησης της χώρας ως προς το βαθμό κινδύνου που αναλαμβάνουν οι ξένοι επενδυτές αλλά και, ιδίως, ως προς το αν ο τραπεζικός τομέας αποτελεί πηγή συστημικού κινδύνου σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο. Πρέπει να επισημανθεί ότι από τις αξιολογήσεις που έχουν διενεργηθεί διαπιστώθηκε ότι η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί αποτελεσματικά τον εποπτικό ρόλο της, παρά την αναπόφευκτη ανάγκη διαρκών προσαρμογών στις διαδικασίες, τη μεθοδολογία και τις πρακτικές που εφαρμόζει.

— Την ανάγκη εναρμόνισής τους με τα διεθνή πρότυπα. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως το τελευταίο διάστημα, ως πρώτη προτεραιότητα έχει τεθεί η σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών, με στόχο όχι μόνο την αποτελεσματικότητα της εποπτείας τόσο σε ομαλές περιόδους όσο και σε περιπτώσεις διασυνοριακής κρίσης, αλλά και για τη μείωση ή και εξάλειψη των επικαλύψεων που αυξάνουν το διοικητικό κόστος της εποπτείας. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο πρόσφατο Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (4.12.2007) επισημάνθηκε η αναγκαιότητα να ενσωματωθεί και στις εθνικές ρυθμίσεις ο στόχος για την ευρωπαϊκή σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών.

3. Διαφάνεια συναλλαγών

Ενώ η προληπτική εποπτεία αναμφίβολα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα προστασίας των καταθετών, η ανάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος της αρμοδιότητας εποπτείας της διαφάνειας των συναλλαγών⁸ αποσκοπεί στο να περιορίσει την επίπτωση από τη διαφορά ως προς το επίπεδο πληροφόρησης και ως προς την ικανότητα αξιολόγησης μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και συναλλασσομένων και να ενισχύσει τη διαπραγματευτική δύναμη των τελευταίων. Όμως η αρμοδιότητα αυτή, αν και έχει ουσιαστική σημασία για τη λειτουργία του ανταγωνισμού προς όφελος των

⁸ Πέρα από το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, η αρμοδιότητα αυτή της Τράπεζας της Ελλάδος προβλέπεται στο άρθρο 25, παρ. 6, του Ν. 3601/2007 “για τη θέσπιση κανόνων από την Τράπεζα της Ελλάδος σχετικά με τις πληροφορίες και τα στοιχεία που τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να παρέχουν στους συναλλασσομένους ως προς τους όρους των συναλλαγών για τη διασφάλιση της διαφάνειας και σαφήνειας”.

συναλλασσομένων, δεν καλύπτει όλα τα θέματα που σχετίζονται με την προστασία των καταναλωτών, ούτε βεβαίως αυτά που αφορούν την τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η συγκεκριμένη αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος αφορά μόνο τους όρους διαφάνειας και όχι γενικότερα θέματα της εξισορρόπησης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων καταναλωτών και πιστωτικών ιδρυμάτων (π.χ. ζητήματα καταχρηστικότητας των γενικών όρων των συναλλαγών). Τέτοιου είδους θέματα εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο προστασίας του καταναλωτή το οποίο υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης, σύμφωνα και με τον πρόσφατο Ν. 3587/2007. Με βάση το νόμο αυτό, η αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος στο πεδίο της προστασίας του καταναλωτή τραπεζικών προϊόντων περιορίζεται στην έκφραση γνώμης προς το Υπουργείο Ανάπτυξης ως προς την επιβολή ποινής στα εποπτευόμενα από αυτήν ιδρύματα σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των διατάξεων του εν λόγω νόμου.

Η Τράπεζα της Ελλάδος από το 1995 έχει επιβάλει στις τράπεζες λεπτομερές πλαίσιο υποχρεώσεων για ενημέρωση των συναλλασσομένων με αυτές, πριν από τη σύναψη και κατά τη λειτουργία της σύμβασης, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι συναλλασσόμενοι θα μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις έχοντας πλήρη συνείδηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους. Εξάλλου, η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιεύει στο διαδικτυακό της τόπο πίνακες με στοιχεία για τα επιτόκια και τις προμήθειες που χρεώνουν οι τράπεζες σε ορισμένες βασικές υπηρεσίες τους προς διασφάλιση του ανταγωνισμού, χωρίς όμως να περιορίζεται μόνο σ' αυτό. Ως προς τις διαφημίσεις, η Τράπεζα της Ελλάδος, παρόλο που δεν έχει αρμοδιότητα για την εκ των προτέρων έγκρισή τους, παρεμβαίνει για την αναστολή ή τροποποίησή τους, εφόσον αυτές δεν είναι σύμφωνες με τις αρχές διαφάνειας και σαφήνειας που έχει καθορίσει.

4. Αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Ο Ν. 2331/24.8.1995 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 3424/13.12.2005 για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αποτελεί το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την πρόληψη των ενεργειών που οδηγούν στο "ξέπλυμα χρήματος" και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει τις υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και των λοιπών χρηματοπιστωτικών οργανισμών για την αντιμετώπιση των ενεργειών που σχετίζονται με τα εγκλήματα αυτά και εξουσιοδοτεί την Τράπεζα της Ελλάδος να ελέγχει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του νόμου από τα πιστωτικά ιδρύματα και τους εποπτευόμενους από αυτήν χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Η τήρηση των διατάξεων αυτών αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση τόσο της επάρκειας του εσωτερικού ελέγχου (Παράρτημα 4 της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006) όσο και της αντιμετώπισης του λειτουργικού κινδύνου και του κινδύνου φήμης. Σκοπός των ρυθμίσεων είναι να διασφαλιστεί η επάρκεια της πολιτικής και των μηχανισμών ελέγχου των τραπεζών για τον εντοπισμό και την αναφορά των ύποπτων συναλλαγών, καθώς η προληπτική εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος εξαντλείται

στη διασφάλιση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των σχετικών διαδικασιών και στην επιβολή των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων ή και κυρώσεων. Είναι φανερό ότι η επάρκεια των συστημάτων ελέγχου των τραπεζών συμβάλλει καθοριστικά και στην αποτελεσματική εφαρμογή του συνολικού νομοθετικού πλαισίου καταπολέμησης της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας.

Η υποχρέωση αναφορών αποτελεί ευθύνη των Διοικήσεων των τραπεζών που προκύπτει άμεσα από το νόμο. Οι εν λόγω αναφορές δεν υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς αυτή δεν έχει ανακριτικά καθήκοντα, αλλά στην Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες, που είναι και η αρμόδια να τις αξιολογήσει ανακριτικά⁹. Επίσης, η αρμοδιότητα απαγόρευσης κίνησης λογαριασμών, μεταβίβασης ή εκποίησης περιουσιακών στοιχείων (πάγωμα) ανατίθεται στον Ανακριτή ή στο Δικαστικό Συμβούλιο και σε εξαιρετικές περιπτώσεις στον πρόεδρο της Εθνικής Αρχής¹⁰.

Εάν προκύψει ότι υπάρχουν στοιχεία που θα δικαιολογούσαν την αναφορά στην Αρχή και αυτή δεν έγινε, επιβάλλονται κυρώσεις, αφού προηγουμένως δοθεί η δυνατότητα στις τράπεζες να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Προς το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και για λόγους αποτελεσματικότητας, γίνονται έλεγχοι, κατά κύριο λόγο σε κεντρικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο υποκαταστημάτων, επειδή από τις μεμονωμένες συναλλαγές των υποκαταστημάτων δεν είναι πάντοτε δυνατόν να προκύψει η συνολική εικόνα του πελάτη ή της συναλλαγής.

⁹ Η ρύθμιση αυτή είναι ανεξάρτητη από την άρση του απορρήτου έναντι των ελεγκτών της ΤτΕ κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων για τις πάσης φύσεως συναλλαγές και σχετικούς κινδύνους.

¹⁰ Το άρθρο 5 του Ν. 2331/24.8.95, όπως συμπληρώθηκε από το άρθρο 6 του Ν. 3424/13.12.2005, ορίζει τις σχετικές προϋποθέσεις.

6.2 Εθνική Τράπεζα

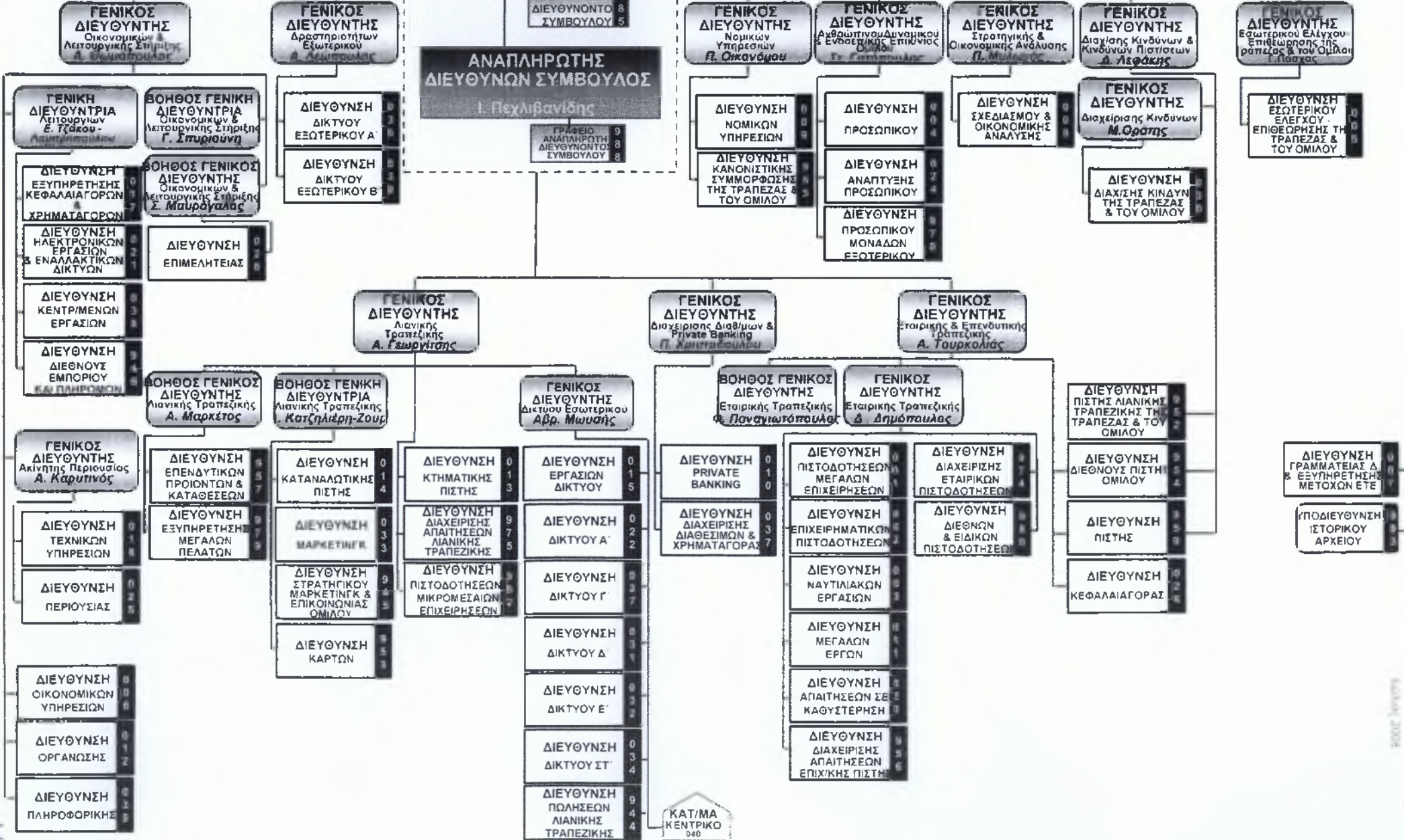
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ε.Γ. Αράπογλου

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ 9 8 5

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ 9 8 8

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών

Την 3 Ιανουαρίου 2008, οι Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων της Vojvodjanska Banka και της NBG A.D. Beograd ενέκριναν τη συγχώνευση των δύο τραπεζών με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η συγχώνευση εγκρίθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Σερβίας στις 5 Φεβρουαρίου 2008 και ολοκληρώθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2008.

Τον Φεβρουάριο του 2008 η Τράπεζα ίδρυσε δύο θυγατρικές την NBG Finance (Sterling) και NBG Finance (Dollar) στις οποίες κατέχει ποσοστό 100%.

Την 21 Απριλίου 2008, η Τράπεζα προέβη στην αγορά 7.340.000 μετοχών του Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου («ΤΤ») μέσω του ΧΑ στην τιμή των €13,25 ανά μετοχή. Οι μετοχές που αποκτήθηκαν αντιστοιχούν στο 5,16% του μετοχικού κεφαλαίου του ΤΤ. Λαμβάνοντας υπόψη τις επιπλέον 816.000 μετοχές του ΤΤ που κατείχε ήδη η Τράπεζα (0,57% μετοχικού κεφαλαίου του ΤΤ), το συνολικό μερίδιο της Τράπεζας στο ΤΤ ανήλθε σε 5,73%.

Την 26 Ιουνίου 2008, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της Π&Κ Α.Ε.Π.Ε.Υ. αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η ημερομηνία σύνταξης των ισολογισμών μετασχηματισμού ορίστηκε η 30 Ιουνίου 2008. Η Τράπεζα κατέχει το 100% των μετοχών της Π&Κ Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνεπώς δεν απαιτείται η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Κεφαλαιακή επάρκεια

Από 1 Ιανουαρίου 2008 και μετά οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας υπολογίζονται σύμφωνα με τους όρους της Βασιλείας II. Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της

Τράπεζας για την περίοδο της 30 Ιουνίου 2008, βρίσκονται σε επίπεδα σημαντικά υψηλότερα των ελάχιστα προβλεπομένων από την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας.

Κεφαλαιακή επάρκεια (σε εκατ. €)

	Όμιλος		Τράπεζα	
	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2008	31.12.2007
Κεφάλαιο:	Βασιλεία II	Βασιλεία I	Βασιλεία II	Βασιλεία I
Κύρια βασικά κεφάλαια (Upper Tier I)	6.896	6.749	7.102	6.351
Πρόσθετα βασικά κεφάλαια (Lower Tier II)	1.632	1.190	-	-
Μειώσεις	(2.094)	(3.058)	(103)	(201)
Βασικά κεφάλαια (Tier I)	5.834	4.881	6.999	6.150
Κύρια συμπληρωματικά κεφάλαια (Upper Tier II)	225	335	1.418	1.470
Πρόσθετα συμπληρωματικά κεφάλαια (Lower Tier II)	316	340	174	178
Μειώσεις	(56)	(129)	(539)	(529)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	6.319	5.427	8.052	7.269
Σύνολο σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού	58.912	52.961	41.437	42.535
Δείκτες:				
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	9,9%	9,2%	16,9%	14,5%
Συνολικός βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,7%	10,2%	19,4%	17,1%

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ

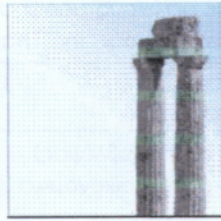
Βασικά μεγέθη αποτελεσμάτων (εκατ. €)	2007	2006	2005
Καθαρά έσοδα από τόκους	3.051	2.137	1.596
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	773	537	425
Αποτελέσματα χρημ/κών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτ/κίου	480	141	195
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	93	106	100
Λοιπά έσοδα	162	214	176
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	4.559	3.136	2.492
Σύνολο λειτουργικών δαπανών	2.344	1.641	1.366
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	330	267	226
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	17	40	44
Κέρδη προ φόρων & δικαιωμάτων μειοψηφίας	1.903	1.268	943
Φόροι (και φόροι αφορολόγητων αποθεματικών)	259	322	221
Καθαρά κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	-	118	29
Καθαρά κέρδη αναλογούντα σε μετόχους μειοψηφίας	19	75	24
Καθαρά κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας	1.625	990	727

Βασικά μεγέθη ισολογισμού (εκατ. €)	2007	2006	2005
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	54.693	42.625	29.528
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων & χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	17.068	17.516	16.678
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	18.625	16.268	14.221
Σύνολο ενεργητικού	90.386	76.409	60.427
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	10.374	6.232	5.061
Υποχρεώσεις προς πελάτες	60.530	53.234	43.350
Υποχρεώσεις πιστωτικών τίτλων & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία	4.013	3.020	1.132
Λοιπά στοιχεία παθητικού	6.927	5.090	6.567
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας	8.542	8.833	4.316
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	90.386	76.409	60.427

Βασικά μεγέθη και δείκτες	2007	2006	2005
Κέρδη ανά μετοχή (σε €) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3,23	1,92	1,87
Μέρισμα ανά μετοχή (σε €) προσαρμοσμένο	1,40	1,00	0,93
Μερισματική απόδοση (τιμή μετοχής 31.12.2007)	3,0%	2,9%	2,8%
Απόδοση μέσω των ιδίων κεφαλαίων (μετά από φόρους)	26,1%	21,0%	28,6%
Συντελεστής αποτελεσματικότητας	48,8%	49,9%	53,3%
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο(*)	4,25%	3,76%	3,16%
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Tier I)	9,2%	12,4%	12,3%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,2%	15,6%	15,2%
Αριθμός προσωπικού (31.12.2007)	34.623	31.622	21.718

(*) Χωρίς τη Finansbank για το 2005

Πιστοληπτική διαβάθμιση	Μακροπρόθεσμη	Βραχυπρόθεσμη
Moody's	Aa3	P-1
Standard & Poors	BBB+	A-2
Fitch Ratings	A-	F2

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2007

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

6.3 ALPHABANK

Οργανόγραμμα

(Από 2.07.2008)

- Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου
- Εσωτερικός Έλεγχος
- Κανονιστική Συμμόρφωση
- Νομικές Υπηρεσίες
- Ανθρώπινο Δυναμικό

Εκτελεστικός Πρόεδρος

Γιάννης Σ. Κωστόπουλος

Διευθύνων Σύμβουλος

Δημήτριος Π. Μαντζούνης

Γενικός Διευθυντής

Σπύρος Ν. Φιλάρετος

Γενικός Διευθυντής

Αρτέμης Χ. Θεοδωρίδης

Γενικός Διευθυντής

**& CFO
Μαρίνος Σ. Γιαννόπουλος**

**Εντεταλμένος
Γενικός Διευθυντής**
Γεώργιος Κ. Αρώνης

**Εντεταλμένος
Γενικός Διευθυντής**
Χρήστος Χ. Γιαμπανας

**Εντεταλμένος
Γενικός Διευθυντής**
Χαράλαμπος Ε.
Παπαναγιώτου

- Private Banking
- Leasing

- Δίκτυο Καταστημάτων
- Εναλλακτικά Δίκτυα
- Κάρτες
- Καταναλωτική Πίστη
- Στεγαστική Πίστη
- Χρηματοδοτήσεις Μικρών Επιχειρήσεων
- Καταθετικά και Επενδυτικά Προϊόντα
- Marketing και Δημόσιες Σχέσεις
- Ασφαλιστικές Εργασίες
- Factoring

- Δίκτυο Εξωτερικού
- Ανάπτυξη και Υποστήριξη Διεθνούς Δικτύου
- Λιανική Τραπεζική Εξωτερικού

- Διαχείριση Διαθεσίμων
- Χρηματοστηριακές Εργασίες
- Ναυτιλιακές Εργασίες
- Χρηματοδοτήσεις Μεσαίων Επιχειρήσεων
- Corporate Banking
- Transaction Services
- Investment Banking
- Project Finance
- Venture Capital

- Πίστη Επιχειρήσεων
- Διαχείριση Ενεργητικού / Παθητικού (ALCO)
- Asset Management / Αμοιβαία Κεφάλαια
- Οικονομικές Υπηρεσίες
- Φορολογικά Θέματα
- MIS
- Διαχείριση Κινδύνων
- Επιχειρησιακός Σχεδιασμός και Προϋπολογισμός
- Οικονομικές Μελέτες
- Εταιρική Ανάπτυξη
- Σχέσεις με Θεσμικούς Επενδυτές
- Διαχείριση Καθυστερήσεων
- Θυγατρικές μη Τραπεζικού Αντικειμένου

- Γενικές Υπηρεσίες και Προμήθειες
- Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές
- Μηχανογραφικές Εφαρμογές
- Οργάνωση
- Περιουσία και Ασφάλεια
- Υποστήριξη Δραστηριοτήτων Καταστημάτων
- Υποστήριξη Δραστηριοτήτων Corporate και Investment Banking
- Υποστήριξη Λειτουργιών και Πληροφορικής Δικτύου Εξωτερικού

(Ποσό σε εκατ. Ευρώ)

	30.6.2008	31.12.2007
	Βασιλεία II	Βασιλεία I
Σταθμισμένο Ενεργητικό από Πιστωτικό Κίνδυνο	37.232	36.596
Σταθμισμένο Ενεργητικό από Κίνδυνο Αγοράς	652	591
Σταθμισμένο Ενεργητικό από Λειτουργικό Κίνδυνο	2.464	
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	40.348	37.187
Κύρια Βασικά Κεφάλαια (Upper Tier I)	2.587	2.472
Βασικά Κεφάλαια (Tier I)	2.530	2.417
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια (Tier I + Tier II)	4.618	4.476
Δείκτης Κυρίων Βασικών Κεφαλαίων (Upper Tier I)	6,4%	6,6%
Δείκτης Βασικών Κεφαλαίων (Tier I)	6,3%	6,5%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Tier I + Tier II)	11,4%	12,0%

16. Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών

Η Τράπεζα, στα πλαίσια των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της, διενεργεί συναλλαγές και με συνδεδεμένα με αυτή μέρη. Οι συναλλαγές αυτές διενεργούνται με συνθήκες και όρους της αγοράς και εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα της Τραπέζης.

α. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τραπέζης με μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου, των πλησιεστέρων συγγενικών τους προσώπων και εταιριών συνδεδεμένων με αυτά, έχουν ως εξής:

	30.6.2008	31.12.2007
Δάνεια	163.307	38.649
Καταθέσεις	67.259	43.123
Εγγυητικές επιστολές	7.677	83
	Από 1 Ιανουαρίου έως	
	30.6.2008	30.6.2007
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	5.367	64
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	1.065	564

β. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τραπέζης, με θυγατρικές και συγγενείς της εταιρίες και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα, έχουν ως εξής:

I. Θυγατρικές εταιρίες

	30.6.2008	31.12.2007
Ενεργητικό		
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.734.171	4.114.320
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	9.896	8.075
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	551	2.003
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.607.798	1.527.856
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	6.645.473	3.368.618
Σύνολο	12.997.889	9.020.872
Παθητικό		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.748.904	1.574.301
Υποχρεώσεις προς πελάτες	123.168	101.128
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.221	87
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	22.748.128	20.521.976
Λοιπές υποχρεώσεις	2.449	1.196
Σύνολο	24.624.870	22.198.688
Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις	1.151.884	1.001.394

17. Κεφαλαιακή επάρκεια

Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος προς την οποία υποβάλλονται στοιχεία σε τριμηνιαία βάση.

Με πράξη του Διοικητού της Τραπέζης της Ελλάδος διαμορφώνονται οι ελάχιστοι δείκτες (βασικών κεφαλαίων και κεφαλαιακής επάρκειας) που πρέπει να διαθέτει ο Όμιλος.

Για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας από την 1η Ιανουαρίου 2008 εφαρμόζεται το νέο εποπτικό πλαίσιο (Βασιλεία II) που ενσωματώθηκε στο Ελληνικό δίκαιο βάσει του νόμου 3601/2007, που τροποποιεί σημαντικά τον υπολογισμό του πιστωτικού κινδύνου και εισάγει κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο. Στον υπολογισμό του κινδύνου αγοράς δεν επήλθαν σημαντικές αλλαγές. Ειδικότερα ο πιστωτικός κίνδυνος του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και ο λειτουργικός κίνδυνος υπολογίζονται με βάση την τυποποιημένη μέθοδο.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας συγκρίνει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου με τους κινδύνους (σταθμισμένο Ενεργητικό) που αναλαμβάνει ο Όμιλος. Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα κύρια βασικά κεφάλαια (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά, δικαιώματα μειοψηφίας), τα πρόσθετα βασικά κεφάλαια (υβριδικοί τίτλοι) και τα συμπληρωματικά κεφάλαια (τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης, αποθεματικά αναπροσαρμογής ακινήτων). Το σταθμισμένο Ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τον κίνδυνο αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και τον λειτουργικό κίνδυνο.

Οι διαμορφωθέντες δείκτες (βασικών κεφαλαίων και κεφαλαιακής επάρκειας) βρίσκονται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από τα ελάχιστα που απαιτεί η Πράξη του Διοικητού της Τραπέζης της Ελλάδος (4% και 8% αντιστοίχως) και δίδουν τη δυνατότητα στον Όμιλο να αναπτύξει τις δραστηριότητές του σε όλους τους τομείς τα επόμενα έτη.

(Ποσά σε εκατ. Ευρώ)

	30.6.2008 Βασιλεία II	31.12.2007 Βασιλεία I
Σταθμισμένο Ενεργητικό από Πιστωτικό Κίνδυνο	41.221	39.950
Σταθμισμένο Ενεργητικό από Κίνδυνο Αγοράς	892	553
Σταθμισμένο Ενεργητικό από Λειτουργικό Κίνδυνο	3.072	
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	45.185	40.503
Κύρια Βασικά Κεφάλαια (Upper Tier I)	3.286	3.137
Βασικά Κεφάλαια (Tier I)	4.036	3.890
Συνολικό Εποπτικά Κεφάλαια (Tier I + Tier II)	5.152	5.043
Δείκτης Κυρίων Βασικών Κεφαλαίων (Upper Tier I)	7,3%	7,7%
Δείκτης Βασικών Κεφαλαίων (Tier I)	8,9%	9,6%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Tier I + Tier II)	11,4%	12,5%

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ - ΠΑΘΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΤΕΥΣΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

σε εκατ. Ευρώ	31/12/2007	30/9/2007	30/6/2007	31/3/2007	31/12/2006	% Δεκ. 2007 / Δεκ. 2006
Ενεργητικό	54.684	51.244	52.211	52.177	49.443	10,6%
Χορηγήσεις (μετά από συσσωρευμένες απομειώσεις)	42.072	39.375	36.590	33.848	32.223	30,6%
Χρεόγραφα	3.423	3.294	3.362	4.128	7.859	(56,4%)
Καταθέσεις	34.665	32.342	31.796	32.165	31.015	11,8%
Private Banking	5.584	5.573	5.624	4.990	4.774	17,0%
Αμοιβαία Κεφάλαια	5.456	5.786	5.527	4.515	4.201	29,9%
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	7.960	8.083	8.272	7.974	5.319	49,7%
Δάνεια Μειωμένης Εξασφάλισης	1.229	1.243	1.225	1.237	1.029	19,4%
Υβριδικά Κεφάλαια	888	886	888	888	830	7,0%
Ίδια Κεφάλαια	3.371	3.094	2.913	3.011	2.742	22,9%

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

σε εκατ. Ευρώ	2007	2006		Δ' Τριμ. 2007	Γ' Τριμ. 2007	Β' Τριμ. 2007	Α' Τριμ. 2007
Λειτουργικά Έσοδα	2.237,3	1.942,2	15,2%	605,9	574,8	536,9	519,7
Καθαρό Έσοδο Τόκων	1.605,3	1.417,6	13,2%	437,1	415,7	390,3	362,1
Ζημιές Απομειώσεως	(226,7)	(254,0)	(10,8%)	(69,0)	(55,1)	(40,2)	(62,4)
Καθαρό Έσοδο Τόκων (μετά από ζημιές απομειώσεως)	1.378,6	1.163,6	18,5%	368,1	360,6	350,1	299,8
Προμήθειες	464,6	400,1	16,1%	123,3	119,6	114,2	107,5
Αποτελέσματα Χρημ/κων Πράξεων	82,5	55,5	48,7%	23,7	18,2	10,7	29,9
Λοπά Έσοδα	84,9	68,9	23,1%	21,9	21,2	21,7	20,1
Λειτουργικά Έξοδα	(1.025,3)	(887,5)	15,5%	(285,3)	(254,8)	(251,7)	(233,5)
Δαπάνες Προσωπικού	(526,9)	(476,1)	10,7%	(136,2)	(132,0)	(131,4)	(127,3)
Γενικά Έξοδα	(420,2)	(348,7)	20,5%	(125,9)	(102,8)	(102,1)	(89,3)
Αποσβέσεις	(78,3)	(62,6)	24,9%	(23,2)	(19,9)	(18,2)	(16,9)
Καθαρά Κέρδη προ Φόρων	985,2	800,7	23,0%	251,6	264,9	244,9	223,8
Φόροι	(208,2)	(175,4)	18,7%	(64,8)	(48,7)	(45,4)	(49,2)
Φόροι αποθεματικών	(6,4)	(73,9)	(91,4%)	(6,4)	0,0	0,0	0,0
Καθαρά Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	770,7	551,4	39,8%	180,4	216,2	199,5	174,6
Κέρδη από διακοπτόμενες δραστηριότητες	80,4	2,7		0,0	0,0	(1,4)	81,8
Καθαρά Κέρδη	850,0	551,9	54,0%	180,3	215,7	197,8	256,1
Τακτικά Καθαρά Κέρδη (*)	794,5	623,2	27,5%				

ΔΕΙΚΤΕΣ

	2007	2006		Δ' Τριμ. 2007	Γ' Τριμ. 2007	Β' Τριμ. 2007	Α' Τριμ. 2007
Καθαρό Έσοδο Τόκων (μετά από ζημιές απομειώσεως) / Μέσο Ενεργητικό (MARGIN)	2,7%	2,5%		2,8%	2,8%	2,7%	2,4%
Έξοδα / Έσοδα	45,8%	45,7%		47,1%	44,3%	46,9%	44,9%
Αποδοτικότητα Ίδιων Κεφαλαίων - ROE	28,1%	23,8%		22,3%	28,7%	26,7%	35,6%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Σύνολο Κεφαλαίων)	12,5%	12,9%		12,5%	12,8%	13,2%	13,6%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Κεφάλαια Α' Διαβαθμίσεως)	9,6%	10,2%		9,6%	9,8%	10,1%	10,3%

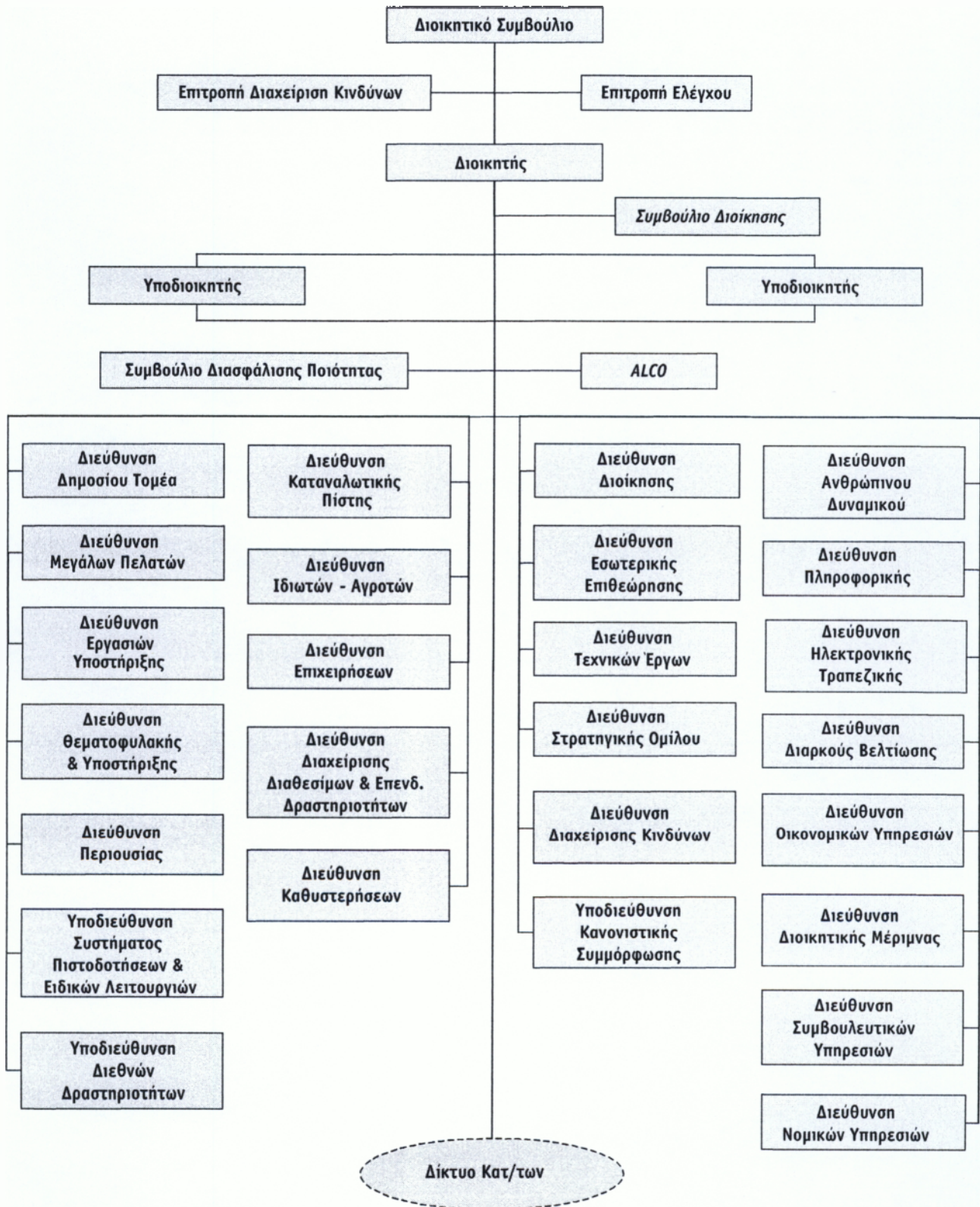
(*) Καθαρά Κέρδη χωρίς το κέρδος από την πώληση της Alpha Ασφαλιστικής στην ΑΧΑ (€80 εκατ. το 2007), την επίπτωση από τη φορολόγηση των αποθεματικών (€ 6.4 εκατ. το 2007 και € 73.9 εκατ. το 2006) και τη δωρεά προς τους πυροπαιθείς (€ 18.5 εκατ. μετά από φόρους το 2007)

ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

σε εκατ. Ευρώ	31/12/2007	30/9/2007	30/6/2007	31/3/2007	30/12/2006	% Δεκ. 2007 / Δεκ. 2006
Χρηματοδοτήσεις Πελατών	42.913	40.297	37.487	34.817	33.200	29,3%
εκ των οποίων:						
Ελλάδα	33.962	32.799	31.247	29.417	28.454	19,4%
Στεγαστικά	9.850	9.421	9.124	8.772	8.386	17,5%
Καταναλωτικά	2.985	2.786	2.595	2.371	2.215	34,8%
Πιστωτικές Κάρτες	1.202	1.119	1.064	1.041	1.033	16,4%
Μικρές Επιχειρήσεις	4.407	4.229	4.164	4.016	3.911	12,7%
εκ των οποίων: < €90.000 πιστωτικό όριο	1.163	1.105	1.074	1.016	963	20,8%
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	15.518	15.244	14.300	13.217	12.909	20,2%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	7.573	6.432	5.591	4.711	4.029	88,0%
Στεγαστικά	1.665	1.354	1.085	873	733	127,3%
Καταναλωτική Πιστη	789	641	531	457	392	101,2%
Επιχειρηματικά Δάνεια	5.119	4.437	3.975	3.381	2.904	76,2%
Υπό Διαχείριση Κεφάλαια Πελατών	46.681	44.755	43.572	42.888	41.170	13,4%
εκ των οποίων:						
Καταθέσεις	34.084	31.729	31.162	31.545	30.438	12,0%
Ελλάδα	28.781	27.231	26.884	27.553	26.815	7,3%
Όψεως και Ταμειοτηρίου	14.439	14.465	14.578	14.512	14.654	(1,5%)
Προθεσμίας και ομόλογα Alpha Bank	14.342	12.766	12.306	13.041	12.161	17,9%
Νοτιοανατολική Ευρώπη	5.303	4.498	4.278	3.992	3.623	46,4%
Πωλήσεις Ομολόγων	2.280	2.212	2.178	2.324	2.286	(0,3%)
Αμοιβαία Κεφάλαια	5.456	5.786	5.527	4.515	4.201	29,9%
Διαχείριση Κεφαλαίων	5.844	5.918	5.485	5.220	4.986	17,2%
εκ των οποίων: Private Banking	5.584	5.573	5.186	4.990	4.774	17,0%

6.4 *ATEbank*

6. ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ - ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

- Τη διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της

Η κεφαλαιακή επάρκεια και η χρήση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων ελέγχονται καθημερινά από τη Διοίκηση της Τράπεζας χρησιμοποιώντας τεχνικές βασισμένες στις οδηγίες που έχουν αναπτυχθεί από την Επιτροπή Βασιλείας και την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος για εποπτικούς σκοπούς. Η απαιτούμενη πληροφόρηση κατατίθεται στις αρμόδιες εποπτικές αρχές σε τριμηνιαία βάση.

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υπολογίζεται με βάση τις σχετικές οδηγίες της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΑΤΕ 2563/05 & 2587/2007), που αποτελούν εφαρμογή της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κεφαλαιακή επάρκεια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτικών εταιρειών.

Τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες κεφαλαίων:

- Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 capital)
- Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 capital)

Το σταθμισμένο ενεργητικό υπολογίζεται μέσω μιας κεράρχησης πέντε βαθμών κινδύνου ταξινομημένα σύμφωνα με τη φύση τους –τα οποία αντανακλούν μια εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου, αγοράς και λοιπών κινδύνων-συνδεδεμένα με κάθε περιουσιακό στοιχείο και αντισυμβαλλόμενο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ενέχυρα ή εγγυήσεις. Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται για την έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία, με κάποιες προσαρμογές προκειμένου να αποτυπωθεί η φύση τυχόν ενδεχόμενων ζημιών.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη σύνθεση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε την 30^η Ιουνίου 2008.

Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 Capital)	30/6/2008
Σύνολο λογιστικής καθαρής θέσης	1.183.313
Μείον: Άυλα στοιχεία ενεργητικού	(4.914)
Λοιπές προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία της λογιστικής καθαρής θέσης σύμφωνα με ΠΑΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(92.510)
	1.085.889
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 Capital)	
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια	215.252
Προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με ΠΑΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(148.583)
	66.669
Αφαιρετικά στοιχεία από το σύνολο των Ιδίων Εποπτικών Κεφαλαίων	(77.156)
Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	1.075.402
Σταθμισμένο ενεργητικό (βάσει κινδύνου)	13.786.004
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	7,80%

Ο τρέχων συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας για την Τράπεζα εκτιμάται στις 30 Ιουνίου 2008 σε 7,88% αναφορικά με τα Tier 1 Κεφάλαια και σε 7,80% για τα Tier 2 Κεφάλαια. Για την κάλυψη της μικρής διαφοράς του συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας από τον οριζόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος (8%), εντός του Ιουλίου 2008 συνάφθηκε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης ύψους € 250 εκατ., το οποίο αντικατέστησε αντίστοιχο δάνειο που είχε ανακληθεί στις 24 Δεκεμβρίου 2007 και το οποίο θα προστεθεί στα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 κεφάλαιο). Με την προσθήκη των κεφαλαίων αυτών ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας διαμορφώνεται σε 9,68%.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη σύνθεση των εμποτικών ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου για την περίοδο που έληξε την 30^η Ιουνίου 2008.

Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 Capital)	30/6/2008
Σύνολο καθαρής θέσης (Εμποτικού Ισολογισμού)	1.262.293
Μείον: Άυλα στοιχεία ενεργητικού	(31.518)
Λοιπές προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία της λογιστικής καθαρής θέσης σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(116.462)
	1.114.313
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 Capital)	
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια	210.349
Προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(160.861)
	49.488
Αφαιρετικά στοιχεία από το σύνολο των Ιδίων Εμποτικών Κεφαλαίων	(14.381)
Εμποτικά Ίδια Κεφάλαια	1.149.420
Σταθμισμένο ενεργητικό	14.504.129
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	7,92%

Ο τρέχων συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας για τον Όμιλο εκτιμάται στις 30 Ιουνίου 2008 σε 7,92%. Για την κάλυψη της μικρής διαφοράς του συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας από τον οριζόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος (8%), εντός του Ιουλίου 2008 συνάφθηκε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης ύψους € 250 εκατ., το οποίο αντικατέστησε αντίστοιχο δάνειο που είχε ανακληθεί στις 24 Δεκεμβρίου 2007 και το οποίο θα προστεθεί στα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 κεφάλαια). Με την προσθήκη των κεφαλαίων αυτών ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώνεται σε 9,63%.

6. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Οι τομείς που θεωρείται ότι αντιπροσωπεύουν καλύτερα την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου είναι ο Χρηματοοικονομικός που περιλαμβάνει τις τραπεζικές εργασίες, τη διαχείριση κεφαλαίων, τις χρηματοδοτικές μεθόδους, ο Ασφαλιστικός και ο Βιομηχανικός τομέας.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

30/6/2008

	Χρηματοοικονομικός	Εμποροβιομηχανικός	Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Ασφαλιστικός	Σύνολο από συνεχιζόμενες & διακοπτόμενες δραστηριότητες
Καθαρά έσοδα από τόκους	306.077	(2.469)	303.608	8.532	312.140
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	33.407	(23)	33.384	85	33.469
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικές πράξεις	(15.047)	204	(14.843)	(5.981)	(20.824)
Έσοδα από μερίσματα	20.574	47	20.621	215	20.836
Άλλα λειτουργικά έσοδα	17.548	27.694	45.242	23.179	68.421
Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων	362.559	25.453	388.012	26.030	414.042
Απομείωση	(41.535)	0	(41.535)	0	(41.535)
Λειτουργικά έξοδα	(245.805)	(22.040)	(267.845)	(25.347)	(293.192)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	75.219	3.413	78.632	683	79.315
Έσοδα από συγγενείς εταιρίες	5.466	0	5.466	0	5.466
Κέρδη προ φόρων	80.685	3.413	84.098	683	84.781
Φόρος Εισοδήματος	(20.607)	10.893	(9.714)	(975)	(10.689)
Διεταιρικές συναλλαγές ανά τομέα	9.671	(5.013)	4.658	(4.658)	0
Κέρδη μετά από φόρους	69.749	9.293	79.042	(4.950)	74.092

Summary financials

Balance sheet and regulatory capital

Selected figures

€m, as of	30 June 2008	30 June 2007	Growth (%)
Total assets	25,723	22,127	16.3
Gross customer loans	17,834	15,804	12.8
Net customer loans	16,831	14,512	16.0
Customer deposits	20,050	19,098	5.0
Shareholders equity	1,201	1,376	
Tier I capital (estimate)	1,127	{1,238}	n.c.
Risk-weighted assets	14,784 ¹	{11,227}	n.c.

Selected ratios

%, as of	30 June 2008	30 June 2007	
Gross customer loans / customer deposits	89.0	82.8	
NPL ratio	7.3	9.6	
Provision coverage	77.4	85.2	
Tier I capital ratio	7.6	{11.0}	n.c.
Total Cap. Adequacy ratio	9.6	{11.6}	n.c.

Income statement

Selected figures

€m, for 6 month period ending	30 June 2008	30 June 2007	Growth (%)
Total operating income	379.1	456.5	(17.0)
of which: Net interest income	305.5	303.1	0.8
of which: Non-interest income	73.6	153.4	(52.0)
Operating expenses	(254.3)	(246.0)	3.4
Impairment losses on loans	(41.5)	(42.2)	(1.6)
Net profit attributable to shareholders	70.1	133.0	(47.3)

Selected ratios

%, for	Q2 2008	Q1 2008
Net interest margin ²	2.96	2.81
Cost/income ratio ³	67.1	77.5
Return on equity ⁴	10.6	8.8
Return on assets ⁵	0.57	0.51

Notes:

- 1 Calculated according to the new directives of Basel II - Includes c. €1.3 bn charge for operational risk - Includes €125m of new investments following the subordinated loan of July 08
- 2 Net interest income over average interest earning assets (calculated on monthly basis)
- 3 Operating expenses over operating income
- 4 Net profit attributable to shareholders over average shareholders equity (calculated on quarterly basis)
- 5 Net profit attributable to shareholders over average assets (calculated on quarterly basis)

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υπολογίζεται με βάση τη σχετική οδηγία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔΤΕ 2563/05), που αποτελεί εφαρμογή της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κεφαλαιακή επάρκεια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτικών εταιρειών.

Τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες κεφαλαίων:

- Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 capital)
- Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 capital)

Το σταθμισμένο ενεργητικό υπολογίζεται μέσω μιας ιεράρχησης πέντε βαρών κινδύνου ταξινομημένα σύμφωνα με τη φύση τους –τα οποία αντανακλούν μια εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου, αγοράς και λοιπών κινδύνων συνδεδεμένα- με κάθε περιουσιακό στοιχείο και αντισυμβαλλόμενο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ενέχυρα ή εγγυήσεις. Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται για την έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία, με κάποιες προσαρμογές προκειμένου να αποτυπωθεί η φύση τυχόν ενδεχόμενων ζημιών.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη σύνθεση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε την 31^η Μαρτίου 2007.

Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 Capital)	31/3/2007
Σύνολο λογιστικής καθαρής θέσης	1.377.131
Μείον: Άυλα στοιχεία ενεργητικού	(5.016)
Μείον: Προβλέψεις για μερίσματα	(108.427)
Λοιπές προσαρμογές της λογιστικής καθαρής θέσης σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005	(51.572)
	1.212.117
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 Capital)	
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια	399.540
Προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005	(342.681)
	56.859
Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	1.268.976
Σταθμισμένο ενεργητικό (βάσει κινδύνου)	11.511.015
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	11,02%

Ο τρέχων συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας για την Τράπεζα εκτιμάται με 31/03/2007 ότι θα ανέλθει σε 11,02% κατά πολύ μεγαλύτερος από τον ελάχιστο καθορισμένο σύμφωνα με τις οδηγίες της Τράπεζας της Ελλάδος που ανέρχεται σε 8%.

5. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η Τράπεζα κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων προβαίνει σε ορισμένες εκτιμήσεις και παραδοχές για τη μελλοντική κατάσταση ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που επηρεάζουν την απεικόνιση των στοιχείων αυτών στις οικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις αυτές και οι παραδοχές εξετάζονται σε κάθε περίοδο με βάση ιστορικά στοιχεία και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων των προσδοκίων για μελλοντικά γεγονότα τα οποία εκτιμώνται λογικά υπό κανονικές συνθήκες.

Οι σημαντικές παραδοχές που έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα για την εκτίμηση ορισμένων λογιστικών μεγεθών καθώς και οι πηγές αβεβαιότητας που επηρεάζουν τις εκτιμήσεις αυτές στη σύνταξη των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων είναι ίδιες με εκείνες που έχουν υιοθετηθεί κατά την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2006.

συνδεδεμένα- με κάθε περιουσιακό στοιχείο και αντισυμβαλλόμενο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ενέχυρα ή εγγυήσεις. Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται για την έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία, με κάποιες προσαρμογές προκειμένου να αποτυπωθεί η φύση τυχόν ενδεχόμενων ζημιών.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη σύνθεση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου για την περίοδο που έληξε την 31^η Μαρτίου 2008.

Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 Capital)	31/3/2008
Σύνολο καθαρής θέσης (Εποπτικού Ισολογισμού)	1.325.627
Μείον: Άυλα στοιχεία ενεργητικού	(31.018)
Μείον: Προβλέψεις για μερίσματα	(90.000)
Λοιπές προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία της λογιστικής καθαρής θέσης σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(92.496)
	1.112.112
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 Capital)	
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια	195.282
Προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(247.587)
	(52.305)
Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	1.059.807
Σταθμισμένο ενεργητικό	13.543.905
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Tier 1)	8,21%
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Tier 2)	7,82%

Ο τρέχων συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας για τον Όμιλο εκτιμάται για 31/03/2008 σε 8,21% αναφορικά με τα Tier 1 Κεφάλαια και σε 7,82% για τα Tier 2 Κεφάλαια.

Είναι σε εξέλιξη η σύναψη δανείου μειωμένης εξασφάλισης ύψους € 250 εκατ., η οποία εγκρίθηκε με το Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου 8/06.05.2008 και επικυρώθηκε από την τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 14.05.2008 και το οποίο θα αντικαταστήσει το αντίστοιχο παλαιό που ανακλήθηκε στις 24.12.2007. Σημειώνεται ότι το ανωτέρω δάνειο αποτελεί Tier 2 κεφάλαιο.

6. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Οι τομείς που θεωρείται ότι αντιπροσωπεύουν καλύτερα την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου είναι ο Χρηματοοικονομικός που περιλαμβάνει τις τραπεζικές εργασίες, τη διαχείριση κεφαλαίων, τις χρηματοδοτικές μισθώσεις, ο Ασφαλιστικός και ο Βιομηχανικός τομέας.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	31/3/2008			
	Χρηματοοικονομικός	Ασφαλιστικός	Εμποροβιομηχανικός	Σύνολο
Καθαρά έσοδα από τόκους	142.483	5.104	(3.555)	144.032
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	13.464	42	(18)	13.488
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικές πράξεις	(10.545)	(5.216)	6	(15.755)
Έσοδα από μερίσματα	3.020	3	1	3.024
Άλλα λειτουργικά έσοδα	8.157	17.214	13.788	39.159
Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων	156.579	17.147	10.222	183.948
Απομείωση	(15.844)	0	0	(15.844)
Λειτουργικά έξοδα	(116.378)	(14.300)	(16.314)	(146.992)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	24.357	2.847	(6.092)	21.112
Έσοδα από συγγενείς εταιρίες	3.107	0	0	3.107
Κέρδη προ φόρων	27.464	2.847	(6.092)	24.219
Φόρος Εισοδήματος	(2.711)	(1.013)	11.525	7.801
Διατηρικές συναλλαγές ανά τομέα	4.803	(2.143)	(2.660)	0
Κέρδη μετά από φόρους	29.556	(309)	2.773	32.020

Σύνολο ενεργητικού ανά τομέα	23.957.489	695.935	496.750	25.150.174
Διεταιρικές συναλλαγές ανά τομέα	(1.598.166)	(88.519)	(10.034)	(1.696.719)
Σύνολο καθαρής θέσης & υποχρεώσεων ανά τομέα	23.957.489	695.935	496.750	25.150.174
Διεταιρικές συναλλαγές ανά τομέα	1.368.436	17.492	310.791	1.696.719

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	31/3/2007			
	Παροικονομικές	Λογαριασμικές	Εμπροβιμησιατικές	Σύνολο
Καθαρά έσοδα από τόκους	156.501	4.534	(2.553)	158.482
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	19.445	44	91	19.580
Αποτελέσματα από χρηματοοικονομικές πράξεις	32.803	(42)	25	32.786
Έσοδα από μερίσματα	5.990	7	0	5.997
Άλλα λειτουργικά έσοδα	5.358	11.201	12.548	29.107
Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων	220.097	15.744	10.111	245.952
Απομείωση	(15.046)	0	0	(15.046)
Λειτουργικά έξοδα	(116.498)	(12.168)	(10.523)	(139.189)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	88.553	3.576	(412)	91.717
Έσοδα από συγγενείς εταιρίες	3.867	0	0	3.867
Κέρδη προ φόρων	92.420	3.576	(412)	95.584
Φόρος Εισοδήματος	(18.394)	(1.067)	(709)	(20.170)
Διεταιρικές συναλλαγές ανά τομέα	1.917	(3.852)	1.935	0
Κέρδη μετά από φόρους	75.943	(1.343)	814	75.414
Σύνολο ενεργητικού ανά τομέα	23.298.218	684.396	550.949	24.533.563
Διεταιρικές συναλλαγές ανά τομέα	(1.493.899)	(106.145)	(8.577)	(1.608.621)
Σύνολο καθαρής θέσης & υποχρεώσεων ανά τομέα	23.298.218	684.396	550.949	24.533.563
Διεταιρικές συναλλαγές ανά τομέα	1.300.683	20.379	287.559	1.608.621

7. ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	1/1 - 31/3/2008	1/1 - 31/3/2007
Τόκοι και Συναφή Έσοδα		
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	213.823	190.189
Δάνεια σε πιστωτικά Ιδρύματα	9.661	22.668
Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	4.784	4.488
Ομόλογα	31.183	21.844
	259.451	239.189
Τόκοι και Συναφή Έξοδα		
Τόκοι καταθέσεων πελατών	(108.735)	(73.598)
Τόκοι προς πιστωτικά ιδρύματα	(3.183)	(2.933)
Τόκοι δανείων μειωμένης εξασφάλισης	(2.614)	(4.790)
	(114.532)	(81.321)
Καθαρά Έσοδα από τόκους	144.919	157.868

4.8 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Αντικείμενο της Τράπεζας για τη διαχείριση κεφαλαίων, η οποία αποτελεί μια ευρύτερη έννοια από αυτή των Ιδίων Κεφαλαίων που εμφανίζεται στον Ισολογισμό, είναι:

- Η συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις οι οποίες έχουν τεθεί από τις εποπτικές αρχές των τραπεζικών αγορών στις οποίες η Τράπεζα δραστηριοποιείται.
- Η διασφάλιση της δυνατότητας της Τράπεζας να συνεχίσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα ώστε να συνεχίσει να παρέχει αποδόσεις και οφέλη προς τους μετόχους και
- Η διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της

Η κεφαλαιακή επάρκεια και η χρήση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων ελέγχονται καθημερινά από τη Διοίκηση της Τράπεζας χρησιμοποιώντας τεχνικές βασισμένες στις οδηγίες που έχουν αναπτυχθεί από την Επιτροπή Βασιλείας και την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος για εποπτικούς σκοπούς. Η απαιτούμενη πληροφόρηση κατατίθεται στις αρμόδιες εποπτικές αρχές σε τριμηνιαία βάση.

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υπολογίζεται με βάση τη σχετική οδηγία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔΤΕ 2563/05), που αποτελεί εφαρμογή της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κεφαλαιακή επάρκεια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτικών εταιρειών.

Τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες κεφαλαίων:

- Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 capital)
- Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 capital)

Το σταθμισμένο ενεργητικό υπολογίζεται μέσω μιας ιεράρχησης πέντε βαρών κινδύνου ταξινομημένα σύμφωνα με τη φύση τους –τα οποία αντανακλούν μια εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου, αγοράς και λοιπών κινδύνων συνδεδεμένα- με κάθε περιουσιακό στοιχείο και αντισυμβαλλόμενο, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ενέχυρα ή εγγυήσεις. Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται για την έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία, με κάποιες προσαρμογές προκειμένου να αποτυπωθεί η φύση τυχόν ενδεχόμενων ζημιών.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη σύνθεση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2007 και 2006 αντίστοιχα.

Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 Capital)	31/12/2007	31/12/2006
Σύνολο λογιστικής καθαρής θέσης	1.449.042	1.334.497
Μείον: Άλλα στοιχεία ενεργητικού	(5.512)	(5.544)
Μείον: Προβλέψεις για μερίσματα	(90.000)	(81.490)
Ασπίδες προσαρμογής & αφαιρετικά στοιχεία της λογιστικής καθαρής θέσης σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(280.818)	(76.160)
	1.072.712	1.171.303
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2 Capital)		
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια	199.616	399.515
Προσαρμογές & αφαιρετικά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με ΠΔΤΕ 2563/2005 & 2587/2007	(246.821)	(321.694)
	(47.205)	77.821
Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	1.025.507	1.249.124
Σταθμισμένο ενεργητικό (βάσει κινδύνου)	12.054.674	10.740.054
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	8,51%	11,63%

6.5 EUROBANK

Αποτελέσματα Α' Εξαμήνου 2008

- Αύξηση Καθαρών Κερδών Ομίλου κατά 7% σε €436εκ.
- Ενίσχυση Οργανικών Κερδών κατά 21,2%
- Τετραπλασιασμός Κερδών από τη «Νέα Ευρώπη» σε €83εκ.
- Αύξηση Συνολικών Εσόδων κατά 19,2% σε €1,6δισ.
- Εντυπωσιακή Αύξηση Καταθέσεων κατά 40,8%
 - ✓ Νέες Καταθέσεις (€4,7δισ.) σε επίπεδο ρεκόρ το Β' τρίμηνο
 - ✓ Περαιτέρω Βελτίωση του Δείκτη Ρευστότητας στο 120%
- Αύξηση Χορηγήσεων Ομίλου κατά 32,7%
- Σημαντική Βελτίωση του Δείκτη Κόστους / Εσόδων στη «Νέα Ευρώπη» σε 65%
- Διατήρηση Ισχυρής Κεφαλαιακής Επάρκειας (11,3%)
- Επικαιροποίηση Στόχων

Βασικά Μεγέθη Ομίλου	Α' Εξαμ. 2008	Α' Εξαμ. 2007	% Μεταβολή
Σύνολο Ενεργητικού	€77,3δισ.	€61,3δισ.	26,0%
Σύνολο Χορηγήσεων	€53,8δισ.	€40,5δισ.	32,7%
Σύνολο Καταθέσεων	€43,8δισ.	€31,1δισ.	40,8%
Σύνολο Εσόδων	€1,6δισ.	€1,3δισ.	19,2%
Οργανικά Κέρδη	€371εκ.	€306εκ.	21,2%
Καθαρά Κέρδη	€436εκ.	€408εκ.	7,0%
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	1,2%	1,5%	
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	20,5%	28,0%	
Κόστος προς Έσοδα	48,6%	47,4%	

Οικονομικά Στοιχεία Α' Εξαμήνου 2008

Βασικά Οικονομικά Μεγέθη Ομίλου	Α' Εξαμ. 08	Α' Εξαμ. 07	Δ%	Νέα Ευρώπη
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	€1.156εκ.	€927εκ.	24,7%	€329εκ.
Έσοδα Προμηθειών Τραπεζικών Εργασιών	€309εκ.	€264εκ.	16,9%	€138εκ.
Έσοδα Προμηθειών μη Τραπεζικών Εργασιών	€35εκ.	€37εκ.	-5,5%	€2εκ.
Συνολικά Λειτουργικά Έσοδα	€1,6δισ.	€1,3δισ.	19,2%	€495εκ.
Συνολικές Λειτουργικές Δαπάνες	€776εκ.	€634εκ.	22,4%	€322εκ.
Προβλέψεις για Πιστωτικούς Κινδύνους	€263εκ.	€186εκ.	41,0%	€75εκ.
Κέρδη προ φόρων μετά δικ. Μειοψ.	€535εκ.	€516εκ.	3,6%	€91εκ.
Οργανικά Κέρδη ⁽¹⁾	€371εκ.	€306εκ.	21,2%	€44εκ.
Καθαρά Κέρδη	€436εκ.	€408εκ. ⁽²⁾	7,0%	€83εκ.

Χαρτοφυλάκιο Χορηγήσεων (προ προβλέψεων)	Α' Εξαμ. 08	Α' Εξαμ. 07	Δ%
Καταναλωτικά Δάνεια	€11,8δισ.	€9,3δισ.	26,2%
Στεγαστικά Δάνεια	€13,2δισ.	€9,6δισ.	38,1%
Δάνεια προς Νοικοκυριά	€25,0δισ.	€18,9δισ.	32,2%
Δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις	€8,7δισ.	€6,5δισ.	33,1%
Δάνεια προς Μεσαίες Επιχειρήσεις	€10,9δισ.	€8,5δισ.	28,5%
Δάνεια προς Μεγάλες Επιχειρήσεις	€9,2δισ.	€6,6δισ.	38,8%
Δάνεια προς Επιχειρήσεις	€28,8δισ.	€21,6δισ.	33,1%
Σύνολο Δανείων Ομίλου	€53,8δισ.	€40,5δισ.	32,7%

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Ομίλου	Α' Εξαμ. 08	Α' Εξαμ. 07
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου	3,2%	3,2%
Δείκτης Κόστους προς Έσοδα	48,6%	47,4%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια προς συνολικά	2,54%	2,57%
Δείκτης Κάλυψης μη εξυπηρετούμενων δανείων	83,8%	92,4%
Προβλέψεις προς Δάνεια	1,07%	1,01%
Δείκτης Κεφαλαίων 1 ^η διαβάθμισης (Core Tier I)	8,8% ⁽³⁾	6,9%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	11,3% ⁽³⁾	10,6%
Απαδοτικότητα Ενεργητικού μετά από φόρους	1,2%	1,5%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	20,5%	28,0%
Κέρδη ανά Μετοχή ετησιοποιημένα	€1,62	€1,69

(1) Μετά από φόρους εξαιραμένων των εσόδων από χρηματοοικονομικές πράξεις και λοιπά έσοδα

(2) Μετά την κατανομή της έκτακτης φορολόγησης αποθεματικών σε όλα τα τρίμηνα του 2007

(3) Με βάση τη Βασιλεία II (μέθοδος εσωτερικών διαβαθμίσεων χωρίς τους περιορισμούς που έχει θέσει η ΤτΕ για τον 1^ο χρόνο εφαρμογής της μεθόδου)

4. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

4.2 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

4.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας (συνέχεια)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Τράπεζας με βάση τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές για το 2007 και 2006.

31 Δεκεμβρίου 2007						
Κάτω από 1 μήνα € εκατ	1 - 3 μήνες € εκατ	3 μήνες έως 1 χρόνο € εκατ	1 - 5 χρόνια € εκατ	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ	Εισροές / (εκροές) € εκατ	
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώγων:						
- Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και συμφωνίες επαναγοράς	10.256	3.500	1.553	24	-	15.333
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	21.788	3.307	5.280	6.721	5.048	42.144
- Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	127	253	1.110	3.701	4.494	9.692
- Λοιπά στοιχεία παθητικού	355	-	-	-	137	492
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα						
- Εκροές από εκκαθάριση σε μικτή και καθαρή βάση	8.122	1.947	2.662	2.297	468	15.495
- Εισροές από εκκαθάριση σε μικτή βάση	(8.099)	(1.919)	(2.594)	(1.999)	(224)	(14.832)
Σύνολο	32.549	7.092	8.019	10.744	9.923	68.324

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Εγγυήσεις και ενέγγυες πιστώσεις
Κεφαλαιουχικές δαπάνες
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Κάτω από 1 χρόνο € εκατ	1 - 5 χρόνια € εκατ	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ
10.196	6.015	5.338
7	-	-
67	107	107
10.270	6.122	5.445

31 Δεκεμβρίου 2006						
Κάτω από 1 μήνα € εκατ	1 - 3 μήνες € εκατ	3 μήνες έως 1 χρόνο € εκατ	1 - 5 χρόνια € εκατ	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ	Εισροές / (εκροές) € εκατ	
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώγων:						
- Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και συμφωνίες επαναγοράς	7.817	3.421	744	4	-	11.986
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	18.447	2.223	3.004	5.238	4.018	32.930
- Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	37	74	331	1.599	2.258	4.299
- Λοιπά στοιχεία παθητικού	605	-	-	-	140	745
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα						
- Εκροές από εκκαθάριση σε μικτή και καθαρή βάση	6.026	1.995	1.834	1.790	337	11.982
- Εισροές από εκκαθάριση σε μικτή βάση	(5.984)	(1.995)	(1.751)	(1.597)	(285)	(11.612)
Σύνολο	26.948	5.718	4.162	7.034	6.468	50.330

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Εγγυήσεις και ενέγγυες πιστώσεις
Κεφαλαιουχικές δαπάνες
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Κάτω από 1 χρόνο € εκατ	1 - 5 χρόνια € εκατ	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ
6.164	4.936	4.305
17	-	-
47	44	82
6.228	4.980	4.387

4.3 Κεφαλαιακή Επάρκεια

2007: Σύμφωνα με τους κανόνες της Βασιλείας II - Τυποποιημένη μέθοδος (2006: Σύμφωνα με τους κανόνες της Βασιλείας I)

Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας

Εποπτικές αναπροσαρμογές - κυρίως τελικό μέρισμα και λοιπά άλλα περιουσιακά στοιχεία

Συνολικά Βασικά Ίδια Κεφάλαια

Κεφάλαια Tier II - κυρίως δάνεια μειωμένης εξασφάλισης →

Λοιπές Μειώσεις

Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια

Σύνολο Σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού

Δείκτες:

Συνολικός βασικός δείκτης

Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας

	2007 € εκατ	2006 € εκατ
Συνολικά Βασικά Ίδια Κεφάλαια	3.910	2.376
Εποπτικές αναπροσαρμογές	(404)	(409)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	3.506	1.967
Κεφάλαια Tier II - κυρίως δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	2.230	1.501
Λοιπές Μειώσεις	(23)	(25)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	5.713	3.443
Σύνολο Σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού	45.120	34.791
Συνολικός βασικός δείκτης	7,8%	5,7%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	12,7%	9,9%

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 2007

- Αύξηση Καθαρών Κερδών κατά 32,1% σε €851εκ., έναντι αυξημένου στόχου €820εκ.
- Καθαρά Κέρδη Νέας Ευρώπης €73εκ. έναντι στόχου €60εκ.
- Δυναμική Αύξηση Καταθέσεων κατά 30,5%
- Ισχυρή Πιστωτική Επέκταση – Ενίσχυση Χορηγήσεων κατά 33,7%
- Βελτίωση Ποιότητας Χαρτοφυλακίου – Μη εξυπηρετούμενα δάνεια 2,4% των συνολικών χορηγήσεων
- Ισχυρή Κεφαλαιακή Επάρκεια (12,2%)
- Δίκτυο 1.523 Καταστημάτων, Σημείων Πώλησης και Επιχειρηματικών Κέντρων στη Νέα Ευρώπη και την Ελλάδα στο τέλος του 2007
- Διανομή Μερίσματος €0,82 ανά μετοχή
- Στόχος για Καθαρά Κέρδη Ομίλου άνω των €1.030 εκ. το 2008

Το 2007 ήταν μία ακόμα χρονιά δυναμικής ανάπτυξης και επέκτασης του Ομίλου Eurobank EFG στην Ελλάδα και τη Νέα Ευρώπη. Στο τέλος του 2007 ο Όμιλος είχε αναπτύξει παρουσία σε 8 χώρες, με συνολικό ενεργητικό €68δισ., δίκτυο άνω των 1.500 καταστημάτων, σημείων πώλησης και επιχειρηματικών κέντρων και απασχολούσε 22.000 εργαζόμενους. Μέσα σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό περιβάλλον, η σταθερά αναπτυξιακή πορεία στην Ελλάδα και στη Νέα Ευρώπη και η ισχυρή αύξηση των εργασιών στις αγορές αυτές οδήγησαν σε κερδοφορία η οποία υπερέβη τους ήδη αυξημένους αναθεωρημένους στόχους που είχε ανακοινώσει η Διοίκηση. Ειδικότερα, τα καθαρά κέρδη του Ομίλου, τα οποία προέρχονται από αμιγώς οργανικές πηγές, αυξήθηκαν κατά 32,1% και διαμορφώθηκαν σε €851εκ. το 2007, έναντι του ήδη αναθεωρημένου στόχου €820εκ. Περιλαμβανομένης της έκτακτης φορολόγησης των χρηματοοικονομικών κερδών και της συνεισφοράς του Ομίλου προς τους πυρόπληκτους, τα καθαρά κέρδη του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε €815εκ. Ιδιαίτερα εντυπωσιακά ήταν και τα αποτελέσματα στο εξωτερικό, με τα καθαρά κέρδη από τη Νέα Ευρώπη να ανέρχονται σε €72,6εκ., έναντι ζημιών €3,5εκ. το 2006, και να υπερβαίνουν το στόχο των €60εκ. Αφαιρώντας τα αποτελέσματα της Πολωνίας και της Ουκρανίας που αποτελούν τις πιο πρόσφατες επενδύσεις στη Νέα Ευρώπη, τα καθαρά κέρδη από το εξωτερικό υπερτριπλασιάστηκαν και ανήλθαν σε €115εκ., από €29εκ. πέρυσι.

Τα θετικά αποτελέσματα του 2007 επιτρέπουν στο Δ.Σ. της Τράπεζας να προτείνει προς την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων τη διανομή μερίσματος €0,82 ανά μετοχή, που αντιστοιχεί σε συνολικό μέρισμα €425εκ., έναντι €350εκ. πέρυσι, αυξημένου κατά 21,5%. Ο Όμιλος ανακοινώνει σήμερα συγκεκριμένους χρηματοοικονομικούς στόχους για το 2008, διατηρώντας αμετάβλητους τους στόχους που έχει θέσει για το 2010. Ειδικότερα, ο Όμιλος στοχεύει σε:

- ✓ Καθαρά Κέρδη τουλάχιστον €1.030εκ. το 2008 και €1.550εκ. το 2010
- ✓ Καθαρά Κέρδη από τη Νέα Ευρώπη τουλάχιστον €170εκ. το 2008 και €550εκ. το 2010
- ✓ Δείκτη Κόστους-Εσόδων κάτω από 45% το 2010
- ✓ Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων άνω του 25% το 2010

¹ Εξαιρουμένης της έκτακτης φορολόγησης των χρηματοοικονομικών κερδών (€16,6εκ.) και της συνεισφοράς προς τους πυρόπληκτους (€20εκ.)

Βασικά Μεγέθη Ομίλου	2007	2006	% Μεταβολή
Σύνολο Ενεργητικού	€68,4δισ.	€53,8δισ.	27,1%
Σύνολο Χορηγήσεων	€46,7δισ.	€34,9δισ.	33,7%
Σύνολο Καταθέσεων	€36,2δισ.	€27,7δισ.	30,5%
Σύνολο Εσόδων	€2.816εκ.	€2.234εκ.	26,1%
Καθαρά Κέρδη	€851,3εκ. ²	€644,5εκ. ³	32,1%
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	1,4% ²	1,3% ³	
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	23,5% ²	23,0% ³	
Κόστος προς Έσοδα	48,1%	47,5%	

Ανάλυση Αποτελεσμάτων 2007

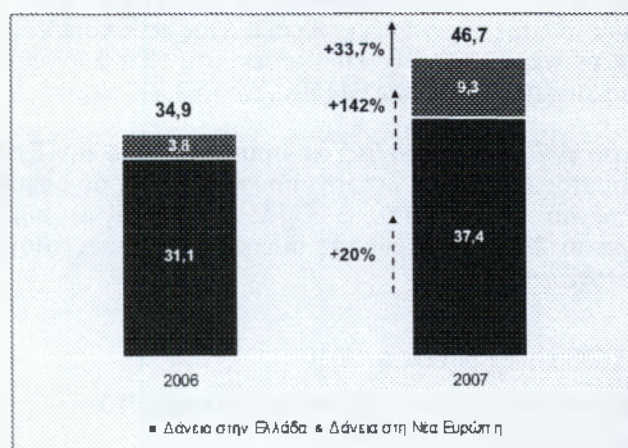
Χαρτοφυλάκιο Χορηγήσεων

Οι **Συνολικές Χορηγήσεις του Ομίλου** αυξήθηκαν σημαντικά κατά **33,7%** και διαμορφώθηκαν σε **€46,7δισ.** στο τέλος του 2007, συνέπεια της ισχυρής πιστωτικής επέκτασης στην Ελλάδα και στη Νέα Ευρώπη. Ειδικότερα, οι χορηγήσεις στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 20,4% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €37,4δισ., ενώ οι χορηγήσεις στη Νέα Ευρώπη υπερδιπλασιάστηκαν και διαμορφώθηκαν σε €9,3δισ., από €3,8δισ. πέρυσι. Αξίζει να σημειωθεί ότι αύξηση των χορηγήσεων το Δ' τρίμηνο του 2007 ήταν εντυπωσιακή, με τις νέες χορηγήσεις στη Νέα Ευρώπη να ανέρχονται σε €1,8δισ., έναντι €1,2δισ. το Γ' τρίμηνο, και να ξεπερνούν για πρώτη φορά τις νέες χορηγήσεις της Ελλάδας, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε €1,7δισ. το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

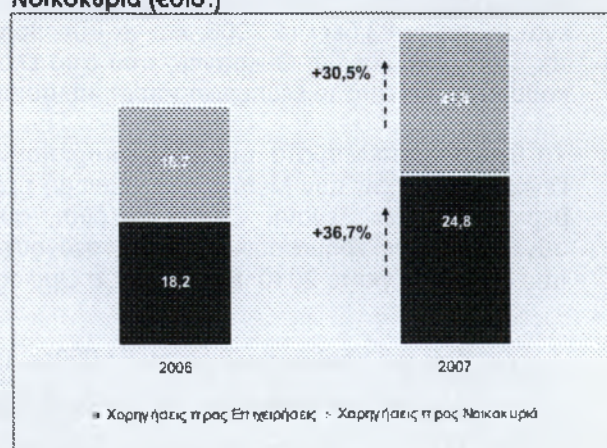
Οι **χορηγήσεις του Ομίλου προς επιχειρήσεις** αυξήθηκαν με πολύ υψηλούς ρυθμούς, ως αποτέλεσμα της διαρκούς προσφοράς καινοτόμων και διαφοροποιημένων προϊόντων προς τους εταιρικούς πελάτες της Τράπεζας στην Ελλάδα και τη Νέα Ευρώπη. Τα υπόλοιπα χορηγήσεων προς επιχειρήσεις αυξήθηκαν κατά 36,7% και ανήλθαν σε €24,8δισ., με τις χορηγήσεις προς μεγάλες επιχειρήσεις να ενισχύονται κατά 42,5% σε €7,7δισ., τις χορηγήσεις προς μεσαίες επιχειρήσεις κατά 31,7% σε €9,5δισ. και τις χορηγήσεις προς μικρές επιχειρήσεις κατά 37,6% σε €7,6δισ.

Υψηλοί ήταν και οι ρυθμοί αύξησης των **χορηγήσεων του Ομίλου προς νοικοκυριά**, λόγω της συνεχιζόμενης ισχυρής ζήτησης καταναλωτικών και στεγαστικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά και τις χώρες της Νέας Ευρώπης. Τα υπόλοιπα χορηγήσεων προς νοικοκυριά ενισχύθηκαν κατά 30,5% και ανήλθαν σε €21,8δισ. σε ενοποιημένο επίπεδο, με τα καταναλωτικά δάνεια να αυξάνονται κατά 28,9% σε €10,6δισ. και τα στεγαστικά κατά 32,2% σε €11,3δισ.

Σύνολο Χορηγήσεων προ προβλέψεων (€ δισ.)

Χορηγήσεις Ομίλου προς Επιχειρήσεις και Νοικοκυριά (€δισ.)

² Εξαιρουμένης της έκτακτης φορολόγησης των χρηματοοικονομικών κερδών (€16,6εκ.) και της συνεισφοράς προς τους πυρόπληκτους (€20εκ.)

³ Εξαιρουμένης της έκτακτης φορολόγησης των αποθεματικών (€43εκ.)

Οικονομικά Στοιχεία 2007

Βασικά Οικονομικά Μεγέθη	2007	2006	Δ%	Νέα Ευρώπη
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	€2.004εκ.	€1.597εκ.	25,5%	€443εκ.
Καθαρά Έσοδα Προμηθειών από Τραπεζικές Εργασίες	€558εκ.	€447εκ.	24,9%	€177εκ.
Καθαρά Έσοδα Προμηθειών από μη Τραπεζικές Εργασίες	€76εκ.	€58εκ.	32,4%	€2εκ.
Συνολικά Λειτουργικά Έσοδα	€2.816εκ.	€2.234εκ.	26,1%	€638εκ.
Συνολικές Λειτουργικές Δαπάνες	€1.354εκ.	€1.062εκ.	27,5%	€484εκ.
Προβλέψεις για Πιστωτικούς Κινδύνους	€401εκ.	€344εκ.	16,3%	€70εκ.
Κέρδη προ φόρων μετά δικ. Μειοψ.	€1.053εκ.	€825εκ.	27,6%	€76εκ.
Καθαρά Κέρδη	€851εκ.⁶	€644εκ.⁷	32,1%	€73εκ.

Χαρτοφυλάκιο Χρηγήσεων (προ προβλέψεων)	2007	2006	Δ%
Καταναλωτικά Δάνεια	€10.580εκ.	€8.210εκ.	28,9%
Στεγαστικά Δάνεια	€11.270εκ.	€8.527εκ.	32,2%
Δάνεια προς Νοικοκυριά	€21.849εκ.	€16.737εκ.	30,5%
Δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις	€7.614εκ.	€5.534εκ.	37,6%
Δάνεια προς Μεσαίες Επιχειρήσεις	€9.516εκ.	€7.227εκ.	31,7%
Δάνεια προς Μεγάλες Επιχειρήσεις	€7.691εκ.	€5.397εκ.	42,5%
Δάνεια προς Επιχειρήσεις	€24.821εκ.	€18.158εκ.	36,7%
Σύνολο Δανείων	€46.671εκ.	€34.895εκ.	33,7%

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες	2007	2006
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου	3,3%	3,3%
Δείκτης Κόστους προς Έσοδα	48,1%	47,5%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια προς συνολικά (%)	2,40%	2,76%
Δείκτης Κάλυψης μη εξυπηρετούμενων δανείων	92,1%	89,3%
Προβλέψεις προς δάνεια (%)	1,01%	1,14%
Δείκτης Βασικών Εποπτικών Κεφαλαίων (Tier I)	9,2% ⁸	8,5%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	12,2% ⁸	10,4%
Αποδοτικότητα Ενεργητικού μετά από φόρους	1,4% ⁶	1,3% ⁷
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων μετά από φόρους και δικ. μειοψ.	23,5% ⁶	23,0% ⁷
Κέρδη ανά Μετοχή (€)	1,67 ⁶	1,29 ⁷

⁶ Εξαιρουμένης της έκτακτης φορολόγησης των χρηματοοικονομικών κερδών (€16,6εκ.) και της συνεισφοράς προς τους πυροπλήκτους (€20εκ.)

⁷ Εξαιρουμένης της έκτακτης φορολόγησης των αποθεματικών (€43εκ.)

⁸ Σύμφωνα με τη Βασιλεία II

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Ποσά σε εκατομμύρια ευρώ	
	31 Δεκ 2007	31 Δεκ 2006
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	2.732	2.654
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	4.577	2.938
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων		
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	960	807
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	738	518
45.638	34.046	
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	10.477	10.936
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδυτικών τίτλων	616	-
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	46	48
Άυλα πάγια στοιχεία	735	354
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.120	974
Λοπά στοιχεία ενεργητικού	748	545
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	68.389	53.820
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.012	1.536
Συμφωνίες επαναφοράς χρεογράφων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	10.754	9.387
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.050	709
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36.151	27.707
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	11.238	9.387
Λοπά στοιχεία παθητικού	1.825	1.490
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	63.030	50.196
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
Μετοχικό κεφάλαιο	1.432	1.242
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και λοιπά αποθεματικά	2.820	1.415
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	4.252	2.657
Προνομιούχοι τίτλοι	777	786
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας και προνομιούχοι τίτλοι	5.029	3.443
Δικαιώματα μειοψηφίας	330	181
Σύνολο	5.359	3.624
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	68.389	53.820

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

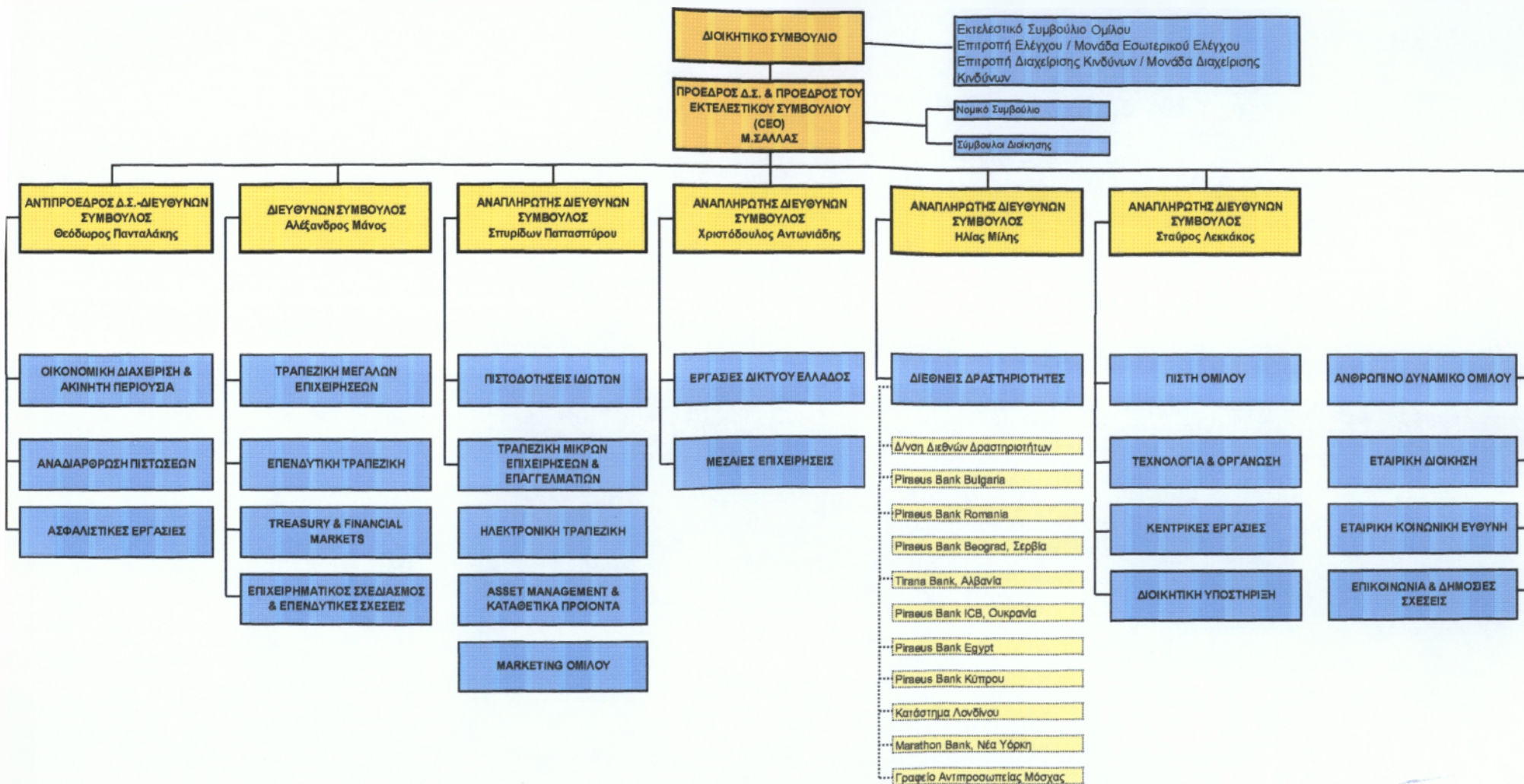
	Ποσά σε εκατομμύρια ευρώ	
	1 Ιαν- 31 Δεκ 2007	1 Ιαν- 31 Δεκ 2006
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.004	1.597
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	558	447
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	53	37
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	23	20
Έσοδα από μερίσματα	13	9
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	33	32
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	105	70
Λοπά λειτουργικά έσοδα	28	21
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2.817	2.233
Λειτουργικά έξοδα	(1.374)	(1.062)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(401)	(344)
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ	1.042	827
Έσοδα συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις	8	5
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ	1.050	832
Φόρος εισοδήματος	(220)	(225)
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ	830	607
Δικαιώματα μειοψηφίας	16	6
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ	814	601
- Φορολογία επί αποθεματικών	(17)	(43)
- Πρόγραμμα ενίσχυσης πυροπαθών	(20)	-
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΥΡΟΠΑΘΩΝ	851	644
Κέρδη μετά από φόρο ανά μετοχή - βασικά σε ευρώ	1.60	1.19
Κέρδη μετά από φόρο ανά μετοχή - diluted σε ευρώ	1.59	1.19
Κέρδη μετά από φόρο ανά μετοχή σε ευρώ - Εξαιρουμένης της φορολογίας επί αποθεματικών και της ενίσχυσης πυροπαθών	1.87	1.29

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2008

Σημειώσεις: 1. Τα ανωτέρω στοιχεία δεν έχουν ελεγχθεί από τους Ελεγκτές της Τράπεζας.
2. Οι πλήρεις και πιστοποιημένες από τους Ελεγκτές οικονομικές καταστάσεις, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του Ν.2190/1920 αρ.135, θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Τράπεζας την 26η Φεβρουαρίου 2008. Τα συνοπτικά οικονομικά στοιχεία της Τράπεζας, σύμφωνα με την Υπ. Απ. 6511/172/2006, θα δημοσιευθούν στον ίδιο και θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Τράπεζας την ίδια ημερομηνία.

6.6 Τράπεζα Πειραιώς

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Βασικά Μεγέθη			
Ποσά σε € εκατ	31.12.2006	31.12.2005	Μεταβολή
Ενεργητικό	30.931	23.545	31%
Χορηγήσεις προ προβλέψεων	20.864	15.884	31%
Καταθέσεις, γερως και ομόλογα λιανικής	17.984	14.030	28%
Πιστωτικοί τίτλοι σε θεσμικούς	5.037	3.515	43%
Ίδια κεφάλαια Ομίλου	1.832	1.608	14%
Ίδια κεφάλαια μετόχων	1.615	1.378	17%
Αριθμός τραπεζικών καταστημάτων	528	449	19%
Αριθμός προσωπικού	9.263	8.151	14%
Αριθμός μετοχών στο τέλος της χρήσης	270.195.031	214.870.434	26%
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών στη διάρκεια χρήσης	262.253.730	248.030.513	6%
Προσαρμοσμένος μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών στη διάρκεια χρήσης	263.844.482	248.222.468	6%

Αποτελέσματα			
Ποσά σε € εκατ	2006	2005	Μεταβολή
Καθαρά έντοκα έσοδα	715,1	558,7	28%
Καθαρά έσοδα προμηθειών	180,6	143,6	26%
Λοιπά έσοδα	328,2	198,5	65%
Σύνολο καθαρών εσόδων	1.224,0	900,8	36%
Κόστος λειτουργίας	592,6	521,5	14%
Απομείωση αξίας δανείων	74,3	69,0	8%
Κέρδη προ φόρων Ομίλου	556,5	304,6	83%
Οργανικά κέρδη προ φόρων Ομίλου (χωρίς χρηματοοικονομικά αποτελέσματα)	388,1	202,7	91%
Κέρδη μετά από φόρους αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας Πειραιώς	434,6	263,8	65%
Βασικά κέρδη ανά μετοχή (EPS) σε € (1)	1,66	1,06	56%
Προσαρμοσμένα (diluted) κέρδη ανά μετοχή (EPS) σε € (2)	1,65	1,06	55%

Βασικοί Δείκτες	2006	2005
Αποδοτικότητα μ.ο. ιδίων κεφαλαίων (3)	29,0%	21,0%
Αποδοτικότητα μ.ο. ενεργητικού (4)	1,68%	1,40%
Κόστος / έσοδα	48,4%	57,9%
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	11,0%	11,0%
Δείκτης Tier I	7,4%	8,8%

Αξιολογήσεις από Διεθνείς Οίκους (5)	Moody's	Standard & Poor's	Fitch
Μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση	Baa1	BBB+	BBB+
Βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση	P-2	A-2	F2
Προοπτικές (Outlook)	Σταθερές	Σταθερές	Θετικές

- (1) Με βάση το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών σε κυκλοφορία στη διάρκεια της χρήσης
 (2) Με βάση τον προσαρμοσμένο μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών σε κυκλοφορία στη διάρκεια της χρήσης
 (3) Κέρδη μετά από φόρους και μετά από δικαιώματα μειοψηφίας
 (4) Κέρδη μετά από φόρους
 (5) Εντός του 2006 ο οίκος Standard & Poor's αναβάθμισε την πιστοληπτική αξιολόγηση της Τράπεζας Πειραιώς σε BBB+, ενώ ο οίκος Fitch τις προοπτικές της Τράπεζας σε θετικές

Επιλέξτε από το μενού:

Επιλέξτε

Η Τράπεζα με τη δική σου έννοια

Οικονομικά Μεγέθη:

Αρχική σελίδα > Ενημέρωση Επενδυτών > Οικονομικά Μεγέθη > Βασικά Οικονομικά Μεγέθη Ομίλου

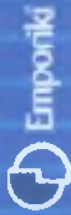
Βασικά Οικονομικά Μεγέθη Ομίλου

	30.09.08	2007	2006	2005	2004	2003
Βασικά Οικονομικά Μεγέθη Ομίλου						
ΣΤΟΙΧΕΙΑ						
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ						
ΣΥΝΟΛΟ	52.858,6	46.427,3	30.931,2	23.545,5	16.846,3	14.932,4
Οικονομικά στοιχεία						
Χορηγήσεις (προ προβλεπόμενων)	38.935,8	30.704,8	20.804,4	15.884,1	12.168,3	10.241,2
Ετήσια προβλεπόμενα						
Καταθέσεις, ενοίκια και αποδόσεις	31.596,5	23.914,0	17.964,2	14.030,3	11.343,3	10.310,1
Ενήμερα						
Εξοφλήσιμα						
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων	3.355,9	3.309,6	1.832,4	1.607,7	1.269,4	1.229,4
Ίδια Κεφάλαια Μετόχων	3.190,7	3.082,0	1.616,2	1.378,4	902,2	807,0
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ						
Καθαρά Έσοδα Εργασιών	1.299,3	1.633,1	1.224,0	900,8	740,7	
Κέρδη προ Φόρων	536,6	785,3	556,5	304,6	206,1	
Κέρδη προ Φόρων (1)	536,6	626,0	426,7	304,6	206,1	
Κέρδη μετά από Φόρους	441,1	622,1	434,6	263,8	127,3	
Κέρδη μετά από Φόρους (1)	441,1	502,7	337,3	263,8	127,3	
ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ						
Απόδοση μ.ο. Ίδιων Κεφαλαίων (ROanE) (1, 2)	18,8%	23,9%	22,5%	21,0%	14,9%	
Απόδοση μ.ο. Ενεργητικού (ROanA) (1, 3)	1,2%	1,4%	1,3%	1,40%	1,1%	
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Βασιλεία II)	10,0% ^(ε)	-	-	-	-	
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Βασιλεία I)	-	12,3%	11,0%	11,0%	-	
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ						
Αριθμός Καταστημάτων	868	744	536	449	309	257
Δύναμη Προσωπικού	14.376	12.357	9.253	8.151	5.934	

(σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης) € εκατ.

(1) Χωρίς τα "έκτακτα" χρηματοοικονομικά κέρδη για τα έτη 2007 και 2006

6.7 Εμπορική Τράπεζα

Πρόεδρος Α.Σ.
Jean-Frederic De Leusse

Αντιπρόεδρος Α.Σ. &
Διευθύνων Σύμβουλος
Chief Executive Officer
Αντώνης Κροντηράς
0999

Γεν. Αντίς Εσωτερικού
Ελάττω
General Manager, Internal
Control Division
0946

Γεν. Αντίς Διαχείρισης
Κινδύνου
Chief Risk Officer
0925

Γεν. Αντίς Συντονισμού
General Manager, Corporate
Coordination
0902

Γεν. Αντίς Ανθρώπινου
Δυναμικού Ομίλου
General Manager, Group
Human Resources
0943

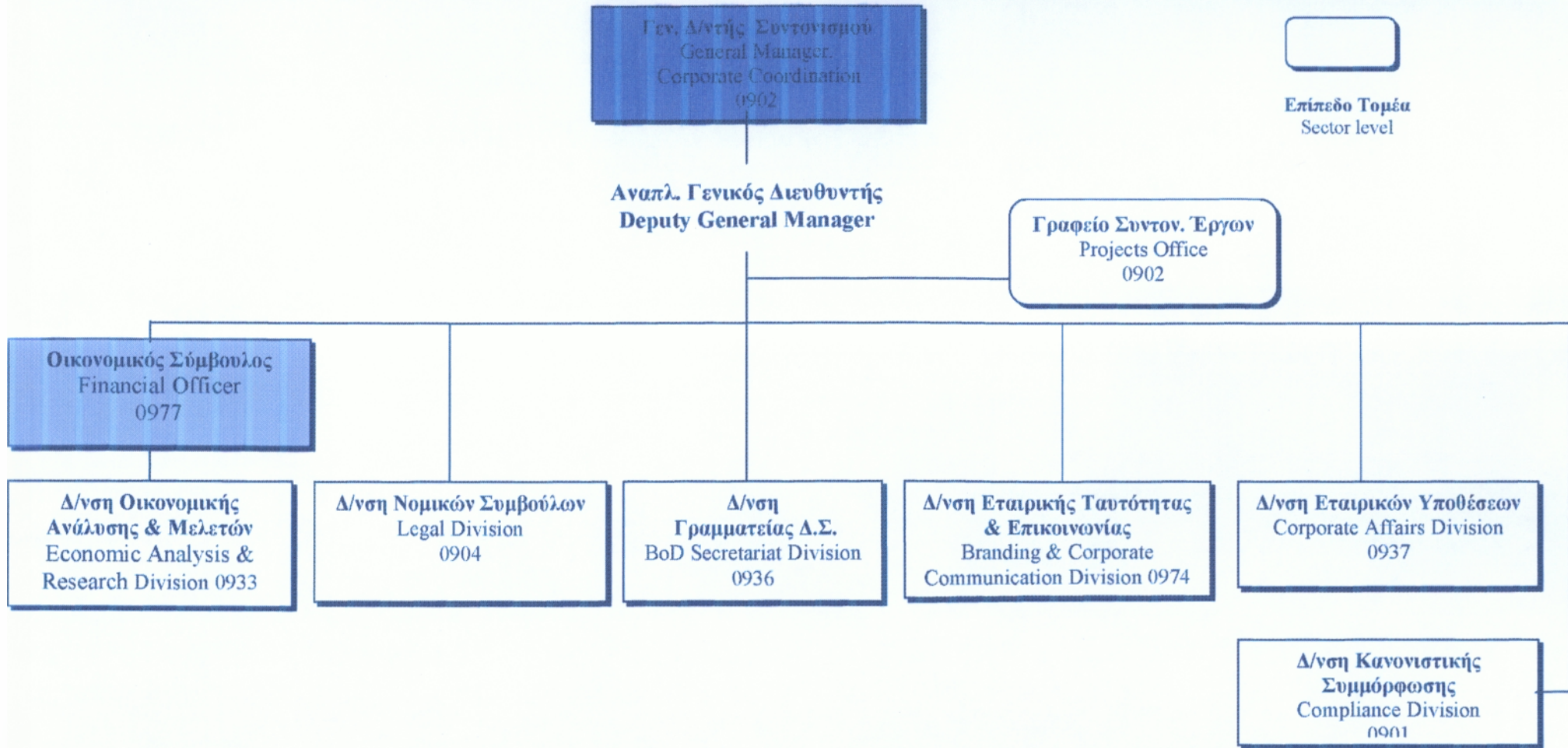
Αναπλ. Διευθ. Συμβουλός &
Γεν. Αντίς Οικονομικών &
Τραπεζικών Απορρογών
Deputy CEO & Chief
Operating Officer
0952

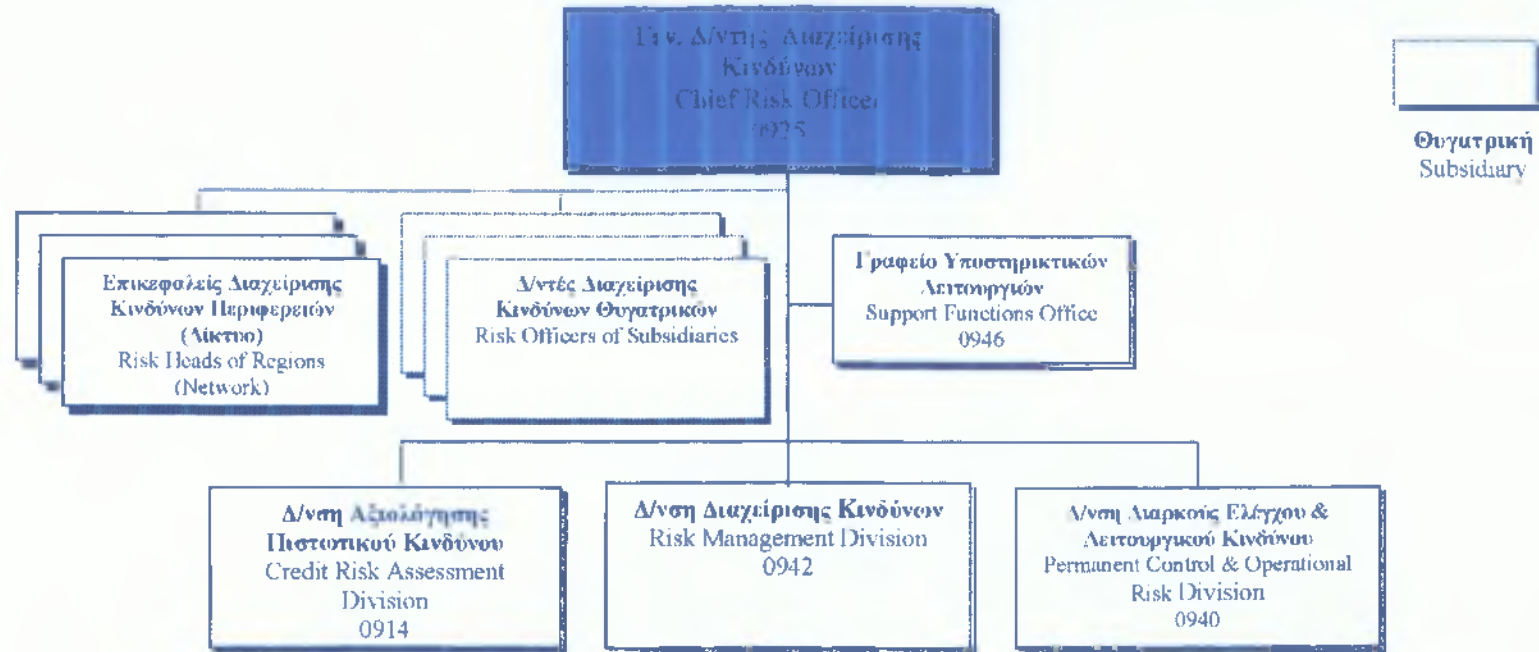
Γεν. Αντίς Επιρικής &
Επενδυτικής Τραπεζικής
General Manager, Corporate
& Investment Banking
0948

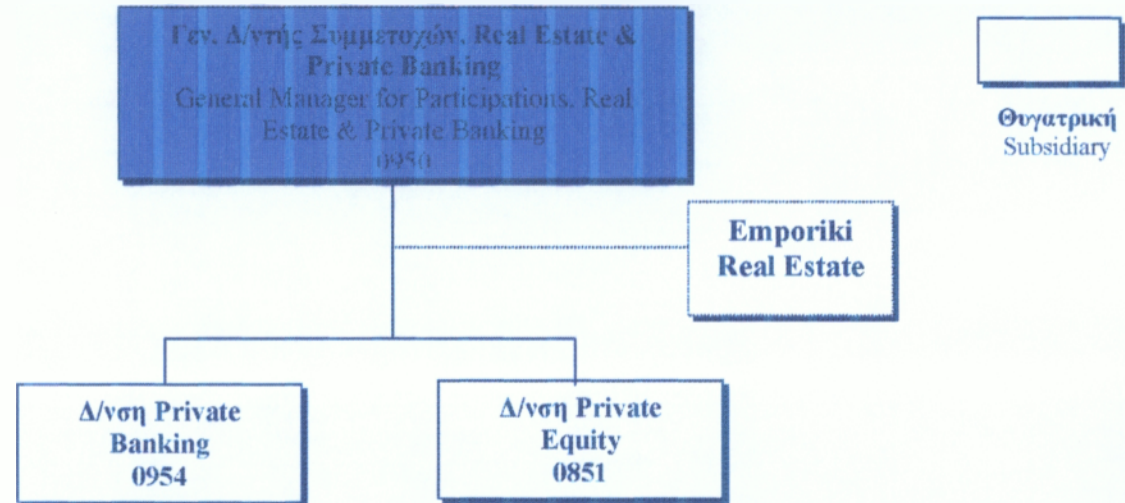
Επικ. Μονάδων Δικτύου
Διαστικής Τραπεζικής
Head of Network, Retail
Banking Units
0945

Γεν. Αντίς Ανάπτυξης &
Μετασχηματισμού
Δικτύου
General Manager of
Development & Network
Transformation 0948

Γεν. Αντίς Σχηματισμών, Real
Estate & Private Banking
General Manager, for
Participations, Real Estate &
Private Banking
0950

Γεν. Δ/ντης Ανάπτυξης & Μετασχηματισμού Δικτύου
General Manager of Development & Network Transformation
 0818

- Credicom
- Emporiki Rent
- Emporiki Life
- Emporiki Leasing

Θυγατρική
Subsidiary

Επίπεδο Τομέα
Sector level

Μονάδα Επιχειρηματικής Ανάπτυξης & Μαρκετινγκ
Business Development & Marketing Unit -0973-

Μονάδα Εμπορικού Μετασχηματισμού
Commercial Transformation Unit 0849

Γραφείο Ειδικών Έργων
 Special Projects Office

Δ/νση Ανάπτυξης Αγορών Μαζικής & Εύπορης Πελάστιας
 Mass & Affluent Market Development Division 0958

Δ/νση Ανάπτυξης Αγορών Μικρών Επιχειρήσεων & Επαγγελματιών
 Small Enterprises & Professionals Market Development Division 0924

Δ/νση Ανάπτυξης Καρτών
 Cards Development Division 0908

Δ/νση Direct Banking
 Direct Banking Division 0975

Δ/νση Marketing
 Marketing Division 0956

Δ/νση Ακαδημίας Λιανικής Τραπεζικής
 Retail Banking Academy Division 0852

Τομέας Συντονισμού Ανθρώπινου Ανταρμικού Δικτύου
 Network HR Coordination Sector

Γραφείο Διαχείρισης Έργων & MIS*
 Project Management & MIS Officer

Υπεύθυνος Έργου Εσωτερικού Μαρκετινγκ*
 Internal Marketing Officer

Υπεύθυνος Έργου Εξωστρωματισμού Δικτύου & Geomarketing*
 Network Modernization & Geomarketing

Υπεύθυνος Έργου Εμπορικών Διαδικασιών*
 Commercial Process Officer

Υπεύθυνος Έργου Επίδρασης στον Πελάτη*
 Customer Impact Officer

Γεν. Μονάδα Διευθ. Λιανικής Τραπεζικής
Head of Retail Banking Units
 Units: 0945

Γραφείο Επικεφαλής Μονάδων Δικτύου Λιανικής Τραπεζικής
Head of Network Retail Banking Units Office
 0850

Επίπεδο Τομέα
Sector level

Μονάδα Διοίκησης Δικτύου Λιανικής
Retail Network Management Unit -0918-

Τομέα Επιχειρηματικής Υποστήριξης
Business Support Sector

Γραφείο Έργου
Project Office

Γραφείο Υποστήριξης Πωλήσεων Καρτών
Sales Support Office

Γραφείο Προώθησης Τραπεζοασφαλειών & Α/Κ
 Bancassurance & Mutual Fund Sales Development Office

Δ/ση Δικτύου Αθηνών, Πελοπον. & Δυτ. Ελλάδας
Network Division Athens, Pel'se & Western Greece
 0824

Μονάδα Διοίκησης Δικτύου Επιχειρηματικών Κέντρων
B.C. Network Management Unit -0966-

Γραφείο Συντονισμού Πιστοδοτικών Αιτημάτων ΕΚ
BC Credit Coordination Office

Γραφείο Επιχειρηματικό Συντονισμό & Εμπορική Πολιτικής
Business Coordination & Commercial Policy Office

Δ/ση Δικτύου Επιχειρ. Κέντρων Νοτ. Ελλάδας
B.C. Network Division South Greece
 0967

Δ/ση Δικτύου Επιχειρ. Κέντρων Νοτ. Ελλάδας
B.C. Network Division Northern Greece
 0970

Δ/ση Factoring
Factoring Division
 0951

Μονάδα Εναλλακτικών Δικτύων
Alternative Network Unit
 0959

Μονάδα Ανάπτυξης και Συντονισμού Δικτύου
Network Development & Coordination Unit -0972-

Γραφείο Διαχείρισης Θεμάτων Πελατών
Customer Care Office

Γραφείο Ανάπτυξης Δικτύου
Network Development Office

Δ/ση Επιγ/κού Ελέγχου & Υποστήριξης Δικτύου
Business Control & Network Support Division
 0978

Δ/ση Κέντρον Ηιστοδ/σεων Λιανικής
Retail Credit Center Division
 0979

Δ/ση Δικτύου Αττικής & Κεντρ. Ελλάδας
Network Division Attica & Central Greece
 0825

Δ/ση Δικτύου Πειραιώς, Κρήτης & Νήσων Αιγαίου
Network Division Piraeus, Crete & Aegean Islands
 0826

Δ/ση Δικτύου Βορείου Ελλάδας
Network Division Northern Greece
 0827

ΕΓΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 1657/08.08.08, 1653/21.07.08, 1663/ 29.09.08
 ΣΥΝΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 16.09.08

bt/

Γεν. Δ/ντης Εταιρικής &
Επενδύτικής Τραπεζικής
General Manager, Corporate &
Investment Banking
0948

Emporiki Asset Management

Ανυπλ. Γενικός Διοικητής
Deputy General Manager

Δ/ση Εμπορικής
Τραπεζικής
Commercial Banking
Division
0987

ΕΤΑΙΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ
CORPORATE
BANKING
0912

Δ/ση Πιστωτικής
Ανάλυσης &
Υποστηρίξης
Credit Analysis &
Support Division
0911

Κέντρο Εξυπηρέτησης
Μεγάλων Πελατών
Large Corporate
Operation Center
0554

ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΗ ΚΛΑΥΨΗ
CLIENTAL COVERAGE

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
SUPPORT

Εμπορική Bank

Θιγαυτρικι
Subsidiary

Γραφείο Συντονισμού &
Διαχείρισης
Coordination & Governance Office
0853

Δ/ση Επενδυτικής
Τραπεζικής
Investment Banking
Division
0944

Δ/ση
Χρηματιστηριακών
Εργασιών
Brokerage Division
0980

Δ/ση Σύνθετων
Χρηματοδοτήσεων
Project Finance Division
0916

Δ/ση Κεφαλαιαγορών
Capital Markets Division
0928

Δ/ση Ναυτιλίας
Shipping Division
0990

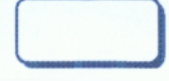
ΠΡΟΪΟΝΤΑ
PRODUCTS

ΒΕΚ. ΑΦΟΙΚΤΗΣΗΣ 1657/08.08.08, 1653 21.07.08, 1663/ 19.09.08
ΣΥΝΕΡΓΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 16.09.08

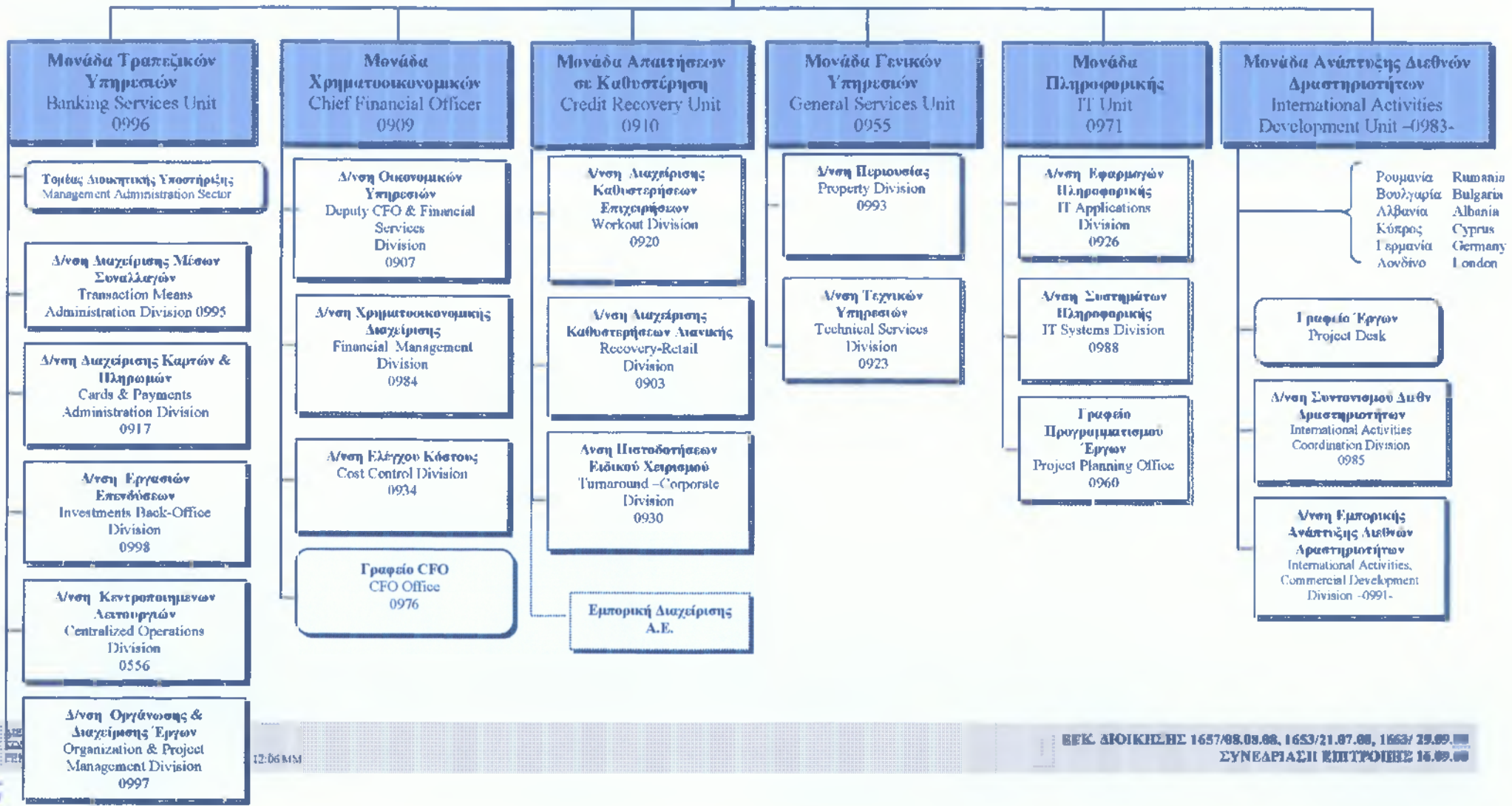
**Αντιπ. Δ/νση Συμβολίου & Γεν.
Δ/σης Οικονομικών & Τραπεζικών
Λειτουργιών**
Deputy CEO & Chief Operating Officer
0952

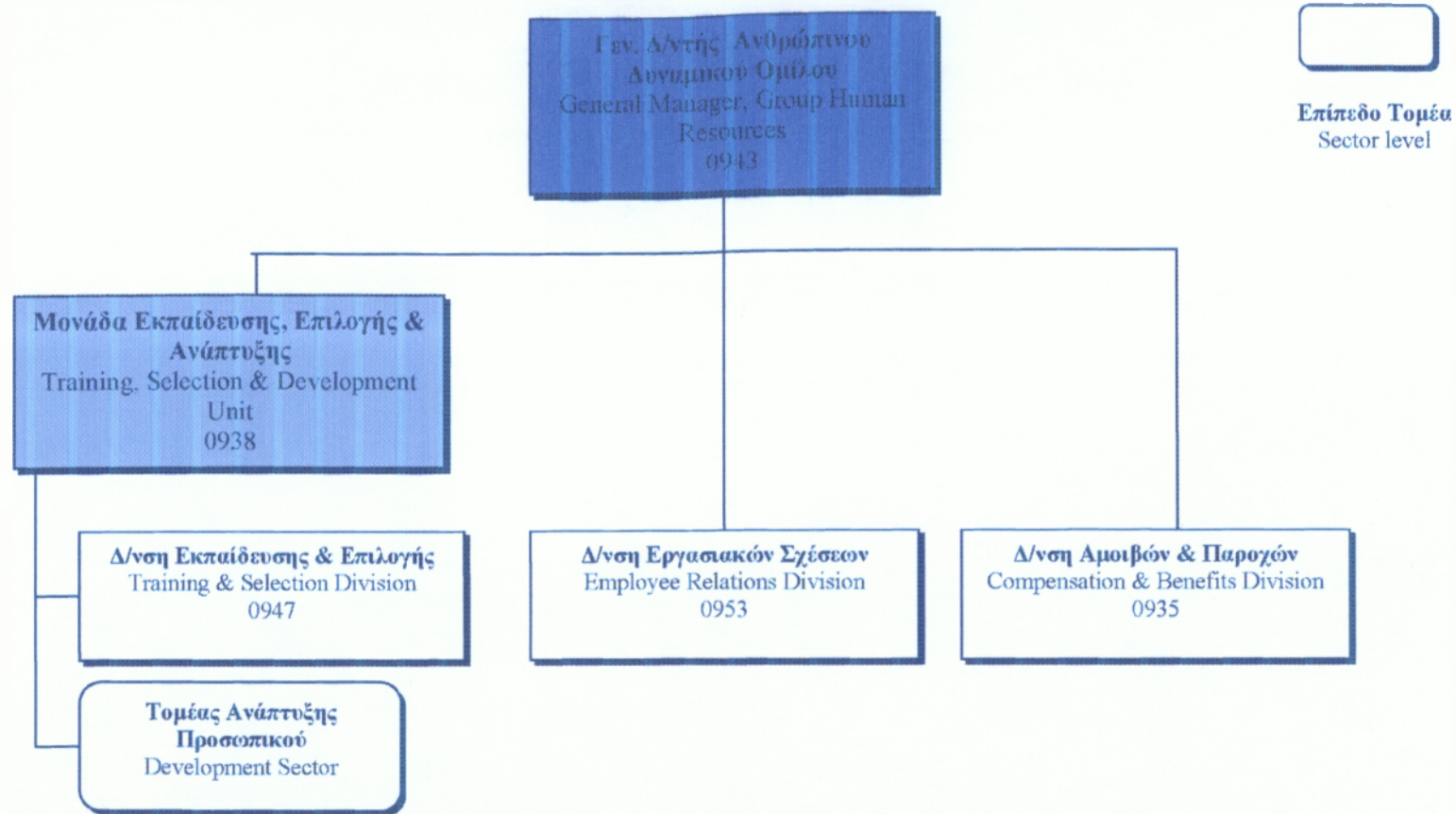
**Θυγατρική
Subsidiary**

**Επίπεδο Τομέα
Sector level**

12:06 MM

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ 2005-2006

	Ομίλος		Τράπεζα	
	2006	2005	2006	2005
Ενεργητικό (σε εκατ. ευρώ)				
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (αφαιρουμένων των προβλέψεων)	17.226,2	15.632,5	16.157,6	14.767,0
Χρεόγραφα ¹	2.145,2	1.208,6	1.742,2	877,4
Σύνολο Ενεργητικού	22.795,9	20.017,6	21.805,3	19.087,5
Παθητικό (σε εκατ. ευρώ)				
Υποχρεώσεις προς πελάτες	16.656,8	14.929,3	16.375,0	14.810,6
Ίδια κεφάλαια	832,1	1.072,4	798,4	1.038,7
Αποτελέσματα (σε εκατ. ευρώ)				
Καθαρά έσοδα από τόκους	727,6	609,9	663,1	564,3
Καθαρά έσοδα προμηθειών	156,6	146,0	152,3	141,6
Σύνολο καθαρών εσόδων ²	988,5	826,3	845,3	726,0
Δαπάνες προσωπικού	427,9	370,2	371,4	321,0
Σύνολο λειτουργικών εξόδων ³	672,2	587,1	580,4	497,9
Απομείωση Αξίας Δανείων και Λοιπών Απαιτήσεων	479,7	118,1	442,6	112,8
Κέρδη (προ φόρων)	-228,1	114,6	-233,1	115,3
Κέρδη (μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας)	-234,7	76,0	-238,0	88,1
Κέρδη ανά μετοχή (σε ευρώ) ⁴	-1,77	0,80	-1,80	0,92
Δείκτες διάρθρωσης				
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (αφαιρουμένων των προβλέψεων)/Σύνολο Ενεργητικού (%)	75,6	78,1	74,1	77,4
Χρεόγραφα ¹ /Σύνολο Ενεργητικού (%)	9,4	6,0	8,0	4,6
Προβλέψεις/Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (πριν αφαιρεθούν οι προβλέψεις) (%)	6,3	4,2	6,2	4,2
Δείκτες αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας				
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (%)	3,40	3,15	3,24	3,06
Απόδοση μέσου Ενεργητικού (ROAA) (%) ⁵	-1,10	0,39	-1,16	0,48
Απόδοση μέσων Ιδίων Κεφαλαίων (ROAE) (%) ⁶	-24,65	10,17	-25,91	12,15
Δείκτης αποτελεσματικότητας (Cost-to-income ratio) (%) ⁷	68,0	71,0	68,7	68,6
Κεφαλαιακή επάρκεια (%)				
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Tier I)	7.57	8.56	7.75	8.64
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	9.06	8.83	9.32	8.92
Αριθμός απασχολούμενων	7.609	7.658	6.270	6.377
Πιστολογιακή διαβάθμιση⁸				
	Μικροεπιχείρηση		Βραχυεπιχείρηση	
	2006	2006	2006	2005
Standard & Poor's	A	BBB-	A-1	A-3
Moody's	Aa3	Baa1	P-1	P-2
FITCH-IBCA	A+	BBB	F1	F3

¹ Αναφέρεται στο άθροισμα του Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων Διαθεσίμων προς Πώληση, του Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων Διακρατούμενων μέχρι την λήξη, του Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών και των Κρατικών Αξιογράφων.

² Το Σύνολο Καθαρών Εσόδων ορίζεται ως το άθροισμα των Καθαρών Εσόδων από Τόκους, των Καθαρών Εσόδων Προμηθειών, των Καθαρών Εσόδων Ασφαλιστικών Εργασιών, των Εσόδων από Μερίσματα, των Αποτελεσμάτων Χρηματοοικονομικών Πράξεων, των Κερδών μείον Ζημιών Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου και των Λοιπών Εσόδων Εκμετάλλευσης.

³ Το Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων ορίζεται ως το άθροισμα των Δαπανών Προσωπικού, των Αποσβέσεων Παγίων Στοιχείων, των Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων και των Λοιπών Προβλέψεων, μείον τις επιπλέον προβλέψεις λόγω της εναρμόνισης των λογιστικών μεθόδων και πρακτικών της Εμπορικής με αυτές του Ομίλου της Crédit Agricole που το 2006 ανήλθαν σε 59,5 εκατ. ευρώ για τον Όμιλο της Εμπορικής και σε 55,4 εκατ. ευρώ για την Εμπορική Τράπεζα.

⁴ Τα Κέρδη ανά μετοχή έχουν υπολογιστεί με βάση τα κέρδη μετά από φόρους που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας και το μέσο αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της η Εμπορική Τράπεζα και οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου στη διάρκεια της περιόδου.

⁵ Η Απόδοση μέσου Ενεργητικού έχει υπολογιστεί με βάση τα κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας ως προς το μέσο ενεργητικό όπως προκύπτει από τα μεγέθη τέλους έτους.

⁶ Η Απόδοση μέσων Ιδίων Κεφαλαίων έχει υπολογιστεί με βάση τα κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας ως προς τα μέσα ίδια κεφάλαια όπως προκύπτουν από τα μεγέθη τέλους έτους.

⁷ Ο Δείκτης Αποτελεσματικότητας ορίζεται ως ο λόγος του Συνόλου Λειτουργικών Εξόδων όπως ορίζονται στην ανωτέρω υποσημείωση 3 προς το Σύνολο Καθαρών Εσόδων όπως ορίζονται στην ανωτέρω υποσημείωση 2.

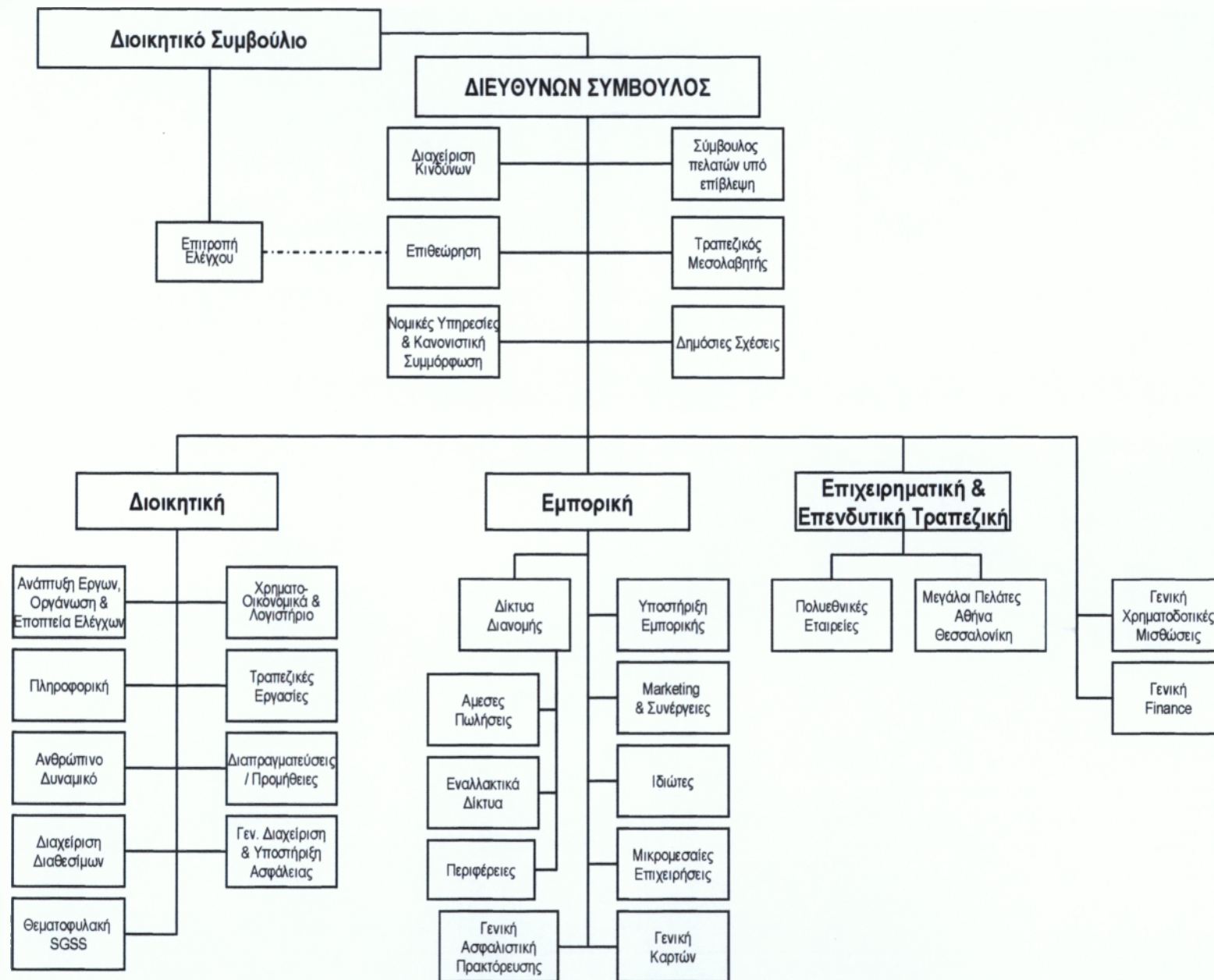
⁸ Η αξιολόγηση το 2006 είναι η υψηλότερη ανάμεσα στις ελληνικές τράπεζες.

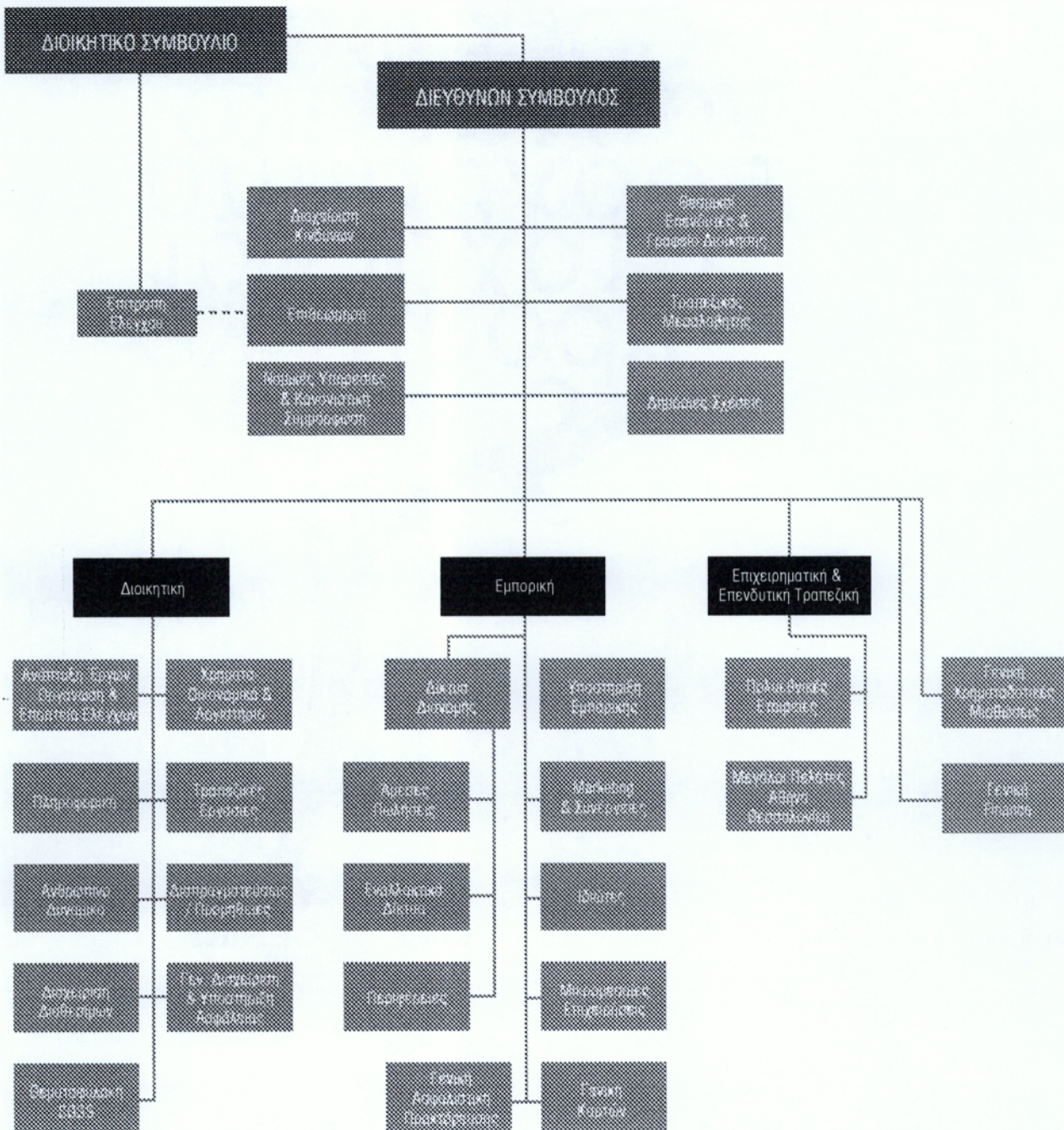
Πιστοληπτική Διαβάθμιση Εμπορικής Τράπεζας

	Μακροπρόθεσμη	Βραχυπρόθεσμη
Standard and Poor's	A+	A-1
Moody's	Aa3	P-1
FITCH-IBCA	A+	F1

6.8 Γενική Τράπεζα

Οργανόγραμμα

αναδι-
άρθρωση
ναπτυξιακό
προγραμμα
στοχοι και
προοπτικε

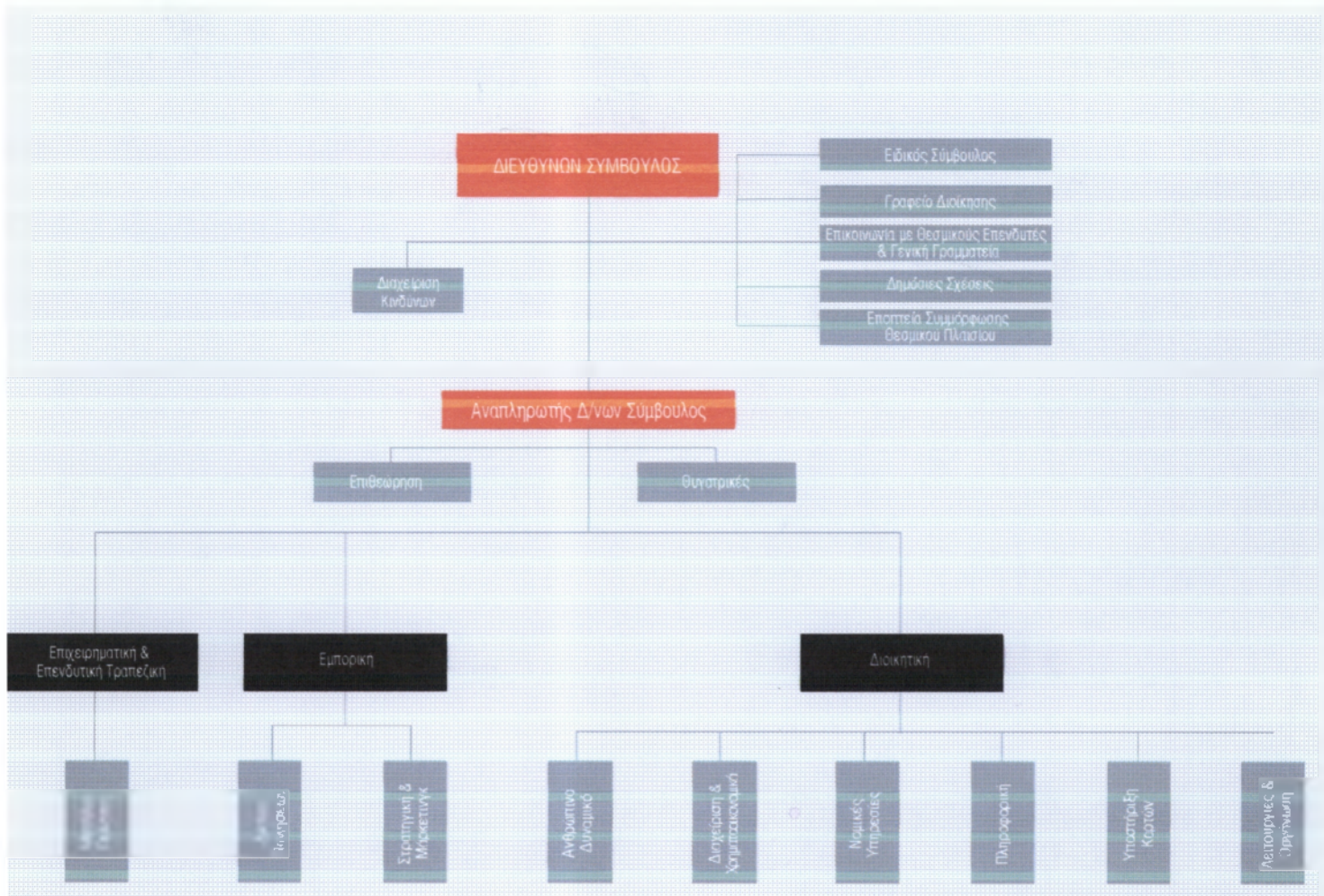

GENIKI Bank ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΗΣ 2007

 GENIKI
Bank
HEADS OF DIVISION SOCIETE GENERALE

Επιστολή Διευθύνοντος Συμβούλου
προς τους Μετόχους

Οργανόγραμμα

Βασικά Μεγέθη

Βασικά Μεγέθη Ομίλου Γενικής (ΔΛΠ)

Βασικά Μεγέθη Αποτελεσμάτων Χρήσης

Τα αποτελέσματα έχουν επηρεασθεί από την αναδιάρθρωση της Τράπεζας

Όμιλος Γενικής Τράπεζας		
Ποσά σε χιλ. €	2005	2006
Καθαρά έσοδα από τόκους	141.159	133.132
Καθρα έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	31.452	32.385
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	4.250	4.360
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	1.321	-1.421
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές εργασίες	178.205	168.456
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	-89.039	-100.052
Γενικά διοικητικά έξοδα	-51.257	-55.133
Αποσβέσεις	-14.159	-13.774
Λειτουργικά έξοδα	-154.455	-168.959
Μικτά Αποτελέσματα εκμετάλλευσης	23.750	-503
Προβλέψεις για πιστωτικούς και λοιπούς κινδύνους	-20.267	-20.077
Αναλογία κερδών (ζημιών) από συγγενείς εταιρείες	-123	
Κέρδη (ζημιές) προ φόρων	-10.740	-72.600
Δείκτης Αποτελεσματικότητας (Λειτουργικά κόστος: Λειτουργικά έσοδα)	86,7%	100,3%
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,8%	5,9%

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες:

- Μείωση των μικτών λειτουργικών εσόδων κατά 5,5% (-1,6% σε συγκρίσιμη βάση σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2005, εάν εξαιρεθούν τα εφάπαξ κέρδη από τη ρευστοποίηση του χαρτοφυλακίου τίτλων που πραγματοποιήθηκε το 2ο τρίμηνο του 2005).
- Αύξηση των λειτουργικών εξόδων (+9,4% 2006/2005) που οφείλεται κυρίως στην έναρξη λειτουργίας νέων καταστημάτων και την ανάπτυξη νέων εναλλακτικών δικτύων πωλήσεων (mobile sales force, internet banking, call center).
- Υψηλός δείκτης κόστους προς έσοδα: 100,3%.
- Σχηματισμός επιπλέον προβλέψεων.
- Μείωση του περιθωρίου τόκων κυρίως λόγω της επίπτωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και του έντονου ανταγωνισμού στην αγορά.
- Σημαντική βελτίωση του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμη Πιστοληπτική Ικανότητα	Μεσοπρόθεσμη Πιστοληπτική Ικανότητα	Χρηματοοικονομική Ισχύς
Moody's	Aa3	B-1	D+

Βασικά Μεγέθη

Βασικά Μεγέθη και Δείκτες Ομίλου Γενικής

Βασικά μεγέθη Ισολογισμού

Όμιλος Γενικής Τράπεζας		
Ποσα σε χιλ. €	2005	2006
Δάνεια & απαιτήσεις κατά πελατών (μετά προβλέψεων)	2.646.756	2.939.570
Εναύματα παγια στοιχεία	137.547	144.433
Σύνολο Ενεργητικού	2.784.303	3.083.999
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.348.467	2.508.984
Ρερός	108.884	107.024
Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	99.884	125.201
Έξια Καθίσματα	210.547	131.020

Βασικοί Δείκτες:

- Αύξηση Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών: 11,1%
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά προβλέψεων): 76,5%
- Σύνολο Ενεργητικού: 6,7%
- Καταθέσεις (εκτός Ρερός) / δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών: 85,3% το 2006 έναντι 88,7% το 2005
- Προβλέψεις / Μη εξυπηρετούμενα δάνεια: 92%
- Η κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων δανείων από προβλέψεις, έχει αυξηθεί σημαντικά.

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ:

A. ΒΙΒΛΙΑ

- 1) Alexander Hamilton Institute, ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ, Το κλειδί για τη βελτίωση της λειτουργίας και της οικονομικής κατάστασης των σύγχρονων επιχειρήσεων, εκδόσεις ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Ε.Π.Ε, Νοέμβριος 2007
- 2) Νιάρχος Ν., Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2004
- 3) Μιλτιάδης Νεκτάριος, Εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση, εκδόσεις Financial forum, Αθήνα 2003.
- 4) Marcelo G Cruz, Modeling, measuring and hedging operational risk, John Wiley and sons LTD, Great Britain 2002
- 5) Dennis G Uyemura - Donald R Van Deventer, Financial Risk Management in banking - The theory and application of asset and liability management, 1993 USA by the Bank Administration Institute Foundation

B. ΜΕΛΕΤΕΣ- ΑΡΘΡΑ

- 6) Γκόρτσος Χρήστος, Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο της επιτροπής της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών - Σημειώσεις Σεμιναρίων, εκδ. Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2004.
- 7) Τασάκος Κων/νος, Βασιλεία ΙΙ, - Σημειώσεις, εκδ. Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, Αθήνα 2004.
- 8) Διάφορα άρθρα και Μελέτες από τα Δελτία Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, Αθήνα 2001-2008.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ (συνέχεια):

Γ. ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

- 9) Basel Committee on Banking Supervision-Βασιλεία ΙΙ, International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework, www.BIS.org, November 2005 (updated version).
- 10) ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 (Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου).
- 11) ΠΔ/ΤΕ 2053/92, 2054/92 (Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια).
- 12) ΠΔ/ΤΕ 2396/1996, 2397/1996, 2494/2002 (Κίνδυνοι Αγοράς).
- 13) ΠΔΤΕ 2590/2007 (Λειτουργικός Κίνδυνος).
- 14) ΠΔΤΕ 2592/2007 (Δημοσιοποιούμενα Στοιχεία).
- 15) Εγκύκλιος Διοίκησης Τράπεζας της Ελλάδος Νο 18/2008 (Πυλώνας 2)
- 16) Δελτίο Τύπου Τράπεζας της Ελλάδος 20.08.2007

Δ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

17) Εθνική Τράπεζα (www.ethniki.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2006-2007

Ετήσιος Απολογισμός 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.06.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006 -2007

Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ (συνέχεια):

18) Τράπεζα Πειραιώς (www.piraeusbank.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2006-2007

Ετήσιος Απολογισμός 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.06.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006-2007

Πολιτική Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου Τράπεζας Πειραιώς

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,

19) ALPHA BANK (www.alphabank.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2006-2007

Ετήσιος Απολογισμός Δραστηριοτήτων 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.06.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006-2007

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,

20) ATEbank (www.atebank.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2006-2007

Ετήσιος Απολογισμός 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.06.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006- 2007

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ (συνέχεια & τέλος):

21) Εμπορική Τράπεζα (www.emporiki.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2006-2007

Ετήσιος Απολογισμός 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.06.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006 2007

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,

22) EUROBANK (www.eurobank.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2006, 2007

Ετήσιος Απολογισμός 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.06.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006-2007

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,

23) Γενική Τράπεζα (www.geniki.gr)

Οικονομικές Καταστάσεις 2005, 2006, 2007

Ετήσιος Απολογισμός 2007

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις 30.6.2008, 30.9.2008

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 2006-2007

Παρουσιάσεις για τους αναλυτές Α' τρίμηνο 2008, Α' εξάμηνο 2008,